

คู่มือการปฏิบัติงาน
โครงการส่งเสริมการเกษตร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

จัดทำโดย
สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

สารบัญ

โครงการ	หน้า
๑. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจชีวภาพ	๑
๒. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต	๘
๓. โครงการตลาดเกษตรกร	๑๗
๔. โครงการทะเบียนเกษตรกรและบริหารจัดการสารสนเทศการเกษตรด้านพืช	๒๗
๕. โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน	๓๕
๖. โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (ระบบส่งเสริมการเกษตร)	๔๑
๗. โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๔๖
๘. โครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร(เกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer))	๗๗
๙. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๙๑
๑๐. โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์	๑๐๓
๑๑. โครงการส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่	๑๐๘
๑๒. โครงการพัฒนาเกษตรกรเพื่อให้บริการทางการเกษตร	๑๑๑
๑๓. โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	๑๑๖
๑๔. โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร	๑๒๒
๑๕. โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน	๑๓๖
๑๖. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๑๔๑
๑๗. โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน	๑๕๙
๑๘. โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร	๑๖๙
๑๙. โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง	๑๗๓
๒๐. โครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เพิ่มเติม)	๑๙๖
๒๑. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เพิ่มเติม)	๑๙๙

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจชีวภาพ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันโครงสร้างประชากรของประเทศไทยกำลังเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สถานการณ์ของสังคมผู้สูงอายุ ทำให้เกิดกระแสด้านความต้องการบริโภคสมุนไพรเพื่อการดูแลสุขภาพเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและสร้างความหลากหลายในการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร รวมถึงการนำสมุนไพรไปใช้ในอุตสาหกรรมหลายประเภท รัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงมีนโยบาย “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ในการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านกระบวนการผลิต การแปรรูป ตลอดจนการเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิต ผู้ประกอบการผู้บริโภค และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับสินค้าเกษตรชีวภาพให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน สะอาดปลอดภัยและส่งเสริมการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้ตรงกับตามความต้องการของตลาด จังหวัดปทุมธานีมีความได้เปรียบในการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพหลายชนิด โดยเฉพาะพืชสมุนไพรที่สามารถเจริญเติบโตได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสม ปัจจุบันการปลูกพืชสมุนไพรได้รับความสนใจจากเกษตรกรเป็นอย่างมาก ซึ่งโรงพยาบาลหนองเสือได้เข้าร่วมโครงการหนองเสือเมืองสมุนไพร โดยตั้งเป้าหมายเป็นแหล่งผลิตยาและผลิตภัณฑ์สมุนไพรในการรักษาโรค และยังเป็นตลาดที่สำคัญในการรับซื้อวัตถุดิบสมุนไพรจากเกษตรกรในพื้นที่ แต่ปัญหาสำคัญในการผลิตพืชสมุนไพรคือ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการผลิตที่เหมาะสม ตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์ การปลูก การดูแล การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูปเบื้องต้น รวมถึงการจัดการด้านการตลาด ทำให้ผลผลิตยังมีคุณภาพไม่ตรงตามที่ตลาดต้องการ

กรมส่งเสริมการเกษตรโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี จึงได้จัดทำโครงการ ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจชีวภาพ ขึ้น เพื่อให้เกษตรกรสามารถบริหารจัดการ การผลิตพืชสมุนไพรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผลผลิตสอดคล้องกับความต้องการของตลาด สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต เพิ่มช่องทางการตลาด รวมถึงเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาด ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพรมีความยั่งยืนในอาชีพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกิดกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพรที่สามารถบริหารจัดการด้านการผลิตสินค้าที่ได้คุณภาพ สามารถแปรรูป และเชื่อมโยงการตลาดได้

๒.๒ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการผลิต การตลาดของเกษตรกรกับโรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการพัฒนามาตรฐานการผลิตยาสมุนไพร ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกผ่านมาตรฐาน GMP หรือโรงพยาบาลที่มีการใช้วัตถุดิบสมุนไพร

๒.๓ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสมุนไพรให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้ตรงตามความต้องการของตลาด และเป็นแหล่งวัตถุดิบให้กับโรงพยาบาล

๓. เป้าหมาย / สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร จำนวน ๑ กลุ่ม ๓๐ ราย

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนากาการผลิตสินค้าสมุนไพรชีวภาพ

๔.๑.๑ วิเคราะห์ประเมิน Problems & Pain Points การดำเนินงาน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเกษตรกรและโรงพยาบาลของรัฐที่เข้าร่วมโครงการพัฒนา มาตรฐานการผลิตยาสมุนไพร ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกผ่านมาตรฐาน GMP หรือโรงพยาบาลที่มีการใช้วัตถุดิบสมุนไพร ที่ได้ดำเนินงานร่วมกันในปี ๒๕๖๘ ในการกำหนดเป้าหมาย การดำเนินงาน ในปี ๒๕๖๙

๒. เพื่อวิเคราะห์ประเมิน Problems & Pain Points คน พื้นที่ สินค้า ในการวางแผนการผลิต การตลาด และประเด็นที่ต้องการในการจัดกระบวนการเรียนรู้

แนวทางการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดเวทีเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเกษตรกรและโรงพยาบาล โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ประสานโรงพยาบาลของรัฐ ที่ได้ดำเนินงานร่วมกันในปี ๒๕๖๘

(๒) ผู้เข้าร่วมจัดเวที ประกอบด้วย ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร ผู้แทนจากโรงพยาบาล เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๐ ราย

(๓) จัดเวทีเชื่อมโยง เพื่อบูรณาการการดำเนินงานโครงการในปี ๒๕๖๙ ร่วมกัน วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในปี ๒๕๖๘ และจัดทำแผนและกำหนดเป้าหมาย การส่งเสริมการปลูกและความต้องการวัตถุดิบร่วมกัน ในปี ๒๕๖๙

๒) จัดเวทีวิเคราะห์ประเมิน Problems & Pain Points โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

ดำเนินการจัดเวทีวิเคราะห์ประเมิน Problems & Pain Points คน พื้นที่ สินค้า ความเสี่ยงในการผลิต ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มที่พบในปี ๒๕๖๘ เพื่อวางแผนการผลิต การตลาด และประเด็นที่ต้องการในการจัดกระบวนการเรียนรู้ แล้วสรุปประเด็นจากการวิเคราะห์ศักยภาพ พื้นที่ รวมถึงความต้องการปัจจัยการผลิตของสมาชิก เป้าหมาย เกษตรกร ๑ กลุ่ม ๓๐ ราย

ทั้งนี้ ให้จังหวัดติดตามข้อมูล และสรุปรายงานผลตามแบบ กสพ. ๑ ให้สำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท ภายในวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๙ และสำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาการ เกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท ตรวจสอบและสรุปข้อมูล ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทาง E-mail : herbdcae@gmail.com ภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๙

๔.๑.๒ พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพร

เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร จำนวน ๑ กลุ่ม ๓๐ ราย (เป็นกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการในปี ๒๕๖๘)

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาความรู้และศักยภาพเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรให้สามารถบริหารจัดการการผลิต พืชสมุนไพร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลผลิตได้คุณภาพตามมาตรฐานสินค้าสมุนไพร รวมทั้งสามารถแปรรูป เพิ่มมูลค่าของสินค้าได้

/แนวทางการ...

แนวทางการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพร

(๑) จัดทำข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ตามแบบ กสพ. ๒

(๒) จัดกระบวนการเรียนรู้ตามประเด็นที่ได้จากการจัดเวทีวิเคราะห์ศักยภาพ

ตัวอย่างหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

- การแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้น
- การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อเพิ่มมูลค่า
- การออกแบบ/พัฒนาบรรจุภัณฑ์
- กระบวนการการผลิตพืชสมุนไพรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- มาตรฐานผลิตภัณฑ์สมุนไพร
- ทบทวนการผลิตพืชสมุนไพรให้เข้าสู่มาตรฐาน GAP / เกษตรอินทรีย์ หรือ

หลักสูตรอื่น ๆ ที่เกษตรกรสนใจ

(๓) ทดสอบความรู้ก่อนและหลังการจัดกระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกร โดยกำหนดแบบทดสอบให้มีคำถาม จำนวน ๑๕ ข้อ และกำหนดเกณฑ์การผ่านที่ ๑๑ ข้อ (ร้อยละ ๗๐) ซึ่งแบบทดสอบต้องสอดคล้องกับหลักสูตรที่จังหวัด/อำเภอได้กำหนด

(๔) ทบทวนโครงสร้างการบริหารจัดการกลุ่มผู้ผลิตสมุนไพร เช่น ความเข้มแข็งผลงานปีที่ผ่านมา เป็นต้น ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ สามารถพิจารณาปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของการบริหาร แล้วรายงานตามแบบ กสพ. ๓

(๕) จังหวัดติดตามข้อมูล และสรุปรายงานผลการดำเนินงานตามแบบ กสพ. ๔

(๖) จังหวัดส่งข้อมูล/รายงานแบบ กสพ. ๒ กสพ. ๓ และ กสพ. ๔ ให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท ภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๙ และสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท ตรวจสอบและสรุปข้อมูล ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทาง E-mail : herbdcae@gmail.com ภายในวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๙

๒) พัฒนากลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

สนับสนุนปัจจัยการผลิตต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาการผลิตของเกษตรกรตามความต้องการของเกษตรกรที่ได้จากการจัดเวทีวิเคราะห์ เช่น พันธุ์สมุนไพรที่ดี ปุ๋ยอินทรีย์ สารชีวภัณฑ์สำหรับป้องกันกำจัดศัตรูพืช วัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ในกระบวนการผลิต วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการแปรรูปเบื้องต้น และหรือการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าของสมุนไพร เป็นต้น

๔.๑.๓ จัดเก็บข้อมูลเพื่อประเมินคุณภาพ

เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพร จำนวน ๑ กลุ่ม (๓๐ ราย) (เป็นกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการในปี ๒๕๖๘)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทราบถึงคุณภาพผลผลิตของกลุ่มเกษตรกร ว่ามีความสะอาดปลอดภัย และมีปริมาณสารสำคัญเพียงพอกับต้องการของตลาดหรือไม่ เป็นการรับรองคุณภาพให้แก่เกษตรกรยกระดับสู่ผลผลิตสมุนไพรคุณภาพสูง

/แนวทางการ...

แนวทางการดำเนินงาน

สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการตรวจวิเคราะห์สารสำคัญและการปนเปื้อนของผลผลิต โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

- ๑) คัดเลือกชนิดสมุนไพรของกลุ่มที่ต้องการตรวจวิเคราะห์สารสำคัญและโลหะหนัก จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ชนิด (ชนิดเดียวกับปี ๒๕๖๘ หรือเปลี่ยนชนิดก็ได้)
- ๒) สุ่มผลผลิตของสมุนไพรแต่ละชนิดจากแปลงของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก ชนิดละ อย่างน้อย ๑ ตัวอย่าง
- ๓) ส่งผลผลิตของสมุนไพรที่ได้จากการสุ่มให้ห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐาน ตรวจวิเคราะห์ปริมาณสารสำคัญ และโลหะหนัก
- ๔) จังหวัดนำผลการตรวจวิเคราะห์ที่ได้ มาตรวจสอบว่ามีปริมาณสารสำคัญ เพียงพอต่อการนำไปใช้ทางเภสัชกรรมหรือไม่ เพื่อนำไปใช้ประกอบการวางแผนแนวทางในการบริหารจัดการ กระบวนการผลิตในฤดูกาลถัดไปให้ดียิ่งขึ้นต่อไป
- ๕) สำนักงานเกษตรจังหวัดส่งผลการตรวจวิเคราะห์ให้สำนักงานส่งเสริม และพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท ภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๙ และสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท ตรวจสอบและสรุปข้อมูล ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทาง E-mail : herbdcae@gmail.com ภายในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๙

๔.๑.๔ บริหารจัดการโครงการ

แนวทางการดำเนินงาน

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัด : วางแผน ดำเนินงาน/กำกับดูแล การดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมายตัวชี้วัดของโครงการฯ และจัดทำข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กรมส่งเสริมการเกษตร กำหนด

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ – เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๗			ปี ๒๕๖๘									หน่วยงาน
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้า สมุนไพรชีวภาพ													
๑. วิเคราะห์ประเมิน Problems & Pain points การดำเนินงาน													
๑) จัดเวทีเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มเกษตรกรและ โรงพยาบาล			↔										
๒) จัดเวทีวิเคราะห์ประเมิน Problems & Pain points			↔										
๒. พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพร													
๑) จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพกลุ่ม เกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพร			↔										
๒) พัฒนากลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิตต่างๆ							←					→	
๓. จัดเก็บข้อมูลเพื่อประเมินคุณภาพ													
๑) ตรวจวิเคราะห์สาระสำคัญและการเกษตร ปนเปื้อนของผลผลิต			↔										
๔. บริหารจัดการโครงการ				←								→	

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๔๕,๕๐๐ บาท (สี่หมื่นห้าพันห้าร้อยบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)
- ครั้งที่ ๒ รออนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑ กลุ่ม ๓๐ ราย ได้รับความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร การแปรรูปเบื้องต้น การเพิ่มมูลค่าพืชสมุนไพร

๒) กลุ่มเกษตรกร จำนวน ๑ กลุ่ม สามารถเชื่อมโยงการผลิตและการตลาด และเป็นแหล่งวัตถุดิบสมุนไพรให้กับโรงพยาบาลของรัฐที่ผลิตยาสมุนไพรตามมาตรฐาน GMP หรือโรงพยาบาลที่มีการใช้วัตถุดิบสมุนไพรได้

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

๑) เกษตรกรได้รับองค์ความรู้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การเพิ่มมูลค่าสินค้าสมุนไพร สามารถนำความรู้สู่การปฏิบัติ และสร้างมูลค่าเพิ่มขึ้น

๒) เกษตรกรมีความเข้าใจถึงความต้องการของตลาดและสามารถเข้าถึงแหล่งรับซื้อ และเทคโนโลยี/นวัตกรรมที่จะนำมาปรับปรุงการผลิตได้

/๗.๓ ตัวชี้วัด...

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๑ กลุ่ม ๓๐ ราย ได้รับความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สมุนไพร การแปรรูปเบื้องต้น การเพิ่มมูลค่าพืชสมุนไพร

๒) มีกลุ่มเกษตรกรที่สามารถบริหารจัดการด้านการผลิต การแปรรูปและการตลาดในพื้นที่ จำนวน ๑ กลุ่ม

เชิงคุณภาพ

เกษตรกรได้รับการพัฒนาทักษะ สามารถพัฒนาคุณภาพผลผลิตพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐานตาม ความต้องการของตลาด สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เกษตรกร

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ เกิดการเชื่อมโยงการผลิตการตลาดที่ชัดเจนและต่อเนื่องระหว่างกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพร และโรงพยาบาลของรัฐที่เข้าร่วมโครงการพัฒนามาตรฐานการผลิตยาสมุนไพร ของกรมการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์ทางเลือก ผ่านมาตรฐาน GMP ในพื้นที่ หรือโรงพยาบาลที่มีการใช้วัตถุดิบสมุนไพร

๘.๒ เกษตรกรผู้ผลิตสมุนไพรมีองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สามารถพัฒนาผลผลิต ให้มีคุณภาพและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการผลิตสินค้าสมุนไพร

๘.๓ เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม สามารถจัดทำแผนพัฒนากลุ่มเพื่อเพิ่มผลผลิตภาพการผลิตสินค้า สมุนไพร ตลอดจนเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตการตลาดได้

๙. การประเมินผลโครงการ

จังหวัดปทุมธานี รายงานข้อมูลเกษตรกร ที่ได้รับองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืช สมุนไพรและนำความรู้กลับไปปฏิบัติ ตามแบบฟอร์ม ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดภายในวันที่กำหนด

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนากิจการการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นายประกอบ จรเจริญ	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนากิจการการผลิต
๒. นายสกล เคาวสุต	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสาวเกตุกาญจน์ สงวนมิตร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจชีวภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (ต.ค.๖๘ - มี.ค.๖๙) งบประมาณ ๔๕,๕๐๐ บาท (สี่หมื่นห้าพันห้าร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ .....

(นายสกล เคววสุด)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจชีวภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (ต.ค.๖๘ - มี.ค.๖๙) งบประมาณ ๔๕,๕๐๐ บาท (สี่หมื่นห้าพันห้าร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ .....

(นายประกอบ จรเจริญ)

หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจชีวภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (ต.ค.๖๘ - มี.ค.๖๙) งบประมาณ ๔๕,๕๐๐ บาท (สี่หมื่นห้าพันห้าร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ .....

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ดำเนินงานในลักษณะบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมๆ ไปกับการร่วมมือร่วมใจของเกษตรกรที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มในการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต ให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการ และเพื่อปรับตัวบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก ส่งเสริมให้เกษตรกรสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร สร้างความสัมพันธ์แบ่งปันข้อมูลข่าวสารกับชุมชน สถาบัน คริสตจักร รวมทั้งเป็นการดูแลเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรขนาดเล็ก ต่างคนต่างทำ และมีรายได้น้อยให้สามารถใช้ประโยชน์ที่ดิน สามารถบริหารจัดการร่วมกันมีการรวมกันซื้อปัจจัยการผลิตและรวมกันขายผลผลิต ใช้เครื่องมือ/อุปกรณ์/เครื่องจักรกลร่วมกันได้อย่างคุ้มค่าส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง มีกระบวนการกลุ่มที่เข้มแข็ง เช่น กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และง่ายต่อการเข้าถึงการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐทั้งด้านองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ๆ แหล่งทุน มีการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาการผลิต มีช่องทางการตลาดรองรับและสามารถเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการนำไปสู่การพัฒนาตลาดให้กว้างขวางและหลากหลายยิ่งขึ้น มีการผลิตที่ได้คุณภาพมาตรฐาน และมีการปรับปรุงแบบการผลิตให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น สภาพอากาศ เทคโนโลยี การตลาด การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ เป็นต้น

การดำเนินโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต ในปี ๒๕๖๙ กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี มุ่งเน้นให้เกษตรกรเกิดการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้เกษตรกรมีความตระหนักถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยอมรับที่จะปรับตัวและบรรเทาผลกระทบ โดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตและการตลาด ซึ่งจะนำไปสู่การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้ามีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาด ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในอนาคต และเกษตรกรมีอัตรากำไรสุทธิเพิ่มขึ้นพอเพียงกับค่าใช้จ่ายครัวเรือนตลอดปี นำไปสู่การหลุดพ้นวงจรแห่งความยากจน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิตและรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน

๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

๓. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมายการดำเนินงานของสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๓.๑.๑ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิต แปลงใหญ่สินค้าเกษตรด้านพืช (ไม่รวมนาแปลงใหญ่) จำนวน ๑ แปลง คือ แปลงใหญ่ไม้ดอกไม้ประดับตำบลบึงน้ำรักษ์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี (แปลงใหญ่ปี ๒๕๖๗)

๓.๑.๒ พัฒนาคูณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรในแปลงใหญ่ จำนวน ๑๔ ราย

๓.๑.๓ การประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ จำนวน ๗ อำเภอ

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

๑) อำเภอธัญบุรี (จัดเวทีวิเคราะห์ประเมินศักยภาพ ๕ ด้าน จัดเวทีแห่งการเรียนรู้ การติดตามและประเมินผลโครงการ)

๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี (การจัดประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรในแปลงใหญ่ และการติดตามและประเมินผลโครงการ)

๓) ทุกอำเภอของจังหวัดปทุมธานี (การจัดประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ)

๔) อำเภอคลองหลวง อำเภอธัญบุรี อำเภอหนองเสือ และอำเภอลำลูกกา (ติดตามให้คำปรึกษา แนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น)

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ กิจกรรมระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต

๔.๑.๑ จัดเวทีวิเคราะห์ประเมินศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพสินค้า การบริหารจัดการ และการตลาด เพื่อทราบถึงสถานะปัจจุบันและนำไปสู่การวางแผนการผลิตและแผนการตลาด โดยสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของแปลงใหญ่ไม่ดอกรับประกันระดับ ตำบลบึงนาราง อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

๑) สำนักงานเกษตรอำเภอธัญบุรี จัดเวที เก็บข้อมูล รวบรวม ประมวลผล วิเคราะห์ศักยภาพ ๕ ด้าน โดยเก็บข้อมูล ๒ ครั้ง ก่อนเริ่มฤดูกาลผลิตเพื่อใช้ออกแบบวางแผนการพัฒนา ๕ ด้าน และเก็บข้อมูลหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อวิเคราะห์ผล โดยมอบหมายเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแปลงใหญ่ดำเนินการเป็นรายแปลง ด้วยการกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดความอยากรู้ เพื่อสร้างความพร้อมด้านจิตใจ เกิดการคิดวิเคราะห์ หาเหตุผลในการแก้ปัญหา เน้นการปฏิบัติที่ดี เพื่อหลุดพ้นวงจรแห่งความยากจน (ตามภาคผนวก ๐๑)

๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลตามข้อ ๑) และออกแบบกรอบแนวคิดการพัฒนาทั้ง ๕ ด้าน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการผลิต

๔.๑.๒ จัดเวทีแห่งการเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มและออกแบบวางแผนการพัฒนา ๕ ด้าน

๑) กรมส่งเสริมการเกษตร ออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้ในการพัฒนาเกษตรกรเป็นรายสินค้า เน้นวิชาว่าด้วยโลกใหม่ (วิชาแห่งอนาคต) โดยคำนึงถึงการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและความสำคัญของพืชศาสตร์ เช่น กระบวนการสังเคราะห์แสงที่มีความสัมพันธ์ต่อสภาพแวดล้อม กระบวนการย่อยสลายของอินทรีย์วัตถุที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณแร่ธาตุในดิน กระบวนการจัดการ เพื่อสร้างการเจริญเติบโตของพืชแต่ละระยะที่มีความสำคัญกับพืช ความรู้ด้านการจัดการการเงินครัวเรือน เป็นต้น ทั้งนี้ สำนักงานเกษตรจังหวัดสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ในกรณีกิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้ กิจกรรมทดสอบเทคโนโลยี (พิสูจน์ทราบ) เพื่อสร้างทักษะใหม่ร่วมกัน รวมทั้งสร้างวงจรการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ โดยการเก็บข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลเชิงประจักษ์ต่อไป (ตามภาคผนวก ๐๒)

๒) สำนักงานเกษตรอำเภอธัญบุรี เลือกแนวทางการวางแผนการผลิตในประเด็นที่มีความสำคัญหรือมีความต้องการพัฒนาสินค้าของกลุ่มใน ๕ ด้าน

๓) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี สำนักงานเกษตรอำเภออัญบุรี ผลิตสื่อการเรียนรู้ ประกอบการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร เพื่อใช้ประกอบการชี้แจงสร้างความเข้าใจ โดยเน้นหนักในเรื่องการสร้างความตระหนักรู้และผลกระทบที่เกี่ยวข้อง

๔) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี สำนักงานเกษตรอำเภออัญบุรี จัดเตรียมวิทยากรเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มแปลงใหญ่ตามหลักสูตร

๕) การถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรตามหลักสูตรการเรียนรู้ในการพัฒนาเกษตรกร

๕.๑) การถ่ายทอดความรู้ สำหรับการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรสามารถจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดเวทีการถ่ายทอดความรู้ การศึกษาดูงาน การพบปะแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่ม เป็นต้น สามารถบูรณาการกับกิจกรรมต่าง ๆ จากหน่วยงานภายในกรมส่งเสริมการเกษตร เช่น การจัดการศัตรูพืช การจัดการดินและปุ๋ย การจัดอาชีพเสริม เป็นต้น รวมทั้งกิจกรรมที่ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก (หน่วยงานอื่น ๆ ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือกระทรวงอื่น ๆ และภาคเอกชน) ควรมีการบูรณาการจัดทำหลักสูตรการ จัดทำแผนธุรกิจ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับกลุ่มให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือสินเชื่อต่าง ๆ ได้ โดยสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของแปลงใหญ่ไม่ดอกรับประกันระดับตำบลบึงนาราง อำเภอัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

๕.๒) สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อพัฒนาการผลิต (สนับสนุนปัจจัย/วัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้) เป็นการสนับสนุนวัสดุ เพื่อประกอบการให้ความรู้ด้านการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร ภายใต้ความเห็นชอบของสมาชิกและบูรณาการกับหน่วยงานวิชาการในพื้นที่ (กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน มหาวิทยาลัย เป็นต้น) ทั้งนี้ ต้องเก็บข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลเชิงประจักษ์ต่อไป รวมทั้งสร้างวงจรการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยดำเนินการตามความต้องการของกลุ่ม โดยการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรของแปลงใหญ่ เช่น การแปรรูป การเพิ่มมูลค่า การปรับปรุงคุณภาพผลผลิต การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผ่านระบบสารสนเทศ เป็นต้น โดยสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของแปลงใหญ่ไม่ดอกรับประกันระดับตำบลบึงนาราง อำเภอัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

๖) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี สำนักงานเกษตรอำเภออัญบุรี ประเมินผลการเรียนรู้ระดับ/การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร (ตามแบบประเมินก่อนและหลัง)

๔.๑.๓ ดำเนินการตามแผนการพัฒนาใน ๕ ด้าน

กลุ่มแปลงใหญ่ดำเนินการตามแผนพัฒนาใน ๕ ด้าน ที่ได้วิเคราะห์หรือออกแบบแผนการพัฒนา สินค้าเป็นรายแปลง เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนการจัดการด้านการตลาด เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร พัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตามความต้องการตลาด และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

๔.๑.๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี สำนักงานเกษตรอำเภออัญบุรี ติดตามและสอบถาม ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การปฏิบัติตามแผนการพัฒนา

๔.๑.๕ การเก็บข้อมูล ประมวลผล วิเคราะห์ผล และจัดทำรายงาน

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี สำนักงานเกษตรอำเภออัญบุรี จัดเก็บข้อมูลแปลงใหญ่ โดยจัดทำทะเบียนสมาชิกและบันทึกข้อมูลระบบ Co-farm.doae.go.th (ตามภาคผนวก ๐๓)

- ทบทวนบัญชีรายชื่อและข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกให้เป็นปัจจุบัน
- ประเมินผล และจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานของกลุ่ม/สมาชิกในปีที่ผ่านมา ในประเด็นต่าง ๆ เช่น ผลผลิตที่ได้ ต้นทุนการผลิต การรับรองมาตรฐานการผลิต และการตลาด
- ปรับปรุงข้อมูลในระบบ

หมายเหตุ

(๑) การจัดทำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก ให้ใช้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ข้อมูลการผลิตการตลาดของเกษตรกร และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผ่านกระบวนการจัดเวทีวิเคราะห์และวางแผนร่วมกันของสมาชิก และนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานตามแบบจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานรายบุคคลสมาชิกแปลงใหญ่ เพื่อบันทึกไว้ในระบบ Co-farm.doae.go.th ให้สามารถเปรียบเทียบผลการดำเนินงานจากการเข้าร่วมโครงการต่อไป

(๒) การบันทึกข้อมูล : บันทึกข้อมูลในระบบออนไลน์ Co-farm.doae.go.th

(๓) การรายงานผลการรับรองและขึ้นทะเบียนเป็นแปลงใหญ่ ตลอดจนการแก้ไขปรับปรุงข้อมูลในฐานข้อมูลโครงการฯ ให้ผู้รับผิดชอบในระดับจังหวัดดำเนินการผ่านระบบ <http://Co-farm.doae.go.th> เท่านั้น ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะยึดข้อมูลในระบบเป็นหลักฐานในการดำเนินงานโครงการ

(๔) แปลงใหญ่ที่มีระบบการปลูกพืชหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน หรือสลับการใช้พื้นที่ในการปลูกพืชตามฤดูกาล เช่น แปลงใหญ่ข้าว ที่มีการปลูกพืชหลังนา ให้ทำการปรับปรุงข้อมูลในระบบ ตั้งแต่การแก้ไขชื่อแปลงโดยเพิ่มเติมชื่อสินค้าที่ปลูก เช่น แปลงใหญ่ข้าว/ถั่วลิสง

(๕) ปรับปรุงการตั้งชื่อแปลง ให้เป็นแบบแผนเดียวกันเพื่อให้สะดวกต่อการจัดหมวดหมู่รายงาน และสืบค้นข้อมูล ดังนี้ “แปลงใหญ่ .....(ชื่อสินค้า) .... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... ”

๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี สำนักงานเกษตรอำเภอธัญบุรี ประมวลผล วิเคราะห์ สรุปผล และจัดทำรายงาน ส่งสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท โดยดำเนินการ ดังนี้

- สำนักงานเกษตรอำเภอธัญบุรี ประมวลผล วิเคราะห์ สรุปผล และจัดทำรายงานในภาพรวมของอำเภอจัดส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

- สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ประมวลผล วิเคราะห์ สรุปผล และจัดทำรายงานในภาพรวมของจังหวัดจัดส่งให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท เพื่อรายงานกรมส่งเสริมการเกษตร ต่อไป

๔.๑.๖ การจัดชั้นคุณภาพและถอดบทเรียนแปลงใหญ่ (ตามภาคผนวก ๐๔)

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีและสำนักงานเกษตรอำเภอ (อำเภอเป้าหมาย) ประสานงานกับผู้จัดการแปลง และคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ พร้อมเป็นพี่เลี้ยง เพื่อจัดเวทีประเมินการจัดชั้นคุณภาพ ตามแบบประเมินการจัดชั้นคุณภาพแปลงใหญ่ และระดมความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงาน ตามประเด็นการพัฒนา เสนอให้สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีพิจารณาถ่วงดุลการประเมินฯ และแนวทางการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงาน

๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี นำผลการประเมินฯ และแนวทางการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานที่ผ่านการถ่วงดุล เสนอที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบผลการประเมินฯ และทราบแนวทางการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ พร้อมส่งมติที่ประชุมและแนวทางการพัฒนา/ปรับปรุงการดำเนินงานให้ กรมส่งเสริมการเกษตรผ่านระบบการบันทึกผลการจัดชั้นคุณภาพแปลงใหญ่ในรูปแบบไฟล์ PDF

๓) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี บันทึกผลการประเมินฯ ที่มาจากมติที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด ลงในระบบการบันทึกผลการจัดชั้นคุณภาพแปลงใหญ่ ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๔

/๔) สำนักงานเกษตรจังหวัด...

๔) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีและสำนักงานเกษตรอำเภอ (ที่ได้รับการคัดเลือก) ดำเนินการถอดบทเรียนแปลงใหญ่ปี ๒๕๖๖ ตามแนวทางและแบบฟอร์มการถอดบทเรียนแปลงใหญ่ โดยคัดเลือกแปลงที่มีผลการจัดชั้นคุณภาพในปีงบประมาณ ๒๕๖๙ ดีขึ้นหรือลดลง เมื่อเทียบกับผลการจัดชั้นคุณภาพในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ จังหวัดละ ๑ แปลง ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรผ่านระบบการบันทึกผลการจัดชั้นคุณภาพแปลงใหญ่ ในรูปแบบไฟล์ Word ภายในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๙

๔.๑.๗ การบริหารจัดการโครงการ

๑) จัดประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก. (ตามภาคผนวก ๐๕)

จัดประชุมเครือข่ายของคณะกรรมการแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด เครือข่ายละ ๒ ครั้ง เพื่อวางแผนการพัฒนาแปลงใหญ่

ระดับอำเภอ ๗ อำเภอ จำนวน ๒ ครั้ง

ระดับจังหวัด จำนวน ๒ ครั้ง

๒) การติดตามและประเมินผลโครงการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีและสำนักงานเกษตรอำเภอธัญบุรี ติดตาม กำกับการทำงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมายตัวชี้วัดของโครงการฯ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานและผลการประเมิน โดยบูรณาการร่วมกับกลุ่มงานต่าง ๆ ภายในสำนักงานเกษตรจังหวัด

๔.๒ กิจกรรมพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรในแปลงใหญ่ (ตามภาคผนวก ๐๖)

๔.๒.๑ ยกระดับการผลิตและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP

๑) ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรเพื่อเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP จำนวน ๑๔ ราย

๒) ติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมินแปลงเบื้องต้น จำนวน ๑๔ ราย/แปลง (เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน GAP ระดับอำเภอ)

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ – เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
โครงการระบบส่งเสริมระบบเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อปรับเพิ่มผลผลิตภาพการผลิต														สนง.กษจ.
กิจกรรมระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อปรับเพิ่มผลผลิตภาพการผลิต														
๑. จัดเวทีวิเคราะห์ประเมินศักยภาพ ๕ ด้าน														สนง.กษอ.
๑.๑ จัดเวที เก็บข้อมูล วิเคราะห์ ประมวลผล จำนวน ๒ ครั้ง		↔										↔		สนง.กษอ.
๒. จัดเวทีแห่งการเรียนรู้														สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๒.๑ การถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร			↔											สนง.กษจ.
๒.๒ สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อพัฒนาการผลิต (รอกการจัดสรรงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร)							↔	↔						สนง.กษอ.
๓. การจัดชั้นคุณภาพและถอดบทเรียนแปลงใหญ่											↔	↔		สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๔. การบริหารจัดการโครงการ														
๔.๑ จัดประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงาน คณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก.			↔					↔	↔					สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๔.๒ การติดตามและประเมินผลโครงการ													↔	สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร ในแปลงใหญ่														
๑. ยกระดับการผลิตและคุณภาพผลผลิตสินค้าเกษตร สู่มาตรฐาน GAP														สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๑.๑ ถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรเพื่อเข้าสู่ระบบ มาตรฐาน GAP			↔											สนง.กษจ.
๑.๒ ติดตามให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจประเมิน แปลงเบื้องต้น			↔					↔	↔					สนง.กษอ.

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๕๔,๘๑๐ บาท (ห้าหมื่นสี่พันแปดร้อยสิบบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)
- ครั้งที่ ๒ รอการอนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

- ๑) พื้นที่การเกษตรได้รับการพัฒนาสู่ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ไม่น้อยกว่า ๑ แปลง
- ๒) เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)

จำนวน ๑๔ ราย

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

๑) เกษตรกรในพื้นที่แปลงใหญ่มีการรวมกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรตามแนวทางระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานที่เน้นการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิต มีตลาดรองรับภายใต้การบริหารจัดการที่ดี สินค้าเกษตรมีคุณภาพและได้รับมาตรฐาน สามารถเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันสินค้าเกษตรและสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร

๒) แปลงใหญ่เป้าหมาย มีประสิทธิภาพการผลิตเพิ่มขึ้น

๓) เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)

ร้อยละ ๗๐ สามารถเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานสินค้า

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

- ๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาเข้าสู่ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ไม่น้อยกว่า ๑ แปลง
- ๒) เกษตรกรได้รับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) จำนวน ๑๔ ราย

เชิงคุณภาพ

๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาสู่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ พัฒนาทักษะ สามารถลดต้นทุนการผลิตมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ผลผลิตมีคุณภาพและมีมูลค่าผลผลิตเพิ่มขึ้น

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านเศรษฐกิจ

แปลงใหญ่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อัตรากำไรสุทธิเพิ่มขึ้น พอเพียงกับค่าใช้จ่ายครัวเรือนตลอดปี

ด้านสังคม

เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่เติบโตตามความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและรูปแบบของเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง

ด้านสิ่งแวดล้อม

เกษตรกรมีความตระหนักถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยอมรับที่จะปรับตัวและบรรเทาผลกระทบโดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในกระบวนการผลิต การตลาด ซึ่งจะนำไปสู่การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในอนาคต

๙. การประเมินผลโครงการ

๙.๑ ระบบ e-Project เป็นการวัดผลเชิงปริมาณ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙

๙.๒ ระบบ Co-farm.doae.go.th เป็นการวัดผลลัพธ์การดำเนินงานในเดือนมีนาคม - กันยายน ๒๕๖๙

๙.๓ ระบบ gap๖๒.doae.go.th เป็นการวัดผลเชิงคุณภาพ/ผลลัพธ์การดำเนินงานในเดือนมีนาคม - กันยายน ๒๕๖๙

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๑ ๖๓๒๗

๑. นายประกอบ จรเจริญ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต
๒. นายศักดิ์เดชน์ วงศ์นาม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสาวหยาดรุ้ง ปากองวัน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๕๔,๘๑๐ บาท (ห้าหมื่นสี่พันแปดร้อยสิบบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....

(นายศักดิ์เดชน์ วงศ์นาม)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

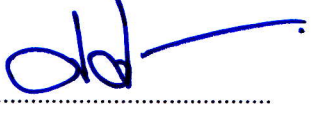
๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๕๔,๘๑๐ บาท (ห้าหมื่นสี่พันแปดร้อยสิบบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....

(นายประกอบ จรเจริญ)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๕๔,๘๑๐ บาท (ห้าหมื่นสี่พันแปดร้อยสิบบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

ภาคผนวก

โครงการตลาดเกษตรกร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มุ่งสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพและปลอดภัย นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา ส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาเป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เสริมสร้างความรู้และช่องทางการตลาด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างรายได้ สร้างอาชีพที่มั่นคง พัฒนาเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเข้มแข็ง ยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในประเทศให้มีความอยู่ดีกินดี ตามวิสัยทัศน์ “เกษตรกรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” และตามนโยบายของรัฐบาล “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” โดยรัฐบาลให้ความสำคัญกับมาตรการสนับสนุนที่จะช่วยส่งเสริมให้การสร้างมูลค่าในภาคเกษตรดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ส่งเสริมความรู้และผลักดันการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อให้เป็นองค์กรเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง สร้างสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (High Value) ควบคู่ไปกับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ทำเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) ด้วย BCG/Carbon Credit ส่งเสริมการตลาดให้แก่เกษตรกร ขยายตลาดเดิม เพิ่มตลาดใหม่ รวมถึงการใช้นวัตกรรมมาเป็นจุดขายสินค้าเกษตรผ่านแอปพลิเคชันทั้งออนไลน์และออฟไลน์ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี มุ่งเน้นการพัฒนาเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรที่มีความพร้อม ในด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรครบวงจร มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรให้มีมาตรฐานและปลอดภัย มีกระบวนการผลิตเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีความเหมาะสมกับสินค้าเพื่อรักษาคุณภาพสินค้าและลดการสูญเสียระหว่างการเก็บรักษาและขนส่ง ส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์รักษ์โลก เช่น บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากกระดาษหรือวัสดุธรรมชาติที่สามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ และบรรจุภัณฑ์ที่ช่วยยืดอายุผลผลิตให้นานขึ้น รวมถึงแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น สามารถปรับตัวและวางแผนการผลิตให้ตรงตามความต้องการของตลาด ผู้บริโภคได้รับสินค้าที่มีคุณภาพ และปลอดภัย โดยมี “ตลาดเกษตรกร” เป็นแหล่งรวบรวมและจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรหลักของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ซึ่งสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีได้มีการขับเคลื่อนและพัฒนาตลาดเกษตรกร เพื่อเป็นสถานที่ให้เกษตรกรได้มาเรียนรู้วิถีการตลาด พฤติกรรมผู้บริโภค และแนวโน้มความต้องการสินค้าของตลาด พัฒนาทักษะด้านการตลาดให้เป็นเกษตรกรยุคใหม่ สามารถผลิตได้ ขายเป็น บริหารจัดการเก่ง ใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงช่องทางการตลาดและผู้บริโภค โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่เป็นนักจัดการตลาด เป็นที่ปรึกษาและร่วมออกแบบแนวทางการตลาดให้แก่เกษตรกร ให้คิดเป็นและวางแผนอย่างเป็นระบบ ตลอดจนสนับสนุน ผลักดันและขับเคลื่อนด้านการตลาดสินค้าเกษตรในทุกมิติ ปัจจุบันมีตลาดเกษตรกรทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น ๑๗๗ แห่ง มีเกษตรกรที่เป็นสมาชิกประมาณ ๓,๓๐๗ ราย มีมูลค่าการจำหน่ายสินค้า รวมทั้งสิ้นกว่า ๒,๕๒๐ ล้านบาท (ข้อมูลจาก <http://farmermarket.go.th> ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๘) รวมถึงการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ในการเพิ่มช่องทางการตลาดผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ เพิ่มโอกาสในการขายสินค้าให้แก่เกษตรกร ดังนั้นกรมส่งเสริมการเกษตรจัดทำเว็บไซต์ “www.ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com” ที่รวบรวมสินค้าเกษตร เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำสินค้าเกษตรคุณภาพดี เกรดพรีเมียม ฝีมือเกษตรกรตัวจริงจากทั่วประเทศ โดยการส่งเสริมเกษตรกรที่จำหน่ายสินค้าในตลาดเกษตรกร พัฒนาสินค้าให้สามารถจำหน่ายผ่านตลาดออนไลน์ได้ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์บนเว็บไซต์ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com อย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันพบว่า มีเกษตรกรที่เป็นสมาชิก ๒,๒๐๖ ราย มีสินค้าจำนวน ๒,๙๐๑ รายการ มีมูลค่าการจำหน่ายรวมทั้งสิ้น มากกว่า ๑,๘๐๖ ล้านบาท และมีผู้เข้าชมเว็บไซต์จำนวนกว่า ๑๔ ล้านครั้ง (ข้อมูลจาก www.ตลาด

เกษตรกรออนไลน์.com ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๘) นอกจากนี้ ได้สนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงกระจายผลผลิตทางการเกษตรไปยังตลาดศักยภาพอื่น ๆ ทั้งตลาดในประเทศ อาทิ Modern Trade ตลาดในกลุ่ม HORECA ตลาดค้าส่งสินค้าเกษตร และแพลตฟอร์มตลาดออนไลน์อื่น ๆ เช่น Thailand Postmart, DGT Farm, BAAC Farmers Market, All Online, Lazada, Shopee, Tiktok และตลาดส่งออก เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการขยายโอกาสและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน รวมทั้งช่วยเหลือเกษตรกรในด้านการตลาดให้เข้มแข็ง เกษตรกรสามารถพึ่งพาตัวเองได้ เกิดการสร้างรายได้และอาชีพที่มั่นคง มีผลตอบแทนสู่ครอบครัว เกษตรกรได้อย่างพอเพียง และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อพัฒนาให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีความพร้อมในด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรแบบครบวงจร สามารถปรับตัวให้เท่าทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและการแข่งขันที่สูงขึ้นของโลก เตรียมพร้อมสู่การเป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพเติบโตสู่ตลาดอื่น ๆ รวมถึงตลาด E - Commerce มีความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยี ยกระดับกระบวนการผลิตให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น สร้างสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (High Value) สามารถเชื่อมโยงตลาดทั้งในระบบ Offline และ Online ตลอดจนพัฒนาตลาดเกษตรกรให้เป็นอัตลักษณ์ (Soft Power) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีจึงจัดทำ “โครงการตลาดเกษตรกร” ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาตลาดเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาความรู้และศักยภาพของเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรแบบครบวงจรได้อย่างมีประสิทธิภาพ วางแผนการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Go Green) และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ ตลอดจนห่วงโซ่การผลิตจนถึงการเก็บเกี่ยว รวมถึงประชาสัมพันธ์สินค้าและข่าวสารกิจกรรมของตลาดเกษตรกรให้ผู้บริโภคได้รับรู้ อย่างแพร่หลาย เพื่อให้ตลาดเกษตรกรเป็นที่รู้จัก มีความน่าเชื่อถือ เป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรคุณภาพ รวมถึงมีความเข้มแข็ง และมั่นคง สามารถสร้างรายได้และผลตอบแทนสู่เกษตรกร เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สมดุล ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ การบริหารจัดการธุรกิจเกษตรแบบครบวงจร หมายถึง การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ความรู้ด้านตลาดและเพิ่มช่องทางการตลาด

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาและยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการที่มีความพร้อมในด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรแบบครบวงจร มีความรู้และทักษะด้านการตลาด การใช้เทคโนโลยี สามารถเชื่อมโยงตลาดทั้งในระบบ Offline และ Online

๒.๒ เพื่อพัฒนาตลาดเกษตรกรให้เป็นอัตลักษณ์ เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ มีสินค้าอัตลักษณ์ ประจำถิ่น มีความหลากหลาย มีมาตรฐาน สามารถเชื่อมโยงกับตลาดที่หลากหลาย กระจายผลผลิตของเกษตรกรในพื้นที่ได้สร้างการรับรู้ให้บุคคลทั่วไปได้รู้จักอย่างแพร่หลาย

๒.๓ เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิตคุณภาพของเกษตรกร บูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในการขยายตลาดเดิม เพิ่มตลาดใหม่

๓. เป้าหมาย / สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรจังหวัดปทุมธานี จำนวน ๑๐ ราย

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

ตลาดเกษตรกรจังหวัดปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรเพื่อบริหารจัดการตลาดเกษตรกร Offline และ Online เพื่อยกระดับตลาดสินค้าเกษตร

๔.๑.๑ กิจกรรมย่อย : พัฒนาความรู้และศักยภาพเกษตรกรและเครือข่าย (ตลาดเกษตรกร)

โดยประสานงาน/บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ พร้อมทั้งฝึกปฏิบัติให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกตลาดเกษตรกร เกษตรกรเครือข่าย และองค์กรเกษตรกรที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โดยเปิดโอกาสให้เกษตรกรที่สนใจต้องการพัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรแบบครบวงจร การออกแบบธุรกิจของตนเอง และเพิ่มช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร เข้ามาเรียนรู้และพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ด้วย ยกตัวอย่าง เช่น แนวโน้มการตลาด เทคนิคการขายและการสื่อสารกับลูกค้า การตั้งราคาสินค้า การเงินและภาษี การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมการขาย รวมถึงกระบวนการผลิตให้ได้คุณภาพ กระบวนการหลังการเก็บเกี่ยว การคัดคุณภาพผลิต บรรจุภัณฑ์ ตลอดจนการแปรรูปสินค้า เพื่อให้เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาด ผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐาน ปลอดภัย สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ และมีทักษะการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรที่เหมาะสม เพิ่มช่องทางตลาด สามารถเชื่อมโยงสินค้าสู่ตลาดที่หลากหลายได้ พร้อมทั้งจัดกิจกรรมศึกษาดูงานเกษตรกรต้นแบบ องค์กรเกษตรกร ตลาดสินค้าเกษตรทั้งภาครัฐและเอกชนที่ประสบผลสำเร็จ และให้เกษตรกรร่วมกันสรุป และถอดบทเรียนจากความสำเร็จของตลาดสินค้าเกษตรอื่น ๆ เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานตลาดเกษตรกร ยกย่องตลาดเกษตรกรให้เป็นตลาดที่มีอัตลักษณ์ เป็น soft power ในพื้นที่ เป็นพื้นที่บริการเกษตรกรในการกระจายสินค้า ตลอดจนบริหารจัดการสินค้าเกษตรในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

หลักสูตร : พัฒนาเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร โดยคัดเลือกประเด็นที่กลุ่มเกษตรกรให้ความสนใจ ประเด็นที่สามารถแก้ไขปัญหาหรือเกิดประโยชน์กับการดำเนินงานด้านตลาดของเกษตรกร ตาม Gain-pain point ยกตัวอย่าง เช่น เทคนิคการขาย การตั้งราคาสินค้า การเงินและภาษี การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมการขาย การสร้างแบรนด์ สร้าง story สินค้า สร้างคุณค่าเพื่อยกระดับราคาสินค้า เทคนิคการสร้างการรับรู้ กระตุ้นการบริโภค กระบวนการผลิตให้ได้คุณภาพ ฯลฯ

วิธีการดำเนินงาน

๑) จัดเก็บข้อมูลแบบสำรวจความพึงพอใจของเกษตรกรและผู้บริโภคที่มาใช้บริการในตลาดเกษตรกร โดยกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ออกแบบสำรวจความพึงพอใจ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว รวบรวมข้อมูลเก็บไว้ที่จังหวัด ๑ ชุด และส่งกลับให้กรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๑ ชุด ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจฯ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการจัดเวทีชุมชนสำหรับเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาเกษตรกรและตลาดเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒) จัดเวทีชุมชน โดยจัดเวทีชุมชนสมาชิกตลาดเกษตรกรเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินสถานการณ์การดำเนินงานตลาดเกษตรกรที่ผ่านมารวมถึงองค์ความรู้และทักษะของเกษตรกร ค้นหาศักยภาพของตลาดเกษตรกร จุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อหาแนวทางปรับปรุง แก้ไข พัฒนาให้ดีขึ้น เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ และสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยเจ้าหน้าที่และเกษตรกรต้องมองเห็นเป้าหมายการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินงานตลาดเกษตรกรบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) จัดอบรม /จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ /จัดกระบวนการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ เจ้าหน้าที่นำข้อมูลที่ได้จากการจัดเวทีชุมชนและผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคมาวิเคราะห์ และกำหนดหลักสูตรการอบรม/วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเกษตรกร ทั้งนี้ เกษตรกรเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม/พัฒนาความรู้ไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิกตลาดเกษตรกรทั้งหมด สามารถเป็นเกษตรกรรายอื่นที่ไม่ได้เป็นสมาชิก

ตลาดเกษตรกรได้ เช่น เกษตรกรที่เป็นสมาชิกตลาดเกษตรกรออนไลน์.com แปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน SF YSF เป็นต้น เพื่อสร้างโอกาสให้เกษตรกรที่สนใจต้องการเรียนรู้ด้านการตลาดได้มีโอกาสเข้าถึงความรู้เรื่องการตลาดมากยิ่งขึ้น ในการจัดอบรมควรมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข สถาบันการศึกษา เป็นต้น

๔) กิจกรรมศึกษาดูงาน เจ้าหน้าที่จังหวัดดำเนินการวางแผนนำพาเกษตรกรเดินทางไปศึกษาดูงานเกษตรกรต้นแบบ องค์กรเกษตรกร ตลาดสินค้าเกษตร ทั้งภาครัฐและ/หรือภาคเอกชนที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้เกษตรกรได้ศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวคิด และวิธีการทำงานจากผู้ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้เกษตรกรเกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน ยกกระดับความรู้ด้านการปฏิบัติงาน เกิดการพัฒนาและต่อยอดวิธีการให้ดียิ่งขึ้น โดยเจ้าหน้าที่จังหวัดและเกษตรกรร่วมกันสรุปและถอดบทเรียนจากความสำเร็จจากกิจกรรมศึกษาดูงาน เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานตลาดเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕) การประเมินผลและติดตามผล เจ้าหน้าที่ดำเนินการประเมินผลความรู้ และติดตามผลการถ่ายทอดความรู้ของเกษตรกร โดยแบ่งการประเมินออกเป็น ๓ วิธี ได้แก่

(๑) **วิธีที่ ๑ การประเมินผลความรู้ ความคิด** เช่น ความจำ ความเข้าใจ ความสามารถนำไปใช้ การวิเคราะห์ โดยใช้การทดสอบความรู้ก่อนและหลังเรียน (Pre - test และ Post - test) โดยข้อสอบในแบบทดสอบควรครอบคลุมทุกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในการอบรม และมีข้อสอบไม่น้อยกว่า ๒๐ ข้อ เพื่อประเมินผลหลักสูตร เนื้อหาการอบรม วิธีการถ่ายทอดของวิทยากร และประเมินผลความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร

(๒) **วิธีที่ ๒ การติดตามประเมินผลหลังการจัดอบรม** เป็นการประเมินผลหลังจากการถ่ายทอดความรู้สิ้นสุดลงแล้ว ๓ เดือน โดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม การวัดผลโดยใช้แบบทดสอบ ซึ่งอาจใช้เวทีประชุมประจำเดือนของสมาชิกตลาดเกษตรกรในการติดตามประเมินผลหลังการจัดถ่ายทอดความรู้ ประเมินพฤติกรรมของเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติอย่างไรหลังการอบรมและศึกษาดูงาน ว่าได้นำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปปฏิบัติเพียงใด พัฒนาหรือต่อยอดให้ดีขึ้นกว่าเดิมหรือไม่อย่างไร เช่น การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดวางสินค้าให้สวยงาม คำนี้ถึงความปลอดภัยและมาตรฐานของสินค้า ใส่ใจความต้องการของผู้บริโภค มีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดเกษตรกรมากขึ้น และนำเสนอผลการติดตามผลหลังการดำเนินงาน/อบรม ในเล่มรายงานให้ชัดเจน

(๓) **วิธีที่ ๓ ประมวลผลการดำเนินงานตลาดเกษตรกร** เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาตลาดเกษตรกร เพื่อยกระดับการดำเนินงานตลาดเกษตรกรสู่การเป็นตลาดสินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์ จำนวน ๑ ฉบับ โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

(๓.๑) ข้อมูลพื้นฐานของตลาดเกษตรกรที่เป็นปัจจุบัน

(๓.๒) การวิเคราะห์การดำเนินงานของตลาดเกษตรกร ด้วยวิธี SWOT ANALYSIS หรือวิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสม

(๓.๓) การวิเคราะห์ความคาดหวังของตลาดในอนาคต ด้วยวิธี STP Marketing หรือวิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสม

(๓.๔) แนวทางการยกระดับตลาดเกษตรกรสู่การเป็นตลาดสินค้าเกษตรที่มีอัตลักษณ์ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และวิถีชีวิตของเกษตรกร

ทั้งนี้ นำผลประเมินทั้ง ๓ วิธี มาวิเคราะห์ และสรุปรายงานส่งในรูปแบบไฟล์ไปยังสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในระดับเขต และกรมส่งเสริมการเกษตร พร้อมทั้งจัดทำเป็นฐานข้อมูลเก็บไว้ที่จังหวัด เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรในด้านต่าง ๆ ต่อไป โดยมีเป้าหมายเกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรมอย่างน้อย ๑๐ ราย (ทั้งนี้ สามารถบริหารจัดการงบประมาณสำหรับอบรมได้มากกว่า ๑๐ ราย โดยให้เขียนบุคคลเป้าหมายในโครงการให้ชัดเจนว่าเป็นใครบ้างสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ตามระเบียบของทางราชการ)

๔.๒ กิจกรรมพัฒนาตลาดเกษตรกรให้มีอัตลักษณ์ เป็นแหล่งรวบรวมและจำหน่ายสินค้าของเกษตรกรที่มีศักยภาพ

โดยเจ้าหน้าที่ผู้จัดการตลาดเกษตรกรติดตามให้คำปรึกษาแนะนำเกษตรกรในการดำเนินการให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ดำเนินการพัฒนาตลาดเกษตรกรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการตลาดของเกษตรกรที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เกิดรูปแบบที่เป็นอัตลักษณ์ ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาให้เป็นตลาดจำหน่ายผัก ผลไม้ สินค้าแปรรูปและสินค้าพร้อมรับประทาน การพัฒนาเป็นจุดรวบรวมสินค้าเกษตรตามฤดูกาลต่าง ๆ การเป็นศูนย์กลางการจำหน่ายสินค้าเกษตรออนไลน์ของจังหวัด E-commerce center การเป็นตลาดกรีนมาร์เก็ตที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยสินค้าที่จำหน่ายในตลาดเกษตรกรในลักษณะต่าง ๆ ต้องมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ปลอดภัย ตามสโลแกนตลาดเกษตรกร “เกษตรกรจริงจัง ทุกสิ่งปลอดภัย” รวมทั้งดำเนินการประชาสัมพันธ์ตลาดเกษตรกรให้เกษตรกร บุคคลทั่วไป และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ ได้รู้จักอย่างแพร่หลาย สามารถสื่อให้เห็นถึงความเป็นตลาดเกษตรกร มีการเชื่อมโยงสินค้าจากเครือข่ายตลาดเกษตรกรและตลาดสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐานจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบ Offline และ Online ส่งเสริมการนำสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่น สินค้า Green Product / Low Carbon มาประชาสัมพันธ์และวางจำหน่ายในตลาดเกษตรกร หรือสามารถเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ ตลอดจนการดำเนินการตามหลักสุขาภิบาลอาหารและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง มาตรฐานความปลอดภัยใส่ใจสิ่งแวดล้อม

วิธีดำเนินงาน

๑. สำรวจ และจัดทำฐานข้อมูลตลาดเกษตรกร

๑.๑ ข้อมูลทั่วไป เช่น ขนาดพื้นที่ตลาดเกษตรกร สถานที่จัดตลาดเกษตรกร จำนวนผู้ค้าสินค้า โครงสร้างพื้นฐาน ช่วงเวลาเปิดตลาด ยอดขายสินค้าเฉลี่ย ปัญหาและอุปสรรคที่พบ

๑.๒ ภาพประกอบการจัดตลาดเกษตรกร และ/หรือแผนผังตลาดเกษตรกร

๒. กำหนดอัตลักษณ์ของตลาดเกษตรกร

๒.๑ คัดเลือกธีมของตลาดที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และสถานการณ์ เช่น เป็นตลาดที่มีสินค้าเกษตรปลอดภัย สินค้าในตลาดสามารถตรวจสอบย้อนกลับ สินค้า GI/ท้องถิ่น สินค้า Zero-Waste

๒.๒ กำหนดเกณฑ์คัดกรองสินค้า/มาตรฐานสุขอนามัย/ชุดป้ายร้านค้า

๒.๓ มีระเบียบ หลักเกณฑ์ กฎเกณฑ์ของตลาดเกษตรกรอย่างชัดเจน

๓. ปรับปรุงสถานที่จัดตลาด เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดี

๓.๑ จัดให้มีอัตลักษณ์บนโครงสร้าง/เต็นท์พื้นที่จำหน่าย โต๊ะวางสินค้า หรือภาชนะตามพื้นถิ่น แสดงถึงสถาปัตยกรรมที่บ่งบอกถึงค่านิยม เอกลักษณ์และวัฒนธรรมของพื้นที่/จังหวัดนั้น ๆ เช่น ตลาดภาคเหนือมีสถาปัตยกรรมแบบเรือนกาแล ภาคใต้มีสถาปัตยกรรมเรือนปั้นหยา ภาคอีสานมีสถาปัตยกรรมเฮือนแฝดหรือเฮือนเกย ภาคกลางมีสถาปัตยกรรมเรือนไทย แสดงชื่อและกำกับด้วยภาษาถิ่นเพิ่มเติม โดยยังคงสัญลักษณ์ตลาดเกษตรกรและสโลแกนของเดิมไว้

๓.๒ จัดทำโซนร้านค้าต่าง ๆ มีชื่อป้ายร้านค้า

๓.๓ จัดหาวัสดุ/อุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับร้านค้าที่มีความปลอดภัย และอำนวยความสะดวก

๔. สร้างการรับรู้แก่เกษตรกรผู้จำหน่าย

๔.๑ มีการแต่งกายตามอัตลักษณ์ของพื้นที่ตามวัฒนธรรม เช่น ชุดผ้าไทยแต่ละภาค ชุดพื้นเมือง อาจมีการนัดหมายเพื่อแต่งกายในช่วงเวลาจัดตลาด จัดให้มีผ้ากันเปื้อน/หมวกคลุมผม ที่มีสกรีนลวดลายที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่/จังหวัด

๔.๒ คัดเลือกสินค้าที่ดีมีคุณภาพ และความปลอดภัย รวมถึงการจัดวางสินค้าที่เหมาะสม

๔.๓ แบ่งโซนจำหน่ายสินค้าให้ชัดเจน เช่น เพิ่มโซนจำหน่ายสินค้าอัตลักษณ์ตามพื้นถิ่น สินค้าตามฤดูกาล สินค้าปลอดภัยที่มีกระบวนการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อรวมสินค้าประจำจังหวัดหรือ

พื้นที่นั้น ๆ ไว้ ทำสัญลักษณ์ของตลาดเกษตรกรติดที่ผลิตภัณฑ์หรือภาชนะบรรจุ เพื่อสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้และเมื่อประชาสัมพันธ์ออกไปให้รู้ว่าจะสามารถหาซื้อสินค้าเหล่านี้ได้จากตลาดเกษตรกรจังหวัดนั้น ๆ

๕. จัดทำปฏิทินกิจกรรมประชาสัมพันธ์ตลาดสินค้าเกษตร

๖. ติดตามการดำเนินงานตลาดเกษตรกร พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลยอดขายใน ตลาดเกษตรกรในระบบ <http://farmermarket.go.th> อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ให้ตลาดเกษตรกรจังหวัดปทุมธานีบริหารจัดการพื้นที่/รูปแบบการดำเนินจัดตลาด/รูปแบบการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร เกษตรกรที่เป็นสมาชิกในตลาดเกษตรกรออนไลน์.com แพลตฟอร์ม วิชากิจชุมชน Smart Farmer (SF) Young Smart Farmer (YSF) ที่มีสินค้าอัตลักษณ์/สินค้ามูลค่าสูง/สินค้า Green Product/สินค้าเกษตรอินทรีย์/สินค้า low carbon/สินค้านวัตกรรม/สินค้าเกษตรตามฤดูกาล สามารถเข้ามาจำหน่ายอย่างต่อเนื่องหรือหมุนเวียนเข้ามาจำหน่ายในตลาดเกษตรกรหรือตลาดสินค้าเกษตรอื่น ๆ ที่จังหวัดร่วมจัด เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๓๐ ของสมาชิกในตลาดเกษตรกรที่มีอยู่เดิม พร้อมทั้งระบุผลการดำเนินงานฯ ดังกล่าว รวบรวมไว้ในรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของจังหวัด

๕.๓ กิจกรรมประเมินสถานการณ์ตลาดสินค้าเกษตร

ติดตาม สำรวจ สถานการณ์สินค้า ให้คำแนะนำ และจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานตลาดสินค้าเกษตรและตลาดเกษตรกรจังหวัดปทุมธานี ตลอดจนศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคและแนวโน้ม รายงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาเกษตรกร ตลาดเกษตรกร และโครงการตลาดเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ – เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
กิจกรรมตลาดเกษตรกร													
๑. พัฒนาเกษตรกรเพื่อบริหารจัดการตลาดเกษตรกร Offline และ Online เพื่อยกระดับตลาดสินค้าเกษตร													
๑.๑ พัฒนาความรู้และศักยภาพเกษตรกรและเครือข่าย (ตลาดเกษตรกร)			↔										
๒. พัฒนาการตลาดเกษตรกรให้มีอัตลักษณ์ เป็นแหล่งรวบรวมและจำหน่ายสินค้าของเกษตรกรที่มีศักยภาพ									↔				
๓. ประเมินสถานการณ์ตลาดสินค้าเกษตร			↔										

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๑๑,๔๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นหนึ่งพันสี่ร้อยบาทถ้วน)
- ครั้งที่ ๒ รออนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

- ๑) เกษตรกรได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ จำนวน ๑๐ ราย
- ๒) ตลาดเกษตรกรจังหวัดปทุมธานี ทั้งในรูปแบบ Offline และ Online ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการตลาด และเป็นสถานที่หลักในการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร มีความเป็นอัตลักษณ์เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ และเป็นที่ยึดใจของบุคคลทั่วไปรวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอย่างแพร่หลาย สร้างเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงสู่ตลาดที่หลากหลายยิ่งขึ้น
- ๓) ข้อมูลจากเว็บไซต์ www.ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com และ <http://farmermarket.doae.go.th> ได้นำมาวางแผนและพัฒนากิจการบริหารจัดการตลาดสินค้าเกษตรให้มีประสิทธิภาพ อีกทั้งเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลสินค้าคุณภาพของเกษตรกรจังหวัดปทุมธานี สร้างการรับรู้ให้บุคคลทั่วไปให้สามารถเข้าถึงสินค้าคุณภาพดีได้หลากหลายช่องทางมากขึ้น

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความรู้ ทักษะด้านการตลาด ทำเกษตรที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม (Go Green) มีความเข้าใจในการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรแบบครบวงจร ได้รับการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พึ่งพาตัวเองได้ เกิดการสร้างรายได้และมีอาชีพที่มั่นคง ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าที่มีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัยในราคาที่สมเหตุสมผลและหลากหลายช่องทาง

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

- ๑) จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมอบรมพัฒนาศักยภาพตามแผนการดำเนินโครงการฯ ไม่น้อยกว่า ๑๐ ราย
- ๒) มูลค่ารวมการจำหน่ายสินค้าผ่านตลาดเกษตรกร ทั้งในรูปแบบ Offline และ Online เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- ๓) จำนวนตลาดเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงเชิงอัตลักษณ์อย่างน้อย ๑ ด้าน ได้แก่ การพัฒนาพื้นที่จัดตลาด การพัฒนาและจัดการสินค้าเกษตร การพัฒนาเกษตรกรผู้จำหน่าย และการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้า

เชิงคุณภาพ

- ๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมอบรมพัฒนาศักยภาพตามแผนการดำเนินโครงการฯ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับในการพัฒนาธุรกิจของตนเอง
- ๒) เกษตรกรมียอดจำหน่ายสินค้าในตลาดเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐
- ๓) ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อคุณภาพสินค้าและบริการจากตลาดเกษตรกรอยู่ในระดับดีขึ้นไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาและยกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ สามารถผลิตได้ขายเป็น บริหารจัดการเก่ง มีความรู้ในการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรแบบครบวงจร มองธุรกิจอย่างเป็นระบบ มีทักษะด้านการตลาด การใช้เทคโนโลยี สามารถเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในระบบ Offline และ Online และเติบโตสู่ E - Commerce โดยผู้บริโภคสามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรคุณภาพได้หลากหลายช่องทาง ตลอดจนการมี “ตลาดเกษตรกร” เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการตลาด และเป็นสถานที่หลักในการจำหน่ายสินค้าเกษตรในพื้นที่ เกิดเป็นตลาดเกษตรกรที่มีอัตลักษณ์เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เชื่อมโยงผลผลิตคุณภาพจากเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อขยายช่องทางสู่การจำหน่ายในตลาดศักยภาพอื่น ๆ รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากเว็บไซต์ www.ตลาดเกษตรกรออนไลน์.com และ <http://farmermarket.doae.go.th> นำมาเป็นแนวทาง

การพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร มีรูปแบบการดำเนินงานที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อเกษตรกร พื้นที่ และสินค้า เกษตรกรมีรายได้นำไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างเข้มแข็ง เกิดความภาคภูมิใจในอาชีพ เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สมดุลทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๙. การประเมินผลโครงการ

รายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ ลงในระบบ e-Project เมื่อเสร็จสิ้น กิจกรรมตามแผน การปฏิบัติงานโครงการฯ และจัดทำรายงานผลเมื่อสิ้นสุดโครงการฯ

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นายประกอบ จรเจริญ

หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

๒. นางสาวหยาดรุ้ง ปากองวัน

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการตลาดเกษตรกร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ครั้งที่ ๑ (ตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙)
งบประมาณ ๑๑,๔๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นหนึ่งพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....
(นางสาวหยาดรุ่ง ปากองวัน)
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการตลาดเกษตรกร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ครั้งที่ ๑ (ตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙)
งบประมาณ ๑๑,๔๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นหนึ่งพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....
(นายประกอบ จรเจริญ)
ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการตลาดเกษตรกร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ครั้งที่ ๑ (ตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙)
งบประมาณ ๑๑,๔๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นหนึ่งพันสี่ร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....
(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)
ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

ภาคผนวก

โครงการทะเบียนเกษตรกรและบริหารจัดการสารสนเทศการเกษตรด้านพืช

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้รับมอบหมายจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับขึ้นทะเบียนเกษตรกรตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นผู้ช่วยนายทะเบียนและสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นนายทะเบียน มีการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรในกลุ่มผู้ปลูกพืช ทำไร่นาสวนผสม ทำนาเกลือและเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ จากเกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์และไม่มีเอกสารสิทธิ์เพื่อต้องการทราบสถานะการเพาะปลูกของเกษตรกรประมาณการผลิตที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเวลาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยเกษตรกรจะต้องเป็นผู้แจ้งขึ้นทะเบียนเมื่อทำการเพาะปลูกแล้ว ปัจจุบันมีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตรสะสม จำนวน ๖.๙ ล้านครัวเรือน โดยในปี ๒๕๖๖ มีเกษตรกรปรับปรุงข้อมูลกิจกรรมการเกษตร จำนวน ๖ ล้านครัวเรือน ๒๑ ล้านแปลง มีเนื้อที่ทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น ๑๔๗ ล้านไร่ (นับเนื้อที่สะสม) มีการจัดทำผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัลและผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเชิงตำแหน่งแล้ว จำนวน ๑๐.๘๕ ล้านแปลง คิดเป็นพื้นที่ ๗๕ ล้านไร่ กรมส่งเสริมการเกษตร ได้มุ่งเน้นการทำงานส่งเสริมการเกษตรแบบ Digital DOAE ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานเข้าสู่ยุค Digital Transformation ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมสมัยใหม่ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GIS) เทคโนโลยีเครื่องแม่ข่ายและการประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ การบูรณาการฐานข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานแบบทันทีทันใด (Real Time) มาปรับปรุงวิธีการรับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร รวมทั้ง การตรวจสอบข้อมูลด้วยระบบดิจิทัลจากข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ข้อมูลถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ดังนี้

๑) การเพิ่มความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยการตรวจสอบยืนยันใน ๓ ลักษณะ ได้แก่

๑.๑) การตรวจสอบยืนยันตัวบุคคลกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง

๑.๒) การตรวจสอบรูปขอบแปลงที่ดินกับฐานข้อมูลการถือครองที่ดินของกรมที่ดิน

๑.๓) การตรวจสอบเชิงพื้นที่ผ่านการวาดผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัลในระบบ Geoplots หรือ

โปรแกรม QGIS หรือ ระบบ GISAgro

๒) การเพิ่ม ๒ ช่องทางการเข้าถึงการขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ได้แก่

๒.๑) พัฒนา Mobile Application ชื่อ FARMBOOK ซึ่งเป็นสมุดทะเบียนเกษตรกรดิจิทัลที่ใช้แทนสมุดทะเบียนเกษตรกร โดยเกษตรกรทุกคนสามารถดาวน์โหลดใช้งานได้ทั้งระบบแอนดรอยด์และไอโอเอส (iOS)

๒.๒) พัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ ผ่าน e - Form ที่เว็บไซต์ <https://efarmer.doe.go.th> โดยเริ่มนำร่องใช้งานในปี ๒๕๖๕ สำหรับเกษตรกรรายใหม่ที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด นส.๔ และเปิดใช้งานสำหรับเกษตรกรทุกราย ทุกชนิดพืชทุกประเภทเอกสารครบถ้วนตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๖

๓) พัฒนาระบบวาดผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัล (Geoplots) ให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่วาดผังแปลงผ่านเว็บไซต์ และแอปพลิเคชัน

๔) พัฒนาต่อยอดการใช้งานระบบการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ ผ่าน e - Form ดังนี้

๔.๑) เชื่อมโยงระบบการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ ผ่าน e - Form กับระบบวาดผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัล (Geoplots) โดยให้เกษตรกรวาดผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัลของตนเองเมื่อมีการแจ้งปลูกผ่านช่องทางดังกล่าว แล้วระบบจะตรวจสอบความซ้อนทับว่าไม่ซ้อนทับกับแปลงอื่นจึงจะสามารถบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบทะเบียนเกษตรกรได้

๔.๒ พัฒนาระบบการออกใบรายงานผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผ่านระบบ e - Form ทะเบียนเกษตรกรซึ่งจะแสดงข้อมูลการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกร แสดงผลในรูปแบบหน้าจอ และส่งออกเป็นเอกสารในรูปแบบ PDF โดยเริ่มเปิดใช้งาน ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖

๕) เพิ่มการขอหนังสือรับรองเกษตรกร ในปี ๒๕๖๗ ทั้งแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๖) จ้างเหมาบริการแผนที่ฐาน (Map platform service) ให้เจ้าหน้าที่ดูภาพถ่ายดาวเทียมที่เป็นปัจจุบันประกอบการวาดผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัล

๗) พัฒนาระบบขึ้นทะเบียนผู้ให้บริการทางการเกษตรผ่านเว็บไซต์ <https://emachine.doae.go.th> และ Mobile Application Agri Service Provider และเปิดใช้งานเมื่อมีนาคม ๒๕๖๘

การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่าน e - Form ทะเบียนเกษตรกร และ Mobile Application Farmbook ช่วยอำนวยความสะดวกให้เกษตรกรสามารถแจ้งข้อมูลได้ด้วยตนเองผ่านสมาร์ทโฟน เครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต (Tablet) หรือ เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยไม่ต้องเดินทางมาที่สำนักงานเกษตรอำเภอ และสามารถตรวจสอบความถูกต้องและความเป็นปัจจุบันของข้อมูลตามที่ให้ข้อมูลไว้กับกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อสิทธิประโยชน์และการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ และใช้เป็นหลักฐานยืนยันตัวตนความเป็นเกษตรกรในรูปแบบดิจิทัล รวมทั้งยังเป็นช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากภาครัฐ และการตรวจสอบสิทธิเกษตรกรที่ได้รับความช่วยเหลือในกรณีประสบภัยพิบัติ หรือตามมาตรการแก้ปัญหาอื่น ๆ ของภาครัฐ อันเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการด้านการเกษตรเพื่อคุณภาพความมั่นคงทางอาหารและความยั่งยืนในภาคการเกษตรและเป็นการยกระดับการให้บริการกับเกษตรกรที่มีความพร้อมสามารถเข้าถึงบริการหรือมาตรการภาครัฐได้อย่างรวดเร็วลดภาระแก่ประชาชนในการเดินทางติดต่อราชการ และการไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชนในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จะต้องมีการตรวจสอบข้อมูลที่เกษตรกรแจ้ง โดยการตรวจสอบทางสังคม เจ้าหน้าที่จะจัดพิมพ์ข้อมูลที่เกษตรกรแจ้งไปติดประกาศข้อมูลของเกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรในหมู่บ้านชุมชนนั้นตรวจสอบและ/หรือจัดประชาคม โดยเกษตรกรต้องลงนามเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องข้อมูลของตนเอง มิฉะนั้นจะถือว่าไม่ผ่านการตรวจสอบ หรือสามารถคัดค้าน หากข้อมูลของตนเองหรือเกษตรกรรายอื่นไม่ถูกต้อง และการตรวจสอบพื้นที่ปลูกโดยใช้เครื่อง GPS ออกเดินสำรวจรอบแปลงพื้นที่จริง เพื่อวัดและจับพิกัดแปลง หรือจัดทำผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัล (วาดแปลง) ด้วยระบบ เช่น Geoplots, GISagro, QGIS หรือตรวจสอบโดยภาพถ่ายแปลงปลูกร่วมกับผู้นำชุมชน/อคม.

การจัดทำผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัล เป็นการตรวจสอบ ยืนยันที่ตั้งและขนาดเนื้อที่แปลงเพาะปลูกที่เกษตรกรแจ้งขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลอื่น ๆ ได้อีก เช่น การนำผังแปลงมาวิเคราะห์ซ้อนทับกับข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมในพื้นที่ประสบภัยธรรมชาติ เพื่อวิเคราะห์แปลงเพาะปลูกที่ได้รับผลกระทบและคาดว่าต้องการขอรับความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช และ โครงการประกันภัยพืชผล รวมทั้ง สามารถนำไปวิเคราะห์ซ้อนทับกับชั้นข้อมูลภูมิสารสนเทศอื่น ๆ เช่น ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เขตชลประทาน ชั้นคุณภาพน้ำบาดาล พื้นที่ต้นน้ำ สถานที่ตั้งของแปลง ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ความรับผิดชอบของตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการด้านการตลาด ทำให้ภาครัฐสามารถวางแผนการผลิต การตลาดส่งเสริมสนับสนุนเกษตรกรได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยเฉพาะการใช้ตรวจสอบผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัลที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการหรือมาตรการภาครัฐ

เมื่อเกษตรกรแจ้งขึ้นทะเบียน ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และจัดทำผังแปลงดิจิทัลแล้ว จะนำข้อมูล ที่ผ่านการตรวจสอบและประมวลผลมาจัดพิมพ์ลงในสมุดทะเบียนเกษตรกรเพื่อยืนยันตัวตนเกษตรกร และใช้ ประกอบในการเข้าร่วมโครงการหรือมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ ดังนั้น การแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเป็นประจำทุกปี ข้อมูลจะมีความครบถ้วน เป็นปัจจุบันทำให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกร เป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากกรณีที่กรมส่งเสริมการเกษตรนำข้อมูลทะเบียนเกษตรกรเชื่อมโยงกับข้อมูล

จากหน่วยงานภาคีเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบโครงการและมาตรการเพื่อให้การสนับสนุน และช่วยเหลือเกษตรกรเป็นจำนวนมาก เช่น

- การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านพืช
- โครงการประกันภัยข้าวนาปีและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- โครงการส่งเสริมปลูกพืชหลากหลายฤดูนาปรัง
- โครงการสนับสนุนต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี
- โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว
- โครงการสนับสนุนค่าบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพผลผลิตเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
- โครงการประกันรายได้ พืชเศรษฐกิจ (ข้าว ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินงานโครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรตามแนวทางของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบ และแจ้งข้อมูลการปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรตามข้อเท็จจริงด้วยตนเองผ่าน Mobile Application และ e - Form และที่สำนักงานเกษตรอำเภอในพื้นที่ของจังหวัดปทุมธานี ตามพื้นที่เพาะปลูกพืชของเกษตรกร โดยจังหวัดปทุมธานี มีเป้าหมายการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำนวน ๑๕,๓๐๐ ครัวเรือน เพื่อปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรและจัดเก็บข้อมูลผังแปลงเพาะปลูกของเกษตรกร ให้มีความครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้มีความครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

๒.๒ เพื่อจัดเก็บข้อมูลผังแปลงเพาะปลูกของเกษตรกร ให้มีความครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน โดยเน้นพื้นที่แปลงที่ขึ้นทะเบียนใหม่หรือปรับปรุงในปี ๒๕๖๙ และ/หรือ พื้นที่แปลงที่ต้องตรวจสอบตามข้อบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือตามมาตรการภาครัฐ

๒.๓ เพื่อนำข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่ได้รับการปรับปรุง ตรวจสอบแล้ว มาวิเคราะห์ประมวลผลในภาพรวมของจังหวัดปทุมธานี ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและพัฒนาภาคการเกษตรได้

๓. เป้าหมาย/ สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

- ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำนวน ๑๕,๓๐๐ ครัวเรือน โดยแบ่งเป็น
  ๑. ครั้งที่ ๑ (ต.ค. ๖๘ - มี.ค. ๖๙) จำนวน ๓,๘๒๕ ครัวเรือน
  ๒. ครั้งที่ ๒ (เม.ย. ๖๙ - ก.ย. ๖๙) จำนวน ๑๑,๔๗๕ ครัวเรือน

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

- สำนักงานเกษตรอำเภอ ทั้ง ๗ อำเภอ ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปทุมธานี สำนักงานเกษตรอำเภอสสามโคก สำนักงานเกษตรอำเภอลาดหลุมแก้ว สำนักงานเกษตรอำเภอคลองหลวง สำนักงานเกษตรอำเภอธัญบุรี สำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา และสำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ กิจกรรมขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรและบริหารจัดการสารสนเทศการเกษตรด้านพืช

๔.๑.๑ ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน

- ๑) ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรแจ้งปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน

หลังจากการเพาะปลูก

- ข้าว พืชไร่ พืชผัก หลังปลูกแล้ว ๑๕ วัน
- ไม้ผล ไม้ยืนต้น หลังปลูกแล้ว ๓๐ วัน หรือถ้ายืนต้นอยู่ให้ปรับปรุงทุกปี

โดยจัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ติดที่สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือจุดอื่น ๆ ตามความเหมาะสม สามารถเลือกใช้ขนาดและรูปแบบของป้ายตามที่กรมฯ ออกแบบ หรือเลือกใช้ขนาดและออกแบบป้ายเองได้ ทั้งนี้ จะมีการแจ้ง link เพื่อดาวน์โหลดรูปแบบป้ายประชาสัมพันธ์ที่กรมฯ ออกแบบให้ ในช่วงเดือน เม.ย. – พ.ค. ๖๙ นอกจากนี้ ขอให้พิจารณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย เช่น ผ่านที่ประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้าน สื่อวิทยุ โทรทัศน์หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ ตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์

๒) การสร้างการรับรู้ อบรมทีมพี่เลี้ยงการใช้เทคโนโลยีในการขึ้นทะเบียนฯ

- เป้าหมายคือ บุคคลที่เกี่ยวข้องในการช่วยรับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อำเภอละ ๒ – ๔ คน ทุกจังหวัด เช่น อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เป็นต้น โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ หรือจังหวัด หรือเขต เป็นผู้บรรยายและ/หรือฝึกปฏิบัติ

- รายละเอียดหลักสูตรประกอบด้วย (๑) หลักเกณฑ์และกรอบระยะเวลาในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร (๒) ช่องทางในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร (๓) วิธีการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ ผ่าน e-Form ทบก. (๔) วิธีการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรผ่าน Farmbook Mobile Application (สำหรับเกษตรกรรายเดิม) (๕) ประโยชน์ที่ได้รับจากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร (๖) โทษการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จและแจ้งให้เจ้าพนักงานจดข้อความอันเป็นเท็จ ทั้งนี้ สามารถปรับปรุงหลักสูตรและเอกสารประกอบการอบรมได้ตามความเหมาะสมกับความรู้เบื้องต้นของทีมพี่เลี้ยงในแต่ละพื้นที่

๓) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รับแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรจากเกษตรกรตามความสมัครใจ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือนัดหมายเกษตรกรเพื่อขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในหมู่บ้านหรือตำบล

๔) เกษตรกรแจ้งข้อมูลการปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรตามข้อเท็จจริงด้วยตนเองผ่านระบบการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ e-Form ที่เว็บไซต์ <http://efarmer.doae.go.th> หรือ Farmbook Application

๕) กำหนดช่วงวันรณรงค์ให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ทำหน้าที่ช่วยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบตำบลจัดเก็บข้อมูลตามแบบฟอร์มปรับปรุงข้อมูลในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนแก้ปัญหาการไม่มาแจ้งปรับปรุงทะเบียนฯ ของเกษตรกร โดยเลือกช่วงเวลาที่มีการเพาะปลูกมากที่สุด โดยปกติจะอยู่ในช่วงระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม – ๓๑ สิงหาคม ของทุกปี

๖) บันทึกข้อมูลที่เกษตรกรแจ้งขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลในระบบทะเบียนเกษตรกร

๔.๑.๒ ตรวจสอบข้อมูล

๑) การตรวจสอบเอกสาร ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการขอขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียน เช่น หลักฐานแสดงสิทธิการถือครองที่ดิน ตรวจสอบให้สัมพันธ์กับจำนวนพื้นที่ที่ทำกรเกษตรที่แจ้งขึ้นทะเบียนไว้

๒) ระบบโปรแกรมตรวจสอบความถูกต้อง

๓) ตรวจสอบทางสังคม จัดพิมพ์ข้อมูลไปติดประกาศในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นเวลา ๓ วัน (กำหนดให้มีการติดประกาศทุกชนิดพืช ทั้งแปลงเดิมและแปลงใหม่) และ/หรือ ประชาคม เพื่อให้เกษตรกรในหมู่บ้าน/ชุมชนนั้นตรวจสอบ โดยเกษตรกรต้องลงนามยืนยันความถูกต้องข้อมูลของตนเอง มิฉะนั้นจะถือว่าไม่ผ่านการตรวจสอบ หรือสามารถคัดค้าน หากข้อมูลของตนเองหรือเกษตรกรรายอื่นไม่ถูกต้อง

๔) ตรวจสอบพื้นที่ ให้ดำเนินการทั้งแปลงเดิมและแปลงใหม่ เพื่อป้องกันการแจ้งขึ้นทะเบียนซ้ำซ้อน โดยผู้ดำเนินการตรวจสอบวาดผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัลผ่านระบบ Geoplots หรือ QGIS หรือ GISAgro หรือ ตรวจสอบโดยภาพถ่ายที่มีพิกัดตำแหน่งที่ตั้งแปลงเพาะปลูกร่วมกับผู้นำชุมชน/ อกม.

สำหรับกรณีที่มีการคัดค้านในการตรวจสอบทางสังคม หรือเกิดข้อสงสัย ข้อพิพาท ให้ใช้เครื่อง GPS ออกเดินสำรวจรอบแปลงพื้นที่จริง เพื่อวัดและจับพิกัดแปลง

๔.๑.๓ วิเคราะห์ข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

๔.๑.๔ เผยแพร่ข้อมูล

๑) เชื่อมโยงหรือจัดส่งข้อมูลทะเบียนเกษตรกรเพื่อใช้ในมาตรการของภาครัฐ

๒) จัดทำสมุดทะเบียนเกษตรกร เพื่อพิมพ์ข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

แจกจ่ายให้กับเกษตรกร

๔.๑.๕ อำนวยความสะดวกเพื่อบริหารจัดการโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาคุปรกในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

๑) ดูแลและบำรุงรักษาระบบฐานข้อมูลหลักสำหรับการให้บริการบันทึกข้อมูลประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ และจัดทำสารสนเทศด้านการเกษตร พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมสำหรับการสนับสนุนข้อมูลให้กับหน่วยงานภาครัฐ ในการเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรไปใช้เป็นข้อมูลประกอบโครงการและมาตรการต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

๒) ประชาสัมพันธ์ติดตามนิเทศ อบรม สัมมนา จัดทำคู่มือ/เอกสารที่เกี่ยวข้อง และ/หรือจ้างเหมาบริการบุคคลในการปฏิบัติงานในโครงการฯ

๔.๑.๖ การบริหารจัดการสารสนเทศการเกษตรด้านพืช ในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรและวาดแปลง (ค่าอินเตอร์เน็ตสำหรับใช้กับ Tablet ในการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรและวาดแปลง)

๔.๒ กิจกรรมประยุกต์ใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ผลผลิตสินค้าเกษตร

๔.๒.๑ การจัดทำผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัลในพื้นที่แปลงที่ขึ้นทะเบียนใหม่หรือปรับปรุงในปี ๒๕๖๙ และ/หรือ พื้นที่แปลงที่ต้องตรวจสอบตามข้อบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือตามมาตรการภาครัฐ ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับขึ้นทะเบียน/ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในแต่ละอำเภอ แบ่งเป็น ๒ ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ (ต.ค. ๖๘ - มี.ค. ๖๙) จำนวน ๔,๕๕๐ แปลง

- ครั้งที่ ๒ (เม.ย ๖๙ - ก.ย. ๖๘) รอรายละเอียดเพิ่มเติมจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
กิจกรรมขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรและบริหารจัดการสารสนเทศการเกษตรด้านพืช														
๑. ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน														
๑.๑ ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรแจ้งปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน	←													→
														สนง.กษจ./ สนง.กษอ.

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (ต่อ)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๑.๒ จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์							←→						สนง.กษจ.	
๑.๓ เกษตรกรแจ้งปรับปรุงข้อมูล	←												→	สนง.กษอ.
๑.๔ การสร้างการรับรู้อบรมที่มพีเลี้ยง การใช้เทคโนโลยีในการขึ้นทะเบียน							←→							สนง.กษอ.
๑.๕ รมรงค์ให้ อคม.ช่วยจัดเก็บข้อมูล											←→			สนง.กษอ.
๑.๖ บันทึกข้อมูลที่เกษตรกรแจ้งขึ้นทะเบียนและ ปรับปรุงข้อมูลในระบบทะเบียนเกษตรกร	←												→	สนง.กษอ.
๑.๗ ตรวจสอบข้อมูล (ติดประกาศ/จัดประชาคม/ จัดทำผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัล)	←												→	สนง.กษอ.
๑.๘ วิเคราะห์ข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียน เกษตรกร	←												→	สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๑.๙ เผยแพร่ข้อมูลจากฐานข้อมูลที่ผ่านการ วิเคราะห์/ เชื่อมโยงหรือจัดส่งข้อมูลทะเบียนเกษตรกร เพื่อใช้ในมาตรการของภาครัฐ	←												→	สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๒. การบริหารจัดการสารสนเทศการเกษตรด้านพืช (ค่าอินเทอร์เน็ตสำหรับใช้กับ Tablet ในการปรับปรุง ทะเบียนและวาดแปลง)	←												→	สนง.กษจ.
กิจกรรมประยุกต์ใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการพยากรณ์ผลผลิตสินค้าเกษตร														
๑. จัดทำผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัลในพื้นที่แปลงที่ ขึ้นทะเบียนใหม่หรือปรับปรุงในปี ๒๕๖๙ และ/หรือ พื้นที่แปลงที่ต้องตรวจสอบตามข้อบังคับตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องหรือตามมาตรการภาครัฐ	←												→	สนง.กษอ.

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๕๑,๖๑๓ บาท (ห้าหมื่นหนึ่งพันหกร้อยสิบสามบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง)
- ครั้งที่ ๒ รออนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (Output)

- ๑) มีการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบัน
- ๒) มีการจัดเก็บข้อมูลผังแปลงเกษตรกรมดิจิทัลที่เป็นปัจจุบัน ตามการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
- ๓) มีการนำข้อมูลจากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่ได้รับการปรับปรุง ตรวจสอบแล้ว มาใช้ในการวางแผนและพัฒนาภาคการเกษตร รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับการสนับสนุนข้อมูลให้กับหน่วยงานภาครัฐ

๗.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

๑) เกษตรกรเข้าถึงบริการของหน่วยงานได้ด้วยตนเองตลอดเวลาผ่านระบบออนไลน์ เช่น การขึ้นทะเบียนเกษตรกรออนไลน์ด้วยตนเอง การรับข่าวสาร และการแจ้งเตือน

๒) มีข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่เป็นปัจจุบัน สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการเข้าร่วมโครงการ และมาตรการของภาครัฐ หรือเอกชน กรณีที่มีโครงการช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งจะทำให้การสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

๓) มีการใช้ประโยชน์ผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัลในงานส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ การตรวจสอบข้อมูลเกษตรกรก่อนเข้าร่วมมาตรการภาครัฐ การประเมินความเสียหายของแปลงเกษตรที่ประสบภัยพิบัติด้านพืช การคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายในการเข้าร่วมโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri - Map)

๗.๓ ตัวชี้วัดโครงการ

เชิงปริมาณ

๑) จำนวนครัวเรือนเกษตรกรมีการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร จำนวน ๑๕,๓๐๐ ครัวเรือน แบ่งเป็น ๒ ครั้ง ดังนี้

๑.๑) ครั้งที่ ๑ (ต.ค. ๖๘ – มี.ค. ๖๙) จำนวน ๓,๘๒๕ ครัวเรือน

๑.๒) ครั้งที่ ๒ (เม.ย. ๖๙ – ก.ย. ๖๙) จำนวน ๑๑,๔๗๕ ครัวเรือน

๒) จำนวนผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัลที่เป็นปัจจุบัน ตามการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร แบ่งเป็น ๒ ครั้ง ดังนี้

๒.๑) ครั้งที่ ๑ (ต.ค. ๖๘ – มี.ค. ๖๙) จำนวน ๔,๕๕๐ แปลง

๒.๒) ครั้งที่ ๒ (เม.ย. ๖๙ – ก.ย. ๖๙) รอรายละเอียดเพิ่มเติมจากกรมส่งเสริมการเกษตร

เชิงคุณภาพ

๑) ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรสามารถนำไปประกอบการเข้าร่วมโครงการ และมาตรการของภาครัฐ ได้มากกว่าร้อยละ ๘๐

๒) ร้อยละ ๗๐ ของแปลงที่ได้รับการตรวจสอบมีความถูกต้อง

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑) มีฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการผลิต การตลาด ส่งเสริมการเกษตร บูรณาการข้อมูลร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะทำให้เกษตรกรได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ และได้รับประโยชน์สูงสุด

๘.๒) มีฐานข้อมูลผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัลที่ถูกต้อง ในพื้นที่แปลงที่ขึ้นทะเบียนใหม่หรือปรับปรุงในปี ๒๕๖๙ และ/หรือ พื้นที่แปลงที่ต้องตรวจสอบตามข้อบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือตามมาตรการภาครัฐ ที่แสดงขนาดและรูปร่างของแปลง สามารถนำไปวิเคราะห์เชิงพื้นที่ เพื่อประยุกต์ใช้วางแผนด้านโครงการ/มาตรการภาครัฐ การส่งเสริมการเกษตรแบบใหม่ที่เน้นการบริการที่เป็นดิจิทัลมากขึ้น และการประเมินความเสียหายของแปลงเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ

๙. การประเมินผลโครงการ

ประเมินผลจากรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานในระบบทะเบียนเกษตรกร มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ปรับปรุงข้อมูลในปี ๒๕๖๙ และมีการจัดทำข้อมูลผังแปลงเกษตรกรรมดิจิทัลที่เป็นปัจจุบันตามการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร โดยประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ

๑๐. หน่วยงาน/ ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๑-๖๓๒๗

๑. นายมานิช ธรรมยศ	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
๒. นายพิระพงษ์ เงามแดง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นางสาวอรพิมพ์ สุริยา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการทะเบียนเกษตรกรและบริหารจัดการสารสนเทศการเกษตรด้านพืช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๕๑,๖๑๓ บาท (ห้าหมื่นหนึ่งพันหกร้อยสิบสามบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....

(นายพิระพงษ์ เงามแดง)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการทะเบียนเกษตรกรและบริหารจัดการสารสนเทศการเกษตรด้านพืช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๕๑,๖๑๓ บาท (ห้าหมื่นหนึ่งพันหกร้อยสิบสามบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....

(นายมานิช ธรรมยศ)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการทะเบียนเกษตรกรและบริหารจัดการสารสนเทศการเกษตรด้านพืช ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๕๑,๖๑๓ บาท (ห้าหมื่นหนึ่งพันหกร้อยสิบสามบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี
ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรประมาณ ๗.๖ ล้านครัวเรือน (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ๒๕๖๗) และเกษตรกรยังคงประสบปัญหา ทั้งปัญหาด้านการผลิต รายได้ คุณภาพชีวิต และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรที่ถูกต้องและทันต่อสถานการณ์ อีกทั้งยังได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติ การขาดแคลนแรงงาน และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาชีพและคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในทุกพื้นที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภาคการเกษตร จึงได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนและพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ซึ่งเป็นผู้แทนของเกษตรกรในแต่ละหมู่บ้าน ทำหน้าที่เป็นเครือข่ายประสานการทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อร่วมกันพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ

จังหวัดปทุมธานีตั้งอยู่ในเขตปริมณฑล มีลักษณะกึ่งเมืองกึ่งชนบท เกษตรกรปลูกพืชหลากหลาย เช่น ข้าว พืชไร่ พืชผัก ไม้ผล และไม้ดอกไม้ประดับ ฯลฯ ซึ่งการพัฒนาเกษตรกรได้รับผลกระทบหลายด้าน อาทิ การขยายตัวของเขตเมือง การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนปัญหาน้ำท่วม ฯลฯ ดังนั้น การพัฒนาภาคการเกษตรในจังหวัดปทุมธานี จึงจำเป็นต้องอาศัยกลไกในระดับพื้นที่ที่เข้มแข็ง เพื่อเป็นช่องทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ข่าวสาร เทคโนโลยี และการเฝ้าระวังปัญหาทางการเกษตรให้กับเกษตรกรได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านมีความต่อเนื่องและเกิดผลเป็นรูปธรรม สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี จึงจัดทำโครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ขึ้น เพื่อส่งเสริมให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชนทางการเกษตร สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีและแจ้งเตือนภัยพิบัติทางการเกษตรได้อย่างทันทั่วถึง รวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจและเชิดชูเกียรติอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในฐานะผู้มีจิตอาสา ทำงานเพื่อสังคมและการพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัดปทุมธานี ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเพิ่มศักยภาพของอาสาสมัครเกษตรในการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานพัฒนาการเกษตรของพื้นที่ และการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่

๒.๒ เพื่อสร้างการรับรู้การขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตรและเชิดชูเกียรติอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในการปฏิบัติงานจิตอาสาสนับสนุนภารกิจหน่วยงานภาครัฐแก่สาธารณชน

๓. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

๓.๑.๑ คณะกรรมการบริหารงานอาสาสมัครเกษตรจังหวัดปทุมธานี ผู้แทนอาสาสมัครเกษตรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๐ คน

๓.๑.๒ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน ๗๐ ราย

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี และพื้นที่ทุกอำเภอของจังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ การขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร

๔.๑.๑ ขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตรเชิงพื้นที่

๑) ประชุมคณะกรรมการบริหารอาสาสมัครเกษตรจังหวัด

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารอาสาสมัครเกษตรจังหวัด จำนวน ๑ ครั้ง เพื่อบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาอาสาสมัครเกษตร ร่วมกับหน่วยงานส่วนราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน และหน่วยงานอื่นที่ร่วมกันบูรณาการการทำงานด้านการเกษตรในพื้นที่ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๐ คน เพื่อรับทราบผลการดำเนินงานอาสาสมัครเกษตร ปัญหา อุปสรรค ของหน่วยงานต่าง ๆ และพิจารณากำหนดแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดที่สนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ ให้สามารถบูรณาการการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สามารถปรับรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๔.๒ การส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติงานอาสาสมัครเกษตร

๔.๒.๑ การเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

๑) เวิร์กช็อปแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดเวิร์กช็อปแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่ออบรมให้ความรู้ และทักษะแก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) อำเภอละ ๑๐ ราย รวมทั้งสิ้น ๗๐ ราย จำนวน ๑ ครั้ง ๑ วัน เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่เข้าร่วมเวิร์กช็อปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้พัฒนาทักษะการทำงานและสมรรถนะในการเป็นเกษตรกรผู้นำเชิงจิตอาสา ที่มีความรู้และสามารถให้บริการแนะนำเกษตรกรในพื้นที่ได้ โดยมีกรอบประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๑.๑) ทักษะที่จำเป็นต่อเกษตรกร มุ่งเน้นให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ตระหนักรู้ถึงทักษะที่จำเป็น เพื่อให้เกิดความรู้เท่าทันต่อสถานการณ์ในการทำการเกษตรของยุคปัจจุบัน ดังนี้

๑.๑.๑) ทักษะ Growth Mindset & Anti Fragile การคิดและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

๑.๑.๒) ทักษะ Learning Skill การเรียนรู้ สร้างความเข้าใจ และจดจำข้อมูลใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๑.๓) ทักษะ Financial Literacy ความรู้ทางการเงิน เป็นความสามารถในการเข้าใจ และบริหารจัดการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการทำ การตัดสินใจทางการเงินอย่างชาญฉลาด

๑.๑.๔) ทักษะ Digital Literacy ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความรับผิดชอบ รวมถึงการเข้าใจและประเมินข้อมูลที่พบในโลกดิจิทัล

๑.๑.๕) ทักษะ ESG Literacy ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ Environmental, Social and Governance (ESG) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการประเมินความยั่งยืนขององค์กร

โดยสามารถคัดเลือกข้อมูลวิชาการ หรือ Case Study ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทั้ง ๕ ข้อมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างการเข้าใจในทักษะดังกล่าวให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

๑.๒) ความรู้ด้านวิชาการ เทคโนโลยี นวัตกรรมด้านการเกษตร เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้มีองค์ความรู้ แนวคิด และหลักการในการทำการเกษตรที่ดีและทันสมัย สามารถนำไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และแนะนำให้เกษตรกรในพื้นที่ที่สนใจเบื้องต้นได้ โดยสามารถเลือกประเด็นเรียนรู้จากกรอบประเด็นที่กำหนด ดังนี้

๑.๒.๑) เทคโนโลยีด้านการทำการเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture)

๑.๒.๒) การทำเกษตรสมัยใหม่/การทำเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming)

/๑.๒.๓) การทำการเกษตร...

- ๑.๒.๓) การทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Climate Smart/Regenerative Agriculture)
- ๑.๒.๔) ประเด็นการทำการเกษตรอื่น ๆ ที่พิจารณาแล้วว่าเป็นประโยชน์ เป็นนวัตกรรมที่น่าสนใจ และจำเป็นต่ออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่ควรรู้เท่าทันเทคโนโลยีทางการเกษตร
- ๑.๓) ความรู้ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้มีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติ และสนับสนุนหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถเลือกประเด็นการเรียนรู้จากกรอบประเด็นที่กำหนด ดังนี้
- ๑.๓.๑) กระบวนการช่วยเหลือภัยพิบัติทางธรรมชาติ
- ๑.๓.๒) การสำรวจการระบาดของศัตรูพืช
- ๑.๓.๓) กระบวนการขึ้นทะเบียนเกษตรกร
- ๑.๓.๔) เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร
- ๑.๓.๕) ทักษะอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรว่าจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน สำนักงานเกษตรอำเภอ สรุปเนื้อหาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และจัดทำรายงานสรุปผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีรวบรวมเพื่อทำรายงานส่งกรมส่งเสริมการเกษตรต่อไป

หมายเหตุ กำหนดส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๙ พร้อมไฟล์ Word

๔.๓ การยกย่องเชิดชูเกียรติอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

๔.๓.๑ การคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ต้นแบบ

๑) การคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ต้นแบบ ระดับจังหวัด

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านที่มีคุณูปการโดดเด่นในการสนับสนุนการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่ โดยเป็นผู้ที่ทำงานด้วยจิตอาสา และมีทักษะการปฏิบัติงานที่สามารถถ่ายทอดสร้างความเข้าใจให้แก่เครือข่ายอาสาสมัครเกษตรและเกษตรกรในพื้นที่ รวมทั้งช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง และมีผลงานทางการเกษตรของตนเองที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เกษตรกรรายอื่นได้ โดยคัดอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านที่มีการทำงานเด่นและเป็นรูปธรรมตามบทบาทหน้าที่ของ อกม. ตัวอย่างเช่น ๑) การสนับสนุนการขึ้นทะเบียนเกษตรกรหรือการสำรวจข้อมูลทางการเกษตรให้กับหน่วยงานภาครัฐ ๒) การสนับสนุนการสำรวจและรายงานการระบาดของศัตรูพืช/การจัดการศัตรูพืชในพื้นที่ ๓) การเป็นผู้ประสานถ่ายทอดความรู้หรือเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ที่มีความเชี่ยวชาญให้แก่เกษตรกร ๔) การเป็นผู้ประสานการแก้ปัญหาให้กับพื้นที่ เช่น การร่วมดำเนินการด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ การร่วมแก้ไขปัญหาหาคาผลผลิตเกษตรตกต่ำ ๕) การร่วมผลักดันและสนับสนุนให้เกิดโครงการ/กิจกรรม และงบประมาณการพัฒนาการเกษตรต่าง ๆ ในพื้นที่ ๖) การสนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการ/นโยบายต่าง ๆ ของภาครัฐ เช่น การรณรงค์การหยุดเผา การเฝ้าระวังการลักลอบพันธุ์พืชผิดกฎหมาย หรือ งานอื่น ๆ ที่เป็นการดำเนินการตามมาตรการภาครัฐที่สำคัญ เป็นต้น

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำเอกสารข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กำหนด ส่งข้อมูลไปยังสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท เพื่อใช้ประกอบการคัดเลือกในระดับประเทศต่อไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด และจัดทำประกาศเกียรติคุณมอบแก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ต้นแบบ ที่ได้รับการคัดเลือก เพื่อเชิดชูเกียรติและสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ทั้งนี้ การมอบประกาศเกียรติคุณให้สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีพิจารณากำหนดรูปแบบและวิธีการมอบตามความเหมาะสม เพื่อสร้างการรับรู้และตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทอาสาสมัครเกษตรในพื้นที่ต่อไป

หมายเหตุ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำเอกสารข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กำหนด ส่งข้อมูลไปยังสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท ภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๙

/หมายเหตุ...

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน
	ต.ค. ๖๘	พ.ย. ๖๘	ธ.ค. ๖๘	ม.ค. ๖๙	ก.พ. ๖๙	มี.ค. ๖๙	เม.ย. ๖๙	พ.ค. ๖๙	มิ.ย. ๖๙	ก.ค. ๖๙	ส.ค. ๖๙	ก.ย. ๖๙	
๓. การยกย่องเชิดชูเกียรติอาสาสมัคร เกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.)													
๓.๑ การคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกร หมู่บ้าน (อกม.) ต้นแบบ													
๑) การคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกร หมู่บ้าน (อกม.) ต้นแบบ ระดับจังหวัด				←→									สนง.กษจ./ สนง.กษอ.

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๑๕,๕๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นห้าพันห้าร้อยบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)
- ครั้งที่ ๒ รอกการอนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน ๗๐ ราย ที่ได้รับการอบรมพัฒนาทักษะการทำงานและสมรรถนะในการประกอบอาชีพการเกษตร และการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพการเกษตรสามารถวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพื้นที่และสินค้า ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ให้บริการช่วยเหลือแก่เกษตรกรได้ และตระหนักรู้ถึงคุณค่าของการทำงานด้านจิตอาสาเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

๗.๓ ตัวชี้วัด

- เจริญปริมาณ

อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๗๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการประกอบอาชีพและพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตร เพื่อนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตรของตนเองและปฏิบัติงานในบทบาทอาสาสมัครเกษตรกร

- เจริญคุณภาพ

อาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐได้ตรงตามนโยบายภาครัฐ และให้บริการช่วยเหลือแก่เกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพึ่งพาตนเองได้

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีสมรรถนะ ความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพการเกษตรของตนเอง มีความพร้อมในการเป็นเกษตรกรผู้นำ และมีกระบวนการปฏิบัติงานในฐานะภาคีเครือข่าย การพัฒนาการเกษตร ประสานความช่วยเหลือ สนับสนุนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์ที่รวดเร็วและครอบคลุมทั่วถึง

๙. การติดตามและประเมินผลโครงการ

ร้อยละ ๗๐ ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่เข้าร่วมอบรมพัฒนาทักษะเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ประเมินผลการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จากระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร (rbm.doe.go.th) โดยการบันทึกข้อมูลตามแบบ กสท. และรายงานผลการบันทึกข้อมูลจากระบบดังกล่าว และ/หรือประเมินผลจากแบบรายงานอื่น ๆ ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด โดยการรวบรวมแบบรายงาน วิเคราะห์ และสรุปผลหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นางอรรัญญา ทรงบัณฑิต

หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

๒. นายวัฒนา ลีทัศนุากรณ์

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑

(เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๕,๕๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นห้าพันห้าร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....

(นายวัฒนา ลีทัศนุากรณ์)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑

(เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๕,๕๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นห้าพันห้าร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....

(นางอรรัญญา ทรงบัณฑิต)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑

(เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๕,๕๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นห้าพันห้าร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (ระบบส่งเสริมการเกษตร)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (ระบบส่งเสริมการเกษตร) ขับเคลื่อนการทำงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ เป็นงานตามบทบาทภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีระบบส่งเสริมการเกษตรการฝึกอบรมและเยี่ยมเยียนเกษตรกร (Training and Visit System : T & V System) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติงานในพื้นที่ เพื่อให้ภารกิจต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีการพัฒนาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับต่าง ๆ ผ่านเวทีตามระบบส่งเสริมการเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การชี้แจงทำความเข้าใจ การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การเชื่อมโยงเครือข่ายการทำงานส่งเสริมการเกษตร ทั้งภายในกรมส่งเสริมการเกษตร และกับหน่วยงานวิชาการ หรือวิจัยอื่น ๆ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรที่ประสบความสำเร็จ เป็นเวทีเชื่อมโยงวิชาการจากแหล่งความรู้ทางวิชาการไปสู่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งเป็นเวทีในการร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เป็นประเด็นเร่งด่วนของการดำเนินงานในพื้นที่ที่เกิดขึ้น

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ได้นำระบบส่งเสริมการเกษตร มาขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เพื่อเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ ความสามารถทักษะ ความพร้อมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ในการปฏิบัติงาน การให้บริการถ่ายทอดความรู้ และบริการทางการเกษตรแก่เกษตรกร อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชี้แจงทำความเข้าใจ การนำเสนอผลงาน และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

๓. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย เกษตรจังหวัด/เกษตรอำเภอ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรทุกระดับของสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓๒ คน

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

๑) เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (District Workshop : DW) ดำเนินการโดย สำนักงานเกษตรจังหวัด

๒) เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอประจำสัปดาห์ (Weekly Meeting : WM) ดำเนินการโดย

สำนักงานเกษตรอำเภอ

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามระบบส่งเสริมการเกษตร

๑) เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (District Workshop : DW)

- สำนักงานเกษตรจังหวัด จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินส่งเสริมการเกษตรในระดับอำเภอ บุคคลเป้าหมายในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของจังหวัด และอำเภอ มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ การขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมการเกษตรที่สำคัญ การกำหนดแผนการปฏิบัติงาน การติดตาม นิเทศงาน พร้อมทั้งการสนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

๒) เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอประจำสัปดาห์ (Weekly Meeting : WM)

- เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักส่งเสริมการเกษตรในระดับอำเภอ เพื่อให้ นักส่งเสริมการเกษตร ได้แลกเปลี่ยนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา รวมทั้งวางแผนการดำเนินงานในช่วงสัปดาห์ถัดไป และปรับปรุงข้อมูล รวมทั้งติดตามแก้ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน

- กำหนดให้สำนักงานเกษตรอำเภอจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ จัดทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง โดยให้แต่ละอำเภอกำหนด ควรเป็นวันเดียวกันทุกสัปดาห์

*** หมายเหตุ กิจกรรมการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามระบบส่งเสริมการเกษตร มีรายละเอียดประกอบการดำเนินงาน ดังนี้

๑. จำนวนครั้งในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และบุคคลเป้าหมายผู้เข้าร่วมเวทีฯ ต้องไม่น้อยกว่าที่ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดในแบบ คง.๒

๒. พิจารณาการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้เลือกรูปแบบ Onsite เป็นอันดับแรก หากมีเหตุผลหรือความจำเป็นที่ไม่สามารถจัดรูปแบบ Onsite ได้ สามารถปรับรูปแบบการจัดเวทีในรูปแบบอื่น ๆ เช่น แบบผสมผสาน หรือ Online โดยพิจารณาการจัดตามความเหมาะสมของงบประมาณ และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นของแต่ละพื้นที่ในช่วงเวลานั้น ๆ

๔.๒ การขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่

๑) ใช้ระบบส่งเสริมการเกษตร (T&V System) ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค โดยมองเป้าหมาย พื้นที่ - คน - สินค้า เข้าด้วยกัน

๒) ใช้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) แปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน ยุวเกษตรกร กลุ่มแม่บ้าน Smart Farmer และ Young Smart Farmer เป็นเครื่องมือและกลไกช่วยในการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร ในพื้นที่ร่วมกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ

๓) ใช้การจัดการความรู้ และกระบวนการวิจัยในงานประจำ (R๒R) ช่วยในการแสวงหาองค์ความรู้

๔.๓ การนิเทศงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ดำเนินการแต่งตั้งคณะทำงานติดตามนิเทศงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร (T&V System) วางแผนการนิเทศงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ที่คณะทำงานฯ แต่ละคณะรับผิดชอบ (ปีละ ๓ ครั้ง : ครั้งที่ ๑ ช่วงเดือนธันวาคม ครั้งที่ ๒ ช่วงเดือนเมษายน ครั้งที่ ๓ ช่วงเดือนสิงหาคม) เพื่อนิเทศงานและขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตร เต็มเต็มองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง รับทราบปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานในพื้นที่และร่วมแก้ไขปัญหารวมทั้งร่วมกันสรุปผลการนิเทศงาน

๔.๔ การรายงานแผน - ผลการปฏิบัติงาน

เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรทุกคน ทุกระดับ เข้าไปรายงานแผนและผลการปฏิบัติงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร ทางโปรแกรมระบบจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ตามระบบส่งเสริมการเกษตร (<https://tandv.doae.go.th>) รายละเอียดการใช้งานโปรแกรมตามคู่มือ “การใช้งานระบบจัดเก็บและนำเสนอข้อมูลศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบล ตามระบบส่งเสริมการเกษตร (T&V System)” <https://tandv.doae.go.th/index/>

- **แผน - ผลการปฏิบัติงาน (รายบุคคล)** ตามระบบส่งเสริมการเกษตร
  - เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรทุกคน บันทึกแผนการปฏิบัติงาน (รายบุคคล) ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือน โดยหัวหน้าที่มีอำนาจอนุมัติแผนการปฏิบัติงาน (รายบุคคล) ครอบอนุมัติแผนการปฏิบัติงานให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนนั้น
  - เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรทุกคน บันทึกผลการปฏิบัติงาน (รายบุคคล) ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป
- **แผน - ผลการปฏิบัติงาน (หน่วยงาน)** ตามระบบส่งเสริมการเกษตร
  - เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานระบบส่งเสริมการเกษตร (Focal Point) ของสำนักงานเกษตรจังหวัด ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้บันทึกแผนการปฏิบัติงาน (หน่วยงาน) บันทึกแผนการปฏิบัติงาน(หน่วยงาน) ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๕ ของทุกเดือน โดยหัวหน้าที่มีอำนาจอนุมัติแผนการปฏิบัติงาน(หน่วยงาน) ครอบอนุมัติแผนการปฏิบัติงานให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนนั้น
  - เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานระบบส่งเสริมการเกษตร (Focal Point) ของสำนักงานเกษตรจังหวัด บันทึกผลการปฏิบัติงาน (หน่วยงาน) ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ – เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป. ๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙								
	ต.ค. ๖๘	พ.ย. ๖๘	ธ.ค. ๖๘	ม.ค. ๖๙	ก.พ. ๖๙	มี.ค. ๖๙	เม.ย. ๖๙	พ.ค. ๖๙	มิ.ย. ๖๙	ก.ค. ๖๙	ส.ค. ๖๙	ก.ย. ๖๙
๑. การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามระบบส่งเสริมการเกษตร												
๑.๑ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (District Workshop : DW)		↔								↔		
๑.๒ เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับระดับอำเภอ ประจำสัปดาห์ (Weekly Meeting : WM)	↔											↔
๒. การขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่	↔											↔
๓. การนิเทศงานตามระบบส่งเสริมการเกษตร			↔					↔			↔	
๔. การรายงานแผน - ผลการปฏิบัติงาน	↔											↔

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๖,๒๔๐ บาท (หกพันสองร้อยสี่สิบบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง)
- ครั้งที่ ๒ รออนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

- สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร
- เจ้าหน้าที่เกิดการเชื่อมโยงองค์ความรู้แบบมุ่งเป้าหมายและพร้อมขยายผลสู่เกษตรกร

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

- เจ้าหน้าที่ ๓๒ คน ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถและมีความพร้อมในการให้บริการงานส่งเสริมการเกษตร

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

- ๑) จำนวนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (District Workshop : DW) จำนวน ๒ ครั้ง เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอประจำสัปดาห์ (Weekly Meeting : WM) จำนวน ๗ อำเภอ
- ๒) จำนวนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามระบบส่งเสริมการเกษตร จำนวน ๓๒ ราย

เชิงคุณภาพ

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ สามารถใช้ระบบส่งเสริมการเกษตรไปขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรให้บรรลุตามเป้าหมาย

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๘.๑ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปพัฒนาการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร และสามารถแก้ปัญหาได้
- ๘.๒ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามารถถ่ายทอดความรู้ และให้บริการทางการเกษตร แก่เกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๙. การประเมินผลโครงการ

- ๙.๑ จำนวนครั้งการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามระบบส่งเสริมการเกษตร และจำนวนผู้เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามระบบส่งเสริมการเกษตร
- ๙.๒ รายงานผลการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามระบบส่งเสริมการเกษตร ติดตาม ปีละ ๒ ครั้ง (ทุก ๖ เดือน)

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นายมานิช ระรวยรส	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
๒. นางสาวอรพิมพ์ สุริยา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นายพิระพงษ์ เงามแดง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (ระบบส่งเสริมการเกษตร)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙)
งบประมาณ ๖,๒๔๐ บาท (หกพันสองร้อยสี่สิบบาทถ้วน)

(ลงชื่อ).....
(นางสาวอรพิมพ์ สุริยา)
ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (ระบบส่งเสริมการเกษตร)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙)
งบประมาณ ๖,๒๔๐ บาท (หกพันสองร้อยสี่สิบบาทถ้วน)

(ลงชื่อ).....
(นายมานิช ระววยรส)
ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (ระบบส่งเสริมการเกษตร)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙)
งบประมาณ ๖,๒๔๐ บาท (หกพันสองร้อยสี่สิบบาทถ้วน)

(ลงชื่อ).....
(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)
ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี
ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศไทยในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติ และทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ซึ่งมีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิด ร่วมทำเพื่อส่วนรวม การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก มีเป้าหมายเพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก และเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ เกิดการสร้างอาชีพและกระจายรายได้ และลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและไม่เสมอภาคจากระดับชุมชน

กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ครอบครัวยุทธศาสตร์ และองค์กรเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาเกษตรกรในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ยุวเกษตรกร เกษตรกรทั่วไป รวมไปถึงเกษตรกรสูงวัย ทั้งที่เป็นเกษตรกรรายเดี่ยว และส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นองค์กรเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขัน โดยมีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ในประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การสร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร ในแนวทางการพัฒนาด้านการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก โดยการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตและผลิตภัณฑ์ชุมชน การพัฒนาผู้ประกอบการ โดยการส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติข้างต้น

กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี มีองค์กรเกษตรกรในความรับผิดชอบของจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ๑) กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน ๔๐ กลุ่ม ๒) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๓๘ กลุ่ม และ ๓) กลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๔๓ กลุ่ม ดังนั้น เพื่อการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ จำเป็นต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรในทุกช่วงวัย ให้มีความสามารถในการจัดการองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม บนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในเชิงธุรกิจและสังคม พัฒนาช่องทางการตลาด การบริหารจัดการกองทุน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรที่มีศักยภาพพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร เพื่อก่อให้เกิดการกระจายรายได้ให้กับชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และมีส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เสริมสร้างและพัฒนาองค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มเพิ่มขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรเบื้องต้น เพื่อสร้างรายได้หรือลดรายจ่ายให้ครัวเรือนและชุมชน

๒.๒ ส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชนให้มีอาหารปลอดภัยบริโภคเพียงพอ สามารถลดความเสี่ยงการขาดแคลนอาหารจากภาวะวิกฤตต่าง ๆ

๒.๓ พัฒนาศักยภาพด้านเคหกิจเกษตรให้เกษตรกรสูงวัยในการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้เสริม และเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย

๓. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

สมาชิกองค์กรเกษตรกรและเกษตรกรสูงวัย จำนวน ๑๓๕ ราย ประกอบด้วย

๓.๑.๑ สมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน ๓๐ ราย

๓.๑.๒ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๔๕ ราย

๓.๑.๓ สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๔๕ ราย

๓.๑.๔ เกษตรกรสูงวัย จำนวน ๑๕ ราย

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๗ อำเภอ จังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร

๔.๑ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๔.๑.๑ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

๑) พัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group

(อำเภอเมืองปทุมธานีดำเนินการ)

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) คัดเลือกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จังหวัดละ ๑ กลุ่ม สมาชิกกลุ่มละ ๑๕ ราย

โดยพิจารณาคัดเลือกจาก

(๑.๑) เป็นกลุ่มที่มีผลการประเมินศักยภาพกลุ่มอยู่ในระดับปานกลางหรือปรับปรุงหรือเป็นกลุ่มที่มีการจัดตั้งใหม่

(๑.๒) ต้องเป็นกลุ่มที่ไม่เคยได้รับการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group ภายใต้โครงการ/กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

(๑.๓) ต้องเป็นกลุ่มที่มีความพร้อมและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิต มีความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาโครงการ

(๑.๔) สมาชิกกลุ่มต้องไม่มีประวัติหรือรายชื่อบุคคลเป็นเกษตรกรที่มีการเผาในพื้นที่การเกษตร

(๑.๕) สมาชิกกลุ่มต้องมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ทั้งนี้ หากครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเป็นหัวหน้าครัวเรือนไว้แล้ว ให้เพิ่มข้อมูลสมาชิกกลุ่มรายนั้นในส่วนของสมาชิกครัวเรือน

/ (๒) ให้สมาชิก...

(๒) ให้สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ก่อนเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) แล้วนำผลการประเมินหรือประเด็นที่ควรพัฒนารายบุคคลมาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ Problem Pain Points เพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรในการจัดกระบวนการเรียนรู้ระดับพื้นฐาน

(๓) ให้กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) ก่อนเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) แล้วนำผลการประเมินมาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ Problem Pain Points เพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรในการจัดกระบวนการเรียนรู้ระดับพื้นฐาน

ทั้งนี้ เพื่อเข้ากระบวนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group ให้มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑ ระดับ หลังจากการเข้าร่วมโครงการ โดยมีกระบวนการพัฒนา ดังนี้

๑.๑) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group จำนวน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน รวมระยะเวลา ๒ วัน งบประมาณ ๖,๐๐๐ บาท โดยดำเนินการ ดังนี้

เป้าหมาย คือ กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรปลอดภัยตำบลบางหลวง ตำบลบางหลวง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

(๑) วิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/พื้นที่/ชุมชน ด้วยการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) และวางแผนการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการกลุ่มสู่ Smart Group ประกอบด้วย ๕ ด้าน ดังนี้

(๑.๑) ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

(๑.๒) ด้านการบริหารทุนและทรัพยากร

(๑.๓) ด้านการพัฒนาความรู้และความสามารถของสมาชิก

(๑.๔) ด้านกระบวนการพัฒนาสินค้าและบริการ

(๑.๕) ด้านสาธารณประโยชน์/การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยนำผลการประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หรือประเด็นที่ควรพัฒนารายบุคคลของสมาชิกกลุ่ม และผลการประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) ของกลุ่ม มาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ Problem Pain Points และจัดทำเป็นหลักสูตรในการจัดกระบวนการเรียนรู้ระดับพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย

- การเสริมองค์ความรู้และสร้างทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (Agricultural Production)

- การเสริมองค์ความรู้และสร้างทักษะในการเพิ่มมูลค่าผลผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์ และการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรเบื้องต้น (Agricultural Business)

- การเสริมองค์ความรู้และสร้างทักษะในการจัดการการตลาดสินค้าเกษตร และช่องทางการค้าสมัยใหม่ (Agricultural Marketing)

(๒) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรการเรียนรู้ระดับพื้นฐาน แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) และแผนการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการกลุ่มสู่ Smart Group รวมถึงจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เป็น Smart Group และหรือกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร แล้วนำมาขยายผลสู่การพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่เข้าร่วมโครงการให้เป็น Smart Group

/ (๓) จัดทำแผน...

(๓) จัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group โดยกำหนดให้มีแผนการพัฒนาฯ ที่ครอบคลุมทั้งด้านการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ และการตลาด ซึ่งต้องสอดคล้องกับการวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/พื้นที่/ชุมชน ตามแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) เพื่อเตรียมเสนอขอรับการสนับสนุนต่อไป

ทั้งนี้ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอรายงานการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group ตามแบบ กสอ.SG-๑ พร้อมแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ในภาพรวมของกลุ่ม และภาพถ่ายกิจกรรมถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติฯ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

หมายเหตุ

สำนักงานเกษตรจังหวัด ต้องจัดส่งแบบ กสอ.SG-๑ และแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ในภาพรวมของกลุ่ม ให้กองพัฒนาเกษตรกรวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบ IFPP และแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group ตามแบบ กสอ.SG-๑ ก่อน จึงจะดำเนินการขอรับการสนับสนุนฯ กิจกรรมข้อ ๑.๒) และ ๑.๓) ได้

๑.๒) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ดำเนินการตามแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ด้วยการใช้องค์ความรู้พืช (ชีวภัณฑ์และการจัดการวิธีต่าง ๆ) และเทคโนโลยีด้านดินปุ๋ยที่เหมาะสมในการควบคุมศัตรูพืช โดยจัดทำแผนความต้องการขอรับการสนับสนุนหัวเชื้อจุลินทรีย์ และพ่อแม่พันธุ์ศัตรูธรรมชาติ รวมถึงชีวภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ไปยงค์ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อขอรับการสนับสนุนต่อไป

(๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ขอรับการสนับสนุนปัจจัยควบคุมศัตรูพืช (ชีวภัณฑ์และการจัดการวิธีต่าง ๆ) ตามแผนและความต้องการของกลุ่ม และส่งมอบให้กลุ่มดำเนินการตามแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group ต่อไป

หมายเหตุ

กิจกรรมข้อ ๑.๒) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ใช้งบประมาณจากโครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปี ๒๕๖๙ ของกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย (กอป.)

๑.๓) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ดำเนินการตามแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group ด้านการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ด้วยการพัฒนาผลผลิต ผลิตภัณฑ์ และสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเตรียมรายการจัดซื้อวัสดุการเกษตร/เครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์ ยกตัวอย่างรายการ วัสดุการเกษตร เช่น พันธุ์พืช วัสดุเพาะชำ ผ้าใบ หรือผ้าพลาสติก อุปกรณ์ในการขยายพันธุ์พืช ฯลฯ วัสดุงานบ้านงานครัว เช่น ภาชนะต่าง ๆ ถ้วยชาม ถาด อุปกรณ์งานครัว ซ้อนส้อม มีด เต่า ฯลฯ วัสดุอุปกรณ์ เช่น บรรจุก้อน ฉลากผลิตภัณฑ์ ฉลากบรรจุภัณฑ์ ฯลฯ หรือเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ด้านการส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ โดยดำเนินการตามแผนและความต้องการของกลุ่ม ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการใช้จ่ายงบประมาณที่มีลักษณะเป็นงบลงทุนหรือรายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ซึ่งการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยเคร่งครัด

/ (๒) สำนักงาน...

(๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดซื้อวัสดุ การเกษตร/เครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์ และอื่น ๆ ตามแผนและความต้องการของกลุ่ม ภายในวงเงินงบประมาณ ที่ได้รับการสนับสนุน และส่งมอบให้กลุ่มดำเนินการตามแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร สู่ Smart Group ต่อไป

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงาน เกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หลังเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) (แบบฟอร์มเดิมที่ใช้ประเมินก่อนเข้าร่วมโครงการ)

(๒) ให้กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) หลังเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) (แบบฟอร์มเดิม ที่ใช้ประเมินก่อนเข้าร่วมโครงการ)

(๓) ร่วมกันวางแผนการขยายผลการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สมาชิกกลุ่มรายอื่น ๆ และ/หรือแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

(๔) รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร สู่ Smart Group ตามแบบ กสอ.SG-๒ พร้อมแบบประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ของสมาชิกกลุ่ม (ที่มีผลการประเมินก่อน-หลัง) แบบประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) ของกลุ่ม (ที่มีผล การประเมินก่อน-หลัง) และภาพถ่ายกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มฯ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๙

๒) พัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร

(จังหวัดดำเนินการ)

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) คัดเลือกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จังหวัดละ ๑ กลุ่ม สมาชิกกลุ่มละ ๑๕ ราย โดยพิจารณาคัดเลือกจาก

(๑.๑) เป็นกลุ่มที่มีผลการประเมินศักยภาพกลุ่มอยู่ในระดับดี เป็นลำดับแรก ทั้งนี้ ในกรณีที่จังหวัดไม่มีกลุ่มที่มีผลการประเมินศักยภาพกลุ่มอยู่ในระดับดี ให้พิจารณากลุ่มที่มี ผลการประเมินศักยภาพกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง มีความพร้อมและศักยภาพในการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการ ด้านการเกษตร เป็นลำดับถัดไป

(๑.๒) ต้องเป็นกลุ่มที่ไม่เคยได้รับการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร สู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร ภายใต้โครงการ/กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

(๑.๓) ต้องเป็นกลุ่มที่มีความพร้อมและมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาศักยภาพ และคุณภาพชีวิต มีความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาโครงการ

(๑.๔) สมาชิกกลุ่มต้องไม่มีประวัติหรือรายชื่อเป็นเกษตรกรที่มีการเผาในพื้นที่ การเกษตร

(๑.๕) สมาชิกกลุ่มต้องมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ทั้งนี้ หากครัวเรือน ของสมาชิกกลุ่มมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเป็นหัวหน้าครัวเรือนไว้แล้ว ให้เพิ่มข้อมูลสมาชิกกลุ่มรายนั้นในส่วน ของสมาชิกครัวเรือน

/ (๒) ให้สมาชิก...

(๒) ให้สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ก่อนเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และประเมินความเป็นผู้ประกอบการเกษตร ก่อนเข้าร่วมโครงการ ตามแบบประเมินความเป็นผู้ประกอบการเกษตร แล้วนำผลการประเมินหรือประเด็นที่ควรพัฒนารายบุคคลมาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ Problem Pain Points เพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรในการจัดกระบวนการเรียนรู้

(๓) ให้กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) ก่อนเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) แล้วนำผลการประเมินมาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ Problem Pain Points เพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ เพื่อเข้ากระบวนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร ให้มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑ ระดับ หลังจากการเข้าร่วมโครงการ โดยมีกระบวนการพัฒนา ดังนี้

๒.๑) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร จำนวน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน รวมระยะเวลา ๒ วัน งบประมาณ ๖,๐๐๐ บาท โดยดำเนินการ ดังนี้

เป้าหมาย คือ กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรไบเขียว ตำบลบึงคอไห อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

(๑) วิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/พื้นที่/ชุมชน ด้วยการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) พร้อมทั้งฝึกทักษะการจัดทำแผนธุรกิจเกษตร และวางแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ประกอบการด้านการเกษตร โดยวิเคราะห์ข้อมูลความเสี่ยงประกอบการจัดทำแผน ดังนี้

- (๑.๑) ด้านผลิตภาพการผลิต
- (๑.๒) ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (๑.๓) ด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเกษตร
- (๑.๔) ด้านสังคมเกษตรกรรม
- (๑.๕) ด้านรูปแบบการเกษตรและบริการทางการเกษตร
- (๑.๖) ด้านการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง
- (๑.๗) ด้านการบริหารต้นทุนและกระแสเงินสดครัวเรือน

โดยนำผลการประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และผลการประเมินความเป็นผู้ประกอบการเกษตรของสมาชิกกลุ่ม และผลการประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) ของกลุ่ม มาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ Problem Pain Points และจัดทำเป็นหลักสูตรในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย

- การเสริมทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (Agricultural Production)
- การเสริมทักษะในการเพิ่มมูลค่าผลผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์/สินค้าและบริการ และการบริหารจัดการธุรกิจเกษตร (Agricultural Business)
- การเสริมทักษะในการจัดการการตลาดสินค้าเกษตรและช่องทางการค้าสมัยใหม่ (Agricultural Marketing)

/ (๒) จัดกระบวนการ...

(๒) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรการเรียนรู้ แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) แผนธุรกิจเกษตร และแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ประกอบการ ด้านการเกษตร พร้อมทั้งเสริมทักษะที่สำคัญของเกษตรกร ๕ ด้าน ประกอบด้วย Growth Mindset & Anti Fragile (ความพยายามและการฝึกฝน) Learning Skills (การเรียนรู้สิ่งใหม่) Financial Literacy (การจัดสรร และการบริหารการเงิน) Digital Literacy (ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล) และ ESG Literacy for Resilience (ความตระหนักรู้ต่อสิ่งแวดล้อม สังคม องค์กร) รวมถึงจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับกลุ่ม/ องค์กรเกษตรกรที่เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร แล้วนำมาขยายผลสู่การพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการให้เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร

(๓) จัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการ ด้านการเกษตร โดยกำหนดให้มีแผนการพัฒนาศักยภาพที่ครอบคลุมทั้งด้านการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่าสินค้า และบริการ และการตลาด ซึ่งต้องสอดคล้องกับการวิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/พื้นที่/ชุมชน ตามแผนการผลิต รายบุคคล (IFPP) เพื่อเตรียมเสนอขอรับการสนับสนุนต่อไป

ทั้งนี้ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอรายงาน การดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร ตามแบบ กสอ.ผปก.-๑ พร้อมแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ในภาพรวมของกลุ่ม และภาพถ่ายกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ และฝึกปฏิบัติ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๙

หมายเหตุ

สำนักงานเกษตรจังหวัดต้องจัดส่งแบบ กสอ.ผปก.-๑ และแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ในภาพรวม ของกลุ่ม ให้กองพัฒนาเกษตรกรวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบ IFPP และแผนการพัฒนาศักยภาพ กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตรตามแบบ กสอ.ผปก.-๑ ก่อน จึงจะดำเนินการขอรับ การสนับสนุนฯ กิจกรรมข้อ ๒.๒) และ ๒.๓) ได้

๒.๒) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับกลุ่มส่งเสริม อาชีพการเกษตร ดำเนินการตามแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการ ด้านการเกษตร ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ด้วยการใช้ปัจจัยควบคุมศัตรูพืช (ชีวภัณฑ์ และการจัดการวิธีต่าง ๆ) และเทคโนโลยีด้านดินปุ๋ยที่เหมาะสมในการควบคุมศัตรูพืช โดยจัดทำแผนความต้องการ ขอรับการสนับสนุนหัวเชื้อจุลินทรีย์ และพ่อแม่พันธุ์ศัตรูธรรมชาติ รวมถึงชีวภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ ไปยังศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อขอรับการสนับสนุนต่อไป

(๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ขอรับการสนับสนุน ปัจจัยควบคุมศัตรูพืช (ชีวภัณฑ์และการจัดการวิธีต่าง ๆ) ตามแผนและความต้องการของกลุ่ม และส่งมอบให้กลุ่ม ดำเนินการตามแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตรต่อไป

หมายเหตุ

กิจกรรมข้อ ๒.๒) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร ใช้งบประมาณจากโครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร ปี ๒๕๖๙ ของกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย (กอป.)

๒.๓) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพื่อยกระดับ

สินค้าเกษตร

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ดำเนินการตามแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร ด้านการยกระดับสินค้าเกษตร ด้วยการพัฒนาผลิต/ผลิตภัณฑ์/สินค้าและบริการ และ/หรือบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเตรียมรายการจัดซื้อวัสดุการเกษตร/เครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์ ยกตัวอย่างรายการ วัสดุการเกษตร เช่น พันธุ์พืช วัสดุเพาะชำ ผ้าใบหรือผ้าพลาสติก อุปกรณ์ในการขยายพันธุ์พืช ฯลฯ วัสดุงานบ้านงานครัว เช่น ภาชนะต่าง ๆ ถ้วยชาม ถาด อุปกรณ์งานครัว ซ้อนส้อม มีด เต่า ฯลฯ วัสดุอุปกรณ์ เช่น บรรจุภัณฑ์ ฉลากผลิตภัณฑ์ ฉลากบรรจุภัณฑ์ ฯลฯ หรือเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ด้านการส่งเสริมการตลาด และการประชาสัมพันธ์ โดยดำเนินการตามแผนและความต้องการของกลุ่ม ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการใช้จ่ายงบประมาณที่มีลักษณะเป็นงบลงทุนหรือรายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ซึ่งการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยเคร่งครัด

(๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดซื้อเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์ และอื่น ๆ ตามแผนและความต้องการของกลุ่ม ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับ การสนับสนุน และส่งมอบให้กลุ่มดำเนินการตามแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตรต่อไป

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หลังเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) (แบบฟอร์มเดิมที่ใช้ประเมินก่อนเข้าร่วมโครงการ) และประเมินความเป็นผู้ประกอบการเกษตร หลังเข้าร่วมโครงการ ตามแบบประเมินความเป็นผู้ประกอบการเกษตร (แบบฟอร์มเดิมที่ใช้ประเมินก่อนเข้าร่วมโครงการ)

(๒) ให้กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) หลังเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) (แบบฟอร์มเดิมที่ใช้ประเมินก่อนเข้าร่วมโครงการ)

(๓) ร่วมกันวางแผนการขยายผลการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สมาชิกกลุ่มรายอื่น ๆ รวมถึงแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์/สินค้าและบริการ และการตลาดของกลุ่ม และ/หรือแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

(๔) รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร ตามแบบ กสอ.ผปก.-๒ พร้อมแบบประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ของสมาชิกกลุ่ม (ที่มีผลการประเมินก่อน-หลัง) แบบประเมินความเป็นผู้ประกอบการเกษตรของสมาชิกกลุ่ม (ที่มีผลการประเมินก่อน-หลัง) แบบประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) ของกลุ่ม (ที่มีผลการประเมินก่อน-หลัง) และภาพถ่ายกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มฯ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๙

การติดตาม กำกับ และรายงานผล

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานเกษตรจังหวัด

๒. สำนักงานเกษตรจังหวัด ติดตามและกำกับการทำงานโครงการ/กิจกรรม พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรภายในระยะเวลาที่กำหนด

/ หมายเหตุ...

หมายเหตุ

๑. จังหวัดบันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ในระบบรายงานผลการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการเกษตร (e-Project Management System) ทาง <http://e-project.doae.go.th> ทันทีที่ดำเนินการในแต่ละกิจกรรมแล้วเสร็จ

๒. จังหวัดบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร ทาง <https://rbm.doae.go.th> ตาม แบบ กสก. (กิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร) เมื่อดำเนินโครงการเรียบร้อยแล้ว

๓. การจัดอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และมาตรการของจังหวัดนั้น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๔.๑.๒ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

๑) ขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

๑.๑) ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ระดับอำเภอ

บุคคลเป้าหมายประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับตำบล และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง อำเภอละ ๕ ราย รวมทั้งสิ้น ๓๕ ราย งบประมาณ อำเภอละ ๑,๐๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๗,๐๐๐ บาท (อำเภอดำเนินการ) โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) สำนักงานเกษตรอำเภอวางแผนและเตรียมการประชุมฯ เพื่อทบทวนความเข้าใจร่วมกันถึงบทบาท หน้าที่ ภารกิจ รวมถึงทิศทางการพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ตอบสนองต่อบริบทของแต่ละอำเภอ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นสำคัญ เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร การส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มและการพัฒนาอาชีพ และการเชื่อมโยงการตลาด เป็นต้น

(๒) ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับอำเภอ ตามแผนที่กำหนด พร้อมทั้งจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอชุดใหม่ เพื่อดำรงตำแหน่งแทนคณะกรรมการฯ ชุดเก่าที่ครบวาระในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ และกำหนดแนวทางพร้อมทั้งจัดทำแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอ ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมบทบาทของผู้หญิงในระบบเกษตรกรรม และการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและระหว่างอำเภอ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ยกระดับศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต้นแบบระดับอำเภอ

(๓) ดำเนินการจัดทำและส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอชุดใหม่ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัด พร้อมทั้งรายงานผลให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานเกษตรอำเภอรายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแบบรายงาน กมบ.ระดับอำเภอ ส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัด ภายในเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ และพร้อมทั้งบันทึกผลใน google form ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

๑.๒) ประชุมขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับจังหวัด

บุคคลเป้าหมาย ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จังหวัดละ ๑๐ คน งบประมาณ ๑,๙๐๐ บาท (จังหวัดดำเนินการ)

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดวางแผนและเตรียมการจัดประชุมขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับจังหวัด ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อทบทวนความเข้าใจร่วมกันถึงบทบาท หน้าที่ ภารกิจ รวมถึงทิศทางการพัฒนาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ตอบสนองต่อบริบทของแต่ละจังหวัด โดยมีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นสำคัญ เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร การส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่มและการพัฒนาอาชีพ ภาวะผู้นำและการพัฒนาศักยภาพ การเพิ่มมูลค่าผลผลิตเกษตรและการตลาด การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม และการเชื่อมโยงเครือข่าย เป็นต้น

(๒) ดำเนินการจัดประชุมฯ ตามแผนที่กำหนด พร้อมทั้งจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัดชุดใหม่ ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อดำรงตำแหน่งแทนคณะกรรมการฯ ชุดเก่าที่ครบวาระในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ กำหนดแนวทางและจัดทำแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัด ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมบทบาทของผู้หญิงในระบบเกษตรกรรม และการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และยกระดับศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต้นแบบระดับจังหวัด

(๓) ดำเนินการจัดทำและส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับจังหวัดชุดใหม่ ให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ จังหวัดชัยนาท พร้อมทั้งรายงานผลให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดรายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแบบรายงาน กทบ.ระดับจังหวัด ส่งให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ที่ ๑ จังหวัดชัยนาท และกรมส่งเสริมการเกษตร ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๙ และพร้อมทั้งบันทึกผลใน google form ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

๒) พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group

(อำเภออัญมณีดำเนินการ)

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดละ ๑ กลุ่ม สมาชิกกลุ่มละ ๑๕ ราย โดยพิจารณาคัดเลือกจาก

(๑) เป็นกลุ่มที่มีผลการประเมินศักยภาพกลุ่มอยู่ในระดับปานกลางหรือปรับปรุง หรือเป็นกลุ่มที่มีการจัดตั้งใหม่

(๒) ต้องเป็นกลุ่มที่ไม่เคยได้รับการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group ภายใต้โครงการ/กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๖๘

(๓) สมาชิกกลุ่มต้องไม่มีประวัติหรือรายชื่อเป็นเกษตรกรที่มีการเผาในพื้นที่การเกษตร

(๔) มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ทั้งนี้ หากครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเป็นหัวหน้าครัวเรือนไว้แล้ว ให้เพิ่มข้อมูลสมาชิกกลุ่มรายนั้นในส่วนของสมาชิกครัวเรือนทั้งนี้ เพื่อเข้าสู่กระบวนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group ให้มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑ ระดับ หลังจากร่วมโครงการ โดยมีกระบวนการพัฒนา ดังนี้

/๒.๑) จัดกระบวนการ...

๒.๑) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group จำนวน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน รวมระยะเวลา ๒ วัน งบประมาณ ๖,๐๐๐ บาท โดยดำเนินการ ดังนี้

เป้าหมาย คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบึงน้ำรักษ์ร่วมมือ ตำบลบึงน้ำรักษ์ อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

(๑) ผู้เข้าร่วมโครงการ**ทำการประเมินผลก่อนเข้าร่วมโครงการ** ดังนี้

(๑.๑) ประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ก่อนเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

(๑.๒) ประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) ก่อนเข้าร่วมโครงการตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก)

(๒) วิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/พื้นที่/ชุมชน เพื่อจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ในภาพรวมกลุ่ม และวางแผนการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการกลุ่มสู่ Smart Group ที่ครอบคลุม ๕ ด้าน ได้แก่

(๒.๑) ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

(๒.๒) ด้านการบริหารทุนและทรัพยากร

(๒.๓) ด้านการพัฒนาความรู้และความสามารถของสมาชิก

(๒.๔) ด้านกระบวนการพัฒนาสินค้าและบริการ

(๒.๕) ด้านสาธารณประโยชน์/การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยนำผลการประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ในประเด็นที่ควรพัฒนารายบุคคลของสมาชิกกลุ่ม และผลการประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) ของกลุ่ม มาประกอบการวิเคราะห์ Problem Pain Points เพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนรู้ระดับพื้นฐานที่เหมาะสม ซึ่งประกอบด้วย

- การเสริมองค์ความรู้และสร้างทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (Agricultural Production)

- การเสริมองค์ความรู้และสร้างทักษะในการเพิ่มมูลค่าผลผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์ และการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรเบื้องต้น (Agricultural Business)

- การเสริมองค์ความรู้และสร้างทักษะในการจัดการการตลาดสินค้าเกษตรและช่องทางการค้าสมัยใหม่ (Agricultural Marketing)

(๓) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรการเรียนรู้ระดับพื้นฐาน แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) และแผนการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการกลุ่มสู่ Smart Group โดยมีเนื้อหา/หลักสูตรเช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (Production) การจัดการผลผลิตและการเพิ่มมูลค่า (Value Chain) มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร (อย. มพช. GI Organic) สถานการณ์ภาพรวมที่มีผลกระทบต่อภาคการเกษตร การปฏิบัติตามแนวทางการใช้แรงงานที่ดีในงานเกษตรกรรม (ตามประกาศของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน) การเพิ่มมูลค่าผลผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์/สินค้าและบริการ การจัดการตลาดสินค้าเกษตรและช่องทางการค้าสมัยใหม่ (Marketing) พื้นฐานการเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม และการตลาดออนไลน์ (E-Commerce, Social Media Marketing) เป็นต้น รวมถึงจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เป็น Smart Group หรือกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เป็นผู้ประกอบการเกษตร เพื่อนำมาขยายผลสู่การพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการให้เป็น Smart Group ได้ตามความเหมาะสม พร้อมทั้งจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group เพื่อเตรียมเสนอขอรับการสนับสนุนต่อไป

ทั้งนี้ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัด รายงานการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group ตามแบบ กทบ.SG-๑ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ และพร้อมทั้งบันทึกผลใน google form ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

หมายเหตุ

สำนักงานเกษตรจังหวัด ต้องจัดส่งแบบ กทบ.SG-๑ และแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ในภาพรวมของกลุ่มให้กองพัฒนาเกษตรกรวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบ IFPP และแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group ตามแบบ กทบ.SG-๑ก่อน จึงจะดำเนินการขอรับการสนับสนุนฯ กิจกรรมข้อ ๒.๒) ได้

๒.๒) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ดำเนินการตามแผนพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group โดยเตรียมรายการจัดซื้อภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ยกตัวอย่างรายการ ดังนี้

(๑.๑) ปัจจัยการผลิต เช่น ผลผลิตทางการเกษตร วัตถุดิบในการแปรรูป เป็นต้น

(๑.๒) วัสดุงานบ้านงานครัว เช่น ถาดอลูมิเนียม ตะแกรง ถ้วยตวง และช้อนตวง

เป็นต้น

(๑.๓) ค่าใช้จ่ายในการออกแบบและจัดทำบรรจุภัณฑ์และสติ๊กเกอร์

(๑.๔) ปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อการพัฒนาผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์

โดยดำเนินการตามแผนและความต้องการของกลุ่ม ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการใช้จ่ายงบประมาณที่มีลักษณะเป็นงบลงทุนหรือรายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ซึ่งการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยเคร่งครัด

(๒) สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดซื้อปัจจัยการผลิต/วัสดุงานบ้านงานครัว/ค่าใช้จ่ายในการออกแบบและจัดทำบรรจุภัณฑ์และสติ๊กเกอร์ และปัจจัยอื่น ๆ ตามแผนและความต้องการของกลุ่ม ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน และส่งมอบให้กลุ่มดำเนินการตามแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group ต่อไป โดยให้จัดทำบัญชีรายการสิ่งของที่ส่งมอบฯ ให้กลุ่มเก็บไว้เป็นหลักฐาน ๑ ชุด สำเนาเอกสารเก็บไว้ที่สำนักงานเกษตรจังหวัด ๑ ชุด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ๑ ชุด

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ **ประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หลังเข้าร่วมโครงการ** ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) (แบบฟอร์มเดิมที่ใช้ประเมินก่อนเข้าร่วมโครงการ)

(๒) ให้กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ **ประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) หลังเข้าร่วมโครงการ** ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) (แบบฟอร์มเดิมที่ใช้ประเมินก่อนเข้าร่วมโครงการ)

(๓) ร่วมกันวางแผนขยายผลถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สมาชิกกลุ่มรายอื่น ๆ และ/หรือแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

(๔) รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ Smart Group ตามแบบ กทบ.SG-๒ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๙ และพร้อมทั้งบันทึกผลใน google form ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

/ ๓) พัฒนา...

๓) พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร

(จังหวัดดำเนินการ)

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดละ ๑ กลุ่ม สมาชิกกลุ่มละ ๑๕ ราย โดยพิจารณาคัดเลือกจาก

(๑) เป็นกลุ่มที่มีผลการประเมินศักยภาพกลุ่มอยู่ในระดับดีเป็นลำดับแรก ในกรณี ที่จังหวัดไม่มีกลุ่มที่มีผลการประเมินกลุ่มอยู่ในระดับดี ให้พิจารณากลุ่มที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง และมีความพร้อมและศักยภาพในการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตรเป็นลำดับถัดไป

(๒) ต้องเป็นกลุ่มที่ไม่เคยได้รับการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรเบื้องต้น ภายใต้โครงการ/กิจกรรมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๖๘

(๓) สมาชิกกลุ่มต้องไม่มีประวัติหรือรายชื่อเป็นเกษตรกรที่มีการเผาในพื้นที่การเกษตร

(๔) มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ทั้งนี้ หากครัวเรือนของสมาชิกกลุ่มมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเป็นหัวหน้าครัวเรือนไว้แล้ว ให้เพิ่มข้อมูลสมาชิกกลุ่มรายนั้นในส่วนของสมาชิกครัวเรือน ทั้งนี้ เพื่อเข้าสู่กระบวนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร ให้มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑ ระดับ หลังจากการเข้าร่วมโครงการ โดยมีกระบวนการพัฒนา ดังนี้

๓.๑) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร จำนวน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน รวมระยะเวลา ๒ วัน งบประมาณ ๖,๐๐๐ บาท โดยดำเนินการ ดังนี้

เป้าหมาย คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองหกสามัคคี ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

(๑) ผู้เข้าร่วมโครงการ **ทำการประเมินผลก่อนเข้าร่วมโครงการ** ดังนี้

(๑.๑) ประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ก่อนเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และประเมินความเป็นผู้ประกอบการเกษตร ก่อนเข้าร่วมโครงการ ตามแบบประเมินความเป็นผู้ประกอบการเกษตร

(๑.๒) ประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) ก่อนเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก)

(๒) วิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม/พื้นที่/ชุมชน เพื่อจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ในภาพรวมกลุ่ม พร้อมทั้งฝึกทักษะการจัดทำแผนธุรกิจเกษตร และวางแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร โดยวิเคราะห์ข้อมูลความเสี่ยงประกอบการจัดทำแผน ดังนี้

(๒.๑) ด้านผลิตภาพการผลิต

(๒.๒) ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๒.๓) ด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเกษตร

(๒.๔) ด้านสังคมเกษตรกรรม

(๒.๕) ด้านรูปแบบการเกษตรและบริการทางการเกษตร

(๒.๖) ด้านการประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง

(๒.๗) ด้านการบริหารต้นทุนและกระแสเงินสดครัวเรือน

/ โดยนำผล...

โดยนำผลการประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ในประเด็นที่ควรพัฒนารายบุคคล ของสมาชิกกลุ่ม ผลการประเมินความเป็นผู้ประกอบการเกษตรของสมาชิกกลุ่ม และผลการประเมินศักยภาพ องค์กรเกษตรกร (๓ก) ของกลุ่ม มาประกอบการวิเคราะห์ Problem Pain Points เพื่อจัดทำเป็นหลักสูตร การเรียนรู้ที่เหมาะสม ซึ่งประกอบด้วย

- การเสริมทักษะในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (Agricultural Production)
- การเสริมทักษะในการเพิ่มมูลค่าผลผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์/สินค้าและบริการ และการบริหารจัดการธุรกิจเกษตร (Agricultural Business)
- การเสริมทักษะในการจัดการการตลาดสินค้าเกษตรและช่องทางการค้า สมัยใหม่ (Agricultural Marketing)

(๓) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ ตามหลักสูตรการเรียนรู้ แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) แผนธุรกิจเกษตร และแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ประกอบการ ด้านการเกษตร โดยมีเนื้อหา/หลักสูตร เช่น การพัฒนาศักยภาพกลุ่มสู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร การ จัดทำแผนธุรกิจเกษตร การจัดการผลผลิตและการเพิ่มมูลค่า (Value Chain) การพัฒนาผลิตภัณฑ์/สินค้าและ บริการ การพัฒนาไปสู่การเป็น Smart Community การตลาดออนไลน์ (E-Commerce, Social Media Marketing) และการปฏิบัติตามแนวทางการใช้แรงงานที่ดีในงานเกษตรกรรม (ตามประกาศของกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน) เป็นต้น พร้อมทั้งเสริมทักษะที่สำคัญของเกษตรกร ๕ ด้าน ประกอบด้วย Growth Mindset & Anti Fragile (ความพยายามและการฝึกฝน) Learning Skills (การเรียนรู้สิ่งใหม่) Financial Literacy (การจัดสรรและการบริหารการเงิน) Digital Literacy (ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล) และ ESG Literacy for Resilience (ความตระหนักต่อสิ่งแวดล้อม สังคม องค์กร) รวมถึงจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่ เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร เพื่อนำมาขยายผลสู่การพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการให้เป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร พร้อมทั้งจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร เพื่อเตรียมเสนอขอรับการสนับสนุนต่อไป

ทั้งนี้ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดรายงานผลการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติฯ ตามแบบ กทบ.ผปก.-๑ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๙ และพร้อมทั้งบันทึกผล ใน google form ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

หมายเหตุ

สำนักงานเกษตรจังหวัด ต้องจัดส่งแบบ กทบ.ผปก.-๑ และแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) ในภาพรวมของกลุ่ม ให้กองพัฒนาเกษตรกรวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบ IFPP และแผนการพัฒนาศักยภาพ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร ตามแบบ กทบ.ผปก.-๑ ก่อน จึงจะดำเนินการขอรับ การสนับสนุนฯ กิจกรรมข้อ ๓.๒) ได้

๓.๒) สนับสนุนการพัฒนา ศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการ ด้านการเกษตร

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ดำเนินการตามแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการ ด้านการเกษตร โดยเตรียมรายการจัดซื้อปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตและการแปรรูป/ค่าใช้จ่าย ในการออกแบบและจัดทำบรรจุภัณฑ์และสติ๊กเกอร์ และค่าใช้จ่ายด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ ยกตัวอย่าง รายการ ดังนี้

- (๑.๑) ปัจจัยการผลิต เช่น ผลผลิตทางการเกษตร วัตถุดิบในการแปรรูป เป็นต้น / (๑.๒) วัสดุงาน...

เป็นต้น

(๑.๒) วัสดุงานบ้านงานครัว เช่น ถาดอลูมิเนียม ตะแกรง ถ้วยตวง และช้อนตวง

(๑.๓) ค่าใช้จ่ายในการออกแบบและจัดทำบรรจุภัณฑ์และสติ๊กเกอร์

(๑.๔) ค่าใช้จ่ายด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์

(๑.๕) ปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อการพัฒนาผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ตามแผนธุรกิจ
 เกษตรของกลุ่ม ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการใช้จ่ายงบประมาณที่มีลักษณะเป็นงบลงทุนหรือรายจ่าย ที่จ่ายในลักษณะค่า
 ครัวภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ซึ่งการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยเคร่งครัด

(๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดซื้อจัดซื้อ
 ปัจจัยการผลิต/วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตและการแปรรูป/ค่าใช้จ่ายในการออกแบบและจัดทำบรรจุภัณฑ์
 และสติ๊กเกอร์/ค่าใช้จ่ายด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ และปัจจัยอื่น ๆ ตามแผนและความต้องการของกลุ่ม
 ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน และส่งมอบให้กลุ่มดำเนินการตามแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่ม
 ผู้ประกอบการด้านการเกษตร ต่อไป โดยให้จัดทำบัญชีรายการสิ่งของที่ส่งมอบฯ ให้กลุ่มเก็บไว้
 เป็นหลักฐาน ๑ ชุด สำเนาเอกสารเก็บไว้ที่สำนักงานเกษตรจังหวัด ๑ ชุด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ๑ ชุด

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้สมาชิกกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ **ประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หลังเข้าร่วมโครงการ** ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) (แบบฟอร์มเดิมที่ใช้ประเมินก่อนเข้าร่วมโครงการ) และ**ประเมินความเป็นผู้ประกอบการเกษตร หลังเข้าร่วมโครงการ** ตามแบบประเมินความเป็นผู้ประกอบการเกษตร (แบบฟอร์มเดิมที่ใช้ประเมินก่อนเข้าร่วมโครงการ)

(๒) ให้กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ **ประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) หลังเข้าร่วมโครงการ** ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) (แบบฟอร์มเดิมที่ใช้ประเมินก่อนเข้าร่วมโครงการ)

(๓) ร่วมกันวางแผนการพัฒนาผลิตภัณฑ์/สินค้าและบริการ และการตลาด
 ของกลุ่ม และ/หรือแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

(๔) รายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแบบ กทบ.ผปก.-๒ ส่งให้กรมส่งเสริม
 การเกษตร ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๙ และพร้อมทั้งบันทึกผลใน google form ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตร
 กำหนด

๔) ส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน

(อำเภอลาดหลุมแก้วดำเนินการ)

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการและพื้นที่เป้าหมาย

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ พิจารณาคัดเลือกกลุ่มแม่บ้าน
 เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย จังหวัดละ ๑ กลุ่ม กลุ่มละ ๑๕ ราย โดยพิจารณาการคัดเลือกจากหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชนมาก่อน

(๒) เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการไม่มีประวัติหรือรายชื่อเป็นเกษตรกรที่มีการเผา

ในพื้นที่การเกษตร

(๓) เป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมในการดำเนินงานส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อ
 การบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน โดยพิจารณาจากข้อใดข้อหนึ่ง

(๓.๑) เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อความมั่นคงด้านอาหาร

/ (๓.๒) เป็นพื้นที่...

(๓.๒) เป็นพื้นที่ที่มีค่าข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ โดยพิจารณาจากตัวชี้วัด หมวดสุขภาพ มาตรฐานความเป็นอยู่ และหมวดเศรษฐกิจ

(๓.๓) เป็นพื้นที่ที่มีการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และมีการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อเข้ากระบวนการส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน ให้มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑ ระดับ หลังจากร่วมโครงการ โดยมีกระบวนการพัฒนา ดังนี้

๔.๑) จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และจัดทำแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน จำนวน ๑ ครั้ง ระยะเวลา ๑ วัน งบประมาณ ๓,๐๐๐ บาท โดยดำเนินการ ดังนี้

เป้าหมาย คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองบางสะแก ตำบลลาดหลุมแก้ว อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

(๑) ผู้เข้าร่วมโครงการทำการประเมินผลก่อนเข้าร่วมโครงการ ดังนี้

(๑.๑) ประเมินสถานการณ์ ความมั่นคงด้านอาหาร ตามแบบฟอร์มการประเมินผลความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน ทั้งในระดับครัวเรือนและระดับชุมชน พร้อมทั้งบันทึกผลใน google form ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

(๑.๒) ประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) ตามแบบประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก)

(๒) วิเคราะห์ Problem Pain Points เพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารพื้นที่/ชุมชน

(๓) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่มีเนื้อหา/หลักสูตร เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารและภาคการเกษตร และการส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารระดับชุมชน เป็นต้น และร่วมกันจัดทำแผนที่อาหารของชุมชน พร้อมทั้งจัดทำแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน

๔.๒) จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตรตามแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน จำนวน ๑ ครั้ง ระยะเวลา ๒ วัน งบประมาณ ๖,๐๐๐ บาท โดยดำเนินการ ดังนี้

เป้าหมาย คือ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคลองบางสะแก ตำบลลาดหลุมแก้ว อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

(๑) จัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตรตามแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน โดยมีเนื้อหา/หลักสูตรด้านการเกษตร เช่น การผลิตพืชปลอดสารพิษ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี การขยาย/การเก็บสำรองพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์ และการบริหารจัดการทุนในการสร้างแหล่งอาหาร เป็นต้น และด้านเคหกิจเกษตร เช่น ภาวะโภชนาการที่เหมาะสมของประชากรทุกช่วงวัย การประกอบอาหารตามหลักโภชนาการ การถนอมและแปรรูปอาหารเพื่อบริโภคและเพิ่มรายได้ การปฏิบัติตามแนวทางการใช้แรงงานที่ดีในงานเกษตรกรรม (ตามประกาศของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน) และการจัดทำบ้านเกษตรสมบูรณ์เพิ่มพูนสุขภาพ เป็นต้น

/ (๒) คัดเลือก...

(๒) คัดเลือกครอบครัวต้นแบบบ้านเกษตรสมบูรณ์เพิ่มพูนสุขภาพ จากผู้ที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๓ ครัวเรือน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และขยายผลการสร้างความมั่นคงด้านอาหารให้กับคนในชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียง อย่างน้อย ๓ ครัวเรือน (อัตราส่วน ๑ : ๑) โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ ดังนี้

(๒.๑) มีความพร้อมและสมัครใจเข้าร่วมเป็นครัวเรือนต้นแบบ

(๒.๒) มีการจัดการบ้านเรือนและสภาพแวดล้อมในการประกอบอาชีพการเกษตรที่ดี

(๒.๓) สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้/ถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลอื่นได้

ทั้งนี้ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอรายงานผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะฯ ตามแบบ คมค. ๑ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ และบันทึกผล ใน google form ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

หมายเหตุ

สำนักงานเกษตรจังหวัด ต้องจัดส่งแบบ คมค. ๑ ให้กองพัฒนาเกษตรกรวิเคราะห์ความสอดคล้องตามแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชนก่อน จึงจะดำเนินการขอรับการสนับสนุนฯ กิจกรรมข้อ ๔.๓) ได้

๔.๓) สนับสนุนปัจจัยการผลิตในการสร้างแหล่งอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือน

เกษตรกรและชุมชน

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ดำเนินการตามแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน เพื่อจัดทำรายการปัจจัยการผลิต เครื่องมือ/วัสดุ/อุปกรณ์ทางการเกษตร วัสดุงานบ้านงานครัว และปัจจัยอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้ ยกตัวอย่างรายการ ดังนี้

(๑.๑) ปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และอาหารสัตว์ เป็นต้น

(๑.๒) เครื่องมือ/วัสดุ/อุปกรณ์การเกษตร เช่น วัสดุเพาะชำ สแลนหรือผ้าใบ ตาข่าย และอุปกรณ์ในการขยายพันธุ์หรือเก็บสำรองเมล็ดพันธุ์ เป็นต้น

(๑.๓) วัสดุงานบ้านงานครัว เช่น ถาดอลูมิเนียม ตะแกรง ถ้วยตวง และช้อนตวง เป็นต้น

(๑.๔) ปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อการสร้างแหล่งอาหารตามแผนการจัดตั้งธนาคารอาหารของชุมชนฯ ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการใช้จ่ายงบประมาณที่มีลักษณะเป็นงบลงทุนหรือรายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ซึ่งการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ โดยเคร่งครัด

หมายเหตุ

กองพัฒนาเกษตรกร ได้บูรณาการความร่วมมือกับกองขยายพันธุ์พืชและศูนย์ขยายพันธุ์พืช ทั้ง ๑๐ ศูนย์ (โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร) ในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตเพื่อสร้างแหล่งอาหาร ตามแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน โดยสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผักพื้นบ้าน เช่น ผักบุ้ง คენห่า กวางตุ้ง พริก มะเขือเปราะ กระเจี๊ยบเขียว ถั่วพลู และถั่วฝักยาว เป็นต้น ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

(๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดซื้อปัจจัยการผลิต เครื่องมือ/วัสดุ/อุปกรณ์ทางการเกษตร วัสดุงานบ้านงานครัว และปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็น ตามแผนและความต้องการของกลุ่ม ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับ การสนับสนุน และส่งมอบให้กลุ่มดำเนินการตามแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชนต่อไป โดยให้จัดทำบัญชีรายการสิ่งของที่ส่งมอบฯ ให้กลุ่มเก็บไว้เป็นหลักฐาน ๑ ชุด สำเนาเอกสารเก็บไว้ที่สำนักงานเกษตรจังหวัด ๑ ชุด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ๑ ชุด

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ผู้เข้าร่วมโครงการ**ทำการประเมินผลหลังเข้าร่วมโครงการ** ดังนี้

(๑.๑) ประเมินสถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหาร ตามแบบฟอร์มการประเมินผลความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือนและชุมชน ทั้งในระดับครัวเรือนและระดับชุมชน พร้อมทั้งบันทึกผลใน google form ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

(๑.๒) ประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) ตามแบบประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก)

(๒) ร่วมกันวางแผนการพัฒนาการสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชนในปีต่อไป

(๓) รายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแบบ คมค. ๒ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๙ และพร้อมทั้งบันทึกผลใน google form ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

การติดตาม กำกับ และรายงานผล

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานเกษตรจังหวัด

๒. สำนักงานเกษตรจังหวัด ติดตามและกำกับการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรภายในระยะเวลาที่กำหนด

หมายเหตุ

๑. จังหวัดบันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e-Project Management System) ทาง <http://e-project.doae.go.th> ทั้งนี้ที่ดำเนินการในแต่ละกิจกรรมแล้วเสร็จ

๒. จังหวัดบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร ทาง <https://rbm.doae.go.th> ตาม แบบ กสก. (กิจกรรมเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร) เมื่อดำเนินโครงการเรียบร้อยแล้ว

๓. สำหรับกิจกรรมอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน สามารถปรับรูปแบบการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และมาตรการของจังหวัดนั้น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๔.๑.๓ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร

๑) พัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group)

(อำเภอลาดหลุมแก้วและอำเภอหนองเสือดำเนินการ)

๑.๑) อบรมถ่ายทอดความรู้และฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มยุวเกษตรกร จังหวัดละ ๒ กลุ่ม กลุ่มละไม่น้อยกว่า ๑๕ ราย รวม ๓๐ ราย จำนวน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน รวมระยะเวลา ๒ วัน งบประมาณ ๑๒,๐๐๐ บาท โดยดำเนินการ ดังนี้

เป้าหมาย ได้แก่

- กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนคลองบางโพธิ์ ตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี งบประมาณ ๖,๐๐๐ บาท (อำเภอลาดหลุมแก้วดำเนินการ)

- กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดสุขบุญศิริการาม ตำบลบึงชำอ้อ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี งบประมาณ ๖,๐๐๐ บาท (อำเภอหนองเสือดำเนินการ)

/ (๑) สำนักงาน...

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัด คัดเลือกกลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๒ กลุ่มที่มีความต้องการและมีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร ตามหลักเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑ ระดับ หลังจากการเข้าร่วมโครงการ โดยสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกรต้องได้รับการประเมิน Pre-Test เพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานด้านกระบวนการกลุ่มยุวเกษตรกร ก่อนเข้าร่วมโครงการ

(๒) สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ ประเมินศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร ก่อนเข้าร่วมโครงการ ตามแบบประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) เพื่อวิเคราะห์ Problem Pain Points พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และจัดทำแผนปฏิบัติงานร่วมกันกับกลุ่มยุวเกษตรกรเป้าหมายให้เหมาะสมตามบริบทของพื้นที่และตอบสนองความต้องการของกลุ่ม

(๓) สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ Problem Pain Points และตรงตามความต้องการของกลุ่มยุวเกษตรกรและมีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ กลุ่มละไม่น้อยกว่า ๑๕ ราย เพื่อกระตุ้นหรือเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติจริงผ่านการบูรณาการความร่วมมือเครือข่ายการทำงานร่วมกับชุมชน (วสช. ศพก. แปลงใหญ่ ศดปช. ศจช. SF YSF กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุวเกษตรกร) เน้นให้กลุ่มยุวเกษตรกรเป็นศูนย์กลางและออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีเนื้อหา/ประเด็น/หัวข้อการเรียนรู้เป็นความรู้หรือประสบการณ์ที่กลุ่มยุวเกษตรกรยังขาด ประกอบด้วย

- องค์ความรู้และทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตรขั้นพื้นฐาน ๕ ด้าน ได้แก่ **ด้านเกษตรเพื่อเพื่อน** (การเกษตรขั้นพื้นฐาน เช่น การวางแผนการผลิตพืช การจัดการการผลิตตามแผนการผลิตอาหารกลางวัน เป็นต้น) **ด้านนวัตกรรมของเรา** (การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการทำการเกษตร เช่น ระบบให้น้ำอัตโนมัติ ระบบควบคุมแสง เป็นต้น) **ด้านบัญชีเกษตร - เด็กจัดการได้** (การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย กิจกรรมกองทุน สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นต้น) **ด้านเกษตรพอเพียง - สร้างอาชีพในอนาคต** (เคหกิจเกษตรขั้นพื้นฐาน เช่น การแปรรูป การถนอมอาหาร การทำน้ายาล้างจานสมุนไพร สิ่งประดิษฐ์ และผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เป็นต้น) และ **ด้านแบ่งปันและยั่งยืน** (การขยายผลสู่ครอบครัวและชุมชน)

- องค์ความรู้และทักษะด้านกระบวนการกลุ่ม ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม ด้านการบริหารทุนและทรัพยากร ด้านการพัฒนาความรู้และความสามารถของสมาชิก ด้านกระบวนการพัฒนาสินค้าและบริการ และด้านสาธารณประโยชน์/การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๔) สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดเก็บข้อมูลกลุ่มยุวเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามแบบจัดเก็บข้อมูลองค์กรเกษตรกร (๓ก)

(๕) สำนักงานเกษตรจังหวัด ติดตามและกำกับการดำเนินโครงการ พร้อมทั้งบันทึกแผน - ผลการปฏิบัติงาน/ใช้จ่ายงบประมาณ ในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e-Project)

ทั้งนี้ สามารถปรับรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๑.๒) สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อพัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร
จังหวัดละ ๒ กลุ่ม งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท

เป้าหมาย ได้แก่

- กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนคลองบางโพธิ์ ตำบลคูบางหลวง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี งบประมาณ ๕,๐๐๐ บาท (อำเภอลาดหลุมแก้วดำเนินการ)

/ - กลุ่มยุวเกษตรกร...

- กลุ่มยุทธศาสตร์โรงเรียนวัดสุขบุญศิริการาม ตำบลบึงชำอ้อ อำเภอนองเสือ
จังหวัดปทุมธานี งบประมาณ ๕,๐๐๐ บาท (อำเภอนองเสือดำเนินการ)

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำแผนความต้องการวัสดุ
การเกษตรและเคหกิจเกษตรของกลุ่มยุทธศาสตร์ตาม ข้อ ๑.๑)

(๒) สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดซื้อวัสดุหรือปัจจัยการผลิตในการฝึกและพัฒนา
ทักษะให้แก่กลุ่มยุทธศาสตร์เป้าหมาย ตามแผนพัฒนาและความต้องการของกลุ่มยุทธศาสตร์ให้เหมาะสมกับ
บริบทของพื้นที่ เพื่อพัฒนาความรู้ ฝึกทักษะ และพัฒนากลุ่มยุทธศาสตร์ เช่น ด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร
การพัฒนาผลงาน/กิจกรรมของกลุ่มยุทธศาสตร์ การตลาด การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 เป็นต้น

(๓) สำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับกลุ่มยุทธศาสตร์เป้าหมาย จัดกิจกรรมฝึกทักษะ
ด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตรให้แก่สมาชิกกลุ่มยุทธศาสตร์ พร้อมทั้งดำเนินการประเมิน Post-Test
หลังเข้าร่วมโครงการ

(๔) สำนักงานเกษตรจังหวัด ติดตามและกำกับการดำเนินโครงการ พร้อมทั้งบันทึก
แผน - ผลการปฏิบัติงาน/ใช้จ่ายงบประมาณ ในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร
(e-Project)

๑.๓) สนับสนุนสารชีวภัณฑ์เพื่อพัฒนาทักษะด้านการเกษตร

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำแผนความต้องการขอรับ
การสนับสนุนสารชีวภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ ไปยังศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตรด้านอารักขาพืชในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
เพื่อขอรับการสนับสนุนตามแผน และส่งมอบให้กลุ่มยุทธศาสตร์เป้าหมายดำเนินการตามแผนต่อไป

(๒) สำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับกลุ่มยุทธศาสตร์เป้าหมาย จัดกิจกรรมให้ความรู้
และคำแนะนำการใช้สารชีวภัณฑ์ชนิดต่าง ๆ

(๓) สำนักงานเกษตรจังหวัด ติดตามและกำกับการดำเนินโครงการ

หมายเหตุ

กิจกรรมข้อ ๑.๓) สนับสนุนสารชีวภัณฑ์เพื่อพัฒนาทักษะด้านการเกษตร ใช้งบประมาณจากโครงการ
ส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ปี ๒๕๖๔ ของกองส่งเสริมการอารักขาพืช
และจัดการดินปุ๋ย (กอป.)

๑.๔) ติดตามและประเมินผลการนำไปปฏิบัติของกลุ่มยุทธศาสตร์

(๑) สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการ
ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบ หลังเสร็จสิ้นโครงการ

(๒) สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ ติดตามผลการนำไปปฏิบัติของ
กลุ่มยุทธศาสตร์และประเมินศักยภาพกลุ่มยุทธศาสตร์ หลังเข้าร่วมโครงการ ตามแบบประเมินศักยภาพองค์กร
เกษตรกร (๓ก)

(๓) บันทึกข้อมูลกลุ่มยุทธศาสตร์ (แบบจัดเก็บข้อมูลองค์กรเกษตรกร (๓ก)) และผล
การประเมินศักยภาพกลุ่มยุทธศาสตร์ (แบบประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก)) ที่เข้าร่วมโครงการ ผ่านทาง
เว็บไซต์ระบบสารสนเทศเกษตรกรปราดเป็รื่อง (SF/YSF/๓ก) (<https://ffgdev.doae.go.th>)

ทั้งนี้ สามารถศึกษาวิธีการใช้งานระบบ การบันทึกข้อมูล แนวทางการประเมินและแบบฟอร์มการประเมิน
ที่หน้าเว็บไซต์ <https://ffgdev.doae.go.th>

๑.๕) รายงานสรุปผลการพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุทธกรเพื่อเตรียมความพร้อม สู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group)

สำนักงานเกษตรจังหวัด รายงานสรุปผลการพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุทธกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group) เพื่อรายงานผลการดำเนินงานในภาพรวมของจังหวัด ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ดังนี้

- อบรมถ่ายทอดความรู้และฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มยุทธกร
- สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อพัฒนาทักษะการเกษตรและเคหกิจเกษตร

โดยจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแบบฟอร์มที่กำหนด ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ภายในเดือน มีนาคม ๒๕๖๙

๒) พัฒนาศักยภาพกลุ่มยุทธกรต้นแบบ (Smart Group Model)

(อำเภอสามโคกดำเนินการ)

๒.๑) จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุทธกรต้นแบบ (Smart Group Model) จังหวัดละ ๑ กลุ่ม กลุ่มละไม่น้อยกว่า ๑๕ ราย จำนวน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน รวมระยะเวลา ๒ วัน งบประมาณ ๖,๐๐๐ บาท

เป้าหมาย คือ กลุ่มยุทธกรโรงเรียนวัดสามัคคิยาราม ตำบลคลองควาย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัด คัดเลือกกลุ่มยุทธกร จำนวน ๑ กลุ่ม ที่มีความต้องการและมีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพเป็นกลุ่มยุทธกรต้นแบบ โดยกลุ่มต้องมีผลการประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) อยู่ในระดับดี และหลังจากการเข้าร่วมโครงการจะต้องมีผลคะแนนการประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) เพิ่มขึ้นจากเดิม โดยสมาชิกกลุ่มยุทธกรต้องได้รับการประเมิน Pre-Test เพื่อทดสอบความรู้พื้นฐานด้านกระบวนการกลุ่มยุทธกร ก่อนเข้าร่วมโครงการ

(๒) สำนักงานเกษตรอำเภอ ประเมินศักยภาพกลุ่มยุทธกร ก่อนเข้าร่วมโครงการ ตามแบบประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) เพื่อวิเคราะห์ Problem Pain Points พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ Problem Pain Points และตรงตามความต้องการของกลุ่มยุทธกรและมีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ กลุ่มละไม่น้อยกว่า ๑๕ ราย เพื่อกระตุ้นหรือเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง ผ่านการบูรณาการความร่วมมือเครือข่ายการทำงานร่วมกันกับชุมชน (วสช. ศพก. แปลงใหญ่ ศตปช. ศจช. SF YSF กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มยุทธกร) เน้นให้กลุ่มยุทธกรเป็นศูนย์กลางและออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีเนื้อหา/ประเด็น/หลักสูตรครอบคลุมด้านการพัฒนาการฝึก ประกอบด้วย

- องค์ความรู้ด้านกระบวนการกลุ่มต้นแบบและการเป็นแหล่งเรียนรู้
- ทักษะการเป็นวิทยากร
- ทักษะที่สำคัญของเกษตรกร ๕ ด้าน ได้แก่ Growth Mindset & Anti Fragile

(ความพยายามและการฝึกฝน) Learning Skills (การเรียนรู้สิ่งใหม่) Financial Literacy (การจัดสรรและการบริหารเงิน) Digital Literacy (ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล) และ ESG Literacy for Resilience (ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม)

(๓) สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดเก็บข้อมูลกลุ่มยุทธกรที่เข้าร่วมโครงการ ตามแบบจัดเก็บข้อมูลองค์กรเกษตรกร (๓ก)

/ (๔) สำนักงาน...

(๔) สำนักงานเกษตรจังหวัด ติดตามและกำกับการดำเนินโครงการ พร้อมทั้งบันทึกแผน - ผลการปฏิบัติงาน/ใช้จ่ายงบประมาณ ในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e-Project)

ทั้งนี้ สามารถปรับรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๒.๒) สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model) จังหวัดละ ๑ กลุ่ม งบประมาณ ๗,๐๐๐ บาท

เป้าหมาย คือ กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดสามัคคิยาราม ตำบลคลองควาย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำแผนความต้องการวัสดุการเกษตรและเคหกิจเกษตรของกลุ่มยุวเกษตรกรตามข้อ ๒.๑)

(๒) สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดซื้อวัสดุหรือปัจจัยการผลิตในการฝึกและพัฒนาทักษะให้แก่กลุ่มยุวเกษตรกรเป้าหมาย ตามแผนพัฒนาและความต้องการของกลุ่มยุวเกษตรกรให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ เพื่อพัฒนาความรู้ ฝึกทักษะ และพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ

(๓) สำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับกลุ่มยุวเกษตรกรเป้าหมาย จัดกิจกรรมฝึกทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตรและทักษะการเป็นวิทยากรให้แก่สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร พร้อมทั้งดำเนินการประเมิน Post-Test หลังเข้าร่วมโครงการ

(๔) สำนักงานเกษตรจังหวัด ติดตามและกำกับการดำเนินโครงการ พร้อมทั้งบันทึกแผน - ผลการปฏิบัติงาน/ใช้จ่ายงบประมาณ ในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e-Project)

๒.๓) สนับสนุนเมล็ดพันธุ์/ต้นพันธุ์พืชผักเพื่อพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model)

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอจัดทำแผนความต้องการขอรับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์/ต้นพันธุ์พืชผัก ไปยังศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๑ - ๑๐ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อขอรับการสนับสนุนตามแผน และส่งมอบให้กลุ่มยุวเกษตรกรเป้าหมายดำเนินการตามแผนต่อไป

(๒) สำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับกลุ่มยุวเกษตรกรเป้าหมาย จัดกิจกรรมให้ความรู้และคำแนะนำ

(๓) สำนักงานเกษตรจังหวัด ติดตามและกำกับการดำเนินโครงการ

หมายเหตุ

กิจกรรมข้อ ๒.๓) สนับสนุนเมล็ดพันธุ์/ต้นพันธุ์พืชผักเพื่อพัฒนากลุ่มยุวเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model) ใช้งบประมาณจากโครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร ปี ๒๕๖๙ ของกองขยายพันธุ์พืช (กขพ.)

๒.๔) ติดตามและประเมินผลการนำไปปฏิบัติของกลุ่มยุวเกษตรกร

(๑) สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบ หลังเสร็จสิ้นโครงการ

(๒) สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ ติดตามผลการนำไปปฏิบัติของกลุ่มยุวเกษตรกรและประเมินศักยภาพเป็นกลุ่มยุวเกษตรกร หลังเข้าร่วมโครงการ ตามแบบประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก)

(๓) บันทึกข้อมูลกลุ่มยูวเกษตรกร (แบบจัดเก็บข้อมูลองค์กรเกษตรกร (๓ก)) และผลการประเมินศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกร (แบบประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก)) ที่เข้าร่วมโครงการผ่านทางเว็บไซต์ระบบสารสนเทศเกษตรกรปราดเปรื่อง (SF/YSF/๓ก) (<https://ffgdev.doae.go.th>)

ทั้งนี้ สามารถศึกษาวิธีการใช้งานระบบ การบันทึกข้อมูล แนวทางการประเมินและแบบฟอร์มการประเมินที่หน้าเว็บไซต์ <https://ffgdev.doae.go.th>

๒.๕) รายงานสรุปผลการพัฒนาศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model)

สำนักงานเกษตรจังหวัด รายงานสรุปผลการพัฒนาศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model) เพื่อรายงานผลการดำเนินงานในภาพรวมของจังหวัด ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ดังนี้

- จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model)

- สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อพัฒนากลุ่มยูวเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model) โดยจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแบบฟอร์มที่กำหนด ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๙

๖.๒.๔ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรสูงวัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้

(จังหวัดดำเนินการ)

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอคลองหลวง ดำเนินการ ดังนี้

(๑) คัดเลือกเกษตรกรสูงวัย จำนวน ๑๕ ราย โดยพิจารณาคัดเลือกจาก

(๑.๑) เกษตรกรที่มีอายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป ที่ยังไม่เคยเข้าร่วมโครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรกรสูงวัย

(๑.๒) เกษตรกรสูงวัย ต้องไม่มีประวัติหรือรายชื่อเป็นเกษตรกรที่มีการเผาในพื้นที่การเกษตร

(๑.๓) มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ทั้งนี้ หากครัวเรือนของสมาชิกกลุ่ม มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเป็นหัวหน้าครัวเรือนไว้แล้ว ให้เพิ่มข้อมูลสมาชิกกลุ่มรายนั้นในส่วนของสมาชิกครัวเรือน

(๒) เกษตรกรสูงวัย ประเมินคุณภาพชีวิตเกษตรกรสูงวัยก่อนเข้าร่วมโครงการ ตามแบบประเมินคุณภาพชีวิตเกษตรกรสูงวัย

ทั้งนี้ เพื่อเข้าสู่กระบวนการพัฒนาทักษะเกษตรกรสูงวัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ และให้มีผล การประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑ ระดับ หลังจากการเข้าร่วมโครงการ โดยมีกระบวนการพัฒนา ดังนี้

๑) จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรกรสูงวัย ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และจัดทำแผนการพัฒนาทักษะเพื่อสร้างรายได้ จำนวน ๑ ครั้ง ระยะเวลา ๑ วัน งบประมาณ ๓,๐๐๐ บาท โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดกระบวนการเรียนรู้ระดับพื้นฐาน เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรกรสูงวัย โดยถ่ายทอดความรู้ที่มีเนื้อหา/หลักสูตร เช่น สถานการณ์ภาพรวมที่มีผลกระทบต่อภาคการเกษตร เตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมสูงอายุ การดูแลสุขภาพและสุขภาวะ การส่งเสริมการจัดการบ้านเรือนและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ การวางแผนทางการเงินในวัยสูงอายุ การส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหารระดับครัวเรือน/ชุมชน การให้ความรู้เคหกิจเกษตรด้านอาหารและโภชนาการเพื่อการมีภาวะโภชนาการที่ดี การส่งเสริมการประกอบกิจกรรมการเกษตรและอาชีพที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรสูงวัย และการให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อลดการใช้แรงงานในเกษตรกรสูงวัย เป็นต้น

/ (๒) จัดกระบวนการ...

(๒) จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มและจัดตั้งกลุ่ม โดยถ่ายทอดความรู้ที่มีเนื้อหา/หลักสูตร เช่น กระบวนการรวมกลุ่ม การจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหรือกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร การจัดทำบัญชี การบริหารเงินทุนของกลุ่ม เป็นต้น เกษตรกรสูงวัยร่วมกันวิเคราะห์ศักยภาพตนเอง/พื้นที่/ชุมชน เพื่อวิเคราะห์หาข้อมูล/ปัญหา/ความต้องการ (Problem Pain Points) และจัดตั้งเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหรือกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ตามความเหมาะสมและดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการ พร้อมทั้งจัดทำแผนการพัฒนาทักษะเพื่อสร้างรายได้ โดยเน้นทักษะการประกอบกิจกรรมการเกษตรและอาชีพที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรสูงวัย และเป็นตามความต้องการของกลุ่ม เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับรับการสนับสนุนต่อไป

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี รายงานผลการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัยฯ และแผนการพัฒนาทักษะเพื่อสร้างรายได้ตามแบบรายงาน สว. ๑ - ๖๙ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๙

๒) พัฒนาทักษะเกษตรกรสูงวัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ จำนวน ๑ ครั้ง
ระยะเวลา ๒ วัน งบประมาณ ๖,๐๐๐ บาท โดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) ก่อน เข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก)

(๒) จัดกระบวนการเรียนรู้พัฒนาทักษะเกษตรกรสูงวัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ ตามแผนการพัฒนาทักษะเพื่อสร้างรายได้ โดยถ่ายทอดความรู้ที่มีเนื้อหา/หลักสูตร เน้นทักษะการประกอบกิจกรรมการเกษตรและอาชีพที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรสูงวัย เช่น ด้านการเกษตร ได้แก่ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การปลูกบอนสี การปลูกผักกาดแคร์ การผลิตพืชปลอดภัย การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี และการขยาย/การเก็บสำรองพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์ เป็นต้น ด้านเคหกิจเกษตร ได้แก่ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร การจัดทำบ้านเกษตรสมบูรณ์เพิ่มพูนสุขภาพ การปฏิบัติตามแนวทางการใช้แรงงานที่ดีในงานเกษตรกรรม (ตามประกาศของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานกระทรวงแรงงาน) และด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ มาตรฐานสินค้าเกษตรที่เกี่ยวข้อง การตลาดและการประชาสัมพันธ์สินค้า และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อใช้ในการเพิ่มมูลค่า เป็นต้น รวมถึงมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เป็น Smart Group และหรือกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เป็นผู้ประกอบการเกษตร เพื่อการขยายผลสู่การพัฒนาทักษะเกษตรกรสูงวัยฯ ที่เข้าร่วมโครงการ

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี รายงานผลการพัฒนาทักษะเกษตรกรสูงวัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ ตามแบบรายงาน สว. ๒ - ๖๙ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

หมายเหตุ

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ต้องจัดส่งแบบรายงาน สว. ๑ - ๖๙ และแบบรายงาน สว. ๒ - ๖๙ ให้กองพัฒนาเกษตรกรวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการพัฒนาทักษะเพื่อสร้างรายได้ กิจกรรมการพัฒนาทักษะเกษตรกรสูงวัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ และรายการปัจจัยที่สนับสนุนฯ ตามแบบรายงาน สว. ๑- ๖๙ และแบบรายงาน สว. ๒ - ๖๙ ก่อน จึงจะดำเนินการขอรับการสนับสนุนฯ กิจกรรมข้อ ๓) ได้

๓) สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ให้เกษตรกรสูงวัย

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีและสำนักงานเกษตรอำเภอคลองหลวง ร่วมกับกลุ่มเกษตรกรสูงวัยที่เข้าร่วมโครงการฯ ดำเนินการตามแผนการพัฒนาทักษะเพื่อสร้างรายได้ โดยจัดทำรายการจัดซื้อปัจจัยการผลิต เครื่องมือ/วัสดุ/อุปกรณ์การเกษตร วัสดุงานบ้านงานครัว ค่าใช้จ่ายในการออกแบบและจัดทำบรรจุภัณฑ์และสติ๊กเกอร์ และปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็น ยกตัวอย่างรายการ ดังนี้

(๑.๑) ปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย ผลผลิตทางการเกษตร และวัสดุดิบในการแปรรูป ฯลฯ

(๑.๒) เครื่องมือ/วัสดุ/อุปกรณ์การเกษตร เช่น วัสดุเพาะชำ สแลนหรือผ้าใบ ตาข่าย และอุปกรณ์ในการขยายพันธุ์หรือเก็บสำรองเมล็ดพันธุ์ เป็นต้น

(๑.๓) วัสดุงานบ้านงานครัว เช่น ถาดอลูมิเนียม ตะแกรง ถ้วยตวง และช้อนตวง เป็นต้น

(๑.๔) ค่าใช้จ่ายในการออกแบบและจัดทำบรรจุภัณฑ์และสติ๊กเกอร์

(๑.๕) ปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ให้เกษตรกรสูงวัย โดยดำเนินการตามแผนการพัฒนาทักษะเพื่อสร้างรายได้ ตามความต้องการของกลุ่มที่เหมาะสมกับเกษตรกรสูงวัย ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการใช้จ่ายงบประมาณที่มีลักษณะเป็นงบลงทุนหรือรายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ซึ่งการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยเคร่งครัด

(๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอคลองหลวง ดำเนินการจัดซื้อปัจจัยการผลิต เครื่องมือ/วัสดุ/อุปกรณ์การเกษตร วัสดุงานบ้านงานครัว ค่าใช้จ่ายในการออกแบบและจัดทำบรรจุภัณฑ์และสติ๊กเกอร์ และปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็น ตามแผนการพัฒนาทักษะเพื่อสร้างรายได้ ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน และส่งมอบให้กลุ่มดำเนินการตามการพัฒนาทักษะเพื่อสร้างรายได้ของกลุ่มต่อไป โดยให้จัดทำบัญชีรายการสิ่งของที่ส่งมอบฯ ให้กลุ่มเก็บไว้เป็นหลักฐาน ๑ ชุด สำเนาเอกสารเก็บไว้ที่สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ๑ ชุด และสำนักงานเกษตรอำเภอคลองหลวง ๑ ชุด

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ดำเนินการ ดังนี้

(๑) เกษตรกรสูงวัย ประเมินคุณภาพชีวิตเกษตรกรสูงวัย หลังเข้าร่วมโครงการ ตามแบบประเมินคุณภาพชีวิตเกษตรกรสูงวัย

(๒) ให้กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการ ประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) หลังเข้าร่วมโครงการ ตามแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก)

(๓) ร่วมกันวางแผนการพัฒนาทักษะเกษตรกรสูงวัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ และ/หรือแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

(๔) รายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามแบบรายงาน สว. ๓ - ๖๙ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๙

การติดตาม กำกับ และรายงานผล

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอคลองหลวง ติดตามและรายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ติดตามและกำกับการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรภายในระยะเวลาที่กำหนด

หมายเหตุ

๑. จังหวัดปทุมธานีบันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e-Project Management System) ทาง <http://e-project.doae.go.th> ทั้งนี้ที่ดำเนินการในแต่ละกิจกรรมแล้วเสร็จ

๒. จังหวัดปทุมธานีบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร ทาง <https://rbm.doae.go.th> ตาม แบบ กสก. (กิจกรรมพัฒนาทักษะเกษตรกรสูงวัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้) เมื่อดำเนินโครงการเรียบร้อยแล้ว

๓. สำหรับกิจกรรมอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน สามารถปรับปรุงแบบการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และมาตรการของจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๔.๒ การสร้างความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตรกร

๔.๒.๑ **คัดเลือกเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่น** จำนวน ๗ สาขา/ประเภท เพื่อเผยแพร่เกียรติคุณและผลงานต่อสาธารณชน เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ และขยายผลการส่งเสริมการเกษตรต่อไป โดยมีคณะทำงานคัดเลือกเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ ดังนี้

๑) การคัดเลือกเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่น

ระดับจังหวัด

สำนักงานเกษตรจังหวัด แต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๒ คณะ ประกอบด้วย

๑. คณะกรรมการพิจารณาผลการคัดเลือกเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด โดยเกษตรจังหวัดเป็นประธานคณะกรรมการ หัวหน้ากลุ่มที่เกษตรจังหวัดมอบหมาย เป็นเลขานุการคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมการกลั่นกรองเอกสารและจัดเก็บข้อมูล สามารถเสนอแต่งตั้งได้มากกว่า ๑ คณะ อยู่ในดุลพินิจของเกษตรจังหวัด โดยหัวหน้ากลุ่มที่เกษตรจังหวัดมอบหมายเป็นประธานคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

ทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรที่มีผลงานดีเด่นระดับจังหวัด ตามประกาศกรมส่งเสริมการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศ จำนวน ๗ สาขา/ประเภท ประกอบด้วย

๑) เกษตรกรดีเด่น จำนวน ๓ สาขาอาชีพ คัดเลือกสาขาละ ๑ คน ได้แก่

๑.๑) อาชีพทำสวน

๑.๒) อาชีพทำไร่

๑.๓) อาชีพไร่นาสวนผสม

๒) บุคคลทางการเกษตรดีเด่น จำนวน ๒ สาขา คัดเลือกสาขาละ ๑ คน ได้แก่

๒.๑) สมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร

๒.๒) ที่ปรึกษากลุ่มยุวเกษตรกร

๓) สถาบันเกษตรกรดีเด่น จำนวน ๒ ประเภท คัดเลือกประเภทละ ๑ กลุ่ม ได้แก่

๓.๑) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

๓.๒) กลุ่มยุวเกษตรกร

จังหวัดจัดทำประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด พร้อมเล่มรายงานที่มีรายละเอียดของคุณสมบัติ ผลงานและภาพผลงานของเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่นระดับจังหวัด ส่งให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร จำนวน ๕ เล่ม ต่อสาขา/ประเภท ภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๙

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ – เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๑. การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร														
๑.๑ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร														
๑.๑.๑ พัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group														สนง.กษอ.
๑) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ Smart Group			↔											สนง.กษอ.
๒) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร							↔	↔						สนง.กษอ./กอป.
๓) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าสินค้าเกษตร							↔	↔						สนง.กษอ.
๑.๑.๒ พัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร														สนง.กษจ.
๑) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสู่ผู้ประกอบการด้านการเกษตร				↔										สนง.กษจ.
๒) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร							↔	↔						สนง.กษจ./กอป.
๓) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพื่อยกระดับสินค้าสินค้าเกษตร							↔	↔						สนง.กษจ.
๑.๒ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร														สนง.กษอ.
๑.๒.๑ ขับเคลื่อนการดำเนินงานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร														สนง.กษจ./สนง.กษอ.
๑) ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรระดับอำเภอ					↔									สนง.กษอ.
๒) ประชุมขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระดับจังหวัด						↔								สนง.กษจ./สนง.กษอ.

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๑.๒.๒ พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรู่ Smart Group														สนง.กษอ.
๑) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรู่ Smart Group			↔											สนง.กษอ.
๒) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรู่ Smart Group							↔							สนง.กษอ.
๑.๒.๓ พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร รู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร														สนง.กษจ.
๑) จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร			↔											สนง.กษจ.
๒) สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร							↔							สนง.กษจ.
๑.๒.๔ ส่งเสริมการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร เพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน														สนง.กษอ.
๑) จัดกระบวนการเรียนรู้ วิเคราะห์สถานการณ์ และจัดทำแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน			↔											สนง.กษอ.
๒) จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร ตามแผนสร้างความมั่นคงด้านอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน				↔										สนง.กษอ.
๓) สนับสนุนปัจจัยการผลิตในการสร้างแหล่งอาหารเพื่อการบริโภคในครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน							↔							สนง.กษอ.
๑.๓ เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกร														
๑.๓.๑ พัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group)														สนง.กษอ.
๑) อบรมถ่ายทอดความรู้และฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มยุวเกษตรกร			↔											สนง.กษอ.
๒) สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อพัฒนาทักษะด้านการเกษตรและเคหกิจเกษตร			↔											สนง.กษอ.
๓) สนับสนุนสารชีวภัณฑ์เพื่อพัฒนาทักษะด้านการเกษตร				↔										สนง.กษอ./ กอป..
๔) ติดตามและประเมินผลการนำไปปฏิบัติของกลุ่มยุวเกษตรกร			↔											สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๕) รายงานสรุปผลการพัฒนาศักยภาพกลุ่มยุวเกษตรกรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่กลุ่มเข้มแข็ง (Smart Group)						↔								สนง.กษจ./ สนง.กษอ.

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๑.๓.๒ พัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model)														สนง.กษอ.
๑) จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model)			↔											สนง.กษอ.
๒) สนับสนุนวัสดุการเกษตรเพื่อพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model)			↔											สนง.กษอ.
๓) สนับสนุนเมล็ดพันธุ์/ต้นพันธุ์พืชผักเพื่อพัฒนาเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model)							↔							สนง.กษอ./ กขพ.
๔) ติดตามและประเมินผลการนำไปปฏิบัติของกลุ่มเกษตรกร			↔											สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๕) รายงานสรุปผลการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรต้นแบบ (Smart Group Model)						↔								สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๑.๔ พัฒนาทักษะเกษตรกรสูงวัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้														สนง.กษจ.
๑.๔.๑ จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมเกษตรสูงวัย ส่งเสริมการรวมกลุ่ม และจัดทำแผนการพัฒนาทักษะเพื่อสร้างรายได้		↔												สนง.กษจ.
๑.๔.๒ พัฒนาทักษะเกษตรกรสูงวัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้			↔											สนง.กษจ.
๑.๔.๓ สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ให้เกษตรกรสูงวัย							↔							สนง.กษจ.
๒. การสร้างความภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตรกร														สนง.กษจ.
๒.๑ คัดเลือกเกษตรกร บุคคลทางการเกษตร และสถาบันเกษตรกรดีเด่น	↔												↔	สนง.กษจ.

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๘๕,๙๐๐ บาท (แปดหมื่นห้าพันเก้าร้อยบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)
- ครั้งที่ ๒ รอการอนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

เกษตรกร จำนวน ๑๓๕ ราย มีความสามารถในการบริหารจัดการกลุ่มเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะเพิ่มขีดความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตร ได้แก่ การผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ และการตลาด มีการสนับสนุนให้ดำเนินการตามแผนการวิเคราะห์กลุ่มและกิจกรรมการเกษตรและได้รับการพัฒนาเป็น Smart Group

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

๑) องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็ง มีแผนการดำเนินงานและมีการดำเนินกิจกรรมตามแผนอย่างต่อเนื่อง โดยสมาชิกขององค์กรเกษตรกรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม

๒) องค์กรเกษตรกรมีการประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นพื้นฐานในการยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร มีศักยภาพในการบริหารจัดการกลุ่มเพิ่มขึ้น มีความสามารถในการเพิ่มมูลค่าสินค้าและสร้างรายได้ให้กับกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม รวมถึงสามารถนำไปขยายผลสู่ชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มั่นคงและพึ่งพาตนเองได้

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑) เกษตรกร จำนวน ๑๓๕ ราย ได้รับการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพทางการเกษตร เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มสู่ Smart Group

๒) ร้อยละ ๗๐ ขององค์กรเกษตรกร มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑ ระดับ

เชิงคุณภาพ

องค์กรเกษตรกรมีศักยภาพและทักษะการเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร นำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน และขยายผลไปสู่ชุมชน

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. องค์กรเกษตรกรมีความสามารถในการบริหารจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น มีการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและนวัตกรรมบนพื้นฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการเพิ่มมูลค่าสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตร

๒. ครัวเรือนเกษตรกรมีความมั่นคงด้านอาหาร สามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และขยายผลสู่พื้นที่ใกล้เคียง ตลอดจนมีธนาคารอาหารชุมชนต้นแบบ มีความมั่นคงด้านอาหาร และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๓. เกษตรสูงวัยได้รับความรู้ด้านเคหกิจเกษตร เกิดการรวมกลุ่ม และสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับตนเองได้

๙. การประเมินผลโครงการ

๙.๑ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑๓๕ ราย ประเมินผลการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จากระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร (rbm.doae.go.th) โดยการบันทึกข้อมูลตามแบบ กสก. และรายงานผลการบันทึกข้อมูลจากระบบดังกล่าว และ/หรือประเมินผลจากแบบรายงานอื่น ๆ ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด โดยการรวบรวมแบบรายงานวิเคราะห์ และสรุปผลหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ

๙.๒ ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ องค์กรเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ ๗๐ มีผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกรเพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๑ ระดับ จากระบบสารสนเทศเกษตรกรปราดเป็เรื่อง (SF/YSF/๓ก) (ffgdev.doae.go.th) โดยการประเมินศักยภาพกลุ่มก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการตามแบบประเมินศักยภาพองค์กรเกษตรกร (๓ก) และรายงานผลการประเมินจากระบบดังกล่าว และ/หรือประเมินผลจากแบบรายงานอื่น ๆ ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด โดยการรวบรวมแบบรายงาน วิเคราะห์ และสรุปผลหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นางอรัญญา ทรงบัณฑิต หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร
๒. นางสาวพรภักดิ์ พึ่งเก็บ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นายวัฒนา ลีญาพัศกรณ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

- กิจกรรมการสร้างภาคภูมิใจในการสืบทอดอาชีพเกษตรกร

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นายมานิช ระวยรส หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
๒. นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๘๕,๙๐๐ บาท (แปดหมื่นห้าพันเก้าร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....*Prak*.....

(นางสาวพรภักดิ์ พึ่งเก็บ)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๘๕,๙๐๐ บาท (แปดหมื่นห้าพันเก้าร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....*Oranyaa*.....

(นางอรัญญา ทรงบัณฑิต)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๘๕,๙๐๐ บาท (แปดหมื่นห้าพันเก้าร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....*Ad*.....

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

โครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (เกษตรกรปราดเปรีอง (Smart Farmer)) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดให้มีการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นเกษตรกรปราดเปรีอง (Smart Farmer) เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๖ เศรษฐกิจฐานราก แผนแม่บทย่อย การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ ดำเนินการพัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับศักยภาพของเกษตรกร โดยเน้นระบบการจัดการตนเองของเกษตรกร และการมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงฐานทรัพยากร การวิจัย ความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการ ตลอดห่วงโซ่คุณค่าและเพิ่มช่องทางการตลาดและเชื่อมโยงการค้าด้วยเครือข่ายพันธมิตร รวมถึงส่งเสริมการผลิตแปรรูปสินค้าให้มีเอกลักษณ์ เพื่อยกระดับเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจในอนาคตการเกษตรเกิดการพัฒนาอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ เป็นการเตรียมพร้อมและลดความเสี่ยงจากการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของเกษตรกร และการขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร การขยายตัวของความเป็นเมือง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้วยการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการผลิตการเกษตร ส่งผลให้เกษตรกร มีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เพื่อให้เกษตรกรได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกร Smart Farmer และ Young Smart Farmer ที่มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ มีกลยุทธ์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน โดยมีแนวทางในการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรีองและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer) เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร มีความรู้และทักษะสำคัญของเกษตรกรไทย การบริหารจัดการฟาร์ม การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตร การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของธุรกิจเกษตร และการทำแผนธุรกิจเกษตร ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย Smart Farmer และ Young Smart Farmer ที่สามารถเกื้อหนุนกัน ทั้งด้านการผลิตและการตลาด เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในตลาด และลดต้นทุนการผลิตลง อันจะส่งผลให้เกษตรกรไทยมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงในอาชีพ และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

จังหวัดปทุมธานี โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินงานการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรีอง และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer) มาอย่างต่อเนื่อง มีเกษตรกรที่ผ่านการอบรมพัฒนาศักยภาพ Smart Farmer จำนวน ๙๗๙ ราย และเกษตรกรที่ผ่านการพัฒนาให้เป็น Young Smart Farmer จำนวน ๒๖๓ ราย พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งจากการขยายตัวของชุมชนเมือง การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การเป็นสังคมผู้สูงอายุ สัดส่วนหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น กำลังแรงงานภาคเกษตรลดลง เนื่องจากทำการเกษตรไม่ไหว ขณะที่ลูกหลานไม่ได้สืบต่ออาชีพเกษตรกรเนื่องจากรายได้ไม่แน่นอน จึงจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อสร้างแรงจูงใจ สนับสนุนองค์ความรู้ สร้างโอกาสและพัฒนาเครือข่ายเกษตรกร ให้สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด รู้เท่าทันและลดความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ สนับสนุนให้เกษตรกรรู้จักการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับ เพื่อให้เกษตรกรมีโอกาสทางการตลาด ก่อให้เกิดรายได้ที่มั่นคงและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเป็นต้นแบบขยายผลสู่เกษตรกรในพื้นที่และชุมชนพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเตรียมความพร้อม ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer มีทักษะเป็นเกษตรกรมืออาชีพ พร้อมทั้งยกระดับเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพ ในด้านการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าเกษตร และการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทาน

๒.๒ เพื่อสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและเกษตรกรต้นแบบ ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓ เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรขั้นต้น สร้างทักษะในการดำเนินการธุรกิจเกษตร ที่มีการเชื่อมโยง และใช้ประโยชน์จากข้อมูล งานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๓. เป้าหมาย / สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer)

๑) การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

๑.๑) ถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer

- เกษตรกรทั่วไป จำนวน ๗๐ ราย

๑.๒) เสริมสร้างศักยภาพ Smart Farmer ต้นแบบ เพื่อขยายผลการพัฒนา

- สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพ Smart Farmer ต้นแบบ เพื่อการขยายผลการพัฒนา

ปี ๒๕๖๘ จำนวน ๑ จุด

- จัดเก็บข้อมูลการบริหารจัดการแปลง Smart Farmer Model ปี ๒๕๖๙ จำนวน ๑ ราย

๒) การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

๒.๑) อบรมหลักสูตรพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer

- เกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๒๐ ราย

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี สำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่และหน่วยงานภาคีในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer)

๔.๑ การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

๔.๑.๑ การพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer (อำเภอดำเนินการ)

๑) ถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer (ดำเนินการ ๒ ครั้ง)

๑.๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอประชาสัมพันธ์ รับผิดชอบและ

คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer ของกรมส่งเสริมการเกษตร เป้าหมายจำนวน ๗ อำเภอ ๆ ละ ๑๐ ราย รวมทั้งสิ้น ๗๐ ราย ดังนี้

ตาราง เกษตรกรเป้าหมายรายอำเภอ ประกอบด้วย

ลำดับที่	หน่วยงานรับผิดชอบ	เกษตรกรเป้าหมาย (ราย)
๑	อำเภอเมืองปทุมธานี	๑๐
๒	อำเภอลาดหลุมแก้ว	๑๐
๓	อำเภอสามโคก	๑๐
๔	อำเภอธัญบุรี	๑๐
๕	อำเภอคลองหลวง	๑๐
๖	อำเภอลำลูกกา	๑๐
๗	อำเภอหนองเสือ	๑๐
รวม		๗๐

โดยเกษตรกรเป้าหมายมีคุณสมบัติ ดังนี้

- (๑) ขึ้นทะเบียนเกษตรกร/เป็นสมาชิกครัวเรือนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร
- (๒) เกษตรกรทั่วไป/เกษตรกรที่อยู่ในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ที่ยังไม่เคยได้รับการพัฒนา
- (๓) เกษตรกรที่เคยได้รับการพัฒนาศักยภาพแล้วแต่ยังไม่ผ่านการประเมินคุณสมบัติเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เนื่องจากยังไม่ผ่านคุณสมบัติพื้นฐานหลัก (ตัวชี้วัด) ครบทั้ง ๖ ข้อ
- (๔) มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำการเกษตร ต้องการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตตนเอง สนใจเข้าร่วมโครงการและต้องเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาโครงการ
- (๕) ตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer จากระบบฐานข้อมูลเกษตรกรปราดเปรื่อง (<https://ffgdev.doae.go.th>)

๑.๒) สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการให้เกษตรกรจัดทำใบสมัครและแบบประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่องในช่อง “ก่อน” การอบรม และใช้ข้อมูลจากใบสมัครประกอบการวิเคราะห์ความต้องการและสมรรถนะของเกษตรกรสำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับเกษตรกร ทั้งนี้ ต้องบันทึกข้อมูลการประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเปรื่องที่ได้ประเมินก่อนการพัฒนา ในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรปราดเปรื่อง (<https://ffgdev.doae.go.th>) ตามลำดับขั้นตอนด้วย

๑.๓) สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการ จัดกระบวนการเรียนรู้อบรมให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ สำหรับหัวข้อการเรียนรู้ให้ครอบคลุมใน ๓ เรื่อง ได้แก่ กระบวนการผลิต (Production) ธุรกิจ/ผู้ประกอบการ (Business) และการตลาด (Marketing) โดยดำเนินการอย่างน้อย จำนวน ๒ ครั้ง ๆ ละ ๑ วัน ดังนี้

๑.๓.๑) ถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ครั้งที่ ๑

สำนักงานเกษตรอำเภอ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ และปรับแนวทางการทำงาน โดยวิเคราะห์ Problem Pain Points รู้สถานการณ์ตนเอง ปรับแนวทางการทำงาน สร้างเป้าหมายการทำงานและวางแผนพัฒนาการผลิตและการตลาดผ่านแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) พร้อมทั้งเสริมสร้างทักษะองค์ความรู้ด้านการเกษตร และเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของ Smart Farmer ดำเนินการในเดือน ธันวาคม ๒๕๖๘ งบประมาณอำเภอละ ๒,๐๐๐ บาท จำนวน ๗ อำเภอ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๔,๐๐๐ บาท มีรายละเอียดดังนี้

(๑) ประเมินผลวัดความรู้พื้นฐานของเกษตรกร (Pre-test) ก่อนอบรม ตามแบบประเมินฯ ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

(๒) ฝึกการวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร พร้อมนำข้อมูลมาฝึกการวางแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) เพื่อรู้ข้อมูลและสามารถวางแผนการผลิตและการตลาดได้

(๓) ปรับแนวคิดการพัฒนาตนเอง โดยสร้างการตระหนักรู้ในการพัฒนา ๕ ทักษะสำคัญของเกษตรกรไทยในปัจจุบัน ได้แก่ ๑) Growth Mindset & Anti Fragile : ความพยายามและการฝึกฝนมีความสามารถในการต้านทานความเปราะบางต่าง ๆ ๒) Learning Skills : ทักษะการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เสมอ มีการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างรอบด้าน (Critical Thinking) สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ (Creativity) และสื่อสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Communication) ๓) Financial Literacy : ทักษะด้านการเงิน กระจายความเสี่ยงทางการเงิน การจัดสรรและการบริหารเงิน ๔) Digital Literacy : ความสามารถในการเข้าใจ เข้าถึงและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ๕) ESG Literacy for Resilience : Environment Social Governance : ความตระหนัก ความเข้าใจถึงการกระทำต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งบวกและลบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการปฏิบัติตนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Skills) ความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในห่วงโซ่อุปทาน การให้ความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชน เพศ สวัสดิการแรงงานและการกำกับดูแลและการนำองค์กรที่ดี เพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินการผลิตเชิงธุรกิจที่ดี และพัฒนาเป็นผู้ประกอบการเกษตรต่อไป

(๔) ให้ความรู้ทางวิชาการทางการเกษตรตามหัวข้อที่วิเคราะห์ความต้องการหรือปัญหาของเกษตรกร โดยคัดเลือกประเด็นการเรียนรู้ได้ตามกรอบวิชาการที่กำหนด ดังนี้

(๔.๑) **วิชาบังคับ** ได้แก่ แนวคิดผู้ประกอบการเกษตร (Mindset)

(๔.๒) **วิชาเลือก** ได้แก่

(๔.๒.๑) การเตรียมพันธุ์พืชที่ดี

(๔.๒.๒) การจัดการดินและปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ

(๔.๒.๓) การจัดการน้ำ/ระบบการให้น้ำเพื่อการเกษตรที่เหมาะสม

(๔.๒.๔) การจัดการศัตรูพืชอย่างถูกต้อง ปลอดภัย

(๔.๒.๕) การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแบบแม่นยำ

(๔.๒.๖) การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูปเพิ่มมูลค่า

(๔.๒.๗) ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตรที่สำคัญ

(๔.๒.๘) การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีต้นทุน

(๔.๒.๙) การบริหารจัดการฟาร์ม การจัดการของเสียจากฟาร์ม

(๔.๒.๑๐) วิชาอื่น ๆ ที่พิจารณาแล้วเป็นประโยชน์ตามความต้องการ

ของเกษตรกร และ/หรือสอดคล้องกับการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer)

ทั้งนี้ ในพื้นที่ที่มีแปลงเรียนรู้/จุดขยายผลเกษตรกรปราดเปรี๊องต้นแบบ (Smart Farmer Model) ที่ได้ดำเนินการพัฒนาแล้ว ให้พิจารณานำเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย เข้าไปรับความรู้ แลกเปลี่ยนกระบวนการการทำงาน สร้างแรงบันดาลใจและปรับแนวคิดจากเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ด้วย เพื่อให้การขับเคลื่อนงานเป็นไปตามกระบวนการพัฒนาที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) สนับสนุนให้เกษตรกรสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกัน และมีช่องทางในการติดต่อสื่อสาร เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ติดตาม และให้คำปรึกษา ร่วมกันระหว่างเกษตรกรด้วยกัน และระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยจัดทำแผนติดตามการปฏิบัติของเกษตรกร เพื่อกำหนดการติดตาม เยี่ยมเยียน และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรได้อย่างเป็นระบบ

เน้นย้ำ การจัดการเรียนรู้ครั้งที่ ๒ ต้องเว้นระยะห่างจากครั้งที่ ๑ อย่างน้อย ๓๐ วัน เพื่อสร้างกระบวนการติดตามให้คำแนะนำการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกร และนำมาเป็นข้อมูลประเมินเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในช่วง ๓๐ วันหลังอบรมครั้งที่ ๑ ก่อนอบรมครั้งที่ ๒ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบเป้าหมาย ต้องติดตามให้คำปรึกษาแนะนำแก่เกษตรกร ให้นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำงานจริง ให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาการผลิตของเกษตรกร พร้อมอำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลช่องทางการพัฒนาของเกษตรกรเพิ่มเติมจากกิจกรรมโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา/ความต้องการของเกษตรกร และส่งเสริมให้เกษตรกรเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เช่น การเรียนรู้จากศูนย์เรียนรู้ต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนกับเกษตรกรต้นแบบ (Smart Farmer Model) การเรียนรู้จากสื่อออนไลน์ เป็นต้น โดยเจ้าหน้าที่ต้องบันทึกผลการติดตามเยี่ยมเยียน และสื่อสารให้เกษตรกรได้ทราบผลการพัฒนาของเกษตรกรเป็นระยะ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินเกษตรกรในการอบรมครั้งที่ ๒

๑.๓.๒) ถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ครั้งที่ ๒

สำนักงานเกษตรอำเภอจัดเวทีต่อยอดการทำงานและประเมินผลการพัฒนา โดยการแลกเปลี่ยนการทำงานของเกษตรกรตามแผนพัฒนา IFPP พร้อมทั้งเสริมทักษะผู้ประกอบการเกษตร และประเมินคุณสมบัติการเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) “หลัง” การเรียนรู้ **ดำเนินการในเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙** งบประมาณอำเภอละ ๒,๐๐๐บาท จำนวน ๗ อำเภอ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๔,๐๐๐ บาท มีรายละเอียดดังนี้

(๑) แลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานของเกษตรกรตามแผนพัฒนา IFPP กระตุ้นให้เกษตรกร ได้ทบทวน เรียนรู้ มีทักษะการคิด การวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา พัฒนาระบบการเรียนรู้ร่วมกัน “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” (learning community) ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี พร้อมสรุปผลที่ได้รับ

(๒) อบรมให้ความรู้วิชาการเพื่อสร้างเสริมทักษะความรู้ด้านผู้ประกอบการเกษตรเพิ่มเติม โดยมีกรอบวิชาการที่กำหนด ดังนี้

(๒.๑) **วิชาบังคับ** ได้แก่ การวางแผนธุรกิจเกษตร พร้อมฝึกปฏิบัติเขียนแผนธุรกิจเบื้องต้น

(๒.๒) **วิชาเลือก** ได้แก่

(๒.๒.๑) Financial Literacy เบื้องต้น และการบริหารจัดการเงิน

(๒.๒.๒) การจัดการนวัตกรรมและมาตรฐาน (การใช้เทคโนโลยีเกษตร การเพิ่มมูลค่าผลผลิต การเข้าถึงมาตรฐาน)

(๒.๒.๓) การตลาดออนไลน์และอีคอมเมิร์ซสำหรับเกษตรกร

(๒.๒.๔) การแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าทางการเกษตร

(๒.๒.๕) การสร้างแบรนด์และเรื่องราว (Story telling) สินค้าเกษตร

(๒.๒.๖) การเข้าถึงเงินทุนและแหล่งสนับสนุน

(๒.๒.๗) วิชาอื่น ๆ ที่พิจารณาแล้วเป็นประโยชน์ และ/หรือสอดคล้องกับการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

(๓) ประเมินผลวัดความรู้พื้นฐานของเกษตรกร (Post-test) หลังอบรม ตามแบบประเมินฯ ที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

(๔) ประเมินผลความเป็น Smart Farmer ตามหลักเกณฑ์คุณสมบัติ Smart Farmer (ภายหลังการอบรม) และชี้ให้เกษตรกรทราบและเข้าใจว่าตนเองมีความเป็นเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer) อย่างไร

- ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน Smart Farmer ด้านใด เพราะอะไร และควรปรับปรุงอะไรเพิ่มเติม

- ผ่านเกณฑ์การประเมิน Smart Farmer แล้ว โดยมีสมรรถนะที่ดีในด้านใดบ้าง

(๕) บันทึกข้อมูลการประเมินคุณสมบัติเกษตรกรปราดเป็รื่อง (Smart Farmer) หลังอบรม ในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรปราดเป็รื่อง (<https://ffgdev.doae.go.th>)

(๖) เก็บข้อมูลการพัฒนาเกษตรกรรายบุคคลส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ รวบรวมแผนธุรกิจ และผลคะแนน (Pre-test & Post-test) ของเกษตรกรที่ผ่านการประเมิน Smart Farmer จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล ตามช่องทางที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด

การติดตาม กำกับ และรายงานผล

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอ บันทึกข้อมูลการประเมินก่อนและหลังอบรมในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรปราดเป็รื่อง (<https://ffgdev.doae.go.th>) ภายหลังการอบรมในแต่ละครั้ง

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร <https://rbm.doae.go.th> ตาม แบบ กสก. (กิจกรรมการพัฒนาเกษตรกรปราดเป็รื่อง) เมื่อดำเนินโครงการเรียบร้อยแล้ว โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดตรวจสอบและติดตามให้บันทึกในระบบให้ครบถ้วนเรียบร้อยตามกำหนด

๓. สำนักงานเกษตรจังหวัด บันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e-Project Management System) ทาง <http://e-project.doae.go.th> หลังดำเนินการในแต่ละกิจกรรมแล้วเสร็จ

๔. สำนักงานเกษตรอำเภอ รวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ ส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อรวบรวมข้อมูลการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล ตามแบบฟอร์ม และช่องทางที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด ดังนี้

๔.๑ รายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

๔.๒ หลักสูตรการอบรมเกษตรกร ทั้ง ๒ ครั้ง

๔.๓ แผนธุรกิจของเกษตรกร/ แผนพัฒนา ที่ผ่านการประเมินเป็น Smart Farmer

๔.๔ ผลคะแนน (Pre & Post-test) ของเกษตรกรที่ผ่านการประเมินเป็น Smart Farmer

๕. สำนักงานเกษตรจังหวัด รวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๙

หมายเหตุ

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอสามารถพิจารณานำเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ณ แพลตฟอร์มของเกษตรกรปราดเป็รื่องต้นแบบเป็นวิทยากรให้ความรู้ เพื่อพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer และเสริมทักษะ วิชาการความรู้ รวมทั้งแลกเปลี่ยนแนวคิดในการทำงานเพื่อมาปรับใช้กับตนเอง

๒. สามารถปรับรูปแบบการดำเนินงานกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และมาตรการของจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๔.๑.๒ เสริมสร้างศักยภาพ Smart Farmer ต้นแบบ เพื่อการขยายผลการพัฒนา

จังหวัดดำเนินการในเดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๙ รोजจัดสรรงบประมาณ รอบ ๒

๑) สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพ Smart Farmer ต้นแบบ เพื่อการขยายผลการพัฒนา

สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และเกษตรกรต้นแบบที่ได้จัดเก็บข้อมูลและประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแปลง Smart Farmer Model ปี ๒๕๖๘ โดยดำเนินการ ดังนี้

๑.๑) จัดทำแผนความต้องการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ของ Smart Farmer ต้นแบบ

ดำเนินการจัดทำตามแผนความต้องการพัฒนาฯ เพื่อการขยายผลการพัฒนาของเกษตรกร จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่จัดเก็บในปี ๒๕๖๘ เพื่อเพิ่มศักยภาพ Smart Farmer ต้นแบบ โดยส่งแผนความต้องการฯ ให้กรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของแปลง Smart Farmer ต้นแบบ ตามช่องทางที่กำหนดภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

๑.๒) พัฒนาเป็นจุดขยายผลเกษตรกรปราดเปรี๊องต้นแบบ (Smart Farmer Model)

สำนักงานเกษตรจังหวัด สนับสนุนปัจจัยการผลิตตามแผนความต้องการพัฒนาฯ ดำเนินการในเดือนเมษายน - พฤษภาคม ๒๕๖๙ จำนวน ๑ จุด โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น วัสดุการเกษตร เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุสารเคมี วัสดุงานบ้านงานครัวหรือการแปรรูปและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสอดคล้องกับแผนความต้องการฯ ของเกษตรกร พร้อมทั้งจัดทำป้ายข้อมูลจุดขยายผลเกษตรกรปราดเปรี๊องต้นแบบ (Smart Farmer Model) ขนาดกว้างไม่น้อยกว่า ๐.๘ เมตร x ยาวไม่น้อยกว่า ๑.๒ เมตร ติดตั้ง ณ จุดขยายผลฯ ดังกล่าว ทั้งนี้ ต้องไม่ใช้การจ่ายเงิน ที่เป็นงบประมาณหรือรายจ่ายในลักษณะการจัดซื้อครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๒) การจัดเก็บข้อมูลการบริหารจัดการแปลง Smart Farmer Model

เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บข้อมูลการบริหารจัดการแปลง Smart Farmer Model ของเกษตรกรปราดเปรี๊องต้นแบบ (Smart Farmer Model) ที่คัดเลือก ปี ๒๕๖๙ เช่น ค่าตรวจวิเคราะห์คุณภาพดินและน้ำ ค่าติดตามการจัดเก็บข้อมูลฯ เป็นต้น ดำเนินการในเดือนเมษายน - พฤษภาคม ๒๕๖๙ โดยดำเนินการ ดังนี้

๒.๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกเกษตรกร Smart Farmer Model ที่มีศักยภาพจังหวัดละ ๑ ราย เพื่อดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเพื่อประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแปลง Smart Farmer Model ประจำปี ๒๕๖๙ โดยคัดเลือกเกษตรกร Smart Farmer ตามคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) ที่ผ่านการประเมินคุณสมบัติครบทั้ง ๖ ตัวชี้วัดหลัก และ ๑๕ ข้อบ่งชี้ย่อย และมีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อขยายผลเป็นต้นแบบ

(๒) ต้องไม่เป็นเจ้าของแปลงเรียนรู้ต้นแบบเพื่อการขยายผลการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) ปี ๒๕๖๖

(๓) ไม่เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊องต้นแบบที่ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลและประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแปลง Smart Farmer Model ปี ๒๕๖๗ และปี ๒๕๖๘

๒.๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการดังนี้

(๑) สำรวจ ติดตามจัดเก็บข้อมูลและประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแปลง Smart Farmer Model ที่ผ่านการคัดเลือก

(๒) เก็บตัวอย่างดินและน้ำของแปลง Smart Farmer Model เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพดินและน้ำ พร้อมระบุผลตรวจวิเคราะห์ลงในแบบจัดเก็บข้อมูลฯ และนำผลการตรวจวิเคราะห์แจ้งแก่เกษตรกร พร้อมทั้งให้คำแนะนำแก่เกษตรกร

๒.๓) สำนักงานเกษตรจังหวัด รายงานข้อมูลให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ดูแลกำกับทราบ เพื่อมอบหมายเจ้าหน้าที่ระดับเขตที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำร่วมกัน

๒.๔) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับเกษตรกร ปราดปรืดั้งต้นแบบ วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลและประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแปลง Smart Farmer Model ปี ๒๕๖๙ พร้อมจัดทำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้ให้แก่เกษตรกรปราดปรืดั้งต้นแบบไว้ใช้เป็นข้อมูลแปลงของตนเอง ในการปรับปรุง พัฒนา ต่อยอดการทำงานต่อไป

๒.๕) สำนักงานเกษตรจังหวัด สรุปผลการดำเนินการและรายงานให้กรมส่งเสริมการเกษตร ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

การติดตาม กำกับ และรายงานผล

๑. สำนักงานเกษตรจังหวัด บันทึกข้อมูลผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e-Project Management System) ทาง <http://e-project.doae.go.th> หลังดำเนินการในแต่ละกิจกรรมแล้วเสร็จ

๒. สำนักงานเกษตรจังหวัด ส่งข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมสนับสนุนการเพิ่มศักยภาพ Smart Farmer ต้นแบบ เพื่อการขยายผลการพัฒนา ตามแบบฟอร์มที่กำหนด ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรรวบรวมเป็นฐานข้อมูล ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๙

๓. สำนักงานเกษตรจังหวัด บันทึกข้อมูลแบบสำรวจและประเมินคุณภาพการบริหารจัดการแปลง Smart Farmer Model ปี ๒๕๖๙ ลงในไฟล์ excel ตามแบบฟอร์มที่กำหนด ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรรวบรวมเป็นฐานข้อมูล ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๙

๔. สำนักงานเกษตรจังหวัด รวบรวมข้อมูล และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๙

หมายเหตุ

การสนับสนุนการเพิ่มศักยภาพ Smart Farmer ต้นแบบ มุ่งเน้นการพัฒนาเกษตรกรปราดปรืดั้งต้นแบบ (Smart Farmer Model) ในบทบาทการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ถ่ายทอดองค์ความรู้และขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด ควรมีการติดตามการทำงานการขยายผลของเกษตรกรปราดปรืดั้งต้นแบบ (Smart Farmer Model) อย่างต่อเนื่อง พร้อมส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ การเชื่อมโยงตลาดและนวัตกรรม รวมถึงการยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร ในช่องทางบูรณาการอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วย

๔.๒ การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๔.๒.๑ พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer (จังหวัดดำเนินการ)

๑) อบรมหลักสูตรพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ จัดอบรมหลักสูตรพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer ดำเนินการจัดเวทีเรียนรู้จำนวน ๒ เวที ดังนี้

๑.๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ประชาสัมพันธ์รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรรุ่นใหม่ เป้าหมายเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๒๐ ราย ตามคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีอายุระหว่าง ๑๗ - ๔๕ ปี

(๒) มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำการเกษตร ต้องการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตตนเอง สมัครใจเข้าร่วมโครงการและต้องเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาโครงการ

(๓) ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว

ตาราง รายละเอียดการจัดสรรเป้าหมายรายอำเภอ ประกอบด้วย

ลำดับที่	หน่วยงานรับผิดชอบ	เกษตรกรเป้าหมาย (ราย)
๑	อำเภอเมืองปทุมธานี	๓
๒	อำเภอลาดหลุมแก้ว	๓
๓	อำเภอสามโคก	๓
๔	อำเภอคลองหลวง	๓
๕	อำเภอธัญบุรี	๒
๖	อำเภอลำลูกกา	๓
๗	อำเภอหนองเสือ	๓
รวม		๒๐

๑.๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ จัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นให้ความสำคัญกับเกษตรกรรุ่นใหม่ในการเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง บูรณาการการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับ Young Smart Farmer รุ่นพี่ และศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยดำเนินการจำนวน ๒ เวที งบประมาณ ๓๒,๐๐๐ บาท รายละเอียดดังนี้

เวทีที่ ๑ จัดเวทีวิเคราะห์ตนเอง วิเคราะห์ปัญหาในการทำกิจกรรมการเกษตร ปรับแนวคิด สร้างแรงจูงใจ จัดทำแผนที่กิจกรรม (การผลิต/การตลาด) แผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) และหรือแผนพัฒนากิจกรรมการเกษตรในเชิงธุรกิจเกษตร รวมถึงประเมินคุณสมบัติของ Young Smart Farmer ก่อน การเรียนรู้ ในระบบ fgdev.doae.go.th โดยนำผลการประเมินหรือประเด็นที่ควรพัฒนารายบุคคล มาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ Problem Pain Points เพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรในการจัดกระบวนการเรียนรู้ รวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง เพื่อค้นหาความต้องการ ด้านวิชาการและเทคโนโลยีของเกษตรกรรุ่นใหม่ ปรับแนวคิดสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร พร้อมทั้งเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ และจัดทำช่องทางการเรียนรู้และการติดต่อสื่อสาร โดยดำเนินการในเดือนธันวาคม ๒๕๖๘ - มกราคม ๒๕๖๙ งบประมาณ ๑๖,๐๐๐ บาท โดยมีกรอบการดำเนินการ ดังนี้

- (๑) ประเมินความรู้ของเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ *ก่อน* อบรม (Pre-Test)
- (๒) การวิเคราะห์ตนเอง ปรับแนวคิด สร้างแรงจูงใจ รวมทั้งเน้นการเสริมสร้างแนวคิดในการพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร (Agri-preneur Mindset)
- (๓) การพัฒนา ๕ ทักษะสำคัญของเกษตรกรไทย ได้แก่ ๑) Growth Mindset & Anti Fragile : ความพยายามและการฝึกฝน มีความสามารถในการต้านทานความเปราะบาง ๒) Learning Skills : เรียนรู้ สิ่งใหม่ ๆ เสมอ ๓) Financial Literacy : กระจายความเสี่ยงทางการเงิน การจัดสรรและการบริหารเงิน ๔) Digital Literacy : ความสามารถในการเข้าใจ เข้าถึงและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้ และ ๕) ESG Literacy for Resilience : Environment Social Governance : ความตระหนักสิ่งแวดล้อม
- (๔) การจัดทำแผนที่กิจกรรม (แผนการผลิต/การตลาด)
- (๕) การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (IFPP) และหรือแผนพัฒนากิจกรรมเกษตรในเชิงธุรกิจเกษตร
- (๖) ประเมินการประเมินคุณสมบัติของ Young Smart Farmer
- (๗) การจัดทำแผนพัฒนาตนเอง เพื่อค้นหาความต้องการด้านวิชาการและเทคโนโลยีของเกษตรกรรุ่นใหม่
- (๘) การเสริมสร้างทักษะ องค์ความรู้วิชาการด้านการเกษตรและแผนธุรกิจ (BMC)
- (๙) การเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ และจัดทำช่องทางการเรียนรู้และการติดต่อสื่อสาร

เวทีที่ ๒ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยการเติมเต็มความรู้ในด้านวิชาการและเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรรุ่นใหม่ หรือสัจจร/ศึกษาดูงานให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ เน้นการแลกเปลี่ยนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning community) ระหว่างเกษตรกรรุ่นใหม่ ทั้งองค์ความรู้ทางด้านวิชาการและการฝึกปฏิบัติทางการเกษตร เพื่อพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพเกษตรกร โดยกำหนดให้มีการเสริมทักษะการวางแผนธุรกิจเกษตร พร้อมฝึกปฏิบัติการจัดทำแผนธุรกิจเบื้องต้น และประเมินความรู้ของเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ หลังการอบรม (Post-Test) ด้วย ทั้งนี้ สามารถเพิ่มเติมการเรียนรู้ให้กับเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยการประสานงานเชื่อมโยงแหล่งความรู้ หรือหน่วยงานวิชาการที่เหมาะสมได้ เช่น ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) สวทช. สวก. และสถาบันการศึกษา ดำเนินการในเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ งบประมาณ ๑๖,๐๐๐ บาท

สำหรับหัวข้อการเรียนรู้ดำเนินการให้ครอบคลุมใน ๓ เรื่อง ได้แก่ กระบวนการผลิต (Production) ธุรกิจ/ผู้ประกอบการ (Business) และการตลาด (Marketing) โดยมีตัวอย่างกรอบหลักสูตร ดังนี้

- (๑) การเกษตรยุคใหม่ภายใต้ข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- (๒) การปรับตัวและบรรเทาผลกระทบ Climate change
- (๓) การบริหารจัดการฟาร์ม จัดสรรทรัพยากร
- (๔) เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการจัดการดินและปุ๋ย
- (๕) การจัดการน้ำ/ระบบการให้น้ำพืช (การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า)
- (๖) การจัดการปัจจัยการผลิตทางการเกษตร
- (๗) การควบคุม จัดการโรคและแมลงศัตรูพืช (การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน)
- (๘) การจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร (ระบบฟาร์มอัจฉริยะ)

(๙) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิต/การจัดทำมาตรฐานการผลิต)

(๑๐) การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าทางการเกษตร

(๑๑) การพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์

(๑๒) Financial Literacy เบื้องต้น การจัดทำบัญชีต้นทุนการผลิต และการบริหารจัดการการเงิน

(๑๓) การจัดทำแผนธุรกิจเกษตร (วิชาบังคับ)

(๑๔) การจัดการด้านการตลาดสินค้าเกษตร การสร้างแบรนด์ การทำ Story Telling

(๑๕) ความรู้ด้านการเกษตรหรือวิทยาศาสตร์เกษตรอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์และสอดคล้องกับความต้องการเรียนรู้ของเกษตรกรรุ่นใหม่

รวมถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายระดับจังหวัด นำเสนอผลงานจากการเรียนรู้ และให้เกษตรกรรุ่นใหม่วางแผนพัฒนาอาชีพ และหรือแผนพัฒนากิจกรรมการเกษตรเชิงธุรกิจเกษตรในอนาคต สรุปและประเมินผลการเรียนรู้ พร้อมทั้งประเมินคุณสมบัติของ Young Smart Farmer หลังการเรียนรู้ ในระบบสารสนเทศ ffgdev.doae.go.th

การติดตาม กำกับ และรายงานผล

๑. สำนักงานเกษตรจังหวัด สรุปและรายงานผลการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ผ่านทางระบบ ffgdev.doae.go.th (ระบบฐานข้อมูล Young Smart Farmer)

๒. สำนักงานเกษตรจังหวัด รวบรวมข้อมูลการดำเนินการ พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer ส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายใน ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล ตามแบบฟอร์มและช่องทางที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด ดังนี้

๒.๑ รายชื่อเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการฯ

๒.๒ หลักสูตรการจัดกิจกรรมเวทีที่ ๑ และ เวทีที่ ๒

๒.๓ แผนธุรกิจของเกษตรกรรุ่นใหม่ทุกรายที่เข้าร่วมโครงการ

๒.๔ ผลคะแนน (Pre & Post-test) ของเกษตรกรรุ่นใหม่ทุกรายที่เข้าร่วมโครงการ

หมายเหตุ

๑. สำนักงานเกษตรจังหวัดบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตรทาง <https://rbm.doae.go.th> ตาม แบบ กสท. (กิจกรรมการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer) เมื่อดำเนินโครงการเรียบร้อยแล้ว

๒. สามารถปรับรูปแบบการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์และมาตรการของจังหวัด เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือน ตุลาคม ๒๕๖๘ – เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)													
๑.๑ การพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer													
๑) ถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ครั้งที่ ๑ , ๒			←→										สนง.กษอ.
๑.๒ เสริมสร้างศักยภาพ Smart Farmer ต้นแบบ เพื่อการขยายผลการพัฒนา (รอจัดสรรงบประมาณ)													
๑) สนับสนุนการเพิ่มศักยภาพ Smart Farmer ต้นแบบ เพื่อการขยายผลการพัฒนา							←→						สนง.กษจ.
๒) การจัดเก็บข้อมูลการบริหารจัดการแปลง Smart Farmer Model							←→						สนง.กษจ.
๒. การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่													
๒.๑ พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer													
๑) อบรมหลักสูตรพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ให้เป็น Young Smart Farmer เวทีที่ ๑ , ๒			←→										สนง.กษจ.

๖. งบประมาณ

งวดที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๖๐,๐๐๐ บาท (หกหมื่นบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)

งวดที่ ๒ รอการอนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

๑) เกษตรกร จำนวน ๗๐ ราย ได้รับการอบรมและพัฒนาศักยภาพให้เป็น Smart Farmer และเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๒๐ ราย ได้รับการอบรมและพัฒนาศักยภาพให้เป็น Young Smart Farmer มีทักษะเป็นเกษตรกรมืออาชีพและสามารถเป็นผู้นำด้านการเกษตร

๒) เกษตรกร Smart Farmer ต้นแบบ จำนวน ๑ จุด ได้รับการสนับสนุนเพิ่มศักยภาพ

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

๑) เกษตรกร Smart Farmer และ Young Smart Farmer มีความรู้ และทักษะในการวิเคราะห์ตนเอง วิเคราะห์ปัญหาในการทำกิจกรรมการเกษตร การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล ตลอดจนมีทักษะด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตร เพื่อยกระดับเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีศักยภาพ

๒) Smart Farmer และ Young Smart Farmer มีการเชื่อมโยงเครือข่าย ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งองค์ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูป ตลอดจนเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาดสินค้าเกษตร

๓) เกษตรกรมีการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรต้นแบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ สร้างแรงจูงใจและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพให้แก่เยาวชน เกษตรกร และบุคคลทั่วไปได้ สามารถสร้างความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑) เกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๒๐ ราย ได้รับการอบรมและพัฒนาศักยภาพให้เป็น Young Smart Farmer และเกษตรกร จำนวน ๗๐ ราย ได้รับการอบรมและพัฒนาศักยภาพให้เป็น Smart Farmer มีทักษะเป็นเกษตรกรมืออาชีพและสามารถเป็นผู้นำด้านการเกษตร

๒) เกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ ๘๐ ได้รับการยกระดับเป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer

เชิงคุณภาพ

เกษตรกรและเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ มีทักษะในการประกอบอาชีพเกษตรกรสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร มีโอกาสทางการตลาด ก่อให้เกิดรายได้ที่มั่นคงและคุณภาพชีวิตดีขึ้น

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) มีทักษะในการประกอบอาชีพการเกษตรที่มีการใช้ข้อมูลความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ในการบริหารจัดการเพื่อการดำเนินผลิตและการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะผู้ประกอบการเกษตรขั้นต้น สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร สร้างรายได้เพิ่มขึ้น ประสบความสำเร็จในอาชีพการเกษตร พึ่งพาตนเองได้ และสามารถเป็นต้นแบบในการขยายผลการพัฒนาแก่เกษตรกร ตลอดจนเกิดเครือข่าย Smart Farmer ที่สามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้อย่างเข้มแข็ง

๘.๒ Young Smart Farmer มีศักยภาพและมีขีดความสามารถด้านการเกษตร ทดแทนเกษตรกรสูงอายุ สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการผลิต และการตลาดสินค้าเกษตร นำไปสู่การเพิ่มมูลค่าสินค้าภาคเกษตร รวมทั้งพัฒนาตนเองสู่การเป็นผู้นำทางการเกษตรในท้องถิ่น สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเชื่อมโยงเครือข่ายกับเกษตรกรคนอื่น ๆ และเครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับ

๙. การประเมินผลโครงการ

๙.๑ ประเมินผลการนำความรู้ไปปฏิบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จากระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร (rbm.doae.go.th) และ/หรือแบบรายงานอื่น ๆ ที่กรมส่งเสริมการเกษตร กำหนด โดยประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ

๙.๒ ประเมินผลจำนวน Smart Farmer และ Young Smart Farmer ที่เพิ่มขึ้น จากระบบสารสนเทศเกษตรกรปราดเปรื่อง (SF/YSF/๓ก) (ffgdev.doae.go.th) โดยประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นางอรัญญา ทรงบัณฑิต หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

๒. นางสาวกาญจนา ศรีลา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๖๐,๐๐๐ บาท (หกหมื่นบาทถ้วน)

(นางสาวกาญจนา ศรีลา)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๖๐,๐๐๐ บาท (หกหมื่นบาทถ้วน)

(นางอรรญา ทรงบัณฑิต)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการพัฒนาทักษะและแนวคิดผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร (เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๖๐,๐๐๐ บาท (หกหมื่นบาทถ้วน)

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นงานนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ต้องมีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางความรู้ด้านการเกษตรในชุมชน เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตร ประกอบกับในสภาวะปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรไทย โดยเฉพาะการปลูกพืช เนื่องจากอุณหภูมิและปริมาณน้ำฝนที่เปลี่ยนแปลง ส่งผลโดยตรงต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตทางการเกษตร ภาคเกษตรต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ได้แก่ ความแปรปรวนของสภาพอากาศ การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เพาะปลูก การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเกษตร ซึ่งเกษตรกรรายย่อยมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเทคโนโลยีในการปรับตัวและลดผลกระทบ รวมถึงสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ปัญหาโรค แมลง และพื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณน้อย และมีคุณภาพต่ำ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงประสบกับปัญหาการขาดทุนเกิดขึ้น และไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้

จากสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีจึงได้จัดตั้ง ศพก. หลักจำนวน ๗ ศูนย์ ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑๓๑ ศูนย์ (ข้อมูลจากระบบรายงาน ศพก. ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘) เพื่อให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับเกษตรกร และที่สำคัญคือเป็นกลไกการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ เน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ โดยยึดหลัก “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ในประเด็นการยกระดับเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ โดยคำนึงถึงการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาใช้ในการกระบวนการผลิต ตลอดจนสร้างความตระหนักรู้และพัฒนาความสามารถในการปรับตัวของเกษตรกรถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สร้างจิตสำนึกในการทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาขีดความสามารถในการปรับตัวของเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีการเกษตรที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้ได้รับความรู้ความเข้าใจ จะทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการผลิตทางการเกษตรให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เกิดการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตร เข้าสู่ “การเกษตรมูลค่าสูง และคาร์บอนต่ำ (High Value & Low Carbon Agriculture) มีการบริหารทรัพยากรอย่างสมดุลและยั่งยืน ชุมชนเกิดความเข้มแข็งมีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๒.๒ เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๓. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) รวมจำนวน ๗ ศูนย์

๓.๒ ศูนย์เครือข่าย ประกอบด้วย

๓.๒.๑) ศูนย์เครือข่ายอื่น ๆ เช่น ศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชี ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์ ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์เครือข่ายเฉพาะด้านต่างๆ

๓.๓ เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย

๔.๑ พัฒนาศักยภาพของ ศพก. เพื่อให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นสถานที่ให้บริการข่าวสารและบริการด้านการเกษตร โดยมีเป้าหมายในการพัฒนา ดังนี้

๔.๑.๑ พัฒนาศักยภาพ ศพก. ให้เป็น Climate Smart Agriculture โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ดำเนินการคัดเลือกโดยพิจารณาจาก ศพก.หลัก ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง และ ศพก.ที่มีความพร้อมและมีศักยภาพที่พัฒนาไปสู่การทำการเกษตรที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เพื่อเป็นต้นแบบในการสร้างการตระหนักรู้และเข้าใจถึงผลกระทบจากสภาพอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาขีดความสามารถในการปรับตัวของเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีที่เท่าทันภูมิอากาศ

๔.๑.๒ พัฒนาศักยภาพ ศพก. ตามการประเมินศักยภาพ ศพก. หลัก ที่ไม่เป็นศูนย์เดียวกับข้อ ๕.๑.๑ เพื่อพัฒนาให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน เป็นสถานที่ให้บริการข่าวสาร บริการด้านการเกษตร รวมทั้งเป็นสถานที่รับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกรในชุมชน โดยการปรับปรุงฐานเรียนรู้แปลงเรียนรู้ หลักสูตรเรียนรู้ องค์กรความรู้ และข้อมูลประจำศูนย์

ทั้งนี้ กิจกรรมที่ ๔.๑.๑ และ ๔.๑.๒ กรมส่งเสริมการเกษตรจะแจ้งแนวทางการดำเนินงานให้ทราบต่อไป

หมายเหตุ : • สำนักงานเกษตรอำเภอที่มีความประสงค์ปรับเปลี่ยน ศพก.หลัก ให้ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติสำหรับการปรับเปลี่ยน ศพก.หลัก และศูนย์เครือข่าย (ภาคผนวก ๓) โดยจัดทำข้อมูลทำเนียบ ศพก. หลัก (ภาคผนวก ๔) และข้อมูลบัญชี ศพก. (เฉพาะ ศพก.ที่ปรับเปลี่ยนข้อมูล) (ภาคผนวก ๕.๑) พร้อมทั้งให้ประเมินศักยภาพตามแนวทางการประเมินศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) (ภาคผนวก ๖) ส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดเพื่อตรวจสอบ และรวบรวม ส่งให้ กวพ. ต่อไป ทั้งนี้ ให้สำนักงานเกษตรอำเภอแนบเอกสารหลักฐานการขอปรับเปลี่ยน ศพก.หลัก รายละเอียดตาม ภาคผนวก ๓ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดด้วย

- สำนักงานเกษตรจังหวัด ตรวจสอบ ข้อมูลทำเนียบ ศพก. หลัก (ภาคผนวก ๔) จัดทำบัญชี ศพก. (เฉพาะ ศพก.ที่ปรับเปลี่ยนข้อมูล) (ภาคผนวก ๕.๒) และผลการประเมินฯ ส่งให้ กวพ. ในรูปแบบไฟล์ข้อมูลที่บ้านทีกเป็น Word และ Pdf ทาง E-mail : doaereseach๒๐@gmail.com และทำหนังสือแจ้งปรับเปลี่ยน ศพก.หลัก แจ้งให้กรมทราบ ทั้งนี้ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดแนบเอกสารหลักฐานการขอปรับเปลี่ยน ศพก.หลัก รายละเอียดตาม ภาคผนวก ๓ ให้ กวพ. ด้วย

- การปรับเปลี่ยน ศพก. หลัก ให้ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติสำหรับการปรับเปลี่ยนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก และศูนย์เครือข่าย (ภาคผนวก ๓) โดยสามารถดาวน์โหลดตัวอย่างเอกสารแนบเพิ่มเติมในการปรับเปลี่ยน ศพก. ได้จากเว็บไซต์ ศพก. รายละเอียดตาม [QR-Code ด้านล่างนี้](#)

- การปรับเปลี่ยนศูนย์เครือข่าย ให้ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติสำหรับการปรับเปลี่ยนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก และศูนย์เครือข่าย (ภาคผนวก ๓) โดยสามารถดาวน์โหลดตัวอย่างเอกสารแนบเพิ่มเติมในการปรับเปลี่ยน ศพก. ได้จากเว็บไซต์ ศพก. รายละเอียดตาม [QR-Code ด้านล่างนี้](#)

๔.๒ พัฒนาเกษตรกร ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

๔.๒.๑ เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ จำนวน ๓๐ ราย (อำเภอละ ๑๐ ราย) ดำเนินการ ดังนี้

๑) สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการรับสมัคร/คัดเลือกเกษตรกรผู้นำ อำเภอละ ๑๐ ราย ตามแบบฟอร์มใบสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ใน ภาคผนวก ๘

๒) สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และคณะกรรมการ ศพก./ศูนย์เครือข่าย ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลการผลิตพืชในพื้นที่ (ปริมาณผลผลิต ต้นทุนการผลิต การตลาด ข้อมูลคุณสมบัติ ดิน น้ำ และสภาพอากาศ) และเลือกพืชที่ได้รับความสนใจ หรือพืชเศรษฐกิจหลักของพื้นที่นั้น ๑ ชนิด หรือประเด็นการเกษตรที่ต้องการพัฒนาของพื้นที่นั้น ๆ เพื่อกำหนดการจัดกระบวนการเรียนรู้ควบคู่กับการปฏิบัติให้กับเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่กำหนด โดยเน้นการเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำให้สามารถบริหารจัดการพื้นที่ และสินค้าเกษตร รวมถึงให้เข้าใจถึงผลกระทบ และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ภูมิอากาศ การจัดการแปลงเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การทำการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การลดต้นทุน และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยเทคโนโลยีที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การบริหารจัดการน้ำในแปลง การวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน การใช้พันธุ์ที่ต้านทานต่อโรค และแมลง การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการปลูก การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ในการเกษตร เป็นต้น (ข้อมูลจากแผนปฏิบัติการด้านพืช เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ.๒๕๖๘ - ๒๕๗๐)

๓) สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ร่วมกันจัดกระบวนการเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรตามพระราชดำริ ให้กับเกษตรกรผู้นำ ได้แก่ Smart Farmer Yong Smart Farmer กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สมาชิกแปลงใหญ่ เกษตรกรที่พร้อมจะเข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ที่มีศักยภาพ ความพร้อมที่จะรับการพัฒนา หรือเคยผ่านการอบรมตามหลักสูตรการเรียนรู้กับ ศพก. มาแล้วจำนวน ๑๐ ราย/อำเภอ เพื่อบ่มเพาะเกษตรกรเตรียมพร้อมไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งกำหนดให้จัดกระบวนการเรียนรู้ จำนวน ๒ ครั้ง ณ ศพก.หรือศูนย์เครือข่าย และให้มีเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๑ ครั้ง ณ สถานที่ที่มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสม หรือประเด็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตรที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ หรือประเด็นเนื้อหาวิชาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่อบรม ตามมติของที่คณะกรรมการ ศพก. ที่ร่วมกันพิจารณาถึงความเหมาะสม โดยเกษตรกรที่ร่วมกิจกรรมทั้ง ๓ ครั้ง ควรเป็นเกษตรกรรายเดียวกัน และให้สำนักงานเกษตรอำเภอกำหนดแบบทดสอบ และดำเนินการทดสอบเกษตรกร ก่อนเข้ารับการอบรมในครั้งที่ ๑ (Pre-test) และทดสอบเกษตรกรหลังเข้ารับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในครั้งที่ ๓ (Post-test) เพื่อประเมินเกษตรกรตามหลักสูตรที่กำหนดตามประเด็นการพัฒนาที่กำหนดตามข้อ ๒)

งบประมาณ : เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการถ่ายทอดความรู้ เช่น ค่าอาหาร ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่ม ค่าวัสดุอุปกรณ์ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ และฝึกปฏิบัติ ค่าวิทยากร ค่าพาหนะ ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

หมายเหตุ : • เกษตรกรผู้นำ ได้แก่ Smart Farmer Yong Smart Farmer กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สมาชิกแปลงใหญ่ เกษตรกรที่พร้อมจะเข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ที่มีศักยภาพ ความพร้อมที่จะรับการพัฒนา หรือเคยผ่านการอบรมตามหลักสูตรการเรียนรู้กับ ศพก. มาแล้ว ยกเว้นเกษตรกรที่ผ่านการอบรมกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำในปี พ.ศ. ๒๕๖๘

• เมื่อดำเนินการอบรมเกษตรกรเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานเกษตรอำเภอบันทึกข้อมูลการอบรมเกษตรกรผู้นำในระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doae.go.th/login>) หัวข้อ “รายงานสรุปการจัดอบรมเกษตรกร” หลักสูตร เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ โดยให้แต่ละอำเภอบันทึกจำนวนเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมจำนวนตามจริงของแต่ละอำเภอ และจำนวนเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมทั้งหมดของจังหวัดต้องไม่น้อยกว่าเป้าหมายที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดให้ ของจังหวัดนั้น

• เมื่อดำเนินการอบรมเกษตรกรเสร็จสิ้นแล้ว ให้สำนักงานเกษตรอำเภอรายงานผลการทดสอบ (Pre-test และ Post-test)ตามภาคผนวก ๙ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัด ภายในวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๙ ในรูปแบบไฟล์ข้อมูลที่บันทึกเป็น excel และ Pdf ทาง E-mail :doaersearch๒๐@gmail.com

๔.๓ การบริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนดำเนินงาน

๔.๓.๑ ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่

การประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ทุกระดับ (จังหวัด และอำเภอ)

เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเครือข่าย ศพก. ให้เกิดเป็นรูปธรรม จึงจัดให้มีเวที ศพก. และแปลงใหญ่ในทุกระดับ เพื่อให้เกิดการประสานการทำงานเครือข่ายด้านการตลาด รวมทั้งองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยมี ศพก. และศูนย์เครือข่ายเป็นฐานเรียนรู้และเป็นแหล่งองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนเป็นการบ่มเพาะเกษตรกรที่เข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ โดยให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานกันทั้งระดับจังหวัด และคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ ประกอบด้วย

๑) ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด สำนักงานเกษตร

จังหวัดเป็นผู้จัดการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด เพื่อเป็นการประสานเชื่อมโยงการขับเคลื่อน ศพก. และแปลงใหญ่ของอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัด โดยมีการดำเนินการจัดร่วมกับผู้รับผิดชอบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ อย่างน้อย ๒ ครั้ง ซึ่งสามารถดำเนินการจัดได้ ๒ รูปแบบ ทั้งการประชุมรูปแบบปกติ (On site) หรือจัดประชุมรูปแบบออนไลน์ ทั้งนี้ ในการจัดประชุมสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดประชุมได้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น ๆ โดยในการประชุมทุกครั้ง ขอให้กรรมการที่เข้าร่วมประชุมได้รับทราบข้อมูลสถานการณ์ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ของแต่ละอำเภอ ในประเด็นดังต่อไปนี้

๑.๑) การรายงานผลการดำเนินการของ ศพก. ปัญหาอุปสรรค และการดำเนินการแก้ไข

๑.๒) สภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำต้นทุน ความเสี่ยงจากการเกิดภัยพิบัติ แนวทางการจัดการ และการสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกร

๑.๓) สถานการณ์การผลิต การเพาะปลูก การตลาด ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไข แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลักตลอดห่วงโซ่อุปทาน

๑.๔) ข้อมูลข่าวสารทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร

๑.๕) ปัญหาความเดือดร้อน และเรื่องร้องเรียนของเกษตรกร และการดำเนินการแก้ไขปัญหา

๑.๖) การสนับสนุนและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

งบประมาณ : เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดประชุม เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าเอกสารประกอบการประชุม ค่าอาหาร ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

๒) ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ คณะกรรมการ

เครือข่าย ศพก. ระดับอำเภอ ร่วมกับแปลงใหญ่ เกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่าย ศพก. หน่วยงานภาคีเครือข่าย เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น และเกษตรกรอำเภอ จัดประชุมเพื่อให้คณะกรรมการได้ร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินงานของ ศพก. และแปลงใหญ่ การรับรองศูนย์เครือข่าย การบริหารจัดการ การขับเคลื่อนการดำเนินงาน การสรุปผลการดำเนินงาน และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยมีการจัดร่วมกับผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ อย่างน้อย ๒ ครั้ง เป็นการจัดการประชุมรูปแบบปกติ (On site) โดยในการประชุมทุกครั้ง ขอให้กรรมการที่เข้าร่วมประชุมได้รับทราบข้อมูลสถานการณ์ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุและหาแนวทางแก้ไขปัญหา ร่วมกันในแต่ละพื้นที่ ในประเด็นดังต่อไปนี้

๔.๑) การรายงานผลการดำเนินการของ ศพก. ปัญหาอุปสรรค และการดำเนินการแก้ไข

๔.๒) สภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำต้นทุน ความเสี่ยงจากการเกิดภัยพิบัติ แนวทางการจัดการ และการสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกร

๔.๓) สถานการณ์การผลิต การเพาะปลูก การตลาด ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไข แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลักตลอดห่วงโซ่อุปทาน

๔.๔) ข้อมูลข่าวสารทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร

๔.๕) ปัญหาความเดือดร้อน และเรื่องร้องเรียนของเกษตรกร และการดำเนินการแก้ไขปัญหา

๔.๖) การขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล/อำเภอ

งบประมาณ : เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดประชุม เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าเอกสารประกอบการประชุม ค่าอาหาร ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

หมายเหตุ : • ในข้อ ๑) – ๔) ให้ดำเนินการจัดประชุม ๒ เครือข่าย (ศพก. และแปลงใหญ่) **ร่วมกันทุกระดับ** (จังหวัด และอำเภอ) จำนวน ๒ ครั้ง/ปี โดย**บูรณาการงบประมาณการจัดประชุม** จากโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ร่วมกับโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต

๔.๔ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน ศพก.

๔.๔.๑ **ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน ศพก.** ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ติดตามและรายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ ศพก. และการให้บริการของ ศพก. และให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เกษตรกร และชุมชน พร้อมสรุปผลการติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน ศพก. ระดับจังหวัด ภายในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๙

งบประมาณ : เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการติดตามและรายงานผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ ศพก. เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าพาหนะ ค่าจัดทำเอกสารรายงาน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙								
	ต.ค. ๖๘	พ.ย. ๖๘	ธ.ค. ๖๘	ม.ค. ๖๙	ก.พ. ๖๙	มี.ค. ๖๙	เม.ย. ๖๙	พ.ค. ๖๙	มิ.ย. ๖๙	ก.ค. ๖๙	ส.ค. ๖๙	ก.ย. ๖๙
๑.กิจกรรมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร												
๑.๑ พัฒนาศักยภาพของ ศพก.												
๑) พัฒนาศักยภาพของ ศพก.		←										→
๑.๒ การพัฒนาเกษตรกร												
๑) เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ			↔	↔					↔			
๑.๓ บริหารจัดการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน												
๑) ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่												
๑.๑) ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด			↔						↔			
๑.๒) ประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ			↔						↔			
๑.๔ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน ศพก.												
๑) ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน ศพก. ระดับจังหวัด	←											→

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๕๙,๘๕๐ บาท (ห้าหมื่นเก้าพันแปดร้อยห้าสิบบาทถ้วน) (รายละเอียด ตามแบบ ง.)
- ครั้งที่ ๒ รออนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (Output)

- ๑) เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้จาก ศพก.หลัก และศพก.เครือข่าย จำนวน ๗๐ ราย
- ๒) ศพก. หลัก จำนวน ๗ ศูนย์ ได้รับการพัฒนา

๗.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จาก ศพก. สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้

๗.๓ ตัวชี้วัด

๑) เชิงปริมาณ

เกษตรกรผู้นำที่ได้รับการพัฒนา จำนวน ๗๐ ราย

๒) เชิงคุณภาพ

ร้อยละ ๗๕ ของเกษตรกรที่ได้รับความรู้ จาก ศพก. สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ศพก. สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ได้

๙. การประเมินผลโครงการ

๙.๑ รายงานผลจากระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doae.go.th/login>) ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูล ดังนี้

๙.๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานของ ศพก. หลัก และ ศพก. เครือข่าย

๙.๑.๒ ข้อมูลการอบรมเกษตรกรผู้นำ

๙.๑.๓ ข้อมูลการให้บริการด้านการเกษตร ของ ศพก.

๙.๒ รายการประเมินผลศักยภาพ ศพก. หลัก

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นายมานิช ระรวยรส	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
๒. นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสาวอรพิมพ์ สุรียา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นายพิระพงษ์ เงามแดง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๙. การประเมินผลโครงการ

- ๙.๑ รายงานผลจากระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doae.go.th/login>) ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้
- ๙.๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานของ ศพก. หลัก และ ศพก. เครือข่าย
  - ๙.๑.๒ ข้อมูลการอบรมเกษตรกรผู้นำ
  - ๙.๑.๓ ข้อมูลการให้บริการด้านการเกษตร ของ ศพก.
- ๙.๒ รายการประเมินผลศักยภาพ ศพก. หลัก

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นายมานิช ธรรมยศ หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
๒. นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสาวอรพิมพ์ สุริยา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นายพิระพงษ์ เงามแดง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๕๙,๘๕๐ บาท (ห้าหมื่นเก้าพันแปดร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

(นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๕๙,๘๕๐ บาท (ห้าหมื่นเก้าพันแปดร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

(นายมานิช ธรรมยศ)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๕๙,๘๕๐ บาท (ห้าหมื่นเก้าพันแปดร้อยห้าสิบบาทถ้วน)

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม ที่มีความเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรในหลายด้าน หนึ่งในประเด็นสำคัญคือ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยมุ่งส่งเสริมการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และนวัตกรรม การขึ้นทะเบียนและคุ้มครองสิทธิให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้าผลิตภัณฑ์ รวมทั้งสร้างอัตลักษณ์หรือเรื่องราวแหล่งกำเนิดที่มีความแตกต่าง สร้างความโดดเด่น และแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น อีกหนึ่งในประเด็นสำคัญคือการมุ่งเน้นเรื่องเกษตรชีวภาพ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศในการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิต และนำไปสู่การผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงจากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ และการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยสร้างความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อยกระดับเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตรโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมในการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งอนุรักษ์พันธุ์พืชพื้นถิ่น และพันธุ์วิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนเกษตร โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ เล็งเห็นความสำคัญ ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตร มีการเผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับปัจจุบันที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีวิวัฒนาการที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ สืบค้นได้สะดวกขึ้น และให้มีการใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยการสำรวจจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้บุคลากรและเกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก และสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลที่มีอยู่ในการทำงาน และจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร รวมถึงการเชื่อมโยงเพื่อสร้างเครือข่ายการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรผสมผสานเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพ ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อเสริมสร้างคุณค่าเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องทางด้านเกษตรต่อยอดสู่ระบบมรดกทางการเกษตร เชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและชุมชน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรให้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน

๒.๒ เพื่อเชื่อมโยงและเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓. เป้าหมาย / สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

๑. องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร จำนวน ๗ เรื่อง (อำเภอละ ๑ เรื่อง)

๒. องค์ความรู้นวัตกรรมด้านการเกษตร จำนวน ๗ เรื่อง (อำเภอละ ๑ เรื่อง)

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่ทั้ง ๗ อำเภอของจังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ กิจกรรมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๔.๑.๑ การพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่นในงานส่งเสริมการเกษตร

เป้าหมาย การเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรและข้อมูลนวัตกรรมด้านการเกษตรเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลให้มีความสมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน และสะดวกต่อการใช้งาน สามารถนำไปเผยแพร่ใช้ประโยชน์ได้

การพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตร

๑) การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการ ดังนี้

๑.๑) ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร (อำเภอละ ๑ เรื่อง)

- ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรจากข้อมูลที่มีอยู่
- การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรใหม่ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยมุ่งเน้นการสำรวจและบันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับพืช ตามโครงการส่งเสริมและพัฒนาเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูงเป็นลำดับแรก และข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรใหม่ อื่น ๆ เป็นล ดับถัดไป

- สำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการประชาสัมพันธ์การสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นฯ
- สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอลงพื้นที่สำรวจและจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นฯ อย่างน้อยอำเภอละ ๑ เรื่อง พร้อมแนบเอกสารยินยอมการเผยแพร่ข้อมูล
- สำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัดรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล
- สำนักงานเกษตรจังหวัดนำข้อมูลจากการสำรวจและเอกสารยินยอมการเผยแพร่ข้อมูลบันทึกลงในระบบบันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตร : <https://innowis.doae.go.th>

๑.๒) ข้อมูลนวัตกรรมด้านการเกษตร (อำเภอละ ๑ เรื่อง)

- ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลนวัตกรรมด้านการเกษตรจากข้อมูลที่มีอยู่
- การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลนวัตกรรมด้านการเกษตรใหม่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

/- สำนักงานเกษตร...

- สำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการประชาสัมพันธ์การสำรวจข้อมูลนวัตกรรมด้านการเกษตร
- สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอลงพื้นที่สำรวจและจัดเก็บข้อมูลนวัตกรรมด้านการเกษตร อย่างน้อยอำเภอละ ๑ เรื่อง พร้อมแนบเอกสารยินยอมการเผยแพร่ข้อมูล
- สำนักงานเกษตรอำเภอและสำนักงานเกษตรจังหวัดรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล
- สำนักงานเกษตรจังหวัดนำข้อมูลจากการสำรวจและเอกสารยินยอมการเผยแพร่ข้อมูลบันทึกลงในระบบบันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตร : <https://innowis.doae.go.th>

หมายเหตุ ๑. ลิงก์ ที่ ๑ : https://drive.google.com/drive/folders/๑eKgoz๘drN๙l๖๐๐qb๗EEAGnPIgawwUu?usp=drive_link

- รายละเอียดพื้นที่ดำเนินการโครงการส่งเสริมและพัฒนาเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง
- ๒. รายละเอียดการจัดสรรงบประมาณในแต่ละกิจกรรมขอให้เบิกจ่ายพร้อมรายงานข้อมูลการใช้จ่ายใน e-project
- ๓. ค่าใช้จ่ายสำหรับสำนักงานเกษตรจังหวัดในการสำรวจและบันทึกข้อมูลฯ เป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ และ/หรือค่าวัสดุอุปกรณ์สำนักงาน

ลิงก์ที่ ๒ : <https://drive.google.com/drive/folders/๑pZTGjmv๓๒๐-YobOFYe๓trw๓dSSUGs-?usp=sharing>

ประกอบด้วย

๑. ขั้นตอนการบันทึกลงในระบบบันทึกข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตร
๒. แบบสำรวจข้อมูลนวัตกรรมด้านการเกษตร
๓. แบบสำรวจข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร
๔. หนังสือแสดงความยินยอม (Consent Form) สำหรับผู้ให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร
๕. หนังสือแสดงความยินยอม (Consent Form) สำหรับผู้ให้ข้อมูลนวัตกรรมด้านการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ตรวจสอบ คัดเลือกและเผยแพร่ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตร เพื่อให้มีความสะดวกและง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตร สำหรับให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ร่วมกับชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรของแต่ละพื้นที่ในงานส่งเสริมการเกษตร และเป็นทางเลือกให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรของตนเองให้มีประสิทธิภาพผ่านช่องทางเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ

๓) การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและสรุปผลการดำเนินงาน

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการ

- ติดตามเพื่อจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรและสรุปผลการดำเนินงาน

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่น													
การพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรในงานส่งเสริมการเกษตร													
๑) การสำรวจและจัดเก็บข้อมูล													
๑.๑) ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร													
- ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลภูมิปัญญา	←												→
- การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นฯ		←	→										
๑.๒) ข้อมูลนวัตกรรมด้านการเกษตร													
- ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลนวัตกรรมฯ	←												→
- การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลนวัตกรรมฯ		←	→										
๒) เผยแพร่ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมฯ							←						→
๓) การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและสรุปผลการดำเนินงาน			←										→

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)
- ครั้งที่ ๒ รออนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

- ๑) ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่ได้รับการปรับปรุงให้สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน
- ๒) ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรที่มีศักยภาพ เสริมสร้างเป็นระบบมรดกทางการเกษตรและมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

- ๑) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกษตรกร และผู้สนใจสามารถเข้าถึงและนำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- ๒) หน่วยงานมีข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรที่มีศักยภาพ เสริมสร้างเป็น (๑) ระบบมรดกทางการเกษตรและมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องทางการเกษตร (๒) ไว้สำหรับใช้ประโยชน์ในงานส่งเสริมการเกษตรและสนับสนุนข้อมูลแก่หน่วยงานภาคี
- ๓) หน่วยงานระดับอำเภอ และจังหวัดมีข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรที่สามารถนำไปใช้ประกอบในโครงการพัฒนาของท้องถิ่นโดยใช้งบประมาณในส่วนภูมิภาค เพื่อเสริมสร้างคุณค่าเชิงอัตลักษณ์และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรและชุมชนต่อไป

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑. มีองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร จำนวน ๗ เรื่อง (อำเภอละ ๑ เรื่อง)
๒. มีองค์ความรู้จากนวัตกรรมด้านการเกษตร จำนวน ๗ เรื่อง (อำเภอละ ๑ เรื่อง)

เชิงคุณภาพ

เชิงคุณภาพ : เกิดแหล่งเรียนรู้และการใช้ประโยชน์ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร ร่วมกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเสริมสร้างคุณค่าเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ต่อยอดสู่ระบบมรดกทางการเกษตร

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกษตรกร ประชาชนทั่วไป และหน่วยงานภาคีเครือข่าย สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรและนวัตกรรมด้านการเกษตร เพื่อนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพการเกษตรของตนเอง และต่อยอดเพื่อเสริมสร้างคุณค่าเชิงอัตลักษณ์พื้นที่ได้

๙. การประเมินผลโครงการ

๙.๑ จัดเก็บองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตร เพื่อเสริมสร้างคุณค่าเชิงอัตลักษณ์พื้นที่ จำนวน ๗ อำเภอ

๙.๒ เกิดแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรในชุมชน โดยมีการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานและสรุปผลการดำเนินงาน จำนวน ๗ อำเภอ

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นายมานิช ระวयरส	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
๒. นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสาวอรพิมพ์ สรียา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นายพิระพงษ์ เงามแดง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน)

.....

(นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน)

.....

(นายมานิช ระวयरส)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาทถ้วน)

.....

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

**โครงการส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี**

๑. หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นด้านการเกษตร แผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะ โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ว่า “พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูล และสารสนเทศทางการเกษตรต่าง ๆ เพื่อการวางแผนการเกษตร และพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน” ซึ่งสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ ยกระดับความสามารถในการแข่งขัน ภาคการเกษตร ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาภาคการเกษตร โดยวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการพัฒนาการสร้างความมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ทั้งในส่วนของปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีการเกษตร เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่รองรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ และสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานกรมส่งเสริมการเกษตร ที่มุ่งส่งเสริมให้เกษตรกรมีความเข้มแข็งมีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตการเกษตร เพื่อให้เกิดการพัฒนาภาพรวมที่เป็นระบบ และยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร นำมาซึ่งโอกาสในการสร้างรายได้ สร้างความมั่นคงทางอาหาร และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกร

กรมส่งเสริมการเกษตรโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี จึงได้กำหนดดำเนินโครงการส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) มาใช้ในการพัฒนาศักยภาพการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการใช้และการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาแปลงเกษตรได้ กระบวนการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยยึดพื้นที่เป็นหลัก (Area - based) เป็นการต่อยอดกลไกการทำงานของกรมส่งเสริมการเกษตร เช่น แปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน Young Smart Farmer และองค์กรเกษตรกรต่าง ๆ ให้มาร่วมกันพัฒนาชุมชนของตน ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชน และการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานวิชาการ และภาคเอกชน ในการร่วมพัฒนาการเกษตรอย่างเป็นองค์รวมเกิดการพัฒนายั่งยืนที่เกิดจากพื้นที่ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่
- ๒.๒ เพื่อพัฒนาพื้นที่ต้นแบบในการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่

๓. เป้าหมาย / สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

แปลงต้นแบบการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมในแปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๑ แปลง

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

พื้นที่ ๗ อำเภอของจังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ กิจกรรมการส่งเสริมและขยายผลแปลงต้นแบบเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมเชิงพื้นที่

๔.๑.๑ ส่งเสริมและขยายผลแปลงต้นแบบเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๑) พัฒนาแปลงต้นแบบให้เป็นจุดเรียนรู้ สนับสนุนแปลงต้นแบบเทคโนโลยีและนวัตกรรม (แปลงเกษตรกร)

เป้าหมาย ดำเนินการในแปลงเกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๑ แปลง

ขั้นตอนการดำเนินงาน

การพัฒนาแปลงต้นแบบให้เป็นจุดเรียนรู้ สนับสนุนแปลงต้นแบบเทคโนโลยีและนวัตกรรม (แปลงเกษตรกร) เพื่อให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจได้เรียนรู้และนำไปปรับใช้ได้จริงในพื้นที่ของตนเอง มีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และแนวทางคัดเลือกแปลงเกษตรกรต้นแบบ จังหวัดละ ๑ จุด โดยมีแนวทางการคัดเลือกจากพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนา ที่สามารถขยายผลจากการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในแปลงต้นแบบของโครงการส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่ ประจำปี ๒๕๖๘ หรือโครงการ “การพัฒนาในรูปแบบบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่ายเชิงพื้นที่เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรด้าน BCG สู่ชุมชน” (โครงการ FF ๖๘) หรือโครงการ/งานวิจัยอื่นๆ ที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ หรือเป้าหมายของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี ๒๕๖๙ เช่น โครงการส่งเสริมและพัฒนาเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง โครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

๒) สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันวางแผนและพัฒนาแปลงต้นแบบของเกษตรกรให้มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรโดยมุ่งเน้นกิจกรรมที่ส่งผลให้ผลผลิตมีมูลค่าสูง ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น และใช้เป็นแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรและชุมชน โดยให้การสนับสนุนวัสดุการเกษตรและเทคโนโลยีนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พันธุ์พืช ปุ๋ย วัสดุเพาะชำ อุปกรณ์ขยายพันธุ์พืช และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามความต้องการและแผนการพัฒนาแปลงต้นแบบของเกษตรกร

๓) สำนักงานเกษตรจังหวัดรายงานผลการคัดเลือกแปลงต้นแบบพร้อมแผนการพัฒนาแปลงต้นแบบให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

๔.๒ กิจกรรมการขยายผลเทคโนโลยีนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่

๔.๒.๑ การจัดเวทีถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่สู่เกษตรกร ดำเนินการเชิงพื้นที่

เป้าหมาย สนับสนุนให้เกษตรกรนำเทคโนโลยี นวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมไปใช้ในการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพสินค้า เป็นการยกระดับภาคการเกษตรให้มีความทันสมัย มีประสิทธิภาพ และมีความยั่งยืน โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันจัดเวทีถ่ายทอดเทคโนโลยีในเชิงพื้นที่ผ่านแปลงต้นแบบ จำนวน ๓ ครั้ง ๆ ละ ๒๐ ราย เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ดังนี้

- **ครั้งที่ ๑** วิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ ทบพวน pain point และความต้องการเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ กำหนดเป้าหมายร่วมของการพัฒนาพื้นที่ และวางแผนพัฒนาการเกษตรที่ครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ของพื้นที่ วางแผนการพัฒนากลุ่ม ๓ - ๕ ปี การบริหารจัดการกลุ่มและเครือข่าย พร้อมทั้งวางแผนการขยายผล จากแปลงต้นแบบสู่แปลงขยายผล

/ครั้งที่ ๒...

- **ครั้งที่ ๒** สร้างความร่วมมือจากหน่วยงานภาคีเครือข่าย ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกร เพื่อช่วยเติมเต็มองค์ความรู้ เช่น

๒.๑) การบริหารจัดการกลุ่มและเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร ให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๒.๒) เทคโนโลยีที่แก้ปัญหาการเกษตรของชุมชน ตามแผนพัฒนาที่กำหนดร่วมกัน เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้ในพื้นที่จริงได้อย่างเหมาะสม

๒.๓) การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการตลาดและช่องทางการจำหน่ายผลผลิต เพื่อเพิ่มโอกาสทางการค้าและมูลค่าของสินค้าเกษตรในชุมชนหรือองค์ความรู้อื่นๆ ที่เกษตรกรให้ความสนใจตามความเหมาะสมของพื้นที่

- **ครั้งที่ ๓** การสรุปและคืนข้อมูลสู่พื้นที่ ควรจัดในรูปแบบ Field Day ง่าย ๆ ให้เกษตรกรแปลงต้นแบบและแปลงขยายผลได้ร่วมอภิปราย เรียนรู้ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การยอมรับเทคโนโลยีร่วมกันของเกษตรกร

๔.๒.๒ การบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น และติดตามผล

(๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ

- บันทึกข้อมูล วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น และติดตามผล

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ ถึง เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. กิจกรรมการส่งเสริมและขยายผลแปลงต้นแบบเทคโนโลยี และนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่												
๑.๑ การส่งเสริมและขยายผลแปลงต้นแบบเทคโนโลยี และนวัตกรรม												
๑) พัฒนาแปลงต้นแบบให้เป็นจุดเรียนรู้ สนับสนุนแปลงต้นแบบเทคโนโลยีและนวัตกรรม (แปลงเกษตรกร)			↔									
๑.๒ กิจกรรมการขยายผลเทคโนโลยี นวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่												
๑) การจัดเวทีถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่สู่เกษตรกร ดำเนินการเชิงพื้นที่												
• ครั้งที่ ๑ วิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่/ความต้องการ			↔									
• ครั้งที่ ๒ สร้างความร่วมมือจากหน่วยงานภาคีเครือข่าย ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกร								↔				
• ครั้งที่ ๓ เพื่อสรุป คืนข้อมูลสู่พื้นที่ และวางแผนการพัฒนาต่อ										↔		
๒) การบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น และติดตามผล	←											→

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๔๓,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นสามพันบาทถ้วน) (รายละเอียด ตามแบบ ง.)
- ครั้งที่ ๒ รออนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

- ๑) แปลงต้นแบบที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรอย่างเหมาะสม จำนวน ๑ แปลง
- ๒) เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้และพัฒนาทักษะจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

- ๑) เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์หา pain point ของเกษตรกรในพื้นที่ และสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมมาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในเชิงพื้นที่ได้
- ๒) แปลงเกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสม นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (efficiency) ผลิตภาพที่เพิ่มขึ้น (productivity) กำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้น (net profit) และลดการสูญเสีย (food loss)

๓) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกษตรกร และประชาชนทั่วไปที่สนใจ สามารถศึกษาดูงาน และรับการถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมกับพื้นที่

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ : เกิดต้นแบบแปลงเรียนรู้ จำนวน ๑ แปลง ที่นำเทคโนโลยี นวัตกรรมเกษตรมาใช้

เชิงคุณภาพ : เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับการส่งเสริมองค์ความรู้ และพัฒนาทักษะจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่ สามารถเป็นแปลงต้นแบบและจุดเรียนรู้ขยายผลสู่เกษตรกรและประชาชนที่สนใจต่อไป

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกิดการขยายผลองค์ความรู้เทคโนโลยีใหม่ และนวัตกรรมเกษตรไปสู่สาธารณะได้อย่างแพร่หลาย ผ่านแปลงต้นแบบของเกษตรกร และแปลงต้นแบบเกษตรกรอัจฉริยะ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกษตรกร และประชาชนทั่วไปที่สนใจสามารถศึกษาดูงาน และรับการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้เหมาะสมกับพื้นที่ของตน

๙. การประเมินผลโครงการ

- ประเมินผลจากแบบสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นายมานิช ระรวยรส	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
๒. นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสาวอรพิมพ์ สุรียา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นายพิระพงษ์ เงามแดง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

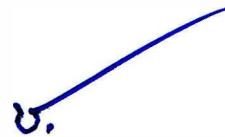
๑๑. ผู้เสนอโครงการส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๔๓,๐๐๐ บาท
(สี่หมื่นสามพันบาทถ้วน)

(นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

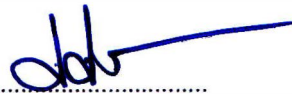
๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๔๓,๐๐๐ บาท
(สี่หมื่นสามพันบาทถ้วน)

(นายมานิช ระรวยรส)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการส่งเสริมการขยายผลเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรที่เหมาะสมเชิงพื้นที่
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๔๓,๐๐๐ บาท
(สี่หมื่นสามพันบาทถ้วน)

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

โครงการพัฒนาเกษตรกรเพื่อให้บริการทางการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันภาคการเกษตรของประเทศไทยประสบปัญหาด้านแรงงานเกษตร เนื่องจากกำลังก้าวสู่ยุคผู้สูงอายุ ลูกหลานเกษตรกรจำนวนมากไม่ยึดอาชีพเกษตรกรรมสืบทอดจากพ่อแม่ ส่งผลให้จำนวนเกษตรกรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งคาดการณ์ได้ว่าอนาคตประเทศไทยมีโอกาสสูงในการเกิดปัญหาวิกฤติทางการเกษตร อันเนื่องมาจากการขาดแคลนเกษตรกร และแรงงานภาคการเกษตร จึงมีความจำเป็นต้องนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเครื่องจักรกลการเกษตรเข้ามาทดแทนแรงงาน เพื่อลดความเหนื่อยยากของการทำการเกษตร โดยการใช้เทคโนโลยีเครื่องจักรกลการเกษตรให้เป็นกลไกในการพัฒนาการเกษตรยุคใหม่ของประเทศเพื่อทดแทนแรงงาน ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพทางการเกษตรทั้งเชิงปริมาณ คุณภาพ และเวลา และเพื่อยกระดับความก้าวหน้าในการใช้เทคโนโลยีทางการผลิตสินค้าเกษตรของประเทศ

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี เล็งเห็นความสำคัญของปัญหานี้ จึงกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เพื่อส่งเสริมการใช้และให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพขึ้น มีแนวทางการพัฒนาให้ชุมชนเป็นแหล่งผลิตหลักทางการเกษตรได้ใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเป็นอุปกรณ์สำคัญในการผลิต เพิ่มคุณภาพชีวิตให้แก่เกษตรกรโดยมุ่งเป้าไปที่การดำเนินงานในการผลิตพืชเศรษฐกิจเป็นอันดับแรก เพื่อให้เกิดผลตอบสนองกลับมายังเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องมีการจัดตั้งเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลการเกษตร และพัฒนาบุคลากรทางด้านความรู้ ทักษะ เทคนิคในพื้นที่ และสนับสนุนให้เกษตรกรได้พัฒนาทักษะและเทคนิคการซ่อมแซม บำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตรพร้อมจัดตั้งศูนย์บริการซ่อมแซมเครื่องจักรกลการเกษตร (ศูนย์ต้นแบบ) พัฒนาเกษตรกรสู่เกษตรกรอัจฉริยะต้นแบบ ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรข้างเคียงได้ และเพื่อให้รองรับการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วได้อย่างเพียงพอรวมทั้งพัฒนาศักยภาพการให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตรในชุมชนและผู้ประกอบการทั่วไปที่ดำเนินธุรกิจการให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตรในชุมชน เพื่อให้มีความพร้อมทั้งด้านองค์ความรู้ ทักษะทางเทคนิคและการบริหารจัดการธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดต้นทุนปัจจัยการผลิตและเพิ่มรายได้สุทธิให้กับเกษตรกร

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสร้างช่างเกษตรท้องถิ่นประจำชุมชน ให้สามารถซ่อมแซม บำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตรและให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรข้างเคียง

๒.๒ เพื่อพัฒนาเกษตรกรสู่เกษตรกรอัจฉริยะ สามารถถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรข้างเคียงและรองรับการเติบโตอย่างรวดเร็วด้านเทคโนโลยี

๒.๓ เกิดเครือข่ายบริการเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผู้ให้บริการทางการเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการใช้และให้บริการเครื่องจักรกลการเกษตร อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดเวลา ในการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องจักรกลให้แก่เกษตรกรได้

๓. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่ หรือศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือเกษตรกร Young smart farmer หรือเกษตรกร Smart farmer หรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน หรือศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) หรือเกษตรกรในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หรือเกษตรกรที่สนใจเข้าร่วมโครงการ

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

๓.๒.๑ อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี เป้าหมายจำนวน ๒๕ ราย

๓.๒.๒ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เป้าหมายจำนวน ๒๕ ราย

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ สร้างช่างเกษตรท้องถิ่นประจำแปลงใหญ่

๔.๑.๑ ช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรพื้นฐาน

ดำเนินการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านเครื่องจักรกลการเกษตรให้เป็นช่างเกษตรท้องถิ่น เพื่อให้คำแนะนำด้านการใช้บำรุงรักษา และซ่อมแซมเครื่องจักรกลการเกษตรประจำท้องถิ่น เป้าหมายเกษตรกรจำนวน ๕๐ ราย อบรมไม่เกินรุ่นละ ๒๕ ราย ระยะเวลา ๑ วัน ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อพัฒนาทักษะและเทคนิคที่ถูกต้องในด้านการใช้บำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตร และเครื่องจักรกลการเกษตรตัวอย่างเช่น รถไถเดินตาม เครื่องตัดหญ้า โดรนเพื่อการเกษตร เครื่องพ่นปุ๋ย รถอีแต่น เครื่องสูบน้ำ เครื่องยนต์เบนซิน เป็นต้น ในพื้นที่ส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ หรือศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือเกษตรกร Young smart farmer หรือเกษตรกร Smart farmer หรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนหรือศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) หรือเกษตรกรในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หรือผู้ที่มีความสนใจที่จะพัฒนาตนเองเข้าร่วมโครงการ คุณสมบัติผู้รับการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านเครื่องจักรกลการเกษตรช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรพื้นฐาน คือ เป็นเกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่หรือศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือเกษตรกร Young smart farmer หรือเกษตรกร Smart farmer หรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน หรือศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) หรือเกษตรกรในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หรือผู้ที่มีความสนใจที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความสามารถด้านการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตรและเครื่องจักรกลการเกษตร ตลอดจนผู้ที่ไม่มีความรู้หรือไม่มีประวัติการเผาในพื้นที่การเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตัวอย่าง หลักสูตรการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตร ดังนี้

- (๑) การใช้งานเครื่องยนต์เกษตร และเครื่องจักรกลการเกษตร
- (๒) การบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตรก่อนและหลังการใช้งาน
- (๓) การเลือกใช้น้ำมันเครื่องให้เหมาะสมกับเครื่องยนต์เกษตร
- (๔) การจำแนก และเลือกใช้อะไหล่ตามชนิดและประเภทของเครื่องจักรกล
- (๕) การประยุกต์ใช้โดรนเพื่อการเกษตร

(๖) ช่างเกษตรท้องถิ่น มีความรู้ ทักษะทางเทคนิคด้านเครื่องจักรกลการเกษตรสมัยใหม่ที่พร้อมรองรับการบริการบำรุงรักษา และซ่อมแซมเครื่องยนต์เกษตรในท้องถิ่นให้แก่เกษตรกรข้างเคียงได้

อื่นๆ พิจารณาตามความเหมาะสมของพื้นที่และการทำงานของเครื่องจักรกล

ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ ทักษะไปปฏิบัติเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตรของตนเองได้ ตลอดจนสามารถถ่ายทอดความรู้หรือให้คำปรึกษาเรื่องการดูแลและบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตรแก่เกษตรกรข้างเคียงได้

๑) ฝึกอบรมเกษตรกร หลักสูตรการใช้เครื่องจักรกลเกษตรในการบริหารจัดการแปลง

๒) ฝึกอบรมเกษตรกร หลักสูตรการบำรุงรักษาเครื่องจักรกลทางการเกษตร เบื้องต้น

เมื่อสำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรเสร็จสิ้นครบตามเป้าหมายของแต่ละรุ่นแล้วขอให้ส่งรายชื่อเกษตรกรผู้ผ่านการอบรมถ่ายทอดความรู้ ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบพร้อมรายงานผลการดำเนินงานในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e-project management system) และระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร (rbm.doae)

๔.๒ บริหารจัดการโครงการ ติดตาม นิเทศ ประเมินผลการดำเนินงาน และสรุปรายงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ ติดตาม นิเทศ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ประเมินผลการดำเนินงาน และสรุปรายงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการฯ สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี ดำเนินการ

๑) ติดตาม นิเทศ สรุปผล โครงการพัฒนาเกษตรกรเพื่อให้บริการทางการเกษตร

๒) ให้คำปรึกษา ตรวจสอบ ออกแบบ ติดตั้งในงานวิศวกรรมเกษตรและงานส่งเสริมการเกษตร

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									
	ต.ค. ๖๘	พ.ย. ๖๘	ธ.ค. ๖๘	ม.ค. ๖๙	ก.พ. ๖๙	มี.ค. ๖๙	เม.ย. ๖๙	พ.ค. ๖๙	มิ.ย. ๖๙	ก.ค. ๖๙	ส.ค. ๖๙	ก.ย. ๖๙	
๑. สร้างช่างเกษตรท้องถิ่นประจำแปลงใหญ่													
๑.๑ ช่างเกษตรท้องถิ่นหลักสูตรพื้นฐาน			←→										
๒. ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการฯ เพื่อสรุปผลการดำเนินงาน		←											→

๖. งบประมาณ

ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๓๙,๙๐๐ บาท (สามหมื่นเก้าพันเก้าร้อยบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

ช่างเกษตรท้องถิ่น จำนวน ๕๐ ราย มีความรู้ ทักษะทางเทคนิคด้านเครื่องจักรกลการเกษตรสมัยใหม่ที่พร้อมรองรับการบริการบำรุงรักษา และซ่อมแซมเครื่องยนต์เกษตรในท้องถิ่นให้แก่เกษตรกรข้างเคียงได้

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

มีช่างเกษตรท้องถิ่นที่สามารถให้คำแนะนำด้านการใช้และบำรุงรักษาเครื่องยนต์เกษตรในท้องถิ่น สามารถให้บริการตรวจเช็ค/ซ่อมแซมเบื้องต้น ตรวจเช็ค/ซ่อมแซมใหญ่เครื่องยนต์เกษตรในท้องถิ่น (Overhaul) แก่เกษตรกรในพื้นที่ ลดค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมเครื่องยนต์เกษตรของเกษตรกรเองได้

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีเครื่องจักรกลการเกษตร จำนวน ๕๐ ราย

เชิงคุณภาพ

เกษตรกรสามารถนำทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริงเพื่อลดต้นทุนหรือเพิ่มผลผลิต เกษตรกรสามารถลดความผิดพลาดหรือความเสียหายจากการใช้งานที่ไม่ถูกวิธี ซึ่งนำไปสู่การประหยัด ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ช่างเกษตรท้องถิ่นมีความรู้ ความสามารถ ทักษะทางด้านเทคนิคเครื่องจักรกลการเกษตรสมัยใหม่ที่พร้อมรองรับการบริการซ่อมแซม ดูแลบำรุงรักษาเครื่องจักรกลการเกษตรในท้องถิ่น

๓. เกษตรกรสามารถใช้บริการจากผู้ให้บริการทางการเกษตรในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงได้

๙. การประเมินผลโครงการ

๑. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๒. ใช้แบบทดสอบก่อน - หลัง (จำนวน ๒๐ ข้อ) ประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรมของแต่ละกิจกรรมที่ดำเนินการภายใต้โครงการฯ เกณฑ์การประเมินผลต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ (แบบทดสอบหลังการฝึกอบรม)

๓. ใช้แบบสอบถามผู้เข้ารับการฝึกอบรมของแต่ละกิจกรรมที่ดำเนินการภายใต้โครงการฯ สามารถนำความรู้ที่ได้รับหลังจากฝึกอบรมไปถ่ายทอดหรือให้คำแนะนำกับเกษตรกรข้างเคียงได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

๔. สรุปผล ข้อมูลรายชื่อ ที่อยู่ ผู้ผ่านการเข้าร่วมโครงการ ผลการประเมิน พร้อมรูปภาพประกอบการดำเนินกิจกรรม โดยให้สำนักงานเกษตรจังหวัด รายงานผลการดำเนินงานโครงการให้กรมส่งเสริมการเกษตร ทราบหลังเสร็จสิ้นโครงการ

๕. รายงานข้อมูลในระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (E-Project Management System) และระบบฐานข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเกษตร (rbm.doe) หลังดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้น

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นายประกอบ จรเจริญ

หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

๒. นางสาวเกตุกาญจน์ สงวนมิตร

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการพัฒนาเกษตรกรเพื่อให้บริการทางการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - เดือนมีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๓๙,๙๐๐ บาท (สามหมื่นเก้าพันเก้าร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ .....

(นางสาวเกตุกาญจน์ สงวนมิตร)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการพัฒนาเกษตรกรเพื่อให้บริการทางการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - เดือนมีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๓๙,๙๐๐ บาท (สามหมื่นเก้าพันเก้าร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ .....

(นายประกอบ จรเจริญ)

หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการพัฒนาเกษตรกรเพื่อให้บริการทางการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - เดือนมีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๓๙,๙๐๐ บาท (สามหมื่นเก้าพันเก้าร้อยบาทถ้วน)

ลงชื่อ .....

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาหมอกควันและมลพิษทางอากาศอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และกรุงเทพมหานครกับปริมณฑล สาเหตุสำคัญมาจากการเผาในที่โล่ง ทั้งในพื้นที่ป่าและพื้นที่การเกษตร ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนเศรษฐกิจของประเทศ และสิ่งแวดล้อมโดยรวม อีกทั้งยังส่งผลโดยตรงต่อการทำการเกษตรทำให้ดินเสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และผลผลิตลดลง รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักในการควบคุมการเผาในพื้นที่การเกษตร และมอบหมายให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการส่งเสริม "การหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร" เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกแก่เกษตรกรให้ตระหนักถึงผลกระทบจากการเผา พร้อมส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรในการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างเหมาะสมและคุ้มค่า

ประเทศไทยมีพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ ๑๕๓.๑๘ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗๗ ของพื้นที่ประเทศ เกษตรกรกว่า ๕.๘ ล้านครัวเรือน ผลิตพืชมากกว่า ๒๐๐ ชนิด ทำให้เกิดวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรประมาณ ๘๐ ล้านตันต่อปี คิดเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า ๑ แสนล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๖๕) และจังหวัดปทุมธานีมีพื้นที่เกษตรกรรมด้านพืช ๓๑๗,๒๒๓.๑๒ ไร่ หรือร้อยละ ๓๓.๒๖ ของพื้นที่จังหวัดเกษตรกร จำนวน ๒๐,๗๑๕ ครัวเรือน มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๒๓๘,๐๗๖ ไร่ เกิดวัสดุเหลือใช้ในไร่นากว่า ๓๐๐,๐๐๐ ตันต่อปี (สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี, ๒๕๖๘) อย่างไรก็ตาม เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดองค์ความรู้และระบบบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้อย่างเป็นระบบ ทำให้มีการเผาทำลายวัสดุเหล่านี้โดยไม่เกิดประโยชน์ ทั้งที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การไถกลบเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน การผลิตปุ๋ยหมักกวัสดุปลูก เชื้อเพลิงชีวมวล หรือการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สร้างมูลค่าเพิ่มได้ การส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนแนวคิดจาก "No Burn" ไปสู่ "Green Gain" โดยมุ่งเน้นการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ และสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับชุมชน อีกทั้งยังลดการปล่อยฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM_{2.5} และก๊าซเรือนกระจกจากการเผาในพื้นที่เกษตร ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลด้าน การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ข้อที่ ๒ "ขจัดความยากจน" ข้อที่ ๑๒ "การบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน" และข้อที่ ๑๓ "การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ"

กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ในฐานะหน่วยงานหลักด้านการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร มีภารกิจสำคัญในการส่งเสริมให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ด้านการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จึงมีความจำเป็นต้องดำเนิน โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเกษตรเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตร และสร้างรายได้จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้กับชุมชนไทยสู่ระบบเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร

๒.๒ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชนในการบริหารจัดการพื้นที่และแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร

๓. เป้าหมาย / สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

๓.๑.๑ พื้นที่ดำเนินการ จำนวน ๗ อำเภอ

๓.๑.๒ พื้นที่ดำเนินการเรียนรู้ (Green Gain Day) จำนวน ๑ จุด เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

ในพื้นที่ ๗ อำเภอของจังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ กิจกรรม “Green Gain Day” สร้างการเรียนรู้และสร้างแรงจูงใจ “ไม่เผาแต่ได้รายได้”

๑) จัดเวทีการถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบฐานการเรียนรู้ นำเสนอความรู้ผ่านกิจกรรมแบบเกษตรกรมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ตามฐานการเรียนรู้ และร่วมแสดงความคิดเห็น สื่อสารนโยบาย “No- Burn to Green Gain”

องค์ประกอบของการจัดงาน ประกอบด้วย

๑.๑) ฐานการเรียนรู้เวทีเรียนรู้ “ทำไมไม่เผาแล้วได้รายได้” สร้างความเข้าใจเส้นทางรายได้จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร แสดงบทบาทภารกิจของหน่วยงานภาคี กิจกรรมการส่งเสริมการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างยั่งยืนทดแทนการเผา ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหา PM๒.๕ ที่สอดคล้องกับกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายและบริบทในพื้นที่ เช่น ไม่เผาในพื้นที่การเกษตร สร้างมูลค่าวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร การจัดการดินการจัดการน้ำ การใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการวางแผนการผลิต แนะนำตลาด Circular Market ที่มีอยู่จริง เช่น โรงไฟฟ้าชีวมวล โรงงานผลิตปุ๋ย ผู้รับซื้อฟางอัดก้อน พร้อมระบุราคาซื้อขายกลาง โดยประมาณต่อตัน/ต่อไร่ เชิญเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการจัดการวัสดุเหลือใช้มาเล่าประสบการณ์ตรงถึงรายได้ที่เพิ่มขึ้นและต้นทุนที่ลดลง เพื่อสร้างความเชื่อมั่น เทคโนโลยี นวัตกรรม และการเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตร

๑.๒) กิจกรรม Workshop จับคู่วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรกับตลาด แบ่งเกษตรกรออกเป็นกลุ่มย่อยตามประเภทพืชหลัก (ข้าว, อ้อย, ข้าวโพด) ผู้ประกอบการแต่ละรายจะนำเสนอความต้องการรับซื้อ (ประเภทวัสดุ, คุณภาพ, ปริมาณ, ราคา) ในแต่ละกลุ่มเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้พูดคุย ชักถาม และแลกเปลี่ยนข้อมูลติดต่อกับผู้รับซื้อโดยตรง มีเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกในการจัดทำ "บันทึกข้อตกลงเบื้องต้น (Mini MOU)" เพื่อแสดงเจตจำนงในการซื้อขาย

(๑) ฝึกอบรมเกษตรกรและผู้ประกอบการ (PBL + Peer Learning)

ออกแบบหลักสูตร PBL (Project-Based Learning) ตั้งโจทย์ให้เกษตรกรแก้ปัญหา ร่วมกัน เช่น "เราจะรวบรวมฟางข้าว ๑๐๐ ตันในพื้นที่ ๕๐๐ ไร่ ให้มีความชื้นไม่เกิน ๑๕% และขนส่งไปโรงไฟฟ้าภายใน ๗ วันได้อย่างไร"

(๒) Peer Learning (เพื่อนช่วยเพื่อน) จัดเวทีให้เกษตรกรที่ทำสำเร็จแล้วมาเล่าประสบการณ์ตรง บอกเล่าปัญหาและวิธีแก้จริง สิ่งนี้มีพลังและน่าเชื่อถือกว่าการฟังจากเจ้าหน้าที่

๑.๓) การประเมินผลการเรียนรู้ของเกษตรกรก่อนและหลังดำเนินกิจกรรม “Green Gain Day” สร้างการเรียนรู้และสร้างแรงจูงใจ “ไม่เผาแต่ได้รายได้” (Pre-Test / Post- Test)

๒) การถ่ายทอดเทคโนโลยี สาธิต การฝึกปฏิบัติ ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ตามบทบาทหน้าที่และภารกิจ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและความเข้าใจ โดยใช้ตัวอย่างผู้ที่ดำเนินการสำเร็จในพื้นที่ ผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural service provider) ผู้ให้บริการเก็บเกี่ยวรวบรวมวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ผู้ผลิตชีวมวล/วัสดุชีวภาพ/ปุ๋ยชีวภาพ วิสาหกิจชุมชนหรืออื่น ๆ

- ๒.๑) กิจกรรมฝึกอบรมต่อซังฟางข้าว หรือเศษซากพืช
 ๒.๒) กิจกรรมอัดก้อนต่อซังฟางข้าว ใบอ้อย หรือเศษซากพืช
 ๒.๓) กิจกรรมทำปุ๋ยและวัสดุปลูกจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
 ๒.๔) กิจกรรมแปรรูปอาหารสัตว์
 ๒.๕) กิจกรรมผลิตพลังงานทดแทน เช่น เชื้อเพลิงอัดแท่ง
 ๒.๖) กิจกรรมรวบรวมเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรส่งโรงไฟฟ้าชีวมวล
 ๒.๗) กิจกรรมการเพาะเห็ด
 ๒.๘) กิจกรรมแปรรูปเพิ่มมูลค่า เช่น ผลิตเฟอร์นิเจอร์ กระถางต้นไม้หรือ กิจกรรมอื่น ๆ
 ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อทดแทนการเผา เป็นต้น

๓) เชิญเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรร่วมออกร้านแสดงสินค้า (ถ้ามี) โดยจัดแสดงสินค้าทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น อาหาร ผลผลิตทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ที่มีความสอดคล้องในการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔) ประเมินการยอมรับ นำไปใช้ประโยชน์ ประยุกต์และต่อยอด ผ่านระบบการประเมินผลออนไลน์ (ภาคผนวก ๒) แบบจัดเก็บข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อระดับประสิทธิภาพ ประสิทธิผลกระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกร) ช่วงเวลาดำเนินการภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๙

๔.๒ บริหารจัดการโครงการ

๔.๒.๑ ประชุม ติดตาม นิเทศ สรุปล ประเมินผล จัดทำรายงานและให้คำแนะนำ (จังหวัด/อำเภอ)

สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการติดตามการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ เช่น ลดการเผา % รายได้ต่อครัวเรือน จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและจำหน่าย ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ลดฝุ่น/ลดก๊าซเรือนกระจก)

๔.๒.๒ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามมาตรการหมอกควัน ไฟป่าและฝุ่นละออง

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามมาตรการหมอกควัน ไฟป่าและฝุ่นละอองในการปฏิบัติการเฝ้าระวังการเผาในพื้นที่เกษตรของเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร ให้สอดคล้องกับจำนวนคน พื้นที่และข้อมูล Hotspot เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตรระดับพื้นที่และให้ชุดปฏิบัติการฯ จัดทำแผนการดำเนินงาน ประเมินความเสี่ยง เฝ้าระวัง เฝ้าระวังเหตุ เยี่ยมเยียนป้องปรามการเผาในพื้นที่การเกษตร

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๑. “Green Gain Day” สร้างการเรียนรู้และสร้างแรงจูงใจ “ไม่เผาแต่ได้รายได้”														
๑.๑ “Green Gain Day” สร้างการเรียนรู้และสร้างแรงจูงใจ “ไม่เผาแต่ได้รายได้”							←	→						สนง.กษจ.

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๒. บริหารจัดการโครงการ													
๒.๑ ประชุม ติดตาม นิเทศ สรุปรูป ประเมินผล จัดทำรายงานและให้คำแนะนำ			←				→						สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๒.๒ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตาม มาตรการหมอกควัน ไฟป่าและฝุ่นละออง			←				→						สนง.กษจ./ สนง.กษอ.

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๑๑,๓๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นหนึ่งพันสามร้อยบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)
- ครั้งที่ ๒ รออนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๑๐๐ ราย

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

ร้อยละของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการสร้างรายได้จากเกษตรกรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ร้อยละ ๖๐

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ : เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๑๐๐ ราย

เชิงคุณภาพ : ร้อยละของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการสร้างรายได้จากเกษตรกรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ร้อยละ ๖๐

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการสร้างรายได้จากเกษตรกรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๙. การติดตามและประเมินผลโครงการ

เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๑๐๐ ราย

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นางสาวจรรยา ทุกข์จาก

หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช

๒. นางสาวนาถยา พานทอง

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๓. นางสาวณัฐจรรย์ ปัญญาวุธ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๑,๓๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นหนึ่งพันสามร้อยบาทถ้วน)

(ลงชื่อ)..... นางฉกา พานทอง

(นางสาวนภยา พานทอง)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๑,๓๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นหนึ่งพันสามร้อยบาทถ้วน)

(ลงชื่อ)..... นางสาวจรรยา ทุกข์จาก

(นางสาวจรรยา ทุกข์จาก)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๑,๓๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นหนึ่งพันสามร้อยบาทถ้วน)

(ลงชื่อ)..... นางศศิธร ชาญประเสริฐ

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

ภาคผนวก

**โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙**

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องในโอกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งทรงดำรงพระราชอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระชนมายุครบ ๕๐ พรรษา ในพุทธศักราช ๒๕๔๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงขอพระราชทานุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ กราบบังคมทูลถวาย และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการไว้ในพระราชานุเคราะห์ และทรงพระราชทานพระราชานุญาตอัญเชิญพระนามาภิไธยย่อไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการ โดยเปิดให้บริการครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ณ ตำบลบ้านหลวง อำเภอต๋อนพุด จังหวัดสระบุรีและได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

การให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เป็นวิธีการดำเนินงานอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้การบริการทางวิชาการ และการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจที่รับผิดชอบ โดยเป็นการปฏิบัติงานในเชิงรุกที่ทำให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายที่มีปัญหา ให้ได้รับบริการทางการเกษตร อย่างรวดเร็ว ทั้งถึงและครบถ้วน เช่น การวิเคราะห์ดิน การวินิจฉัย โรคพืช โรคสัตว์ โรคสัตว์น้ำ และการให้วัคซีน ป้องกันโรค รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและฝึกอบรมความรู้การเกษตรเสริมเพิ่มเติมควบคู่กันไปด้วย จังหวัดปทุมธานี จึงกำหนดจัดงานตามโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สยามมกุฎราชกุมาร จำนวน ๔ ครั้ง ซึ่งเป็นการดำเนินการในลักษณะบูรณาการการทำงานระหว่าง นักวิชาการเกษตร ของหน่วยงานต่างๆ ในแต่ละสาขา ทั้งด้านพืช สัตว์ ประมง ดิน และน้ำ ฯลฯ พร้อมด้วยอุปกรณ์และเครื่องมือ ทางวิชาการด้านต่างๆ มาให้ บริการในคลินิกเกษตรโดยสามารถเคลื่อนที่เข้าไปได้ถึงในระดับตำบล เพื่อให้ เกษตรกรสามารถเข้ารับบริการทางการเกษตรได้อย่างถูกต้องครบถ้วนทุกด้านในคราวเดียวกัน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสนองพระราชดำริ และเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๙

๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงการบริการทางการเกษตร และได้รับการแก้ไข ปัญหาด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน

๒.๓ เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานวิชาการ หน่วยงานส่งเสริม และศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในการให้บริการและแก้ไขปัญหาทางการเกษตร

๓. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

เกษตรกรจำนวน ๔๐๐ ราย ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

๓.๒.๑ พื้นที่อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย

๓.๒.๒ พื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย

๓.๒.๓ พื้นที่อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย

๓.๒.๔ พื้นที่อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี เกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ดำเนินการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาสที่ ๑ ในพื้นที่อำเภอคลองหลวง ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๘ เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย

๔.๒ กิจกรรมฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ เป้าหมาย ๕๐ ราย (ตัวชี้วัด) สำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๔.๒.๑ จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ โดยพิจารณาจากสภาพปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ตรงกับความต้องการของเกษตรกร หรือเป็นประเด็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไขในพื้นที่ ทั้งนี้ในหลักสูตรจะต้องประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

๑) ชื่อหลักสูตร

๒) การคัดเลือกเกษตรกรที่เป็นบุคคลเป้าหมายรับการฝึกอบรมระยะสั้นฯ

๓) วัสดุอุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้ (ถ้ามี) ประกอบการฝึกอบรมระยะสั้นฯ

๔) แบบทดสอบความรู้ก่อนเข้ารับการฝึกอบรม (Pre - test) และทดสอบความรู้หลังเข้ารับการฝึกอบรม (Post - test) เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้หลังจากได้รับการฝึกอบรม

๕) กำหนดหลักเกณฑ์ผู้ผ่านการฝึกอบรมระยะสั้นฯ

๖) สามารถเพิ่มเติมองค์ประกอบอื่น ๆ ของหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม

๔.๒.๒ จัดกิจกรรมฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ในงานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาส ๑

๑) ทดสอบความรู้ก่อนเข้ารับการถ่ายทอดความรู้ (Pre - test) ของเกษตรกรทุกราย

๒) ฝึกอบรมระยะสั้นให้แก่เกษตรกร โดยดำเนินการตามกระบวนการและวิธีการตามหลักสูตรที่กำหนด

๓) ทดสอบความรู้หลังเข้ารับการถ่ายทอดความรู้ (Post - test)

๔) ประเมินผลความพึงพอใจและวัดผลการผ่านการฝึกอบรมของการเข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้น

๕) จัดเก็บข้อมูลและการติดตามผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการดำเนินงาน

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

- จัดเก็บข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่ เป็นรายบุคคล (เพื่อเป็นข้อมูลในการสรุปผล)

- สรุปผลการจัดเก็บข้อมูลในภาพรวมของการฝึกอบรมระยะสั้น จำนวน ๑ ชุด จัดส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ทาง E - mail : royaldoae@gmail.com ภายในวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๙

๖) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโดยใช้ CIPP Model เพื่อนำผลการประเมินไปพิจารณาการตอบสนองต่อเกษตรกร พัฒนาระบบการดำเนินงาน และผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยสุ่มประเมินเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมระยะสั้น จำนวน ๑๐ ราย โดยจัดทำเป็นสรุปภาพรวมส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ทาง E - mail : royaldoae@gmail.com ภายในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๘

๔.๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ดำเนินการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาสที่ ๒ ในพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙ เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย

๔.๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ดำเนินการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาสที่ ๓ ในพื้นที่อำเภอธัญบุรี ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๙ เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย

/๔.๕ สำนักงาน...

๔.๕ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ดำเนินการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๙ ในพื้นที่อำเภอสามโคก ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๙ เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๑๐๐ ราย

ทั้งนี้ในการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ขอให้พิจารณานับหนักในประเด็น ดังนี้

- ๑) กิจกรรมฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่
- ๒) การป้องกัน เตรียมการรับมือการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติด้านการเกษตร เพื่อเป็นการป้องกันก่อนเกิดปัญหา และลดผลกระทบของปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่
- ๓) การป้องกัน ลดผลกระทบจากโรคแมลงศัตรูพืช และภัยพิบัติด้านการเกษตร
- ๔) การสนับสนุนและให้คำแนะนำในการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- ๕) การส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรและเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตร
- ๖) การให้ความรู้ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านการเกษตรที่เหมาะสม
- ๗) การสาธิตและการให้บริการเกษตรกร
- ๘) การส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริม สร้างรายได้เพิ่ม หรือรายได้หมุนเวียน
- ๙) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคการเกษตร
- ๑๐) การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และการทำการเกษตร

ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมด้านคลินิกเกษตรที่เปิดให้บริการ ได้แก่

- ๑) คลินิกดิน ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยและให้บริการด้านวิเคราะห์ ตรวจสอบดิน และปุ๋ย การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ต่าง ๆ การผลิตพืชปุ๋ยสด เป็นต้น โดยกรมพัฒนาที่ดิน
- ๒) คลินิกพืช ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยและให้บริการด้านโรคและแมลง ศัตรูพืช วัชพืชการเก็บเกี่ยวพืช การผลิตเมล็ดพันธุ์ การคัดเลือกพันธุ์ การทดสอบความงอก การขาดธาตุอาหารพืช สารพิษตกค้าง วัตถุดิบพืชทางการเกษตร เป็นต้น โดยกรมวิชาการเกษตร
- ๓) คลินิกข้าว ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคที่เกิดในข้าว การป้องกันและกำจัดแมลง ศัตรูข้าว การกำจัดวัชพืชในนาข้าว การลดต้นทุนการผลิตข้าว การใช้ข้าวพันธุ์ดี การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ ข้าว การบริการตรวจรับรอง GAP ข้าว การแปรรูปและการใช้ประโยชน์จากข้าว เป็นต้น โดยกรมการข้าว
- ๔) คลินิกปศุสัตว์ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยโรคและการตรวจรักษา พยาบาลสัตว์ การให้วัคซีน ทำหมันสัตว์ การผสมเทียม การควบคุมโรคระบาดในสัตว์ การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น โดยกรมปศุสัตว์
- ๕) คลินิกประมง ให้คำปรึกษา ตรวจสอบวิเคราะห์ วินิจฉัยและรักษาโรคในสัตว์น้ำ การควบคุมโรคระบาดในสัตว์น้ำ การตรวจคุณภาพน้ำ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น โดยกรมประมง
- ๖) คลินิกชลประทาน ให้คำปรึกษา แนะนำการบริหารจัดการน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำ และการให้น้ำ แก่พืช เป็นต้น โดยกรมชลประทาน
- ๗) คลินิกสหกรณ์ ให้คำปรึกษา แนะนำการจัดตั้งสหกรณ์ การบริหารงานในสหกรณ์ และให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับสหกรณ์ เป็นต้น โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์
- ๘) คลินิกบัญชี ให้คำปรึกษา แนะนำการจัดทำบัญชีฟาร์ม บัญชีครัวเรือน เป็นต้น โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- ๙) คลินิกกฎหมาย ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานความรู้ด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกร และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

/๑๐) คลินิก...

๑๐) คลินิกหมอนไหม ให้คำปรึกษา แนะนำการปลูกหมอนเลี้ยงไหม พันธุ์หมอนที่ควรปลูก การตัดแต่งกิ่งและการดูแลรักษาแปลงหมอน การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูหมอน การดูแลรักษาผลหมอนสุก และการทำชาใบหมอน เป็นต้น โดยกรมหมอนไหม

๑๑) คลินิกส่งเสริมการเกษตร ให้คำปรึกษา แนะนำ การป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชการใช้แมลงศัตรูธรรมชาติ (ตัวห้ำ ตัวเบียน) เชื้อจุลินทรีย์และสารชีวภัณฑ์ต่างๆ การผลิตและขยายพันธุ์พืช การสนับสนุนพืชพันธุ์ดี การเลี้ยงผึ้ง ชันโรง และจิ้งหรีด การปลูกพืชบนพื้นที่สูง การซ่อมและการบำรุงรักษาเครื่องยนต์เบื้องต้น เป็นต้น โดยหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตร

๑๒) คลินิกอื่น ๆ เช่น คลินิกฝนหลวง คลินิกยางพารา คลินิกเศรษฐกิจการเกษตร คลินิกสาธารณสุข เป็นต้น

แนวคิดการจัดงาน

สร้างกระบวนการเรียนรู้แบบ Problems Base Learning เรียนรู้จากปัญหา และ Interactive Communication ดังนี้

- ๑) สำรวจปัญหาเชิงกระบวนการผลิต
- ๒) ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหา
- ๓) เปลี่ยนท่ามากได้น้อย เป็นทำน้อยได้มาก
- ๔) เน้นการทำงานเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๕) ให้บริการเกษตรกรที่มีความสอดคล้องกับภารกิจของแต่ละหน่วยงาน

การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ ระดับจังหวัด

การขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ได้จัดแบ่ง การดำเนินงาน ออกเป็น ๔ ขั้นตอน คือ การเตรียมการก่อนเปิดคลินิก การดำเนินงานระหว่างเปิดคลินิก การรายงานผลการดำเนินงาน และการติดตามให้บริการต่อเนื่อง ดังนี้

๑. การเตรียมการก่อนเปิดคลินิก

๑.๑ คณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ระดับจังหวัดจัดประชุม เพื่อพิจารณาแผนการปฏิบัติงาน เช่น วัน เวลา สถานที่ และรูปแบบ ในการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ในพระราชานุเคราะห์ฯ และมอบหมายผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ การกำหนดพื้นที่ปฏิบัติงาน

๑) การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย

สำนักงานเกษตรจังหวัดรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาทางการเกษตร และความต้องการของเกษตรกร เป็นข้อมูลนำเสนอต่อคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ระดับจังหวัด โดยให้พิจารณาตำบลที่มีปัญหาทางด้านการเกษตรหลากหลาย ต้องการแก้ไขอย่างเร่งด่วน หรือเป็นความต้องการของเกษตรกร โดยบูรณาการและออกหน่วยให้บริการคลินิกเกษตรเพื่อแก้ไขปัญหาลงในระดับพื้นที่

๒) ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาของพื้นที่

หลังจากคณะกรรมการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ระดับจังหวัด คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายได้แล้ว สำนักงานเกษตรจังหวัดจัดทีมเป็นคณะลงไปศึกษาวิเคราะห์ปัญหาสภาพพื้นที่ และจัดลำดับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย

๓) การคัดเลือกจุดที่ตั้งคลินิก

ให้พิจารณาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือสถานที่อื่นที่มีความพร้อมเป็นจุดตั้งคลินิก มีการคมนาคมสะดวก สามารถอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรในการเดินทางมารับบริการ ทั้งนี้ การจัดงานแต่ละครั้งไม่จำเป็นต้องครบทั้ง ๑๑ คลินิก เน้นเฉพาะคลินิกที่มีปัญหาหรือหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่

๑.๓ การประสานในระดับพื้นที่ สำนักงานเกษตรจังหวัดแจ้งกำหนดการปฏิบัติงานในแต่ละครั้งให้กับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขอให้อำนวยความสะดวกและขอความร่วมมือในการเตรียมการด้านสถานที่

๑.๔ การเตรียมสถานที่ การจัดสถานที่สำหรับพิธีเปิดงาน จัดตั้งจุดรับบัตรคิวและลงทะเบียนของเกษตรกรและประชาสัมพันธ์บริเวณด้านหน้า สถานที่จัดคลินิก การจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ประจำคลินิก ป้ายตามประเภทของการให้บริการ

๑.๕ การเตรียมเกษตรกร จัดประชุมชี้แจงเกษตรกรให้ทราบถึงวัตถุประสงค์การจัดงาน กำหนดการและขั้นตอนการให้บริการ การเตรียมตัวในการเข้ามารับบริการ เช่น การเตรียมบัตรประจำตัวประชาชน การเก็บตัวอย่าง (พืช ดิน สัตว์ และน้ำ) ที่มีปัญหามารับบริการอย่างถูกต้อง

๑.๖ เน้นประชาสัมพันธ์การจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ทุกช่องทางก่อนการจัดงานอย่างน้อย ๑ สัปดาห์ และแจ้งให้ผู้นำชุมชนในพื้นที่ประชาสัมพันธ์งานให้ทราบอย่างทั่วถึง

๒ การดำเนินงานระหว่างเปิดคลินิก

๒.๑ การให้บริการ

๑) การรับบัตรคิว

เกษตรกรลงทะเบียนเข้ารับบริการทางด้านการเกษตรทุกสาขาที่จุดลงทะเบียน โดยรับบัตรคิว ณ จุดรับบัตรคิว เพื่อให้ทราบจำนวนผู้มารับบริการ

๒) การลงทะเบียน

เกษตรกรนำบัตรประจำตัวประชาชนยื่นต่อเจ้าหน้าที่รับลงทะเบียนเจ้าหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่จะสอบถามปัญหาและความต้องการมารับบริการของเกษตรกร บันทึกลงในบัตรทะเบียนประวัติการรับบริการ (แบบคลินิก ๐๑) และทำเครื่องหมายแสดงคลินิกที่เกษตรกรจะไปรับบริการไว้ในแบบคลินิก ๐๑ และฉีกสำเนาให้กับเกษตรกรนำไปรับบริการตามคลินิกที่ระบุไว้

๓) การเข้ารับบริการ

เกษตรกรเข้ารับบริการในแต่ละคลินิก หน่วยงานให้บริการคลินิกรับทราบปัญหาทางการเกษตร พร้อมให้คำแนะนำทางด้านวิชาการ และแก้ไขปัญหา โดยเจ้าหน้าที่ในแต่ละคลินิกจะต้องจัดทำบัตรรับบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ (แบบคลินิก ๐๒) โดยต้องระบุลำดับที่ผู้มารับบริการให้ตรงกับลำดับที่ในสำเนาของแบบคลินิก ๐๑ ที่เกษตรกรนำมาแสดง (หากเกษตรกรไม่มีสำเนาของแบบคลินิก ๐๑ มาแสดงให้เกษตรกรกลับไปลงทะเบียน ณ จุดลงทะเบียนด้านหน้าก่อน)

๔) การบันทึกผลการให้บริการ

การให้บริการ เจ้าหน้าที่จะต้องบันทึกปัญหาที่เกษตรกรมาขอรับบริการ และผลการให้บริการลงในแบบคลินิก ๐๒ โดยนำสำเนาให้เกษตรกรเก็บไว้เพื่อใช้ติดตามผลและให้บริการต่อเนื่องสำหรับตัวจริงให้จัดเก็บไว้ที่หน่วยงานที่ให้บริการคลินิก

๒.๒ การประเมินผลการให้บริการ

๑) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ดำเนินการประเมินผลการให้บริการคลินิกในการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาส ๑ – ๔ โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้ารับบริการ เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการคลินิก และการสังเกตการณ์ของเจ้าหน้าที่ประเมินผล เสร็จแล้วรายงานสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำเนาผลการประเมินให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

๗๒) สำนักงาน...

๒) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรดำเนินการติดตามประเมินผลลัพธ์เกษตรกรที่เข้ารับบริการคลินิกหลังจากการจัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๙ โดยจัดทำติดตามประเมินผลในปีงบประมาณถัดไป

๓. บันทึกผลการดำเนินงานในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ (<https://clinickaset.doae.go.th>)

สำนักงานเกษตรจังหวัดบันทึกข้อมูลบัตรทะเบียนประวัติ (แบบคลินิก ๐๑) ลงในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ (<https://clinickaset.doae.go.th>) ภายใน ๑๐ วันทำการ หลังจากวันที่ให้บริการ และหลังจากบันทึกแบบคลินิก ๐๑ แล้วเสร็จ ให้แจ้งหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกบันทึกข้อมูลบัตรรับบริการ (แบบคลินิก ๐๒) เข้าสู่ระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ภายใน ๓๐ วันทำการ หลังจากวันที่ให้บริการ

๔. การติดตามให้บริการต่อเนื่อง

หลังจากที่หน่วยงานบันทึกข้อมูลบัตรรับบริการ (แบบคลินิก ๐๒) เข้าสู่ระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ แล้ว จะทราบว่าหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกใดจะต้องมีการติดตามให้บริการเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง จากนั้นหน่วยงานที่ให้บริการคลินิกเกษตรจะต้องวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหา เพื่อวางแผนออกติดตามและให้บริการต่อเนื่องแก่เกษตรกร โดยทุกครั้งที่หน่วยงานที่ให้บริการคลินิกออกติดตามให้บริการต่อเนื่อง ให้บันทึกข้อมูลผลการให้บริการในแบบคลินิก ๐๕ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนธันวาคม ๒๕๖๘ – เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙								
	ต.ค. ๖๘	พ.ย. ๖๘	ธ.ค. ๖๘	ม.ค. ๖๙	ก.พ. ๖๙	มี.ค. ๖๙	เม.ย. ๖๙	พ.ค. ๖๙	มิ.ย. ๖๙	ก.ค. ๖๙	ส.ค. ๖๙	ก.ย. ๖๙
๑. จัดทำแผน/ประชุมชี้แจงเกษตรกรและประชาสัมพันธ์ วิธีการเก็บตัวอย่าง พืช ดิน สัตว์ น้ำ ฯลฯ พร้อมทั้งวิเคราะห์ปัญหาทางด้านการเกษตรที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน			↔			↔		↔		↔		
๒. จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาสที่ ๑ พร้อมทั้งจัดกิจกรรมฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่และบันทึกผลในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ และระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e - Project)			↔									

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน											
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙								
	ต.ค. ๖๘	พ.ย. ๖๘	ธ.ค. ๖๘	ม.ค. ๖๙	ก.พ. ๖๙	มี.ค. ๖๙	เม.ย. ๖๙	พ.ค. ๖๙	มิ.ย. ๖๙	ก.ค. ๖๙	ส.ค. ๖๙	ก.ย. ๖๙
๓. จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาสที่ ๒ และบันทึกผลในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ และระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e - Project)						↔						
๔. จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาสที่ ๓ และบันทึกผลในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ และระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e - Project)								↔				
๕. จัดงานโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ ไตรมาสที่ ๔ และบันทึกผลในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ และระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e - Project)										↔		
๖. สรุปผลการดำเนินงานโครงการเป็นรายไตรมาสส่งกรมส่งเสริมการเกษตร		←—————→										

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๔๕,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นห้าพันบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)
- ครั้งที่ ๒ รอการอนุมัติจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (Output)

๑) เกษตรกร ๔๐๐ ราย ได้รับบริการทางการเกษตร และแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน โดยมีเกษตรกรจำนวน ๕๐ ราย ได้รับการฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่

๒) เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่บูรณาการให้บริการด้านการเกษตร และแก้ไขปัญหาทางการเกษตรให้กับเกษตรกร

๗.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

เกษตรกรที่มีปัญหาการประกอบอาชีพด้านการเกษตรได้รับคำแนะนำ การบริการ การแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรที่รวดเร็วและทันเวลา ซึ่งเป็นการนำความรู้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการทางการเกษตรไปปฏิบัติต่อพื้นที่ของตนเอง เกิดผลตอบแทนและรายได้จากการประกอบอาชีพที่มั่นคง

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

จังหวัดมีการจัดโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ โดยมีเกษตรกรเข้ารับบริการจำนวน ๔๐๐ ราย โดยมีเกษตรกรจำนวน ๕๐ ราย ได้รับการฝึกอบรมระยะสั้น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางการเกษตรที่สำคัญในพื้นที่

เชิงคุณภาพ

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันวางแผน และให้บริการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ

๒) มีการติดตามผลการให้บริการต่อเนื่อง

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตรอย่างรวดเร็ว

๘.๒ เกษตรกรนำความรู้ทางการเกษตรไปปฏิบัติต่อพื้นที่ของตนเอง

๙. การประเมินผลโครงการ

เกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ไม่น้อยกว่า ๔๐๐ ราย และมีการบันทึกผลในระบบข้อมูลโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ฯ และระบบรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (e-Project)

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นายประกอบ จรเจริญ

หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

๒. นางสาวเกตุกาญจน์ สงวนมิตร

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๔๕,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นห้าพันบาทถ้วน)

ลงชื่อ .....
 (นางศศิธร ชาญประเสริฐ)
 ตำแหน่ง ..... เกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๔๕,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นห้าพันบาทถ้วน)

ลงชื่อ .....
 (...นายองครักษ์ ทองนิรมล...)
 ตำแหน่ง ..... รองผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๔๕,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นห้าพันบาทถ้วน)

ลงชื่อ .....
 (...นายเอกวิทย์ มีเทียร...)
 ตำแหน่ง ..... ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

**แบบจัดเก็บข้อมูลและการติดตามผลการดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
กรมส่งเสริมการเกษตร**

คำชี้แจง : แบบจัดเก็บข้อมูลและการติดตามผลการดำเนินงานฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือ ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยใช้จัดเก็บข้อมูลของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ภายใต้การดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร**ทุกโครงการ** ซึ่งจัดเก็บข้อมูลใน ๔ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

- ให้ผู้รับผิดชอบโครงการในพื้นที่ ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทุกราย

ส่วนที่ ๒ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี การฝึกอบรม และการศึกษาดูงาน ให้กำหนด ความรู้ – เนื้อหา กิจกรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรู้ – เนื้อหา - กิจกรรม อื่นๆ ที่ผ่านการวิเคราะห์พื้นที่เป้าหมาย

- จำนวนข้อของแบบทดสอบสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสมกับ ความรู้ – เนื้อหา - กิจกรรม

- วัดผลความรู้ ก่อน - หลัง เข้าร่วมโครงการ และสรุปผลในภาพรวมของโครงการเป็นร้อยละ

ส่วนที่ ๓ กิจกรรมทางการเกษตร (ก่อนเข้าร่วมโครงการ)

- เก็บข้อมูลกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทุกราย

- การจัดเก็บข้อมูลผลผลิตต่อปี ให้คัดเลือกผลผลิตหลักในกิจกรรมการเกษตรของแต่ละรายในปีที่ผ่านมา จำนวน ๓ ชนิด เพื่อจัดเก็บข้อมูลรายได้และต้นทุนทางการเกษตร

ส่วนที่ ๔ การนำความรู้ไปปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของตนเองและการดำเนินชีวิต (หลังเข้าร่วมโครงการ)

- ผลผลิตหลักเป็นผลผลิตชนิดเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ ให้ทำการเก็บข้อมูลหลังเข้าร่วมโครงการ และสรุปผลเปรียบเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ

หมายเหตุ : ๑. สรุปผลในภาพรวมของโครงการทั้ง ๔ ส่วน

๒. ส่งแบบจัดเก็บข้อมูลและการติดตามผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรพร้อมกับการรายงานผลการดำเนินงานโครงการ

โครงการ..... เป็น KPI ไม่เป็น KPI

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

*๑.๑ ชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ นาย นาง นางสาว .....

*๑.๒ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน

๑.๓ ที่อยู่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ..... ชื่อบ้าน ..... หมู่ที่ .....
ตำบล .....อำเภอ .....จังหวัด .....เบอร์ติดต่อ .....

*๑.๔ อายุ ..... ปี

*๑.๕ เพศ ชาย หญิง

*๑.๖ ท่านเป็นเจ้าของแปลงกิจกรรมการเกษตรใช่หรือไม่

ใช่ (ตอบข้อ ๑.๗ และ ๑.๘) ไม่ใช่ ชื่อเจ้าของแปลง.....

๑.๗ ประเภทที่ดิน

โฉนดที่ดิน (น.ส.๔) น.ส.๓ น.ส.๓ ก. ส.ป.ก. ๔-๐๑
 น.ส. ๒ ภ.บ.ท.๕ สทก. อื่นๆ .....

๑.๘ วุฒิการศึกษา

ไม่มีวุฒิ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี/เทียบเท่า
 สูงกว่าปริญญาตรี

๑.๙ อาชีพหลัก

เกษตรกร รับราชการ รับจ้างทั่วไป
 ค้าขาย/ประกอบกิจการส่วนตัว อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๑.๑๐ กิจกรรมทางการเกษตรที่เป็นหลักของท่าน คือ

ทำสวนผลไม้ ปาล์มน้ำมัน เลี้ยงสัตว์
 ทำสวนยางพารา ทำนา ประมง
 เกษตรผสมผสาน อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๑.๑๑ ท่านเป็นสมาชิกกลุ่ม (ระบุชื่อกลุ่ม)

วิสาหกิจชุมชน ..... สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน .....

กลุ่มเกษตรกร ..... แปลงใหญ่ .....

อื่น ๆ (ระบุ) ..... ไม่ได้เป็นสมาชิก.....

๑.๑๒ ข้อมูลสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานในแปลงเกษตร

- แหล่งน้ำสำหรับการเกษตร มีเพียงพอ มีไม่เพียงพอ ไม่มี
- ไฟฟ้า มี มีบางส่วน ไม่มี
- ถนน ซีเมนต์ ลูกกรัง ไม่มีทางสัญจรที่สะดวก

๑.๑๓ การได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ (๓ ปีย้อนหลัง)

ไม่เคยได้รับผลกระทบ
 เคยได้รับผลกระทบและเกิดความเสียหาย จากภัย.....
 การได้รับการชดเชยการช่วยเหลือ เช่น .....

ส่วนที่ ๒ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

*๒.๑ ความรู้ - เนื้อหา - กิจกรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความรู้ - เนื้อหา - กิจกรรม อื่นๆ ที่ผ่านการวิเคราะห์พื้นที่เป้าหมาย โดยครอบคลุมทั้งในมิติของพื้นที่ คน และสินค้า

โครงการ..... (โปรดระบุ)

เนื้อหาที่ ๑ .....

เนื้อหาที่ ๒ .....

เนื้อหาที่ ๓ .....

กิจกรรมที่ ๑ .....

กิจกรรมที่ ๒ .....

กิจกรรมที่ ๓ .....

อื่น ๆ .....

*๒.๒ ผลการวัดความรู้ ก่อน - หลัง การได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร ความรู้ - เนื้อหา - กิจกรรม ตามข้อ ๒.๑

ความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ผลการวัดความรู้ (คิดเป็นร้อยละ)		หมายเหตุ
	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	หลังเข้าร่วมโครงการ	
เนื้อหาที่ ๑			
เนื้อหาที่ ๒			
เนื้อหาที่ ๓			
กิจกรรมที่ ๑			
กิจกรรมที่ ๒			
กิจกรรมที่ ๓			
อื่น ๆ			
สรุป (เฉลี่ย)			

ส่วนที่ ๓ กิจกรรมทางการเกษตร

ก่อนเข้าร่วมโครงการ

*๓.๑ กิจกรรมทางการเกษตร มีพื้นที่รวมทั้งหมด .....ไร่ ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

๑).....-โปรดระบุรายละเอียดและผลผลิตในกิจกรรม-.....

๒) .....

๓) .....

*๓.๒ ผลผลิตต่อปี และราคาจำหน่ายผลผลิต รายได้และต้นทุนทางการเกษตรในปีที่ผ่านมา

ข้อมูลสำคัญต้องตอบ

ผลผลิตหลัก (๓ ชนิด)	พื้นที่ (ไร่)	ปริมาณผลผลิต ต่อปี (ระบุ)	ราคาผลผลิต ต่อหน่วย (บาท)	มูลค่าผลผลิต (บาท)	ต้นทุนการผลิต (บาท/ปี)	หมายเหตุ
๑.						
๒.						
๓.						
รวม						

*๓.๓ รายได้ และรายจ่ายครัวเรือนเกษตรกร (ปีที่ผ่านมา)

๓.๓.๑ รายได้ครัวเรือนเกษตรกร

รายได้รวมภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รายได้รวมนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รวม.....บาทต่อปี

๓.๓.๒ รายจ่ายครัวเรือนเกษตรกร

ต้นทุนรวมภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รายจ่ายนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รวม.....บาทต่อปี

ส่วนที่ ๔ การนำความรู้ไปปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของตนเองและการดำเนินชีวิต

หลังเข้าร่วมโครงการ

๔.๑ ผลผลิตต่อปี และราคาจำหน่ายผลผลิต รายได้ และต้นทุนการเกษตร (ผลผลิตหลักชนิดเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ)

ข้อมูลสำคัญต้องตอบ

ผลผลิตหลัก (๑ - ๓ ชนิด)	พื้นที่ (ไร่)	ปริมาณผลผลิต ต่อปี (ระบุ)	ราคาผลผลิต ต่อหน่วย (บาท)	มูลค่าผลผลิต (บาท)	ต้นทุนการผลิต (บาท/ปี)	หมายเหตุ
๑.						
๒.						
๓.						
รวม						
เปรียบเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ (คิดเป็นร้อยละ)				.....%	.....%	

๔.๒ รายได้ และรายจ่ายครัวเรือนเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ

๔.๒.๑ รายได้ครัวเรือนเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ

รายได้รวมภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รายได้รวมนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รวม.....บาทต่อปี

๔.๒.๒ รายจ่ายครัวเรือนเกษตรกรหลังการอบรม

ต้นทุนภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รายจ่ายนอกภาคการเกษตร.....บาทต่อปี

รวม.....บาทต่อปี

๔.๓ ท่านนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติ หรือ นำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหรือไม่

๔.๓.๑ นำมาใช้ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

โดย

นำมาใช้ในแปลง

เป็นวิทยากรถ่ายทอด

ช่วยเหลือ/แนะนำผู้อื่น

นำไปขยายผลให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ

นำไปเป็นข้อมูลในการวางแผนสู่การปฏิบัติในอนาคต

อื่น ๆ ระบุ .....

-๕-

ไม่ได้นำไปใช้ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

เนื่องจาก

ขาดวัสดุ/อุปกรณ์

ไม่มีพื้นที่ดำเนินการ

ขาดแหล่งทุน

ไม่มีความจำเป็น

ไม่มีเวลาดำเนินการ

อื่น ๆ ระบุ .....

๔.๓.๒ ชื่อความรู้ที่นำไปใช้ประโยชน์

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๔.๔ ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้หลังเข้าร่วมโครงการ

หัวข้อ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
๑. นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ					
๑.๑ ผลผลิตเพิ่มขึ้น					
๑.๒ ผลผลิตมีคุณภาพดีขึ้น					
๑.๓ ต้นทุนการผลิตลดลง					
๑.๔ รายได้เพิ่มขึ้น					
๒. นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต					
๓. สามารถให้ข้อแนะนำแก่บุคคลอื่นได้					

๔.๕ ข้อคิดเห็นต่อการนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการไปปรับใช้ในการผลิตทางการเกษตร

.....

.....

.....

๔.๖ สภาพความเป็นอยู่หลังเข้าร่วมโครงการ (คำอธิบาย)

.....

.....

.....

ผู้จัดเก็บข้อมูล

ชื่อ - นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

เบอร์โทร..... ข้อมูล ณ วันที่.....

หมายเหตุ : แบบสามารถปรับแก้ไขได้ตามความเหมาะสมกับรูปแบบและวิธีการที่ดำเนินงาน

โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. หลักการและเหตุผล

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารมาอย่างต่อเนื่อง ทรงมีพระราชดำริให้เริ่มดำเนินการ “โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน” ในโรงเรียนสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหารกลางวันของเด็กนักเรียน นอกจากนี้จะทำให้มีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการบริโภคตลอดช่วงการศึกษาสำหรับนักเรียนแล้ว นักเรียนยังได้รับความรู้ด้านการเกษตร เกิดทัศนคติที่ดีต่ออาชีพการเกษตร และสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ในอนาคต และทรงมีพระราชดำริให้ขยายผลการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชนพัฒนาสถานศึกษาเป็นศูนย์บริการความรู้ โดยมีหน่วยงานมาร่วมบูรณาการส่งเสริมให้ครอบครัวของนักเรียนทำการเกษตรแบบผสมผสาน และส่งเสริมการแปรรูปถนอมอาหารเพื่อบริโภค เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้จากการขายผลผลิตในขั้นต่อไป

พระราชดำรัส สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ความว่า

...อีกอย่างคือ ในชุมชนหรือครอบครัว ความตั้งใจมีอยู่ว่าไม่ใช่แค่พัฒนาโรงเรียนเท่านั้น แต่เมื่อโรงเรียนดีแล้วก็จะไปเป็นจุดที่ขยายโอกาส และขยายความรู้การปฏิบัติงานเข้าไปในชุมชน นอกจากให้ชุมชนเข้ามาช่วยเหลือแล้ว ก็ต้องปฏิบัติการในชุมชน เช่น งานเกษตร เพื่อให้ชุมชนสามารถได้รับประโยชน์นี้หรืออุตสาหกรรม ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนหรืออุตสาหกรรมขนาดเล็ก ก็สามารถให้ชุมชนปฏิบัติงานอุตสาหกรรมนั้นได้ เพราะเป็นที่ที่เราเข้าไปเห็นเข้าไปถึง อะไรที่ยังไม่ดี ยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรเราก็ต้องทำหรือว่าก้าวหน้าแล้ว ก็ต้องให้ก้าวหน้าหรือดียิ่งขึ้น ให้ทุกคนพร้อมทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย ด้านความอยู่เย็นเป็นสุข ด้านจริยธรรมก็เป็นเรื่องสำคัญ...

กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ได้ร่วมสนองงานดำเนินโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๑๔ โรงเรียน โดยส่งเสริมสนับสนุนและถ่ายทอดความรู้ เช่น หลักสูตรการผลิตพืช การขยายพันธุ์พืช การผลิตและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืช การป้องกันและกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการแปรรูปถนอมอาหารจากผลผลิตทางการเกษตร มุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมให้ครู นักเรียนและผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันทำการเกษตรแบบผสมผสาน พัฒนาโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในครัวเรือนและขยายผลไปสู่ชุมชน

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตพืชในโรงเรียน สนับสนุนและถ่ายทอดความรู้ พัฒนาโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร เพื่อให้นักเรียนมีผลผลิตพืช และนำมาประกอบเลี้ยงเป็นอาหารกลางวัน เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร ครู นักเรียนและผู้ปกครอง สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในครัวเรือน ขยายผลสู่ชุมชนและพัฒนาเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในครัวเรือนและขยายผลไปสู่ชุมชนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสนองพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒.๒ เพื่อให้นักเรียนมีผลผลิตพืช และนำมาประกอบเลี้ยงเป็นอาหารกลางวันเพียงพอตลอดปีการศึกษา

๓. เป้าหมาย / สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี
จำนวน ๑๔ โรงเรียน

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

๑) โรงเรียนร่วมใจประสิทธิ์ หมู่ที่ ๑ ตำบลบึงคอไห อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

๒) โรงเรียนร่วมจิตประสาท หมู่ที่ ๖ ตำบลบึงคอไห อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

๓) โรงเรียนรวมราษฎร์สามัคคี หมู่ที่ ๔ ตำบลบึงคอไห อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

๔) โรงเรียนเจริญติวีทยา หมู่ที่ ๕ ตำบลลำลูกกา อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

๕) โรงเรียนวัดโคก ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

๖) โรงเรียนวัดฉาง ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

๗) โรงเรียนวัดหงส์ปทุมवास ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

๘) โรงเรียนอนุบาลปทุมธานี ตำบลบางปรอก อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

๙) โรงเรียนวัดบางคูวัด หมู่ที่ ๗ ตำบลบางคูวัด อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

๑๐) โรงเรียนวัดไพร่ฟ้า ๓๓ หมู่ที่ ๒ ตำบลบางเตือ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

๑๑) โรงเรียนวัดบางเตือ หมู่ที่ ๔ ตำบลบางเตือ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

๑๒) โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาทำ (ปทุมธรรมโชติ) หมู่ที่ ๖ ตำบลบางหลวง อำเภอเมืองปทุมธานี

จังหวัดปทุมธานี

๑๓) โรงเรียนอนุบาลวัดบางนางบุญ หมู่ที่ ๔ ตำบลบางชะแยง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

๑๔) โรงเรียนวัดชินวราราม (เจริญผลวิทยาเวศม์) หมู่ที่ ๒ ตำบลบางชะแยง อำเภอเมืองปทุมธานี

จังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ กิจกรรมส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตพืชในโรงเรียน

งบประมาณ ๘๔,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๔ โรงเรียน ๆ ละ ๖,๐๐๐ บาท

ผู้ดำเนินการ : อำเภอลำลูกกาและอำเภอเมืองปทุมธานี

วิธีดำเนินการ

๑) สำรวจ/วิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ของโรงเรียน และวางแผนส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตพืช โดยออกแบบผังแปลงในรูปแบบที่เหมาะสม เช่น การผลิตแบบแปลง แบบภาชนะเหลือใช้ แบบยกแคร่ เป็นต้น

๒) ประชุมวางแผนการดำเนินงานร่วมกับครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อวางแผนการผลิต จัดทำแผนการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับความต้องการบริโภคและโภชนาการของนักเรียนได้รับสารอาหารที่ครบถ้วนเน้นให้นักเรียนบริโภคพืชที่ปลอดภัย หลากหลายชนิดทั้งพืชผักและไม้ผล การผลิตให้มีความต่อเนื่อง และมีผลผลิตเพียงพอต่อการบริโภคตลอดปีการศึกษา

/ ๓) ส่งเสริม...

๓) ส่งเสริมและฝึกปฏิบัติจริงในการจัดทำแปลงเกษตรแบบมีส่วนร่วม เน้นให้ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เกิดกระบวนการเรียนรู้ มีความรู้ทักษะในด้านการเกษตร เช่น การผลิตพืชประเภทต่าง ๆ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปลอดภัยต่อผู้บริโภค การผลิตและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืช การขยายพันธุ์พืช การป้องกัน กำจัดโรคแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน การเขตกรรม เป็นต้น

๔) จัดทำฐานเรียนรู้ด้านการผลิตพืชเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

๕) สนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่และความต้องการของโรงเรียน

๖) จัดเก็บข้อมูลผลผลิตพืชผักในแปลงเกษตร

๗) ให้คำปรึกษาแนะนำ ติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

๔.๒ การติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด รายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร (E-project Management System) จัดทำประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการโดยใช้ CIPP Model ทำการประเมินให้ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบ ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ บริบทหรือสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต เพื่อนำผลการประเมินไปพิจารณาการตอบสนองต่อเกษตรกร การใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม พัฒนาระบบการดำเนินงาน และผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ประกอบการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินการในระยะต่อไป รายงานอื่น ๆ ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด และรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีในแต่ละกิจกรรม พร้อมปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบทันทีหลังดำเนินงานเรียบร้อยแล้ว

หมายเหตุ : หน่วยงานควรมีการจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมของโครงการ เช่น รายงานหรือบันทึกการประชุมหารือวางแผน การเสนอความต้องการ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประเมินผลการอบรม บันทึกการส่งมอบและหลักฐานการตรวจรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและบันทึกการติดตามและประเมินผลการนำไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนธันวาคม ๒๕๖๘ – เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙							หน่วยงาน		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		ส.ค.	ก.ย.
๑. ส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตพืชในโรงเรียน			←			→							สนง.กษอ.
๒. การติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน			←									→	สนง.กษจ./ สนง.กษอ.

๖. งบประมาณ

จำนวนเงินงบประมาณ ๘๔,๐๐๐ บาท (แปดหมื่นสี่พันบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

โรงเรียนในโครงการ จำนวน ๑๔ โรงเรียน ได้รับการส่งเสริมการจัดทำแปลงผลิตพืชเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและปลอดภัยต่อผู้บริโภคในโรงเรียน และนำผลผลิตมาประกอบเลี้ยงอาหารกลางวันให้กับนักเรียน

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

โรงเรียนมีแปลงเกษตรที่มีผลผลิตนำมาประกอบเลี้ยงอาหารกลางวันให้กับนักเรียนเพียงพอตลอดปีการศึกษาและมีความต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถแบ่งปันผลผลิตไปยังครัวเรือนของนักเรียน

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

โรงเรียนที่ทำแปลงเกษตรเพื่อผลิตพืชที่ปลอดภัยสำหรับเป็นอาหารกลางวันแก่นักเรียนได้เพียงพอตลอดปีการศึกษา จำนวน ๑๔ โรงเรียน

เชิงคุณภาพ

โรงเรียนมีผลผลิตพืชจากแปลงเกษตรที่ผลิตได้ในโรงเรียนเพียงพอและต่อเนื่องตลอดปีการศึกษานักเรียนได้บริโภคผักและผลไม้ที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ผลผลิตมีความปลอดภัย

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ครู นักเรียน มีทักษะด้านการเกษตร เกิดกระบวนการเรียนรู้วางแผนการจัดทำแปลงเกษตรเพื่อผลิตพืชเป็นอาหารกลางวันในโรงเรียนได้เพียงพอ

๙. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นางอรุณญา ทรงบัณฑิต

หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

๒. นางสาวพรภักดิ์ พึ่งเก็บ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๐. ผู้เสนอโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๘๔,๐๐๐ บาท (แปดหมื่นสี่พันบาทถ้วน)

ลงชื่อ

 (นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง

เกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑๑. ผู้เห็นชอบโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๘๔,๐๐๐ บาท (แปดหมื่นสี่พันบาทถ้วน)

ลงชื่อ

 (นายองครักษ์ ทองนิรมล)

ตำแหน่ง

รองผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

๑๒. ผู้อนุมัติโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๘๔,๐๐๐ บาท (แปดหมื่นสี่พันบาทถ้วน)

ลงชื่อ

 (นายเอกวิทย์ มีเพียร)

ตำแหน่ง

ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

โครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) เป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและการเกษตรทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของการระบาดของศัตรูพืช ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่คุกคามความมั่นคงทางอาหารและสร้างความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ สถานการณ์ในประเทศไทยสะท้อนให้เห็นแนวโน้มการแพร่ระบาดของศัตรูพืชที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ปี ๒๕๖๘ มีการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังมากกว่า ๑.๒๔๖ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๔ ของพื้นที่ปลูกทั้งประเทศ และพบการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวมากกว่า ๖๔,๐๐๐ ไร่ หรือร้อยละ ๕.๘๒ ของพื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งประเทศ ซึ่งทั้งสองกรณีมีระดับการระบาดสูงกว่าปี ๒๕๖๗ (กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย, ๒๕๖๘) นอกจากนี้ยังปรากฏศัตรูพืชอุบัติใหม่ที่เข้ามาคุกคามระบบการผลิตพืชของไทย เช่น หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (*Fall Armyworm: Spodoptera frugiperda*) ที่มีถิ่นกำเนิดในทวีปอเมริกา ก่อนจะแพร่ระบาดเข้าสู่แอฟริกาในปี ๒๕๕๙ อินเดียในปี ๒๕๖๑ และพบการระบาดในประเทศไทยช่วงปลายปี ๒๕๖๑ (กรมวิชาการเกษตร, ม.ป.ป.) ปัจจุบันยังพบการระบาดในหลายพื้นที่มากกว่า ๕,๐๐๐ ไร่ (กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย, ๒๕๖๘) อีกทั้งโรคใบร่วงยางพาราชนิดใหม่ซึ่งเริ่มระบาดครั้งแรกที่เกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซียในปี ๒๕๕๙ และลุกลามไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ก่อนจะแพร่เข้าสู่ประเทศไทยในปี ๒๕๖๒ ปัจจุบันพบการระบาดมากกว่า ๑.๔๒๓ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๗.๘๗ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ (การยางแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.) ในขณะเดียวกัน ศัตรูพืชประจำถิ่นหลายชนิดยังปรับตัวและพัฒนาให้สามารถอาศัยพืชอาหารที่หลากหลายมากขึ้น เช่น หนอนกระทู้หอมที่ระบาดกัดกินมันสำปะหลังในจังหวัดกาญจนบุรี สร้างความเสียหายมากกว่า ๗,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๗ (กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย, ๒๕๖๗) และการระบาดของแมลงหวี่ขาวในข้าวบริเวณพื้นที่นาชลประทานภาคกลาง (กรมการข้าว, ๒๕๖๗) สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนถึงการปรับตัวของศัตรูพืชภายใต้เงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเอื้อต่อการขยายตัวและเพิ่มความถี่ในการระบาดมากขึ้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การแพร่ระบาดของศัตรูพืชภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงเป็นปัญหาที่มีความสำคัญและท้าทายต่อการเกษตรของประเทศไทย กรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี จึงให้ความสำคัญกับการติดตาม เฝ้าระวัง และพัฒนากลไกการจัดการสุขภาพพืชที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการเฝ้าระวังและเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชเชิงรุก พัฒนาเครือข่ายความรู้และบริการด้านการจัดการสุขภาพพืชทั้งในมิติของการจัดการศัตรูพืชและการจัดการดินปุ๋ย สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานด้านอารักขาพืชและดินปุ๋ย รวมถึงการติดตาม ประเมิน และรองรับการเผชิญเหตุสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช เพื่อปกป้องผลผลิตทางการเกษตร และสร้างความมั่นคงทางอาหารของประเทศอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการสุขภาพพืชที่ถูกต้องและเหมาะสมภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

๒.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถจัดการสุขภาพพืช (การจัดการศัตรูพืชและการจัดการดิน น้ำ ปุ๋ย) อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ สภาพพื้นที่ และบริบทของเกษตรกร ด้วยวิธีการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒.๓ พัฒนาเครือข่ายความรู้และบริการด้านสุขภาพพืชในพื้นที่สำหรับเชื่อมโยงองค์ความรู้ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและให้บริการด้านการอารักขาพืชและการจัดการดินปุ๋ยแก่เกษตรกร

๓. เป้าหมาย / สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

พื้นที่ทำการเกษตร (ด้านพืช) จำนวน ๘๐ ไร่

เงื่อนไขการพิจารณาพื้นที่ร่วมโครงการ

๑) บูรณาการพื้นที่ดำเนินงานกับโครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง โครงการส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร และโครงการเชิงพื้นที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพืชและมีปัญหาด้านศัตรูพืชและดินป่วย ของกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นลำดับแรก

๒) หากไม่มีพื้นที่ตามข้อ ๑) จึงพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ที่พบการระบาดของศัตรูพืช (เน้นพืชเศรษฐกิจหลัก) และมีการปฏิบัติด้านการจัดการด้านสุขภาพพืช (ป้องกัน ควบคุม ดูแล) อย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม

หมายเหตุ : การคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการ ขอให้พิจารณาให้สอดคล้องกับการตอบตัวชี้วัดของโครงการเป็นสำคัญ

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

ในพื้นที่ ๗ อำเภอของจังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

ประกอบด้วย ๓ กิจกรรม ดังนี้

๔.๑ เฝ้าระวังและเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชเชิงรุก

๔.๒ พัฒนาเครือข่ายความรู้และบริการด้านการจัดการสุขภาพพืช

๔.๓ ติดตาม ประเมิน และรองรับการเผชิญเหตุสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช

โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

๔.๑ เฝ้าระวังและเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชเชิงรุก

๔.๑.๑ พัฒนาเกษตรกรผู้สำรวจแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช

๑) สำนักงานเกษตรอำเภอรับสมัคร/คัดเลือก เกษตรกรเจ้าของแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช หรืออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) (แบบฟอร์มรับสมัครเกษตรกร ตาม QR code)

๒) สำนักงานเกษตรจังหวัด (กลุ่มอารักขาพืช) จัดอบรม หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรผู้สำรวจแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช โดยจำนวนผู้เข้ารับการอบรมจะเท่ากับจำนวนแปลงติดตามของแต่ละจังหวัด ซึ่งเนื้อหาในการอบรมประกอบด้วย การวินิจฉัยศัตรูพืชเบื้องต้น การสุ่มสำรวจ การจำแนกศัตรูพืช/ศัตรูธรรมชาติ การประเมินพื้นที่ระบาด การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM) การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและปลอดภัย การรายงานข้อมูล และให้มีการทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อน - หลังอบรมพร้อมทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม (รายละเอียดตาม QR code)

ทั้งนี้ ขอให้รายงานผลสำเร็จของการดำเนินงาน ภายในวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๘ ทาง E-mail:doae.pmd2566@gmail.com

1. แบบฟอร์มรับสมัคร
2. ประเด็นทดสอบความรู้ก่อน - หลังอบรม
3. แบบประเมินความพึงพอใจ
4. แบบสรุปความพึงพอใจ
5. แบบรายงานผลการดำเนินงาน

/๔.๑.๒ สำรวจติดตาม...

๔.๑.๒ สํารวจติดตามสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชและการแจ้งเตือน

๔.๑.๒.๑ สนับสนุนการสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชในพื้นที่เสี่ยงที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ

สนับสนุนการสำรวจและเก็บข้อมูลในแปลงปลูกพืชทุกสัปดาห์เพื่อติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชใน ศจช. พื้นที่เสี่ยงที่จะเกิดการระบาดของศัตรูพืช และแปลงในโครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยในพื้นที่เสี่ยงควรกระจายและครอบคลุมพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัด (กลุ่มอารักขาพืช) ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ และเกษตรกรเจ้าของแปลง คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการที่มีความเหมาะสมเป็นแปลงตัวแทนในการสำรวจ และดำเนินการสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พร้อมทั้งรายงานในระบบสารสนเทศข้อมูลเพื่อการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย <https://report-ppsf.doae.go.th/> โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑) คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ต้องมาจาก ๓ ส่วน คือ

๑.๑) แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชของ ศจช. โดยคัดเลือกจากแปลงของสมาชิก ศจช. ที่มีความพร้อมและสามารถเก็บข้อมูลศัตรูพืชได้ตลอดฤดูกาลผลิต ศจช. ละ ๑ แปลง โดยเป็นแปลงที่ดำเนินการปลูกพืชหลักหรือพืชรองก็ได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์การเพาะปลูกขณะนั้น

๑.๒) แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชในพื้นที่เสี่ยง โดยคัดเลือกจากแปลงปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ๑๓ ชนิด (ข้าว มันสำปะหลัง มะพร้าว กาแฟ ทูเรียน ลำไย ข้าวโพด สับปะรด ปาล์มน้ำมัน มังคุด ยางพารา เงาะ และอ้อย) ก่อนเป็นลำดับแรก หากไม่มีหรือไม่เหมาะสมด้วยเหตุผลต่าง ๆ จึงพิจารณาพืชเศรษฐกิจอื่นในพื้นที่เป็นลำดับถัดไป ซึ่งต้องเป็นแปลงที่ไม่ซ้ำกับแปลงติดตามฯ ของ ศจช. โดยให้แปลงติดตามฯ กระจายตัวครอบคลุมพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ โดยอาจใช้ Grid เป็นเครื่องมือกำหนดขอบเขต

เป้าหมายแปลงติดตามฯ และคู่มือการสำรวจ

๑.๓) แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชในโครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง จำนวนแปลงเป้าหมายตามที่กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยกำหนด (ตาม QR code) และให้รายงานผลการคัดเลือกแปลง (รายงานทำเนียบแปลง) ภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ทาง E-mail: doae.pmd2566@gmail.com

๒) กำหนดขนาดพื้นที่สำรวจและดำเนินการสำรวจสถานการณ์ศัตรูพืชทุกสัปดาห์ โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบร่วมกับเกษตรกรเจ้าของแปลงฯ หรือสมาชิก ศจช. หรือ อกม. หรือหมอพืชชุมชนตามวิธีที่ระบุในคู่มือและแบบสำรวจแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช (ตาม QR code)

๓) จัดทำป้ายประจำแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช กรณีแปลงฯ ที่จัดตั้งใหม่ หรือป้ายแปลงเดิมชำรุด (ขนาด ๑.๐ เมตร x ๐.๘ เมตร) ตามตัวอย่าง โดยบนป้ายแปลงระบุชื่อเจ้าของแปลง ที่ตั้งแปลง

/ชนิดพืช...

ชนิดพืช พื้นที่ปลูก ชนิดศัตรูพืชที่พบ พร้อม QR code สำหรับใส่ข้อมูลแนวทางการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่พบ
ในแปลงขณะนั้น สำหรับแปลงที่มีป้ายแปลงๆ แล้วสามารถใช้อันเดิมได้ (เพิ่ม QR code สำหรับใส่ข้อมูลแนวทางการ
ป้องกันกำจัดฯ ถ้าสามารถทำได้) พร้อมทั้งจัดเตรียมธงสีแดง สีเหลือง และสีเขียว สัญลักษณ์สำหรับแจ้งสถานการณ์
ศัตรูพืช (สีแดง หมายถึง พบการระบาด, สีเหลือง หมายถึง เฝ้าระวัง และสีเขียว หมายถึง สถานการณ์ปกติ)

ตัวอย่างป้าย

แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน
เจ้าของแปลง.....
ที่ตั้งแปลง.....
ชนิดพืช..... พื้นที่ .....ไร่.....งาน
ศัตรูพืชที่พบ.....

แนวทางการป้องกันกำจัด

แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชในพื้นที่เสี่ยง
เจ้าของแปลง.....
ที่ตั้งแปลง.....
ชนิดพืช..... พื้นที่ .....ไร่.....งาน
ศัตรูพืชที่พบ.....

แนวทางการป้องกันกำจัด

แปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช
ในโครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
เจ้าของแปลง.....
ที่ตั้งแปลง.....
ชนิดพืช..... พื้นที่ .....ไร่.....งาน
ศัตรูพืชที่พบ.....

แนวทางการป้องกันกำจัด

๔) แจ้งเตือนสถานการณ์การระบาดให้ชุมชนทราบตลอดสัปดาห์ โดยใช้สัญลักษณ์ธง
ที่บอกความหมาย ดังนี้

- สีเขียว หมายถึง เหตุการณ์ปกติ ไม่พบการระบาดศัตรูพืช
- สีเหลือง หมายถึง เริ่มพบการระบาดของศัตรูพืช หรือพบศัตรูพืชปริมาณน้อย
- สีแดง หมายถึง พบการระบาดของศัตรูพืชในระดับที่รุนแรง หรือพบศัตรูพืชปริมาณมาก

๕) จัดทำคำแนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่สำรวจพบและศัตรูพืชที่คาดว่าจะมีแนวโน้ม
พบการระบาดใส่ใน QR code

๖) เมื่อทำการสำรวจเสร็จสิ้นในแต่ละสัปดาห์ ต้องนำข้อมูลที่สำรวจได้มาวิเคราะห์
สถานการณ์การระบาดเพื่อแจ้งเตือนภัยในพื้นที่ พร้อมรายงานข้อมูลออนไลน์ผ่านระบบสารสนเทศข้อมูล
เพื่อการรักษาพืชและจัดการดินปุ๋ย (<https://report-ppsf.doae.go.th>) ในระบบติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชรายแปลง

๔.๑.๓ ประเมินความหนาแน่นและการจัดการเพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการระบาดของศัตรูพืช

๔.๑.๓.๑ สุ่มสำรวจเพื่อประเมินความหนาแน่นของพื้นที่ระบาดของศัตรูพืชระดับพื้นที่ (ด้วยวิธีเร่งด่วน RRA) ดำเนินการโดย

๑) คัดเลือกชนิดพืชเศรษฐกิจหลักของอำเภอ ๑ ชนิด ที่มีพบการระบาดของศัตรูพืช (เลือกสำรวจ ๒ ชนิดกรณีระยะเวลาเพาะปลูกไม่ครบ ๑๐ เดือน) และระบุชนิดศัตรูพืชที่สำคัญของพืชเศรษฐกิจนั้น (ศัตรูหลัก) อย่างน้อย ๓ ลำดับ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอคัดเลือกและให้ข้อมูล (ดำเนินการทุกอำเภอ)

ทั้งนี้ ขอให้รายงานชนิดพืชและศัตรูหลักของพืชที่คัดเลือก ให้กรมส่งเสริมการเกษตรภายในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ (แบบรายงานที่ ๑ การคัดเลือกชนิดพืชและศัตรูหลัก ตาม QR code ทำกิจกรรม)

๒) สำรวจความหนาแน่นของศัตรูหลักของพืช ตามข้อ ๑) โดยใช้หลักสถิติ คำนวณตามตารางการคำนวณความหนาแน่นหรือร้อยละของการระบาด เพื่อหาพื้นที่ระบาดทั้งหมดของอำเภอ ๆ ละ ๑๐ ครั้ง (เดือนละ ๑ ครั้ง) และรายงานความหนาแน่นของศัตรูพืชหลักของพืชเศรษฐกิจและพื้นที่ระบาดของทั้งอำเภอ ตามแบบรายงานที่ ๒ ใน QR code ทุกเดือน ทาง E-mail: doae.pmd2566@gmail.com

๓) จัดทำกราฟเส้นแสดงแนวโน้มของสถานการณ์ศัตรูพืชที่สำคัญ (ศัตรูหลัก) ๓ ชนิด (กราฟแสดงความหนาแน่นของพื้นที่ระบาดของศัตรูพืชที่คำนวณจากร้อยละของพื้นที่ระบาดที่พบในพื้นที่ปลูกในแต่ละเดือน) ตลอดระยะเวลา ๑๐ เดือน หลังเสร็จสิ้นกิจกรรม เพื่อจัดทำเป็นสถิติช่วงเวลาที่เกิดการระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญในพื้นที่ในแต่ละปี เพื่อพิจารณาแนวโน้มหรือโอกาสเกิดการระบาดในช่วงเวลาเดียวกันของปีถัดไป นำสู่การวางแผนบริหารจัดการศัตรูพืช เพื่อลดความเสี่ยงและผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการระบาดของศัตรูพืช

๔) รายงานผลการบริหารจัดการศัตรูพืช เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อพืชเศรษฐกิจสำคัญในพื้นที่ รายละเอียดกิจกรรมประเมินความหนาแน่นตาม QR code ทำกิจกรรม

รายละเอียดการประเมินความหนาแน่นของศัตรูพืช และ แบบรายงาน

๔.๑.๔ ควบคุม ป้องกัน และเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช

สนับสนุนการควบคุม ป้องกัน และเตรียมความพร้อมรับมือการระบาดของศัตรูพืช ผลิตปัจจัยควบคุมศัตรูพืช ได้แก่ หัวเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืช จุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืช (พร้อมใช้) เชื้อไวรัสเอ็นพีวี เชื้อแบคทีเรียปฏิชีวนะ แตนเบียนควบคุมศัตรูมะพร้าว แมลงศัตรูธรรมชาติต่าง ๆ สารสกัดธรรมชาติ และแมลงวันผลไม้เป็นหมัน สนับสนุนให้พื้นที่ที่พบการระบาดของศัตรูพืชและ/หรือเคยมีประวัติเกิดศัตรูพืชระบาดรุนแรง ยังคงมีความจำเป็นต้องการดูแล ควบคุมศัตรูพืชอย่างต่อเนื่อง เพื่อบรรเทาความเสียหายต่อผลผลิต และไม่กลายเป็นแหล่งแพร่กระจายของศัตรูพืชไปยังพื้นที่ข้างเคียง รวมถึงสนับสนุนการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมการเกษตรต่าง ๆ ตามที่ระบุในพื้นที่เป้าหมายดำเนินโครงการ ดำเนินการโดย

๔.๑.๔.๑ ผลิตชีวภัณฑ์ชนิดพร้อมใช้ สนับสนุนลงพื้นที่เสี่ยง พื้นที่ระบาดและการให้บริการ

เกษตรกร

สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอที่มีศักยภาพ **ผลิตชีวภัณฑ์ชนิดพร้อมใช้** สนับสนุนลงพื้นที่เสี่ยง พื้นที่ตามเป้าหมายดำเนินการ และการให้บริการเกษตรกรทั่วไป (ตามความเหมาะสม) ได้แก่ ผลิตขยายเชื้อราควบคุมศัตรูพืชและเตรียมการเผชิญเหตุภัยพิบัติธรรมชาติและศัตรูพืชระบาดชนิดพร้อมใช้ โดยต้องผลิตชีวภัณฑ์ชนิดพร้อมใช้เพื่อนำไปใช้ในพื้นที่เป้าหมายไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง ในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชและสำนักงานเกษตรจังหวัด **ต้องวางแผนร่วมกัน**ด้วยการวิเคราะห์ภาวะการผลิตพืชในพื้นที่ การระบาดตามหลักสถิติ หรือสถานการณ์ที่ผ่านมา เพื่อการวางแผนป้องกันการระบาดของศัตรูพืชเชิงรุก เน้นวางแผนการผลิตขยายเพื่อนำไปใช้ป้องกันก่อนเกิดการระบาดของศัตรูพืชสำคัญ และเมื่อมีการดำเนินงานแล้ว ให้รายงานผลการผลิตและสนับสนุนผ่านระบบสารสนเทศข้อมูลเพื่อการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย (<https://report-ppsf.doe.go.th/site/module>) --> ระบบรายงานการผลิตและใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง (ทุกครั้งที่ได้รับการสนับสนุนหรือจัดส่ง) ตลอดปีงบประมาณ โดยมีสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ติดตาม กำกับดูแลการวางแผนการดำเนินงาน ผลการผลิตขยายและการนำไปใช้ในพื้นที่ร่วมกับกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

๔.๒ พัฒนาเครือข่ายความรู้และบริการด้านการจัดการสุขภาพพืช

๔.๒.๑ พัฒนาศักยภาพการดำเนินงานอารักขาพืชและดินปุ๋ย

๔.๒.๑.๑ พัฒนาเกษตรกรตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรตามพระราชดำริ

๑) ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรตามพระราชดำริ

ในพื้นที่มูลค่าสูง

สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ ต้องการพัฒนาระบบการผลิตพืช การจัดการผลผลิตให้มีคุณภาพ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาการเพาะปลูกพืช และยังไม่เคยได้รับการพัฒนาเป็นโรงเรียนเกษตรกรตามพระราชดำริ โดยทีมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจากสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ผู้ที่ได้รับการพัฒนาเป็นวิทยากรกระบวนการ (Master Trainer) และวิทยากรพี่เลี้ยง (Facilitator) กระบวนการโรงเรียนเกษตรกรมาแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้มีประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรด้วยกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ผู้มีประสบการณ์ด้านงานอารักขาพืชร่วมดำเนินการเป็นทีมวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกร เกษตรกรกลุ่มละ ๒๐ ราย จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้แบบมีส่วนร่วมตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จำนวนอย่างน้อย ๘ ครั้ง/กลุ่ม โดยประเด็นการเรียนรู้มาจากการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการและประเมินความรู้ของเกษตรกรก่อนและหลังการเรียนรู้ (ตัวอย่างของจริง/รูปภาพ/ข้อความ) ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตลอดกระบวนการเพาะปลูกพืช การจัดการดิน การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (Integrated pest management : IPM) และเน้นการฝึกปฏิบัติจริงตามขั้นตอนกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ได้แก่ การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกษตรกร วิเคราะห์ปัญหาของกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการแก้ไข (จัดทำปฏิทินการเพาะปลูกพืช) นำไปสู่การจัดทำหลักสูตรกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร จัดทำแปลงเรียนรู้ (แปลงเกษตรกร และแปลง IPM หรือดำเนินการแปลงพืชสูจนทราบ) วิเคราะห์ดิน วิเคราะห์ระบบนิเวศเกษตร (Agro-ecosystem analysis : AESA) การเรียนรู้จากหัวข้อพิเศษ เสริมด้วยการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ การจัดทำแปลงทดลองศึกษาทำสวนแมลง (Insect Zoo) การสรุปบทเรียน รวมถึงการนำเสนอผลการเรียนรู้ และการจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนเกษตรกร เป็นต้น

โดยดำเนิน...

โดยดำเนินการในกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายที่เป็นพืชมูลค่าสูงของจังหวัดเป็นหลัก และหรือเกษตรกรเครือข่ายที่มีความต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปลูกพืชชนิดเดียวกับพืชมูลค่าสูง ทั้งนี้ ขอให้บูรณาการ การดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชน ร่วมกันถ่ายทอดความรู้ด้วยรูปแบบ การมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกร ด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับบุคคลเป้าหมาย สถานการณ์และสภาพพื้นที่จริง ตามที่จังหวัด/อำเภอพิจารณาแล้วว่าเหมาะสม เกิดประสิทธิภาพ ทำให้เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นด้วยการ เริ่มปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเพาะปลูกพืชที่เหมาะสมมากขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่การจัดการดิน การจัดการน้ำ การเลือกพันธุ์พืช การจัดการแปลงเพาะปลูก และการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม พร้อมจัดทำแปลงเรียนรู้ (ตามกิจกรรมจัดทำแปลงเรียนรู้โรงเรียนเกษตรกรตามพระราชดำรินิพชมูลค่าสูง) เพื่อให้เกษตรกรได้ฝึกปฏิบัติจริง จากการศึกษา ทดลอง ทดสอบ วิเคราะห์ข้อมูลแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดกลุ่มเป้าหมาย ที่ดำเนินการตาม QR Code

๒) จัดทำแปลงเรียนรู้โรงเรียนเกษตรกรตามพระราชดำรินิพชมูลค่าสูง

จัดทำแปลงเรียนรู้จากปัญหาที่เกษตรกรได้วิเคราะห์ร่วมกัน สำหรับศึกษาและ เปรียบเทียบวิธีการจัดการในการเพาะปลูกพืช ระหว่างวิธีการปฏิบัติของเกษตรกร และวิธีการปฏิบัติตามหลักวิชาการ โดยให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในแปลงเรียนรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับเทคโนโลยีด้วยตัวของเกษตรกร ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ร่วมกัน ดังนี้

๒.๑) คัดเลือกแปลง จำนวน ๒ แปลง ได้แก่

๒.๑.๑) แปลงเรียนรู้ จำนวน ๑ แปลง เป็นแปลงที่เกษตรกรปฏิบัติตามหลัก วิชาการ เช่น วิธีการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM) วิธีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน หรือประเด็นอื่น ๆ ที่เกษตรกร ต้องการแก้ไขปัญหา เป็นต้น ดำเนินการจากงบประมาณที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้อนุญาตสรรหาให้

๒.๑.๒) แปลงเกษตรกร จำนวน ๑ แปลง เป็นแปลงที่เกษตรกรปฏิบัติด้วย วิธีปัจจุบันทั้งนี้ ชนิดและพันธุ์พืชของแปลงเรียนรู้ และแปลงเกษตรกร ต้องเป็นชนิดและพันธุ์เดียวกัน มีพื้นที่ เท่ากัน หรือใกล้เคียงกัน ตั้งอยู่ใกล้โรงเรียนเกษตรกรตามพระราชดำรินิพชมูลค่าสูง หรือแหล่งชุมชน และมีขนาดแปลง ที่เหมาะสมตามชนิดพืช เช่น ข้าว พื้นที่อย่างน้อย ๑ ไร่ พืชไร่/ไม้ผล พื้นที่อย่างน้อย ๑ ไร่ และพืชผัก พื้นที่อย่างน้อย ๑ งาน เป็นต้น (สำหรับเปรียบเทียบผลการปฏิบัติของเกษตรกรระหว่างวิธีการเดิมกับในแปลงเรียนรู้)

๒.๒) จัดซื้อ/จัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดทำแปลงเรียนรู้

๒.๓) จัดทำป้ายแปลงเรียนรู้ (ขนาดป้ายตามความเหมาะสม)

๒.๔) ติดตามผล และรายงานโดยบันทึกข้อมูลการจัดทำแปลงเรียนรู้ และแปลง เกษตรกรตลอดฤดูกาลเพาะปลูก วิเคราะห์เปรียบเทียบผลและสรุปรายงานผลให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

กลุ่มเป้าหมายที่ดำเนินการ : กิจกรรมกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

/๔.๒.๒ สนับสนุน...

๔.๒.๒ สนับสนุนการขับเคลื่อนศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศตปช.) คู่ Service Provider ดินปุ๋ยชุมชน ดำเนินการโดยกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ดังนี้

๔.๒.๒.๑ ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศตปช.)

๑) ประเมินศักยภาพของ ศตปช.

สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันประเมินศักยภาพของ ศตปช. โดยใช้แบบประเมินการพัฒนาศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องของผลการประเมิน จัดทำทำเนียบศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนของจังหวัด โดยระบุการให้บริการผลิตภัณฑ์หรือกิจกรรมที่ ศตปช. ให้บริการกับสมาชิกและชุมชน พร้อมทั้ง ร่วมกันวางแผนพัฒนา ศตปช. เพื่อเตรียมความพร้อมพัฒนา ศตปช. ให้เป็นศูนย์บริการด้านการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยในชุมชนได้อย่างเข้มแข็งหรือพัฒนาสู่การเป็น Service Provider ในอนาคต ทั้งนี้ ขอให้ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน รวมถึงกิจกรรม และการให้บริการของศูนย์ให้ชุมชน และบุคคลทั่วไปทราบ ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทาง online และ offline

๒) จัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการประเมิน

คัดเลือกสมาชิกศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศตปช.) ที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ระดับอำเภอ ไม่น้อยกว่า ๑๐ ราย เข้าร่วมกิจกรรมจัดกระบวนการเรียนรู้ จำนวน ๑ ครั้ง เพื่อขยายผลการให้บริการของ ศตปช. ผ่านการใช้เทคโนโลยีด้านการจัดการดินและการใช้ปุ๋ย โดยร่วมกันคิดวิเคราะห์ จัดทำแนวทางการพัฒนาและคัดเลือกหัวข้อ/ประเด็นการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามผลการประเมินศักยภาพของ ศตปช. และความต้องการของสมาชิก โดยเน้นการแก้ไขปัญหา ความท้าทายของ ศตปช. การจัดการดิน การใช้ปุ๋ย การให้บริการด้านดินปุ๋ยของ ศตปช. เช่น ศตปช. ระดับ B และระดับ C ตั้งเป้าหมายพัฒนาสู่ระดับ A อาจเรียนรู้เกี่ยวกับการให้คำแนะนำการเก็บตัวอย่างดิน การแปลผลตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ การผลิตปุ๋ยหมักไม่กลับกอง สนับสนุนให้กลุ่มสร้างแปลงเรียนรู้การอนุรักษ์ความอุดมสมบูรณ์ของดิน การจัดการธาตุอาหารในพืช เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการจัดการดินและปุ๋ยที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและบริบทพื้นที่ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกลุ่มและการให้บริการ การประชาสัมพันธ์กลุ่ม โดยใช้เทคโนโลยี การถ่ายทอดความรู้สู่สาธารณะ และการให้บริการด้านดินและปุ๋ยอย่างครบวงจร เป็นต้น เพื่อให้สมาชิก ศตปช. สามารถพัฒนาตนเอง พัฒนากลุ่ม พัฒนาการให้บริการ และพัฒนาชุมชนในด้านการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของกลุ่มและพื้นที่

ทั้งนี้ สมาชิก ศตปช. ที่เข้าร่วมกิจกรรมการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องทำการประเมินความรู้ ก่อนและหลังการจัดกระบวนการเรียนรู้ (Pre-Test, Post-Test) และเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานแล้ว ขอให้สรุปและรายงานการขยายผลฯ ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ โดยส่งในรูปแบบไฟล์ทาง E-mail: soilfer2566@gmail.com ภายในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๙

๔.๒.๒.๒ สนับสนุนการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดดำเนินการ ดังนี้

๑) สนับสนุนชุด soil test kit เพื่อบริการตรวจวิเคราะห์ดินในแปลงเรียนรู้และพืชมูลค่าสูง

สำนักงานเกษตรจังหวัดจัดหาชุดตรวจวิเคราะห์ดิน จังหวัดละ ๑ ชุด เพื่อสนับสนุนการตรวจวิเคราะห์ดินให้กับแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินปุ๋ยเฉพาะด้าน ของศตปช. พืชมูลค่าสูง และเกษตรกรสมาชิก ศตปช. (ที่ไม่เคยตรวจวิเคราะห์ดินภายในเวลา ๒ ปีย้อนหลัง)

/ทั้งนี้...

ทั้งนี้ ให้จังหวัดพิจารณาตรวจวิเคราะห์ดินและให้คำแนะนำการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยตามผลวิเคราะห์ให้กับแปลงเรียนรู้ในโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง อย่างน้อยจังหวัดละ ๑ address เป็นลำดับแรก

- ๒) สนับสนุนการจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยเฉพาะด้าน
สนับสนุนการจัดทำแปลงเรียนรู้ โดยคัดเลือกแปลงเรียนรู้อำเภอละ ๑ แปลง

๒.๑) สำนักงานเกษตรอำเภอคัดเลือกเกษตรกรสมาชิกของ ศตปช. ที่สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ไปสู่เกษตรกรในชุมชน เพื่อจัดทำแปลงเรียนรู้การจัดการดินและการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต หรือแปลงเรียนรู้การจัดการดินและการใช้ปุ๋ยตามที่ได้วิเคราะห์ไว้ หรือกำหนดประเด็นร่วมกันจากการแสดงความคิดเห็นแบบมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการดินและใช้ปุ๋ยในพื้นที่ด้วยเครื่องมือต่าง ๆ เช่น ปฏิทินการเพาะปลูกพืช Smart A๔ จำนวน ๑ แปลง ขนาดพื้นที่ตามความเหมาะสม เพื่อใช้เป็นจุดถ่ายทอดความรู้และขยายผลในประเด็นดังกล่าว ขอให้พิจารณาเลือกเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับชนิดพืชและสภาพปัญหาดิน เช่น ข้าว (วิเคราะห์ดิน ปรับค่า pH ดิน ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ จัดการฟาง/ไถกลบตอซัง) อ้อย (วิเคราะห์ดิน ปรับค่า pH ดิน ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ เตรียมแปลงปลูก ไถระเบิดดินดาน) ไม้ผล (วิเคราะห์ดิน-ใบพืช ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใช้ปุ๋ยผสมผสาน ใช้ปุ๋ยชีวภาพ เช่น ปุ๋ยละลายฟอสเฟต ไมคอร์ไรซ่า) มันสำปะหลัง (วิเคราะห์ดิน ปรับค่า pH ดินตามสภาพปัญหา ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ ไถระเบิดดินดาน ให้ปุ๋ยพร้อมระบบน้ำ) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (วิเคราะห์ดิน ปรับค่า pH ดินตามสภาพปัญหา วางแผนเพาะปลูกตามข้อมูลพยากรณ์อากาศ ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์) พืชผัก (วิเคราะห์ดิน ปรับค่า pH ตามสภาพปัญหา ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใช้ปุ๋ยผสมผสาน ผลิตและใช้แทนแฉง) เน้นการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพตามหลัก ๔ ถูก (ถูกสูตร ถูกอัตรา ถูกเวลา ถูกวิธี) โดยต้องมีการเก็บข้อมูลเปรียบเทียบแปลงเรียนรู้ฯ กับแปลงเกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยตามวิธีการเดิมของเกษตรกร เพื่อให้เห็นความแตกต่างของต้นทุนการผลิตและผลผลิต รวมถึงความแตกต่างในด้านอื่น ๆ เช่น การเจริญเติบโต ความแข็งแรง ความทนทานต่อโรคและแมลงของต้นพืช ต้นทุนการใช้ปุ๋ยและการใช้สารเคมี โดยทั้ง ๒ แปลง ต้องมีการปฏิบัติแบบเดียวกัน ยกเว้นเรื่องการใช้ปุ๋ยที่แตกต่างกัน (สูตรปุ๋ยและจำนวนครั้งในการใส่ให้เป็นไปตามคำแนะนำ) โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

๒.๒) เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับเกษตรกรเจ้าของแปลงเรียนรู้จัดเก็บข้อมูลตามแบบเก็บข้อมูลแปลงเรียนรู้ ใน QR Code

๒.๓) สำนักงานเกษตรจังหวัด หรือสำนักงานเกษตรอำเภอจัดทำป้ายแปลงเรียนรู้เพื่อแสดงรายละเอียดของการจัดทำแปลง เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้กับเกษตรกรสมาชิก ศตปช. และเกษตรกรในชุมชนได้ทราบ ขอให้ใช้ข้อความแบบเดียวกันตามตัวอย่างป้ายแปลงเรียนรู้ใน QR Code เพื่อประโยชน์ในการขยายผลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๒.๔) สำนักงานเกษตรจังหวัด ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ สนับสนุนค่าใช้จ่ายหรือจัดซื้อ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดทำแปลงเรียนรู้ตามความต้องการของศูนย์ที่ผ่านการวิเคราะห์มาแล้ว เช่น วัสดุสำนักงาน วัสดุปรับปรุงดิน ชุดตรวจสอบ N P K และ pH ในดินแบบรวดเร็ว แมปุ๋ย ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ วัสดุอุปกรณ์ทำปุ๋ยอินทรีย์/ชีวภาพ วัสดุอุปกรณ์สำหรับผลิตขยายแทนแฉง เป็นต้น

๒.๕) สรุปผลการจัดทำแปลงเรียนรู้ รวมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานและความสำเร็จของแปลงเรียนรู้ ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทาง online และ offline และรายงานผลให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ โดยส่งในรูปแบบไฟล์ทาง E-mail: soilfer2566@gmail.com ภายในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๙

/แบบฟอร์ม...

แบบฟอร์ม/เอกสาร (แบบฟอร์มแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยเฉพาะด้าน ปี ๒๕๖๙) ตาม QR code

แบบฟอร์มรายงานด้านดินปุ๋ย ปี ๒๕๖๙

๔.๒.๓ สร้างความเข้มแข็งการดำเนินงานคลินิกพืช

๔.๒.๓.๑ เพิ่มสมรรถนะของหมอพืชชุมชน

ดำเนินการโดย สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ สนับสนุนให้หมอพืชชุมชน (ที่มีรายชื่อตามทำเนียบหมอพืชชุมชน) ให้กลายเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเข้มแข็งให้กับงานคลินิกพืช ด้วยการเพิ่มสมรรถนะให้กับหมอพืชชุมชน และสร้างการรับรู้สู่สาธารณะให้เกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานคลินิกพืชมีความเข้มแข็งและเกิดประโยชน์เป็นที่ประจักษ์และยอมรับในสังคมเกษตร ดังนี้

๑) เพิ่มสมรรถนะให้กับหมอพืชชุมชน

เพื่อขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมของหมอพืชชุมชนด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะ (Competency) ให้กับหมอพืชชุมชนครอบคลุมทั้งด้าน ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) รวมถึงทัศนคติ หรือคุณลักษณะทางพฤติกรรม (Attributes) ให้เป็นไปในเชิงบวกเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและการให้บริการด้านการอารักขาพืชแก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกันวางแผนการดำเนินกิจกรรมสำหรับการเสริมสร้างสมรรถนะของหมอพืชชุมชน ผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่อาจเป็นกิจกรรมใหม่ หรือบูรณาการกับกิจกรรมตามระบบส่งเสริมการเกษตร Training and Visit system (T&V system) ที่ต้องดำเนินการอยู่แล้ว ตัวอย่างกิจกรรม เช่น

๑.๑) การส่งมอบความรู้ใหม่ให้เกษตรกรด้วยรูปแบบต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม การเรียนรู้

จากสถานการณ์จริง

๑.๒) จัดประชุมแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างหมอพืชชุมชน ไปจนถึงเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ระดับอำเภอ/จังหวัด

๑.๓) เจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดและอำเภอเป็นพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานให้กับหมอพืชชุมชน

๑.๔) จัดทำหรือจัดหาสื่อวิชาการสนับสนุนการปฏิบัติงานของหมอพืชและหมอพืชชุมชน

๑.๕) ในกรณีที่พิจารณาแล้วว่าหมอพืชชุมชนรายใดมีสมรรถนะสูง ให้พัฒนา

หมอพืชชุมชนรายนั้น ๆ เป็นวิทยากร/พี่เลี้ยง ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรรายอื่นหรือกลุ่มเกษตรกรอื่นต่อไป ทั้งนี้ กลุ่มส่งเสริมการวินิจฉัยศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย จะนำผลการประเมินศักยภาพของหมอพืชชุมชนที่ผ่านมาร่วมกับการติดตามการดำเนินงาน และสะท้อนผลดังกล่าวให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบเพื่อนำไปใช้ประกอบการวางแผนการพัฒนา โดยจะแจ้งรายละเอียดการดำเนินงานและแบบประเมินให้ทราบต่อไป

/๒) สร้างการรับรู้...

๒) สร้างการรับรู้สู่สาธารณะ

เป็นการให้เกษตรกรและสาธารณชนทั่วไปรับรู้เกี่ยวกับการมีอยู่ของหมอพืชชุมชน ความสำคัญ บทบาทหน้าที่ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการดังนี้

๒.๑) สร้างบทบาทเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหมอพืชชุมชนกับเจ้าหน้าที่ อารักขาพืชของสำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัดให้เกิดขึ้นจริง เช่น รับแจ้ง ส่งต่อปัญหาที่ซับซ้อน ประสานงาน หรือติดตามปัญหาศัตรูพืชในพื้นที่เพื่อการเข้าถึงการบริการคลินิกพืชที่สะดวก รวดเร็ว และครอบคลุม เป็นผู้ช่วย เจ้าหน้าที่ ในการให้บริการคลินิกพืชระดับจังหวัด/อำเภอ งานคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ หรือจังหวัดเคลื่อนที่ และสถานที่อื่น ๆ ตามความเหมาะสม กิจกรรมวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ (Field Day) ฯลฯ

๒.๒) จัดกิจกรรมเชื่อมโยงเครือข่าย ถ่ายทอดความรู้และบริการคลินิกพืช เช่น

- กำหนดวันให้บริการคลินิกพืชระดับอำเภอ/จังหวัด ร่วมกันระหว่างหมอพืชชุมชน และเจ้าหน้าที่
- หมอพืชชุมชนร่วมเป็นวิทยากรหรือเป็นพี่เลี้ยงถ่ายทอดความรู้กับเจ้าหน้าที่

๒.๓) ประชาสัมพันธ์ แนะนำหมอพืชชุมชน และสร้างความน่าเชื่อถือต่อเวทีชุมชน และเครือข่ายด้านอารักขาพืช (ศจช./ศดช./ศพก./อกม. ฯลฯ) กลุ่มเกษตรกร เกษตรกรผู้นำ หรือผู้นำชุมชน ฯลฯ เช่น

- จัดเวทีประชาคม/เวทีชุมชนระดับตำบล เพื่อแนะนำหมอพืชชุมชนให้เกษตรกรรู้จัก แนะนำรายชื่อหมอพืชชุมชน ให้เกษตรกรรู้จัก ว่ามีใครบ้าง อยู่หมู่บ้านใด สามารถติดต่อได้ที่ไหน
- ให้หมอพืชชุมชน นำเสนอประสบการณ์จริง เช่น การวินิจฉัยโรคพืชในพื้นที่ หรือกรณีตัวอย่างที่ช่วยแก้ปัญหาได้

- ติดป้ายประชาสัมพันธ์ หรือโปสเตอร์ “ทำความรู้จักหมอพืชชุมชน” หรือ “ทำเนียบหมอพืชชุมชน” ไว้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด ศาลากลางหมู่บ้าน ศจช. และ ศพก. เป็นต้น
- สร้างการรับรู้ผ่านสื่อท้องถิ่น เช่น หอกระจายข่าว วิทยุชุมชน สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น

๒.๔) บูรณาการบทบาทของหมอพืชชุมชนร่วมกับเครือข่ายด้านอารักขาพืช หรือกิจกรรมงานส่งเสริมการเกษตรอื่น ๆ ในพื้นที่ เช่น

- บูรณาการกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ตัวอย่างเช่น กำหนดให้หมอพืชชุมชนมีบทบาทในการวินิจฉัยศัตรูพืชเบื้องต้นของ ศจช. หรือร่วมเป็นวิทยากรสาธิตการวินิจฉัยอาการผิดปกติของพืช จัดทำฐานการเรียนรู้ด้านการวินิจฉัยและจัดการศัตรูพืช หรือจัดทำตารางเวรบริการคลินิกพืชชุมชน โดยหมอพืชชุมชนเข้าร่วมให้คำปรึกษากับเจ้าหน้าที่ ตลอดจนเชื่อมโยงการรายงานสถานการณ์ศัตรูพืชในชุมชน หรือใช้พื้นที่ ศพก. เป็นจุดนัดพบและประชาสัมพันธ์การบริการของหมอพืชชุมชน เป็นต้น

- การบูรณาการกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ตัวอย่างเช่น เป็นวิทยากรร่วม ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือการจัดคลินิกพืชเคลื่อนที่ จัดฐานการเรียนรู้ด้านอารักขาพืช ภายใน ศพก. ที่หมอพืชชุมชนช่วยดูแลร่วมกับเจ้าหน้าที่ ใช้พื้นที่ ศพก. เป็นจุดนัดพบ/แนะนำหมอพืชชุมชน/ให้บริการวินิจฉัยศัตรูพืชเบื้องต้นอย่างเป็นทางการ

ทั้งนี้ ขอให้สำนักงานเกษตรจังหวัด วางแผน รวบรวมผลการดำเนินงาน และจัดทำรายงานผลส่งให้กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยทราบ ภายในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๙ ทาง E-mail: pestdiag.data@gmail.com

๔.๒.๓.๒ สนับสนุนการดำเนินงานคลินิกพืชสนับสนุนการสร้างความรู้เข้มแข็ง
ให้กับบริการคลินิกพืช เพื่อบริหารจัดการและพัฒนาการให้บริการคลินิกพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินการโดย

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัด เปิดให้บริการคลินิกพืชตามแนวทางการดำเนินงานคลินิกพืช และทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเครือข่ายคลินิกพืชระดับจังหวัดในการตรวจวินิจฉัยอาการผิดปกติของพืชและให้คำแนะนำ ลงพื้นที่กำกับ ติดตาม ประสานงานและสนับสนุนองค์ความรู้/เทคโนโลยีหรือที่เกี่ยวข้องเพื่อการให้บริการคลินิกพืชระดับอำเภอ และสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการให้บริการคลินิกพืชและเครือข่ายทั้งระดับจังหวัด อำเภอ และระดับชุมชน (หมอพืชชุมชน) ในพื้นที่ผ่านการประชาสัมพันธ์ ถ่ายทอดความรู้ จัดทำสื่อหรือช่องทางอื่น และสรุปผลการให้บริการวินิจฉัยอาการผิดปกติของพืชบันทึกในระบบคลินิกพืชทุกครั้ง ผ่านระบบสารสนเทศข้อมูลเพื่อการอารักขาพืชและการจัดการดินปุ๋ย (<https://report-ppsf.doae.go.th/> เลือกระบบคลินิกพืช) โดยให้เกษตรกรทำการประเมินตามแบบประเมินการให้บริการคลินิกพืชตามที่กำหนดทุกครั้ง เพื่อให้กรมส่งเสริมการเกษตรสามารถติดตามผลการดำเนินงานและนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาคลินิกพืชต่อไป หรือทำการพัฒนาและส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่อารักขาพืชระดับอำเภอสามารถปฏิบัติงานในฐานะหมอพืชและเปิดให้บริการคลินิกพืชตามแนวทางฯ ที่กำหนด โดยดำเนินการในรูปแบบที่จังหวัดสามารถดำเนินการได้และเกิดประสิทธิภาพ ทั้งนี้ หากจังหวัดมีความประสงค์ขอรับแบบบันทึกการวินิจฉัยอาการผิดปกติของพืช สามารถติดต่อได้ที่กลุ่มส่งเสริมการวินิจฉัยศัตรูพืช โทรศัพท์ ๐ ๒๕๖๑ ๔๖๖๓ หรือ E - mail : pestdiag.data@gmail.com

แนวทางการดำเนินงานคลินิกพืช

แบบประเมินการให้บริการคลินิกพืช

ผลการดำเนินงานคลินิกพืช ปี ๒๕๖๘

๔.๓ ติดตาม ประเมิน และรองรับการเผชิญเหตุสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช

๔.๓.๑ สนับสนุนการวินิจฉัยและการจัดการศัตรูพืช ดำเนินการโดย

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและการจัดการดินปุ๋ย สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช และสำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการติดตาม นิเทศการดำเนินงาน หรือจัดประชุมประเมินสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชและวางแผนรับมือสถานการณ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงให้การสนับสนุนการดำเนินงานของพื้นที่ให้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของโครงการได้ในทุกมิติ

๔.๓.๒ ประเมินผลความปลอดภัยจากสารเคมีตกค้างในผลผลิตการเกษตร

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรม ที่เป็นเกษตรกรจากกลุ่มต่อไปนี้

ก. เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรตามพระราชดำริในพืชมูลค่าสูง

ข. เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมเสริมแกร่งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ต้นแบบ ปรับตัวทันโลก ด้วยเทคโนโลยี และนวัตกรรม

ค. เกษตรกรที่มีความสมัครใจต้องการลดการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และมีความต้องการเข้าสู่การรับรองมาตรฐานความปลอดภัยในระดับต่าง ๆ หรือเป็นเกษตรกรที่มีพื้นที่การเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ ที่มีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชอยู่

แต่หากไม่มีเป้าหมายเกษตรกรตามเงื่อนไขดังกล่าวให้พิจารณาจากเกษตรกรที่มีพื้นที่ที่พบการระบาดของศัตรูพืช และมีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชในปริมาณมาก

ในกรณีเป็นเกษตรกรกลุ่ม ก และ/หรือเกษตรกรกลุ่ม ข ควรได้รับการถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย เพื่อเป็นการประเมินว่าหลังจากผ่านการอบรมแล้ว เกษตรกร มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้สารเคมีเป็นไปในทิศทางใด จากการประเมินพฤติกรรมการใช้สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้างในผลผลิต จากนั้นสำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับ สำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการ

๑) ประเมินพฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร **หลัง** เข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรม เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของเกษตรกรว่ามีความเสี่ยงต่อการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชผิดวิธีหรือไม่ ถูกต้อง ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรและความปลอดภัยของผลผลิตทางการเกษตร

๒) ตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้างในผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ **ก่อนวันเกี่ยวผลผลิต** (ตรวจตัวอย่างละ ๑ ครั้ง ก่อนวันเก็บเกี่ยว) โดยชนิดพืชที่นำมาตรวจวิเคราะห์สารเคมี ตกค้างควรพิจารณาเลือก “พืชอาหาร” เช่น พืชผัก ผลไม้ เป็นต้น เพื่อตรวจสอบความปลอดภัยของผลผลิต ทางการเกษตรที่ผลิตโดยเกษตรกร

๓) รายงานการประเมินพฤติกรรมการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร และผล ตรวจวิเคราะห์สารเคมีตกค้างในผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกร ผ่านระบบสารสนเทศข้อมูลเพื่อการอารักขาพืช และจัดการดินปุ๋ย <https://report-ppsf.doae.go.th/> --> ระบบการเฝ้าระวังการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืช เมื่อดำเนินการแต่ละกิจกรรมแล้วเสร็จ

หมายเหตุ: กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยดำเนินการจัดหาชุดตรวจวิเคราะห์สารตกค้างในผลผลิต ทางการเกษตรให้สำนักงานเกษตรจังหวัด

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๖. แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. เฝ้าระวังและเตรียมความพร้อมรับมือ สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชเชิงรุก													
๑.๑ พัฒนาเกษตรกรผู้สำรวจแปลง ติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช			←→										สนง.กษจ.
๑.๒ สำรวจติดตามสถานการณ์การระบาดของ ศัตรูพืชและการแจ้งเตือน													

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙								หน่วยงาน	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.		ก.ย.
๑.๒.๑ สนับสนุนการสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชในพื้นที่เสี่ยงที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ			←→					←→					สนง.กษจ.
๑.๓ ประเมินความหนาแน่นและการจัดการเพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการระบาดของศัตรูพืช													
๑.๓.๑ สุ่มสำรวจเพื่อประเมินความหนาแน่นของพื้นที่ระบาดของศัตรูพืชระดับพื้นที่ (ด้วยวิธีเร่งด่วน RRA)			←→										สนง.กษอ.
๑.๔ ควบคุม ป้องกัน และเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช													
๑.๔.๑ ผลิตชีวภัณฑ์ชนิดพร้อมใช้สนับสนุนลงพื้นที่เสี่ยง พื้นที่ระบาดและการให้บริการเกษตรกร													
๑) ผลิตขยายเชื้อราควบคุมศัตรูพืชและเตรียมการเผชิญเหตุภัยพิบัติธรรมชาติและศัตรูพืชระบาดชนิดพร้อมใช้			←→										สนง.กษจ.
๒. พัฒนาเครือข่ายความรู้และบริการด้านการจัดการสุขภาพพืช													
๒.๑ พัฒนาศักยภาพการดำเนินงานอารักขาพืชและดินป่วย													
๒.๑.๑ พัฒนาเกษตรกรตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรตามพระราชดำริ													
๑) ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรตามพระราชดำริในพื้นที่มูลค่าสูง			←→										สนง.กษอ.
๒) จัดทำแปลงเรียนรู้โรงเรียนเกษตรกรตามพระราชดำริในพื้นที่มูลค่าสูง			←→										สนง.กษอ.
๒.๒ สนับสนุนการขับเคลื่อน ศตปช.สู่ Service Provider ดินป่วยชุมชน													
๒.๒.๑ ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศตปช.													
๑) ประเมินศักยภาพของ ศตปช.			←→										สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๒) จัดกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการประเมิน			←→										สนง.กษอ.
๒.๒.๒ สนับสนุนการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ													
๑) สนับสนุนชุด soil test kit เพื่อบริการตรวจวิเคราะห์ดินในแปลงเรียนรู้และพื้นที่มูลค่าสูง			←→										สนง.กษจ.

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๒) สนับสนุนการจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการจัดการดินและการใช้ปุ๋ยเฉพาะด้าน														สนง.กษอ.
๒.๓ สร้างความเข้มแข็งการดำเนินงานคลินิกพืช														
๒.๓.๑ เพิ่มสมรรถนะของหมอพืชชุมชน														สนง.กษจ.
๒.๓.๒ สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับการบริการคลินิกพืช														สนง.กษจ.
๓. ติดตาม ประเมิน และรองรับการเผชิญเหตุสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช														
๓.๑ สนับสนุนการวินิจฉัยและการจัดการศัตรูพืช														สนง.กษจ.
๓.๒ ประเมินผลความปลอดภัยจากสารเคมีตกค้างในผลผลิตการเกษตร														
๓.๓.๑ ตรวจสอบสารเคมีทางการเกษตรตกค้างในผลผลิตการเกษตรของเกษตรกร														สนง.กษจ.

๗. งบประมาณ

เบิกจ่ายจากแผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า โครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๑๓๔,๑๐๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นสี่พันหนึ่งร้อยบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)
- ครั้งที่ ๒ รออนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๘.๑ ผลผลิต (Output)

- ๑) พื้นที่การเกษตรได้รับบริการเฝ้าระวังเชิงรุกและจัดการศัตรูพืชไม่น้อยกว่า ๘๐ ไร่
- ๒) เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้การจัดการสุขภาพพืชไม่น้อยกว่า ๑๓๙ ราย
- ๓) เครือข่ายความรู้ การให้บริการด้านการจัดการสุขภาพพืช จำนวน ๗ อำเภอ ได้รับการพัฒนา

๘.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

- ๑) พื้นที่การเกษตรที่ได้รับบริการเฝ้าระวังเชิงรุกและจัดการศัตรูพืช ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ไม่เกิดความเสียหายสิ้นเชิงจากศัตรูพืช
- ๒) เกษตรกรมีความสามารถในการจัดการสุขภาพพืชด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และสามารถลดความเสี่ยงหรือความเสียหายจากการระบาดของศัตรูพืชได้

๘.๓ ตัวชี้วัด

- เชิงปริมาณ :** พื้นที่ดำเนินการเฝ้าระวังเชิงรุกและได้รับการจัดการศัตรูพืชไม่น้อยกว่า ๘๐ ไร่
- เชิงคุณภาพ :** ร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ดำเนินการไม่เกิดความเสียหายโดยสิ้นเชิงจากศัตรูพืช

/๘. ผลที่คาดว่าจะ...

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการเฝ้าระวังก่อนเกิดการระบาดของศัตรูพืชและการจัดการสุขภาพพืช ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม สามารถป้องกัน ควบคุม และลดความเสี่ยงหรือความเสียหาย จากศัตรูพืชในพื้นที่การเกษตรได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณเพิ่มขึ้น ต้นทุนจากการใช้ สารเคมีหรือการแก้ไขปัญหาหลังเกิดการระบาดของศัตรูพืชลดลง เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคงขึ้น

๙.๒ เกิดเป็นเครือข่ายการให้บริการจัดการสุขภาพพืชในระดับชุมชนและพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการแจ้งเตือน สถานการณ์ศัตรูพืช การให้คำปรึกษา และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการสุขภาพพืชอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลและบริการได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง ลดความเสียหายจากการเข้าทำลายของศัตรูพืช ได้อย่างทันท่วงที นำไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว

๑๐. การติดตามและประเมินผลโครงการ

กิจกรรม	ตัวชี้วัด	การติดตาม/ประเมินผล
การติดตามระหว่างการดำเนินงาน		
๑. เฝ้าระวังและเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชเชิงรุก	๑. พัฒนาเกษตรกรผู้สำรวจแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ๒๙ แปลง ๒. การสำรวจสถานการณ์ศัตรูพืช ๒๙ แปลง ๓. ประเมินความหนาแน่นและการจัดการเพื่อลดผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการระบาดของศัตรูพืช ๗ อำเภอ ๔. การผลิตและใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืชในพื้นที่ ๘๐ ไร่	๑. ทดสอบความรู้ก่อน-หลังอบรม / แบบประเมินความพึงพอใจ / ตรวจสอบรายชื่อผู้เข้าร่วม ๒. ตรวจสอบข้อมูลในระบบ / รายงานประจำสัปดาห์ / ลงพื้นที่ตรวจสอบทุกสัปดาห์ ๓. ตรวจสอบข้อมูลตามแบบรายงานและในระบบทุกเดือน/ ลงพื้นที่ตรวจสอบ ๔. ตรวจสอบข้อมูลในระบบทุกสัปดาห์ / ประเมินคุณภาพชีวภัณฑ์ในห้องปฏิบัติการช่วงการผลิตสูงสุด / ตรวจสอบแปลงใช้ชีวภัณฑ์จริง รายไตรมาส
๒. พัฒนาเครือข่ายความรู้และบริการด้านการจัดการสุขภาพพืช	๑. การพัฒนาเกษตรกรด้านอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยไม่น้อยกว่า ๑๑๐ ราย ๒. การสร้างความเข้มแข็งให้กับกรบริการคลินิกพืช	๑. ทดสอบความรู้ก่อน-หลังอบรม / แบบประเมินความพึงพอใจ / ตรวจสอบรายชื่อผู้เข้าร่วม ๒. ตรวจสอบข้อมูลในระบบ/ติดตามในพื้นที่รายเดือน / ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้รับบริการ / สรุปรายงานผลการดำเนินงาน ณ สิ้นปีงบประมาณ
การประเมินผลหลังดำเนินกิจกรรม		
๑. ประสิทธิภาพการควบคุมศัตรูพืช	๑. พื้นที่ดำเนินการเฝ้าระวังเชิงรุกและได้รับบริการจัดการศัตรูพืชไม่น้อยกว่า ๘๐ ไร่ ๒. ร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ดำเนินการไม่เกิดความเสียหายโดยสิ้นเชิงจากศัตรูพืช	๑. เปรียบเทียบอัตราการระบาดก่อน-หลังดำเนินการ / วิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานรายสัปดาห์

/๒. คุณภาพ...

กิจกรรม	ตัวชี้วัด	การติดตาม/ประเมินผล
๒. คุณภาพของชีวภัณฑ์	๑. ชีวภัณฑ์ที่ จังหวัด/ศจช. ผลิตมีคุณภาพ อยู่ในระดับมาตรฐาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	๑. การตรวจวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ /รายงานผลคุณภาพ
๓. ความรู้และทักษะของเกษตรกร	๑. เกษตรกรมากกว่าร้อยละ ๖๐ มีความรู้ ด้านการอารักขาพืชหรือการจัดการดินปุ๋ย เพิ่มขึ้น	๑. เปรียบเทียบผลการทดสอบความรู้ ก่อน-หลังการอบรม
๔. ความพึงพอใจของเกษตรกร	๑. เกษตรกรผู้รับบริการ (ศจช./ศตปช./ คลินิกพืช) มีความพึงพอใจต่อการได้รับ บริการไม่น้อยกว่าระดับมาก	๑. สรุปรายข้อมูลจากแบบสอบถาม ความพึงพอใจ

๑๑. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นางสาวจรรยา ทุกข์จาก	หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช
๒. นางสาวนาถยา พานทอง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสาวณัฐจรรย์ ปัญญาภู	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๑๒. ผู้เสนอโครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๓๔,๑๐๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นสี่พันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

(ลงชื่อ)..... ผดุง พันทอง .....

(นางสาวนาถยา พานทอง)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๓. ผู้เห็นชอบโครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๓๔,๑๐๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นสี่พันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

(ลงชื่อ)..... .....

(นางสาวจรรยา ทุกข์จาก)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช

๑๔. ผู้อนุมัติโครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๓๔,๑๐๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นสี่พันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

(ลงชื่อ)..... .....

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) มีเป้าหมายในการยกระดับประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ คือ ต่อยอดอดีต ปรับปัจจุบัน และสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต โดยนำอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย มาผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้มีความสามารถในการแข่งขันและตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ต้องการส่งเสริมให้มีการนำความรู้ ภูมิปัญญา และทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น มาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการที่สามารถแข่งขันทางการค้าได้ภายใต้รูปแบบของวิสาหกิจชุมชน และสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบการกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมได้ในอนาคต ทั้งนี้ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตร ต้องการให้วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรพัฒนาไปเป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๕ เมื่อสิ้นปี ๒๕๗๐ และไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๕ เมื่อสิ้นยุทธศาสตร์ชาติในปี ๒๕๘๐

กรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน มีหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และแหล่งทุน เพื่อให้การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเป็นไปอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันมีวิสาหกิจชุมชนจดทะเบียนราว ๖๙,๐๐๐ แห่ง และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ๕๗๖ แห่ง มีสมาชิกรวมกันกว่า ๑.๒๓ ล้านคน เป็นวิสาหกิจชุมชนด้านการเกษตรกว่าร้อยละ ๗๐ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตร มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้มีศักยภาพในการผลิต และเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการจากภาคการเกษตร จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการ ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรซึ่งเป็นบริการของวิสาหกิจชุมชน อันจะส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนมีศักยภาพเพิ่มสูงขึ้น และสามารถแข่งขันทางการค้าได้อย่างเหมาะสมต่อไป

จังหวัดปทุมธานี มีวิสาหกิจชุมชนจดทะเบียน ๒๕๒ แห่ง เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ๔ แห่ง ประกอบกิจการทั้งภาคการเกษตร นอกภาคการเกษตรและภาคบริการ ทั้งนี้ มีวิสาหกิจชุมชนได้รับการประเมินศักยภาพแล้ว ๒๔๙ แห่ง มีผลการประเมินศักยภาพในระดับดี จำนวน ๑๒๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๙ ระดับปานกลาง จำนวน ๙๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๓๕ และระดับต้องปรับปรุง จำนวน ๓๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๖๕ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดปทุมธานี มีหน้าที่ในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนภายใต้ภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนด้านการเกษตรและที่เกี่ยวข้อง โดยมีกระบวนการในการดำเนินงาน ได้แก่ ส่งเสริมการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนากิจการเพื่อเพิ่มศักยภาพการประกอบกิจการ พัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง และเป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพเพิ่มสูงขึ้น เป็นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อยกระดับศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สูงขึ้น รวมถึงส่งเสริมการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนเชิงสร้างสรรค์

๒.๒ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘

๒.๓ เพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมและขับเคลื่อนงานวิสาหกิจชุมชนในระดับพื้นที่

๓. เป้าหมาย / สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

- สมาชิกวิสาหกิจชุมชนจำนวน ๖๐ ราย (วิสาหกิจชุมชน ๖ แห่ง)
- เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ๑ เครือข่าย

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี /สำนักงานเกษตรอำเภอทั้ง ๗ อำเภอ และพื้นที่ในจังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๔.๑.๑ พัฒนาศักยภาพการบริหารกิจการวิสาหกิจชุมชน (อำเภอดำเนินการ)

๑) การพัฒนาศักยภาพการบริหารกิจการวิสาหกิจชุมชน โดยมีเป้าหมายเป็นวิสาหกิจชุมชนระดับปานกลาง จำนวน ๖ แห่ง (๖๐ ราย)

๑.๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกเป้าหมายวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑.๑.๑) เป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีผลการประเมินศักยภาพอยู่ในระดับปานกลางตามเป้าหมายการดำเนินงานรายจังหวัด รวม ๖ แห่ง โดยสามารถบูรณาการร่วมกับโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้พิจารณาวิสาหกิจชุมชนที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับสินค้าต่อไปนี้เป็นกลุ่มเป้าหมายลำดับแรก

(๑) สินค้าในโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง หรือ

(๒) สินค้าในโครงการยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

๑.๑.๒) มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ในด้านการทำระบบการเงินและบัญชี โดยวิสาหกิจชุมชนต้องมีข้อมูลทางการเงินที่ชัดเจน เช่น ต้นทุนการผลิต รายจ่าย รายได้ เป็นต้น และมีความตั้งใจที่จะเรียนรู้การทำบัญชีอย่างเป็นระบบเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารจัดการต่อไป

๑.๑.๓) มีความยินยอมในการให้ข้อมูล เก็บรวบรวม เก็บรักษา และประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เฉพาะข้อมูลเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็นแก่การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้เท่านั้น

๑.๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการ ดังนี้

๑.๒.๑) คัดเลือกเป้าหมายวิสาหกิจชุมชนตามคุณสมบัติที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด พร้อมทั้งจัดส่งรายชื่อและผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนก่อนเข้าร่วมโครงการให้กรมส่งเสริมการเกษตรตามแบบฟอร์มที่กำหนด

๑.๒.๒) พัฒนาทักษะกรรมการบริหารกิจการวิสาหกิจชุมชน โดยดำเนินการร่วมกับวิสาหกิจชุมชนที่คัดเลือก ดังนี้

(๑) จัดเวทีชุมชนเพื่อให้องค์ความรู้กับวิสาหกิจชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น บทบาทและหน้าที่ของกรรมการบริหารกิจการวิสาหกิจชุมชน การวางแผนธุรกิจ การจัดทำบัญชีและการเงิน และการดำเนินธุรกิจสีเขียว เป็นต้น

(๒) ร่วมจัดทำแบบประเมินความสามารถในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน ประจำปี ๒๕๖๙ (ฉบับปรับปรุงจากปี ๒๕๖๗) เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ปัญหาและโอกาสของกลุ่ม

(๓) นำความรู้ที่ได้รับมาจัดทำแผนธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน (Business Model Canvas : BMC) เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนมองเห็นภาพรวมทั้งหมดของธุรกิจที่ชัดเจนขึ้น

(๔) จัดทำบัญชีและการเงินของวิสาหกิจชุมชน

(๕) จัดทำแผนการยกระดับศักยภาพวิสาหกิจชุมชน โดยนำผลการประเมินศักยภาพก่อนเข้าร่วมโครงการ ในหมวดที่มีคะแนนต่ำสุด มาวิเคราะห์และจัดทำแผนพัฒนาเพื่อยกระดับศักยภาพให้สูงขึ้น เช่น การพัฒนาระบบการผลิต มาตรฐานสินค้า ระบบบัญชี การพัฒนาบุคลากร และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นต้น

โดยการดำเนินกิจกรรมการจัดเวทีชุมชนในการพัฒนาทักษะกรรมการฯ ให้ทำแบบทดสอบความรู้ก่อนการจัดเวทีชุมชน (Pre-test) และหลังการจัดเวทีชุมชน (Post-test) โดยจะต้องมีผลคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

๑.๒.๓) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ร่วมกับวิสาหกิจชุมชนจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแบบฟอร์มที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด ประกอบด้วย

(๑) ผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนก่อนเข้าร่วมโครงการ

(๒) แบบประเมินความสามารถในการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน ประจำปี ๒๕๖๙ (ฉบับปรับปรุงจากปี ๒๕๖๗)

(๓) แผนธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน (Business Model Canvas : BMC)

(๔) รายงานการทำบัญชีและการเงินของวิสาหกิจชุมชน

(๕) แผนการยกระดับศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

(๖) ผลการจัดเวทีชุมชนของการพัฒนาทักษะกรรมการบริหารกิจการวิสาหกิจชุมชน

(๗) รายงานผลการทดสอบความรู้ก่อนการจัดเวทีชุมชน (Pre-test) และหลังการจัดเวทีชุมชน (Post-test) ส่งสำนักงานเกษตรจังหวัดเพื่อรายงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบต่อไป ดำเนินการภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๘ - เดือนมกราคม ๒๕๖๙ งบประมาณ ๒๓,๔๐๐ บาท

๒) สนับสนุนการยกระดับศักยภาพวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๖ แห่ง รับผิดชอบงบประมาณรอบ ๒

๒.๑) สำนักงานเกษตรอำเภอสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการระดับปานกลางเป็นระดับดี เพื่อส่งเสริมการยกระดับศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งบูรณาการสนับสนุนแผนพัฒนาจากโครงการของกรมส่งเสริมการเกษตร

๒.๒) สำนักงานเกษตรอำเภอจัดทำรายงานผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน หลังเข้าร่วมโครงการ แบบรายงานผลการพัฒนาการวิสาหกิจชุมชน และงบการเงิน ส่งสำนักงานเกษตรจังหวัดเพื่อรายงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบต่อไป

๓) สำนักงานเกษตรจังหวัด ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ตาราง เป้าหมายสมาชิกวิสาหกิจชุมชนรายอำเภอ ประกอบด้วย

ลำดับที่	หน่วยงานรับผิดชอบ	วิสาหกิจชุมชน (แห่ง)	เป้าหมาย (ราย)
๑	อำเภอเมืองปทุมธานี	๑	๑๐
๒	อำเภอลาดหลุมแก้ว	๑	๑๐
๓	อำเภอสามโคก	๑	๑๐
๔	อำเภอธัญบุรี	-	-
๕	อำเภอคลองหลวง	๑	๑๐
๖	อำเภอลำลูกกา	๑	๑๐
๗	อำเภอหนองเสือ	๑	๑๐
รวม		๖	๖๐

๔.๑.๒ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน (จังหวัดดำเนินการ)

เป้าหมายในการดำเนินงานเป็นเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑ แห่ง โดยมุ่งเน้นให้เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ที่จดทะเบียนตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ มีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท

คุณสมบัติเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ

๑) เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ (เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน : เกิดจากการรวมตัวกันของวิสาหกิจชุมชนตั้งแต่ ๒ แห่งขึ้นไป ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เพื่อประโยชน์ของสมาชิก เช่น การผลิต การให้บริการ หรือการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เป็นต้น และสามารถมีบุคคลภายนอกเข้าร่วมให้ความรู้หรือช่วยเหลือได้)

๒) มีการประเมินศักยภาพและบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน ครึ่งล่าสุด ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) มีการประเมินความพร้อมของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

สนับสนุนการขับเคลื่อนเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการคัดเลือกเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ตามคุณสมบัติ จังหวัดละ ๑ เครือข่าย ที่มีความพร้อมและมีศักยภาพที่จะขับเคลื่อนการดำเนินการ โดยมีการประเมินศักยภาพเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนและการประเมินความพร้อมของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนก่อนเข้าร่วมโครงการ และวิเคราะห์สถานการณ์เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

/๒) กรมส่งเสริม.....

๒) กรมส่งเสริมการเกษตรจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนการขับเคลื่อนเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

๓) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการ

๓.๑) ให้เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนมีการกำหนดโครงสร้างคณะกรรมการเครือข่ายฯ อำนาจหน้าที่ และระเบียบ/ข้อตกลง ในการบริหารจัดการเครือข่ายฯ ให้มีความชัดเจน

๓.๒) จัดประชุมหารือ หรือจัดเวทีชุมชน (สามารถเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำเนินงาน) สำหรับคณะกรรมการและสมาชิกเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเด็น/วาระ การประชุมหรือการจัดเวที ที่สอดคล้องกับการดำเนินกิจการของเครือข่ายฯ เช่น

(๑) รายงานผลการดำเนินงานของเครือข่ายฯ ที่ผ่านมา

(๒) แนวทาง/นโยบายในการขับเคลื่อนหรือการเชื่อมโยงเครือข่ายฯ

(๓) แผนการขับเคลื่อนเครือข่ายฯ โดยแผนการขับเคลื่อนจะต้องมีการเชื่อมโยงในแนวตั้ง (Vertical Linkage) เป็นการเชื่อมโยงในกิจการประเภทเดียวกันตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ และการเชื่อมโยงในแนวนอน (Horizontal Linkage) เป็นการเชื่อมโยงภาคี/หน่วยงาน/สถาบันการศึกษา ที่มีบทบาทในการเสริมหนุนกิจการของเครือข่ายฯ ให้มีผลิตภาพ (Productivity) ภายในเครือข่ายฯ เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมการดำเนินกิจการของเครือข่ายฯ

(๔) ประเด็น/วาระอื่น ๆ ตามความเร่งด่วนและความจำเป็น

เพื่อนำมติจากที่ประชุม หรือ ข้อเสนอจากเวทีชุมชน จัดทำแผนการขับเคลื่อนและกำหนดกรอบการพัฒนาเครือข่ายฯ ที่ชัดเจน และสามารถติดตามผลการดำเนินงานได้ เพื่อให้เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเสริมสร้างความเข้มแข็ง และเพิ่มโอกาสในการพัฒนาเข้าสู่การเป็นคลัสเตอร์ (Cluster) ได้

๔) สำนักงานเกษตรจังหวัด ติดตามผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานผลตามแบบฟอร์มที่กำหนดส่งกรมส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วย (๑) สรุปผลการประเมินศักยภาพ (๒) การประเมินความพร้อมของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน (๓) รายงานการจัดประชุม หรือการจัดเวที และ (๔) แผนการขับเคลื่อนเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

๔.๒ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชน

การประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่น เพื่อคัดเลือกวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการที่ดี มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนให้วิสาหกิจชุมชนอื่น หรือผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้วิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

คุณสมบัติของวิสาหกิจชุมชน/เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมการประกวด

๑) วิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ไม่น้อยกว่า ๓ ปี นับตั้งแต่วันประกาศรับสมัคร และต้องผ่านการประเมินศักยภาพครั้งล่าสุดไม่เกิน ๒ ปี อยู่ในระดับดี

๒) มีข้อมูลการประกอบการย้อนหลังของวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เป็นเวลาอย่างน้อย ๓ ปี นับตั้งแต่วันประกาศรับสมัคร ได้แก่ (๑) รายงานการประชุม (๒) ข้อมูลด้านการบัญชี งบกำไรขาดทุน และงบดุลหรืองบแสดงฐานะทางการเงิน (ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘) และ (๓) แผนและผลการประกอบกิจการ เป็นต้น

๓) การประกอบกิจการต้องดำเนินงานโดยคณะบุคคลในชุมชน และสอดคล้องกับศักยภาพ บริบทของชุมชนหรือแผนชุมชน

๔) มีกิจกรรมที่หลากหลาย มีความเชื่อมโยงและเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

๕) ไม่มีข้อร้องเรียน/กรณีพิพาท ที่เชื่อมโยงเรื่องคุณธรรมองค์กร

๔.๒.๑ ประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่น ระดับจังหวัด (จังหวัดดำเนินการ)

กรมส่งเสริมการเกษตรโอนงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินการประกวดและจัดทำรางวัล สำหรับการประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด (ดำเนินการประกวดให้แล้วเสร็จภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท

๔.๓ สนับสนุนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘

๔.๓.๑ ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด (จังหวัดดำเนินการ ๒ ครั้ง)

สำนักงานเกษตรจังหวัด ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จัดประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางวิธีการส่งเสริม และสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนของจังหวัด และสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนภายใน จังหวัดเป็นอย่างดีมีเอกภาพ รวมถึงเสนอแนะแนวทาง/ปัญหาในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของจังหวัด ต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ดำเนินการ จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ งบประมาณ ๒๐,๙๕๐ บาท และครั้งที่ ๒ รอจัดสรรงบประมาณรอบ ๒ ทั้งนี้ สามารถปรับรูปแบบการดำเนินงาน ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทาง ราชการ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ จำนวน ๒๐,๙๕๐ บาท

- ค่าเบี้ยประชุมประธานกรรมการ ๑ คน x ๑,๐๐๐ บาท

- ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ ๑๙ คน x ๘๐๐ บาท

- ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม ๔,๗๕๐ บาท

ทั้งนี้ จังหวัดสามารถถัวเฉลี่ยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม โดยประธานกรรมการมีสิทธิได้รับ เบี้ยประชุมเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งในสี่ของอัตราเบี้ยประชุมที่กรรมการได้รับ เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา เบี้ยประชุม กรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๙ และบัญชีหมายเลข ๓ ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดรายชื่อคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายเดือนและอัตรา เบี้ยประชุมเป็นรายเดือน และอัตราเบี้ยประชุมเป็นรายเดือนและเป็นรายครั้งสำหรับกรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๔.๓.๒ ประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด คณะกรรมการสรรหา กรรมการผู้แทนวิสาหกิจชุมชนจังหวัด หรือคณะทำงานที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จังหวัด (จังหวัดดำเนินการ ๒ ครั้ง)

สำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการจัดประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด คณะกรรมการสรรหากรรมการผู้แทนวิสาหกิจชุมชนจังหวัด หรือคณะทำงานที่ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด เพื่อผลักดันให้เกิดการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนตามแนวทาง

ที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดวางไว้ รวมถึงดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดมอบหมาย ดำเนินการ จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ในเดือนมกราคม ๒๕๖๙ งบประมาณ ๑๑,๔๒๕ บาท และครั้งที่ ๒ เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๙ รोजจัดสรรงบประมาณรอบ ๒ ทั้งนี้ สามารถปรับรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ จำนวน ๑๑,๔๒๕ บาท

- ค่าเบี้ยประชุมประธานอนุกรรมการ ๑ คน x ๖๒๕ บาท
- ค่าเบี้ยประชุมอนุกรรมการ ๑๔ คน x ๕๐๐ บาท
- ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม ๓,๘๐๐ บาท

ทั้งนี้ จังหวัดสามารถถัวเฉลี่ยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม โดยประธานอนุกรรมการมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งในสี่ของอัตราเบี้ยประชุมที่อนุกรรมการได้รับ เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๙ และบัญชีหมายเลข ๓ ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กำหนดรายชื่อกิจกรรมการและคณะอนุกรรมการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายเดือนและอัตราเบี้ยประชุมเป็นรายเดือน และอัตราเบี้ยประชุมเป็นรายเดือนและเป็นรายครั้งสำหรับกรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

๔.๓.๓ ประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอำเภอ (อำเภอดำเนินการ ๒ ครั้ง)

ประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอำเภอ เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระดับอำเภอ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดกำหนด โดยจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี จัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลงบการเงินของวิสาหกิจชุมชน และติดตามความก้าวหน้าของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่เพื่อจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในระดับอำเภอเสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดในการกำหนดนโยบายการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนของจังหวัดต่อไป ดำเนินการ จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ในเดือนธันวาคม ๒๕๖๘ - เดือนมกราคม ๒๕๖๙ งบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมฯ สำหรับ ๗ อำเภอ ๆ ละ ๑,๙๐๐ บาท เป็นเงินทั้งสิ้น ๑๓,๓๐๐ บาท และครั้งที่ ๒ รोजจัดสรรงบประมาณรอบ ๒

๔.๔ การพัฒนาการดำเนินงานด้านทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

๔.๔.๑ การสนับสนุนวัสดุสำนักงานสำหรับการดำเนินงานด้านทะเบียน (อำเภอดำเนินการ)

สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัสดุสำนักงานและวัสดุคอมพิวเตอร์ สำหรับการดำเนินงานในการรับจดทะเบียน/เพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน รวมถึงการคัดกรองวิสาหกิจชุมชน อำเภอดำเนินการในเดือนธันวาคม ๒๕๖๘ จำนวน ๗ อำเภอ สนับสนุนงบประมาณรวมเป็นเงิน ๑๗,๕๐๐ บาท ทั้งนี้สามารถปรับรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สามารถถัวจ่ายกันได้ ทุกกิจกรรมภายใต้โครงการดังกล่าว โดยเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของราชการ

ตาราง จัดสรรงบประมาณสนับสนุนวัสดุสำนักงานสำหรับการดำเนินงานด้านทะเบียนวิสาหกิจชุมชนรายอำเภอ

ลำดับที่	หน่วยงานรับผิดชอบ	วิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ทั้งหมด (แห่ง)	งบประมาณ (บาท)
๑	อำเภอเมืองปทุมธานี	๓๑	๒,๑๐๐
๒	อำเภอลาดหลุมแก้ว	๔๐	๒,๘๐๐
๓	อำเภอสสามโคก	๒๘	๑,๙๐๐
๔	อำเภอธัญบุรี	๓๔	๒,๓๐๐
๕	อำเภอกลองหลวง	๕๐	๓,๔๐๐
๖	อำเภอลำลูกกา	๒๙	๒,๐๐๐
๗	อำเภอหนองเสือ	๔๔	๓,๐๐๐
รวม		๒๕๖	๑๗,๕๐๐

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือน ตุลาคม ๒๕๖๘ – เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปริมาณ งาน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วย งาน	
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๑. พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชน															
๑.๑ พัฒนาศักยภาพกรรมการบริหาร กิจการวิสาหกิจชุมชน															
๑.๑.๑ การพัฒนาศักยภาพการ บริหารกิจการวิสาหกิจชุมชน	๖ แห่ง			←→											อำเภอ
๑.๑.๒ สนับสนุนการยกระดับ ศักยภาพวิสาหกิจชุมชน	๖ แห่ง							←→							อำเภอ
๑.๒ ส่งเสริมการสร้างเครือข่าย วิสาหกิจชุมชน															
๑.๒.๑ สนับสนุนการขับเคลื่อน เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	๑ ครั้ง						↔								จังหวัด
๒. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ วิสาหกิจชุมชน															
๒.๑ ประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่น ระดับจังหวัด	๑ ครั้ง				←→										จังหวัด
๓. สนับสนุนการดำเนินงานตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๘															
๓.๑ ประชุมคณะกรรมการส่งเสริม วิสาหกิจชุมชนจังหวัด	๒ ครั้ง					↔					↔				จังหวัด

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปริมาณงาน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน	
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๓.๒ ประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด คณะกรรมการสรรหากรรมการผู้แทนวิสาหกิจชุมชนจังหวัด หรือคณะทำงานที่แต่งตั้งโดย คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด	๒ ครั้ง				↔								↔		จังหวัด
๓.๓ ประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอำเภอ	๗ อำเภอ			↔						↔					อำเภอ
๔ การพัฒนาการดำเนินงานด้านทะเบียนวิสาหกิจชุมชน															
๔.๑ สนับสนุนวัสดุสำนักงานสำหรับการดำเนินงานด้านทะเบียน	๗ อำเภอ			↔											อำเภอ

๖. งบประมาณ

งวดที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๑๐๖,๕๗๕ บาท (หนึ่งแสนหกพันห้าร้อยเจ็ดสิบบ้าบาทถ้วน)
(รายละเอียดตามแบบ ง.)

งวดที่ ๒ รอการอนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

สมาชิกวิสาหกิจชุมชนระดับปานกลาง จำนวน ๖๐ ราย (วิสาหกิจชุมชน ๖ แห่ง) ได้รับการพัฒนาตามแผนพัฒนากิจการและยกระดับให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการได้รับการยกระดับความเข้มแข็งให้สูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ๖๐ ราย ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้และมีความสามารถในการจัดทำแผนประกอบกิจการ

เชิงคุณภาพ

วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการได้รับการยกระดับความเข้มแข็งในการดำเนินกิจการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๘.๑ วิสาหกิจชุมชนได้มีการพัฒนาและขับเคลื่อนให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๘.๒ วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพสามารถเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้ในระดับพื้นที่ได้
- ๘.๓ เจ้าหน้าที่มีทักษะและองค์ความรู้ในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

๙. การติดตามและประเมินผลโครงการ

ตัวชี้วัด : วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ (ภายใต้กิจกรรมพัฒนาทักษะกรรมการบริหารวิสาหกิจชุมชน) ได้รับการยกระดับความเข้มแข็งในการดำเนินกิจการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

วิธีการประเมิน : การรายงานผลการดำเนินงานและตรวจสอบข้อมูลจากระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน

ช่วงระยะเวลาการประเมินผล : กันยายน ๒๕๖๙

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นางอรรัญญา ทรงบัณฑิต หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร
๒. นายวรพล คงศักดิ์ไพบุลย์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๐๖,๕๓๕ บาท (หนึ่งแสนหกพันห้าร้อยเจ็ดสิบบ้าบาทถ้วน)

(นายวรพล คงศักดิ์ไพบุลย์)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๐๖,๕๓๕ บาท (หนึ่งแสนหกพันห้าร้อยเจ็ดสิบบ้าบาทถ้วน)

(นางอรรัญญา ทรงบัณฑิต)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๐๖,๕๓๕ บาท (หนึ่งแสนหกพันห้าร้อยเจ็ดสิบบ้าบาทถ้วน)

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

พันธุ์พืชที่มีคุณภาพดี เป็นปัจจัยหลักที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเกษตรกรในการผลิตพืช เพื่อให้มีผลผลิตสูงและมีคุณภาพดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรโดยตรง เนื่องจากการใช้พันธุ์ที่มีคุณภาพดีจะช่วยลดปริมาณการใช้พันธุ์ต่อไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่เพิ่มขึ้น โดยสถานการณ์ปัจจุบันการผลิตพืชเศรษฐกิจหลายชนิดเกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงแหล่งพันธุ์ดี โดยเฉพาะพันธุ์พืชที่ได้มาจากการวิจัยและพัฒนาของหน่วยราชการ ทำให้เกษตรกรจำเป็นต้องใช้พันธุ์พืชที่ไม่มีคุณภาพหรือใช้พันธุ์พืชจากภาคเอกชนที่มีราคาแพง ทั้งนี้ การเลือกใช้พันธุ์พืชที่ไม่มีคุณภาพจะส่งผลให้ต้นทุนของเกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 - 25 ผลผลิตที่ได้มีปริมาณลดลง และจากสถานการณ์ดังกล่าว เป็นสาเหตุทำให้การผลิตพืชของเกษตรกรไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ส่งผลให้ผลผลิตพืชเศรษฐกิจบางชนิดของประเทศไทยผลิตได้ไม่เพียงพอ กับความต้องการใช้ภายในประเทศ จึงต้องมีการนำเข้าพืชพันธุ์ดีจากต่างประเทศ คิดเป็นมูลค่าหลายหมื่นล้านบาทต่อปี และมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี

จังหวัดปทุมธานี มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ กล้วยหอมทอง ข้าว เติยหอม เป็นต้น ซึ่งกล้วยหอมทอง มีพื้นที่ปลูกทั้งหมด จำนวน ๙,๐๔๓ ไร่ พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอหนองเสือ อำเภอลำลูกกา และอำเภอคลองหลวง ฯลฯ โดยเกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันผลิตในรูปแบบแปลงใหญ่ ภายใต้ชื่อแปลงใหญ่กล้วยหอมทองตำบลพรตน์ หมู่ที่ ๒ ตำบลพรตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ผลิตและขยายพันธุ์ดีที่มีศักยภาพและความพร้อมทั้งด้านการผลิตและการตลาด ผลผลิตของกลุ่มได้รับรองมาตรฐาน GAP และได้รับการรับรองให้ใช้สัญลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี จึงร่วมกับศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินโครงการผลิตและขยายพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร โดยการใช้เทคโนโลยีเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการผลิตขยายพันธุ์ดี เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บริการแก่เกษตรกร สามารถเข้าถึงพืชพันธุ์ดีที่มีคุณภาพช่วยให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชด้วยการใช้พันธุ์ดี อีกทั้งเป็นการยกระดับความมั่นคงและยั่งยืนทางด้านอาหารให้กับเกษตรกรและคนในภาคการเกษตรอีกทางหนึ่ง ด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว รวมทั้งการเตรียมมาตรการรองรับภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยสนับสนุนผู้ผลิตและขยายพันธุ์ดีในหลายด้าน ได้แก่ การใช้ต้นพันธุ์ที่ดี การดูแลรักษา การไถหว่าน การห่อเครือกล้วย การค้าเครือกล้วย ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลผลิตและคุณภาพของกล้วยหอมทองนำไปสู่การเกษตรทำการผลิตที่มั่นคงและยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการผลิตและขยายพันธุ์ดีของเกษตรกร
๒. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บริการแก่เกษตรกร สามารถเข้าถึงพืชพันธุ์ดีที่มีคุณภาพ
๓. เพื่อสร้างและพัฒนาเครือข่ายพืชพันธุ์ดี และยกระดับรายได้ให้กับเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตพืชพันธุ์ดี

๓. เป้าหมาย / สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่กล้วยหอมทองตำบลนพรัตน์ หมู่ที่ ๒ ตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๓๐ ราย

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

กลุ่มแปลงใหญ่กล้วยหอมทองตำบลนพรัตน์ หมู่ที่ ๒ ตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ จัดอบรม/ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตและขยายพันธุ์พืชแก่เกษตรกรเครือข่ายผู้ผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี

๔.๒ สำรวจความต้องการในการสนับสนุนวัสดุการเกษตรตามความจำเป็นและความต้องการของเครือข่ายเกษตรกร เพื่อจัดหาปัจจัยการผลิต/วัสดุการเกษตรสนับสนุนแก่เครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี จำนวน ๑ จุด

๔.๓ สนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี จำนวน ๑ จุด

๔.๔ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมกราคม – เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
๑. พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการผลิตและขยายพันธุ์พืช														
๑.๑ จัดอบรม/ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตและขยายพันธุ์พืชแก่เกษตรกรเครือข่ายผู้ผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี				←→										จังหวัด/ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๓ จังหวัดนครราชสีมา
๑.๒ สำรวจความต้องการในการสนับสนุนวัสดุการเกษตรตามความจำเป็นและความต้องการของเครือข่ายเกษตรกร เพื่อจัดหาปัจจัยการผลิต/วัสดุการเกษตรสนับสนุนแก่เครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี จำนวน ๑ จุด					←→									จังหวัด
๑.๓ สนับสนุนปัจจัยการผลิตแก่เครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี จำนวน ๑ จุด					←→									
๑.๔ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร													←→	จังหวัด

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)
- ครั้งที่ ๒ รออนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

๑. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี
๒. เกษตรกรได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อดำเนินการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคงทางอาหาร

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

๑. สามารถส่งเสริมและสนับสนุนพืชพันธุ์ดีให้กับสมาชิกแปลงใหญ่กล้วยหอมทองตำบลนพรัตน์ หมู่ที่ ๒ ตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
๒. ทำให้เกษตรกรเกิดการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตและขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดี
๓. สามารถสร้างและพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีในพื้นที่

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

๑. สร้างและพัฒนาเครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตขยายพันธุ์พืชพันธุ์ดี จำนวน ๑ จุด
๒. เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่กล้วยหอมทองตำบลนพรัตน์ หมู่ที่ ๒ ตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๓๐ ราย มีพืชพันธุ์ดี สำหรับการผลิต สามารถลดต้นทุนการผลิต และสร้างรายได้

เชิงคุณภาพ

เกษตรกรมีพืชพันธุ์ดี สำหรับการผลิตที่มีประสิทธิภาพ สามารถลดต้นทุนการผลิตและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร และยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่กล้วยหอมทองตำบลนพรัตน์ หมู่ที่ ๒ ตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี เกิดการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตและการขยายพันธุ์ดี สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิต สร้างรายได้แก่เกษตรกรและยกระดับความมั่นคงด้านอาหารได้อย่างยั่งยืน

๙. การประเมินผลโครงการ

ติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและรายงานผลให้จังหวัดและกรมส่งเสริมการเกษตรทราบต่อไป

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๑ ๖๓๒๗

๑. นายประกอบ จรเจริญ หัวหน้ากลุ่มกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต
๒. นางสาวจำเริญ หมื่นวัน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

(นางสาวจำเริญ หมื่นวัน)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

(นายประกอบ จรเจริญ)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศ ประกอบด้วย ๕ ประเด็น ได้แก่ (๑) การเกษตรสร้างมูลค่า (๒) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (๓) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว (๔) โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงไทย เชื่อมโลก (๕) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเกษตรสร้างมูลค่านั้นเป็นประเด็นสำคัญที่จะช่วยสร้างโอกาสในการเติบโตให้กับเกษตรกรและประเทศ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีภารกิจหลักในการดูแลเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีรายได้อย่างมั่นคง จึงได้จัดทำโครงการสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ๑ ท้องถิ่น ๑ สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ภายใต้นโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมอบหมายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการบูรณาการแผนงานและงบประมาณ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวโดยปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรรูปแบบเดิม ไปสู่ “การทำเกษตรมูลค่าสูง” ด้วยการทำเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรแม่นยำสูง ที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีหมุนเวียน เพื่อยกระดับการผลิตและคุณค่าเป็นสินค้าเกษตรโภชนาการสูง ตลอดจนเพื่อใช้ประโยชน์ด้านวัสดุชีวภาพ ด้านเกษตรกรรม ด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์ สร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ ส่งผลต่อรายได้ ทั้งนี้ ปัจจัยความสำเร็จพื้นฐานที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดห่วงโซ่อุปทาน ทั้งเกษตรกร ผู้ประกอบการผลิตสินค้าเกษตรและแปรรูป

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้อนุมัติสรรงบประมาณโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อให้สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี พัฒนาและยกระดับรายได้ของเกษตรกรอย่างต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยดำเนินการในพื้นที่กลุ่มแปลงใหญ่ จำนวน ๒ กลุ่ม SMART FARMER จำนวน ๑ ราย และวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑ กลุ่ม ตั้งแต่การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในรูปแบบบทวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ ค้นหาปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และประเด็นการพัฒนาที่จะสามารถยกระดับรายได้ของเกษตรกร เพื่อจัดเตรียมแผนการดำเนินงาน กิจกรรม และงบประมาณตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๒.๑ เพื่อพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง จังหวัดปทุมธานี
- ๒.๒ เพื่อยกระดับรายได้ครัวเรือนเกษตรกร จังหวัดปทุมธานี (พื้นที่เป้าหมาย)

๓. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ประกอบด้วย กลุ่มแปลงใหญ่ SMART FARMER และวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

- ๓.๑ กลุ่มแปลงใหญ่กล้วยหอมทองตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๒๕ ราย
  - ๓.๒ กลุ่มแปลงใหญ่หมากเหลืองตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย
  - ๓.๓ SMART FARMER จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๑ ราย (แปลงใหญ่ผักตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี)
  - ๓.๔ วิสาหกิจชุมชนชนมไทย หมู่ ๖ ต.คลองควาย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี เป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๗ ราย
- รวมเป้าหมายเกษตรกร จำนวน ๖๓ ราย

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

- ๔.๑ ขออนุมัติโครงการ/อนุมัติดำเนินกิจกรรมและงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการ ฯ
- ๔.๒ ประชาสัมพันธ์ดำเนินโครงการ ฯ
- ๔.๓ ชี้แจงการดำเนินโครงการ ฯ
- ๔.๔ แจงอำเภอแจ้งเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป้าหมายเพื่อเข้าร่วมโครงการ ฯ
- ๔.๕ ดำเนินการโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป้าหมาย จังหวัดปทุมธานี รายละเอียด ดังนี้
  - ๑) แปลงใหญ่กล้วยหอมทองตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
    - ๑.๑) การวิเคราะห์และประเมินความเหมาะสมทางกายภาพและชีวภาพ

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อประเมินสภาพแวดล้อม ระบบนิเวศ ของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต
    - ๑.๒) การส่งเสริมและพัฒนาผลผลิตโดยใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่เหมาะสม และเท่าทันสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
      - ๑.๒.๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ หลักสูตรการวางแผนป้องกันความเสียหายจากภัยธรรมชาติ และสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง
      - ๑.๒.๒) สนับสนุนปัจจัยการผลิต (แพคโคลบิวทราโซล) เพื่อลดความเสียหายของผลผลิตกล้วยหอมทองจากภัยธรรมชาติ

๑.๓) การพัฒนาสินค้าเกษตรด้านการวิจัย

จ้างผู้เชี่ยวชาญ/สถาบันการศึกษา เก็บตัวอย่างกล้วยหอมทองทั้งดิบและสุก ส่งตรวจ หาค่าสารอาหาร วิตามิน และสารสำคัญ และค่าจ้างการวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการพร้อมรายงาน เพื่อเผยแพร่ในเชิงการตลาด

๑.๔) พัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด และการประชาสัมพันธ์

๑.๔.๑) การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปและบรรจุภัณฑ์

๑.๔.๒) จัดเวทีเชื่อมโยงการผลิตและการตลาด

๑.๕) บริหารจัดการโครงการ

๑.๕.๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ จัดเวทีสรุปผลความสำเร็จของการดำเนินโครงการ

๑.๕.๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการฯ กำกับดูแล การดำเนินงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

๑.๕.๓) สรุปผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการฯ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี รวบรวม เรียบเรียงข้อมูลเพื่อจัดสรุปผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นรูปเล่มให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ (ตามภาคผนวก ๐๑)

๒) แปลงใหญ่หมากเหลืองตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

๒.๑) ส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพด้านการผลิต

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร โดยมีประเด็นเกี่ยวกับการเพิ่มผลิตภาพการผลิต

๒.๒) จัดทำแปลงต้นแบบทดสอบ

๒.๒.๑) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตต้นกล้าคุณภาพ โดยการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และใช้สารชีวภัณฑ์

๒.๒.๒) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์

๒.๒.๓) ถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี ณ แปลงต้นแบบ

๒.๓) การเพิ่มมูลค่าและขยายช่องทางการตลาด

ดำเนินการพัฒนาและจัดทำบรรจุภัณฑ์ (Packaging) ที่สวยงาม และเหมาะสมกับสินค้าหมากเหลือง

๒.๔) บริหารจัดการแปลง

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา ดำเนินการติดตามให้คำแนะนำ จัดเก็บข้อมูล ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน (ตามภาคผนวก ๐๒)

๓) วิสาหกิจชุมชนชนมไทย หมู่ ๖ ตำบลคลองควาย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

๓.๑) การศึกษาสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินและการใช้เทคโนโลยีปุ๋ยแม่นยำ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการศึกษาสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินและการใช้เทคโนโลยีปุ๋ยแม่นยำ

๓.๒) การจัดทำแปลงเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีปุ๋ยแม่นยำ

๓.๒.๑) ศึกษาสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน ด้วยการตรวจวิเคราะห์ดิน ในแปลงเรียนรู้

๓.๒.๒) การจัดทำแปลงเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีปุ๋ยแม่นยำ

๓.๒.๓) พัฒนาผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น

๓.๓) บริหารจัดการโครงการ และรายงานผลการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ กำกับดูแล การดำเนินงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ตลอดจนให้คำปรึกษาแก่วิสาหกิจชุมชนและผู้เกี่ยวข้องในการติดตามปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข และประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ (ตามภาคผนวก ๐๓)

๔) Smart Farmer นางสาวกาญจนาทอง แซ่เอี้ยว (แปลงใหญ่ผักตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี)

๔.๑) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักกาดหอม

สนับสนุนปัจจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักกาดหอม

๔.๒) ส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดและบรรจุภัณฑ์

สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เพื่อส่งเสริมด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตร

๔.๓) การบริหารจัดการโครงการ

สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ ให้คำแนะนำ ติดตาม ประสานงาน เก็บข้อมูล กำกับการดำเนินงานในพื้นที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน (ตามภาคผนวก ๐๔)

๔.๖ ติดตามให้คำแนะนำ เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป้าหมาย

๔.๗ สรุปและประเมินผลการดำเนินโครงการ ฯ

๕. ระยะเวลาดำเนินการและแผนปฏิบัติงาน

๕.๑ ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมกราคม ๒๕๖๙ – เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๕.๒ แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									หน่วยงาน	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.		
กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง														สนง.กษจ.
๑. ขออนุมัติโครงการ/อนุมัติดำเนินกิจกรรมและงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการ ฯ				↔										สนง.กษจ.
๒. ประชาสัมพันธ์ดำเนินโครงการ ฯ				↔										สนง.กษจ.
๓. ชี้แจงการดำเนินโครงการ ฯ				↔										สนง.กษจ.
๔. แจกอำเภอกำหนดเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป้าหมายเพื่อเข้าร่วมโครงการ ฯ				↔										สนง.กษจ.
๕. ดำเนินการโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป้าหมาย จังหวัดปทุมธานี				↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๖. ติดตามให้คำแนะนำ เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป้าหมาย				↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	สนง.กษจ./ สนง.กษอ.
๗. สรุปและประเมินผลการดำเนินโครงการ ฯ												↔	↔	สนง.กษจ./ สนง.กษอ.

๖. งบประมาณ

- ครั้งที่ ๑ จำนวนเงินงบประมาณ ๑๖๖,๒๓๐ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นหกพันสองร้อยสามสิบบาทถ้วน)
- ครั้งที่ ๒ รอกการอนุมัติงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (output)

- ๑) มีเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป้าหมาย เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๖๓ ราย
- ๒) เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป้าหมาย มีรายได้เพิ่มขึ้น

๗.๒ ผลลัพธ์ (outcome)

- ๑) เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป้าหมาย สามารถพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูงของตนเองหรือของกลุ่มได้
- ๒) เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป้าหมาย สามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนา (การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร) ให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรอื่นได้

๗.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ

จำนวนเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป้าหมาย เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๖๓ ราย

เชิงคุณภาพ

การวัดรายได้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเป้าหมาย ที่เกิดขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการฯ ควรต้องผ่านเกณฑ์การวัดผลตามสมการของกรมส่งเสริมการเกษตรที่กำหนดไว้ ในปี ๒๕๖๙ คือ $๒.๕ = Y$ (รายได้ ๒.๕ เท่า)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการผลผลิตได้

๘.๒ เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาส วางแผนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ พัฒนาสินค้าให้ได้รับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรหรือมาตรฐานที่สูงกว่า ตลอดจนถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อยกระดับการผลิตของกลุ่มเกษตรกร เกษตรกรเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการเชิงสร้างสรรค์

๘.๓ เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีขวัญกำลังใจในการพัฒนาตนเองและให้ความร่วมมือกับสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี และหน่วยงานภาคีในการพัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตรให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

๙. การประเมินผลโครงการ

ประเมินผลการเพิ่มขึ้นของรายได้ เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ ๒๕๖๙ ว่าสามารถเพิ่มขึ้นได้ ๒.๕ เท่า เพื่อผ่านเกณฑ์การวัดผลตามสมการของกรมส่งเสริมการเกษตรที่กำหนดไว้ ในปี ๒๕๖๙ คือ $๒.๕ = Y$

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

๑๐.๑ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นายประกอบ จรเจริญ	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต
๒. นายศักดิ์เดชน์ วงศ์นาม	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๐.๒ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นางอรัญญา ทรงบัณฑิต	หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร
๒. นางสาวกาญจนา ศรีลา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นายวัฒนา ลีทัศนญาณ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ งบประมาณ ๑๖๖,๒๓๐ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นหกพันสองร้อยสามสิบบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....

(นายศักดิ์เดชน์ วงศ์นาม)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

ลงชื่อ.....

(นางสาวกาญจนา ศรีลา)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ งบประมาณ ๑๖๖,๒๓๐ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นหกพันสองร้อยสามสิบบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....

(นายประกอบ จรเจริญ)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต

ลงชื่อ.....

(นางอรุณญา ทรงบัณฑิต)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ งบประมาณ ๑๖๖,๒๓๐ บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นหกพันสองร้อยสามสิบบาทถ้วน)

ลงชื่อ.....

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี

ภาคผนวก

ภาคผนวก

**โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง ปี ๒๕๖๙
แปลงใหญ่กล้วยหอมทองตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี****๑) แปลงใหญ่กล้วยหอมทองตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี****๑.๑) การวิเคราะห์และประเมินความเหมาะสมทางกายภาพและชีวภาพ**

สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อประเมินสภาพแวดล้อม ระบบนิเวศ ของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยในการพัฒนาผลผลิตทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมถึงการแนวทางการเพิ่มมูลค่าสินค้าตามความต้องการของเกษตรกร และสรุปผลที่ได้การจัดเวทีเพื่อกำหนดหลักสูตรตามประเด็นเน้นหนักที่ต้องการพัฒนาร่วมกันอย่างแท้จริงเพื่อใช้ในการดำเนินการในกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาสินค้าให้แก่เกษตรกร

๑.๒) การส่งเสริมและพัฒนาผลผลิตโดยใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่เหมาะสม และเท่าทันสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๑.๒.๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ หลักสูตรการวางแผนป้องกันความเสียหายจากภัยธรรมชาติ และสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง จำนวน ๑ วัน

๑.๒.๒) สนับสนุนปัจจัยการผลิต (แพคโคลบิวทราโซล) เพื่อลดความเสียหายของผลผลิตกล้วยหอมทองจากภัยธรรมชาติ

๑.๓) การพัฒนาสินค้าเกษตรด้านการวิจัย

จ้างผู้เชี่ยวชาญ/สถาบันการศึกษา เก็บตัวอย่างกล้วยหอมทองทั้งดิบและสุก ส่งตรวจ หาค่าสารอาหาร วิตามิน และสารสำคัญ และค่าจ้างการวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการพร้อมรายงาน เพื่อเผยแพร่ในเชิงการตลาด โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

๑. วางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงาน กำหนดขอบเขตการวิจัย ประเภทตัวอย่างที่ต้องเก็บ จำนวนตัวอย่าง วิธีการเก็บรักษา และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน คัดเลือกและว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญหรือสถาบันการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบอาหาร พร้อมจัดทำเอกสารขออนุมัติและทำสัญญาว่าจ้าง ตามระเบียบพัสดุที่เกี่ยวข้อง

๒. จัดเก็บตัวอย่างกล้วยหอมทองทั้งดิบและสุก จากสวนเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย โดยคำนึงถึงความหลากหลายและความแทนตัวของพื้นที่ พร้อมบันทึกข้อมูลพื้นฐาน เช่น แหล่งผลิต อายุผลผลิต วิธีการปลูก และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง พร้อมส่งตัวอย่างไปยังห้องปฏิบัติการของผู้เชี่ยวชาญ/สถาบันการศึกษา เพื่อทำการตรวจวิเคราะห์ค่าสารอาหาร วิตามิน สารสำคัญ และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานวิชาการ

๓. รับรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสอดคล้องกับขอบเขตงาน รวมทั้งรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำเอกสารสรุปผลเบื้องต้นสำหรับใช้ประโยชน์ทางการตลาด

/๔. เผยแพร่ผลการวิจัย...

๔. เผยแพร่ผลการวิจัยในเชิงการตลาด โดยจัดทำรูปแบบการนำเสนอผลการวิจัย เช่น อินโฟกราฟิก แผ่นพับ หรือสื่อออนไลน์ เผยแพร่ข้อมูลเพื่อสร้างการรับรู้ด้านคุณค่าทางโภชนาการของกล้วยหอมทอง และเพิ่มมูลค่าผลผลิตแก่เกษตรกรในพื้นที่

๕. ส่งสรุปผลการวิเคราะห์ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ภายในไตรมาสที่ ๔ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๔

๑.๔) พัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่ม การตลาด และการประชาสัมพันธ์

๑.๔.๑) การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปและบรรจุภัณฑ์ โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

๑. อบรมเชิงปฏิบัติการ โดยดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกล้วยหอมทอง และการจักสานจากเส้นใยกล้วยเพื่อผลิตถุงรักษ์โลกและของใช้ในครัวเรือน

๒. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการอบรมฝึกปฏิบัติ การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปและบรรจุภัณฑ์ โดยเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปและบรรจุภัณฑ์ สร้างตราสัญลักษณ์ ออกแบบแบรนด์สินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้มีความโดดเด่น สามารถใช้งานได้จริงสามารถรักษาคุณภาพของสินค้าให้มี ความสดใหม่ได้อย่างดีในระหว่างขนส่ง เกิดการสร้างจุดขายและการรับรู้ของผลผลิตที่มีคุณภาพ และมีความปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมต่อผู้บริโภค ทั้งนี้ ขอให้มีโลโก้กรมส่งเสริมการเกษตร ชื่อโครงการ ปรากฏบนบรรจุภัณฑ์เป็นหลัก และสามารถเพิ่มเติมรายละเอียดอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม

๓. สรุปผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

๑.๔.๒) จัดเวทีเชื่อมโยงการผลิตและการตลาด โดยมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

๑. ดำเนินการจัดเวทีเชื่อมโยงการผลิตและการตลาด ในแปลงที่มีความพร้อม โดยนำผู้ประกอบการและเกษตรกรมาพบปะกันเพื่อเจรจาธุรกิจทั้งตลาดส่งออก ตลาดในประเทศ ตลาดออนไลน์ Modern Trade การศึกษาดูงานแหล่งผลิต แหล่งจำหน่าย หรือกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งสามารถให้องค์ความรู้ผู้ประกอบการดำเนินการดังกล่าวร่วมกันได้ จำนวน ๑ ครั้ง

๒. สรุปผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

๑.๕) บริหารจัดการโครงการ

๑.๕.๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ จัดเวทีสรุปผลความสำเร็จของการดำเนินโครงการ โดยดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยนำเสนอผลสำเร็จของโครงการ ถ่ายทอดประสบการณ์จากเกษตรกรต้นแบบ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะ สรุปสาระสำคัญ ผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเด็นปัญหา ความสำเร็จ พร้อมจัดระบบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการวางแผนดำเนินงานต่อไป

๑.๕.๒) สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการฯ กำกับดูแล การดำเนินงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ตลอดจนให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องในการติดตามปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขและประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ โดยสนับสนุนค่าใช้จ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พัก พาหนะเพื่อใช้ ในการดำเนินการตลอดปีงบประมาณ

๑.๕.๓) สรุปผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการฯ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี รวบรวม เรียบเรียงข้อมูลเพื่อจัดสรุปผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นรูปเล่มให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง ปี ๒๕๖๙

ชนิดพืช ไม้ประดับ (หมากเหลือง)

ลำดับที่ ๔๘ address : แปลงใหญ่หมากเหลืองตำบลบึงทองหลาง อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

๑. เป้าหมาย: ๑) เป้าหมายเชิงปริมาณ ดำเนินการกับเกษตรกร ๓๐ ราย พื้นที่รวม ๑๐๗ ไร่
๒) เป้าหมายเชิงคุณภาพ เพิ่มรายได้ในปี ๒๕๖๙ ไม่น้อยกว่า ๒.๕ เท่าของปี ๒๕๖๘
๒. กิจกรรม/วิธีดำเนินงาน: สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีและสำนักงานเกษตรอำเภอลำลูกกา ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ ส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพด้านการผลิต

๒.๑.๑ ดำเนินการจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร โดยมีประเด็นเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตภาพการผลิต เช่น การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) การใช้ชีวภัณฑ์ การใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกวิธี การจัดการน้ำและสภาพแวดล้อม การจัดการดินและธาตุอาหารพืช การผลิตเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าคุณภาพ ทักษะด้านการตลาดออนไลน์ การสร้างแบรนด์ เป็นต้น

- จัดอบรม จำนวน ๑ ครั้ง เกษตรกรเป้าหมายไม่น้อยกว่า ๓๐ ราย
- ดำเนินการ ธันวาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙

๒.๒ จัดทำแปลงต้นแบบ

๒.๒.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตต้นกล้าคุณภาพ โดยการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานและใช้สารชีวภัณฑ์

- ๑) วางแผนการทดสอบ จำนวน ๓ ทรีตเมนต์ ดังนี้
- ทรีตเมนต์ที่ ๑ วิธีปกติของเกษตรกร (Control)
  - ทรีตเมนต์ที่ ๒ คลุกเมล็ดกับเชื้อไตรโคเดอร์มา
  - ทรีตเมนต์ที่ ๓ คลุกเมล็ดกับสารเมทาแลกซิล

ทั้งนี้ อัตราส่วนของสารชีวภัณฑ์และสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเป็นไปตามคำแนะนำของกรมส่งเสริมการเกษตร

ประเด็นการทดสอบ

(๑) ศึกษาการเพาะเมล็ดด้วยวิธีที่เหมาะสม เพื่อเปรียบเทียบอัตราการงอกและการต้านทานโรคพืชในต้นกล้าหมากเหลือง

(๒) ศึกษาประสิทธิภาพของการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานและใช้สารชีวภัณฑ์ต่อการเจริญเติบโตของต้นกล้าหมากเหลือง เพื่อเปรียบเทียบการต้านทานโรคในระยะต้นกล้า

๒) คัดเลือกแปลงของสมาชิกกลุ่มที่มีความพร้อมในการทดสอบและเป็นจุดเรียนรู้ต้นแบบ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และเป็นแหล่งสาธิตเชิงปฏิบัติจริง ที่สามารถขยายผลสู่แปลงสมาชิกกลุ่มรายอื่น ๆ รวมถึงพร้อมเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้

- ๓) สนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้

ปัจจัยการผลิตและวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

- (๑) ธาตุอาหารหลัก/ธาตุอาหารรอง เช่น ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ เป็นต้น
- (๒) สารเคมี/สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช เช่น เชื้อไตรโคเดอร์มา เมทาแลกซิล เป็นต้น
- (๓) อุปกรณ์การให้น้ำ วัสดุเพาะปลูก ถุงเพาะกล้า วัสดุที่ใช้ในการผลิตปุ๋ยหมัก วัสดุปรับปรุงดิน เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการผลิต เป็นต้น

๔) บันทึกผลการทดสอบด้านการงอกและเจริญเติบโตของต้นกล้าระยะแรก

- (๑) อัตราการงอก
- (๒) การต้านทานโรค
- (๓) เก็บข้อมูลต้นทุนการผลิตทุกทรีตเมนต์

- จำนวน ๑ แปลง
- ดำเนินการ ธันวาคม ๒๕๖๘ - พฤษภาคม ๒๕๖๙

๕) เปรียบเทียบและวิเคราะห์ผลการทดสอบ

๒.๒.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์

๑) วางแผนการทดสอบ จำนวน ๓ ทรีตเมนต์ ดังนี้

ทรีตเมนต์ที่ ๑ วิธีปกติของเกษตรกร (Control)

ทรีตเมนต์ที่ ๒ ติดตั้งระบบน้ำ เพื่อลดอุณหภูมิในแปลงร่วมกับการใช้วิธีให้ปุ๋ยปกติของเกษตรกร

ทรีตเมนต์ที่ ๓ ติดตั้งระบบน้ำ เพื่อลดอุณหภูมิในแปลง ร่วมกับการใช้วิธีให้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ประเด็นการทดสอบ

(๑) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างช่วงการให้ผลผลิตหมากเหลือง กับอัตราไร่ละการติดผล และอัตราการงอกของเมล็ด เพื่อกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์และวางแผนการผลิตต้นกล้าที่มีประสิทธิภาพ

(๒) การจัดการน้ำและสภาพแวดล้อมในแปลงปลูกที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการติดผลของหมากเหลือง โดยการติดตั้งระบบน้ำ

(๓) การจัดการดินและธาตุอาหาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการติดผลของหมากเหลือง

๒) คัดเลือกแปลงของสมาชิกกลุ่มที่มีความพร้อมในการทดสอบและเป็นจุดเรียนรู้ต้นแบบ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และเป็นแหล่งสาธิตเชิงปฏิบัติจริง ที่สามารถขยายผลสู่แปลงสมาชิกกลุ่มรายอื่น ๆ รวมถึงพร้อมเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้

๓) สนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่าย ดังนี้

(๑) ค่าตรวจวิเคราะห์ดิน

- ก่อน ดำเนินการทดสอบ (จำนวน ๑ ครั้ง)
- หลัง ดำเนินการทดสอบ (จำนวน ๑ ครั้ง : ๓ ทรีตเมนต์)

(๒) ปัจจัยการผลิตและวัสดุอุปกรณ์การเกษตร

- ธาตุอาหารหลัก/ธาตุอาหารรอง เช่น ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ เป็นต้น
- สารเคมี/สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช เช่น เชื้อไตรโคเดอร์มา เมทาแลกซิล เป็นต้น
- อุปกรณ์การให้น้ำ วัสดุเพาะปลูก ถุงเพาะกล้า วัสดุที่ใช้ในการผลิตปุ๋ยหมัก วัสดุปรับปรุงดิน

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการผลิต เป็นต้น

๔) เก็บตัวอย่างดิน ก่อน การเตรียมแปลงผลิต และส่งตัวอย่างไปวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ เพื่อประเมินความอุดมสมบูรณ์และปัญหาของดิน

๕) บันทึกผลการทดสอบด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์

(๑) ช่วงการให้ผลผลิตหมากเหลือง กับอัตราการติดผลและอัตราการงอกของเมล็ด

(๒) การจัดการดิน ธาตุอาหารพืช น้ำ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ต่ออัตราการติดผล

(๓) เก็บข้อมูลต้นทุนการผลิตทุกทรีตเมนต์

๖) เก็บตัวอย่างดิน หลัง เก็บเกี่ยวผลผลิต ของทุกทรีตเมนต์ และส่งตัวอย่างไปวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินการและประเมินผลของว่าวิธีการจัดการใดมีประสิทธิภาพที่สุด และสามารถนำไปให้คำแนะนำในการวางแผนการผลิตในรอบการผลิตถัดไป

๗) ส่งเสริมการผลิตต้นกล้าคุณภาพเพื่อการค้า ดำเนินการขยายผลความสำเร็จสู่สมาชิกกลุ่มรายอื่น ๆ เพิ่มผลิตภัณฑ์และขยายตลาดการจำหน่าย โดยส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ในปริมาณที่เหมาะสมต่อหน่วยการผลิตและสนับสนุนถุงเพาะกล้าขนาดที่เหมาะสม และวัสดุปลูกให้กับสมาชิกกลุ่ม

๘) เปรียบเทียบและวิเคราะห์ผลการทดสอบ

- จำนวน ๑ แปลง

- ดำเนินการ ธันวาคม ๒๕๖๘ – กรกฎาคม ๒๕๖๙

๒.๒.๓ ถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี ณ แปลงต้นแบบ

จัดอบรมถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี ณ แปลงต้นแบบ จำนวน ๑ ครั้ง เพื่อขยายผลองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์และต้นกล้าคุณภาพสู่เกษตรกรรายอื่น ๆ ที่มีความพร้อมและศักยภาพในการผลิต รวมถึงเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ปัญหา ข้อเสนอแนะ และสรุปผลจากการเรียนรู้ร่วมกัน

- จัดอบรม จำนวน ๑ ครั้ง เกษตรกรเป้าหมายไม่น้อยกว่า ๓๐ ราย

- ดำเนินการ เมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๙

๒.๓ การเพิ่มมูลค่าและขยายช่องทางการตลาด

ดำเนินการพัฒนาและจัดทำบรรจุภัณฑ์ (Packaging) ที่สวยงาม และเหมาะสมกับสินค้ามากเหลือ โดยสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดทำสติ๊กเกอร์ ฉลาก และบรรจุภัณฑ์ มุ่งเน้นการสร้างแบรนด์ (Brand) ให้เป็นที่รู้จัก สร้างเอกลักษณ์ของตนเอง และดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ หรือเป็นค่าจ้างเหมาออกแบบ หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ดำเนินการ เมษายน - กรกฎาคม ๒๕๖๙

๒.๔ บริหารจัดการแปลง

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร/สำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ ติดตามให้คำแนะนำ จัดเก็บข้อมูล ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน

- ดำเนินการ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๙

*****

ภาคผนวก วสช. (๑)

แนวทางการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร
และการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

เป้าหมาย : วิสาหกิจชุมชนชนนมไทย หมู่ ๖ ต.คลองควาย
อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

๑๘๗

**แนวทางการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตร
และการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง**

๑. เป้าหมายที่ดำเนินการ: วิสาหกิจชุมชนชนมไทย หมู่ ๖ ต.คลองควาย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

๒. วิธีการดำเนินงาน

๒.๑ การศึกษาสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินและการใช้เทคโนโลยีปุ๋ยแม่นยำ

สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการศึกษาสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินและการใช้เทคโนโลยีปุ๋ยแม่นยำ ให้กับสมาชิกจำนวน ๗ ราย จำนวน ๑ ครั้ง เพื่อให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนเข้าใจหลักการวิเคราะห์ดิน สภาพความอุดมสมบูรณ์ และปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิตเรียนรู้หลักการใช้เทคโนโลยีปุ๋ยแม่นยำเพื่อสามารถนำไปวางแผนปรับปรุงบำรุงดินและจัดการปุ๋ยอย่างคุ้มค่าในแปลงของตนเอง ตัวอย่างหลักสูตรในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เช่น การวิเคราะห์สภาพดินและปัญหาในแปลงของสมาชิก ความรู้พื้นฐานเรื่องดินและความอุดมสมบูรณ์ ปัญหาดินเสื่อมโทรมและวิธีสังเกตอาการพืชขาดธาตุอาหาร สาธิตวิธีการเก็บตัวอย่างดิน และการใช้ชุดทดสอบดินเบื้องต้น การอ่านผลวิเคราะห์ดินจากชุดทดสอบดินเบื้องต้น และจากห้องปฏิบัติการ การใช้เทคโนโลยีปุ๋ยแม่นยำ สาธิตตัวอย่างการใช้เครื่องมือ/โปรแกรมในการคำนวณปุ๋ย เป็นต้น ทั้งนี้ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมต้องทำการประเมินความรู้ก่อนและหลังการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Pre – Test, Post – Test) พร้อมทั้งสรุปและรายงานผลในการจัดอบรม ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ (แบบรายงาน วสช.๑)

๒.๒ การจัดทำแปลงเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีปุ๋ยแม่นยำ

๒.๒.๑ ศึกษาสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน ด้วยการตรวจวิเคราะห์ดิน ในแปลงเรียนรู้

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ คัดเลือกแปลงเรียนรู้ จำนวน ๑ แปลง พื้นที่อย่างน้อย ๑ ไร่ จากสมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๑ ราย เพื่อใช้เป็นแปลงที่เกษตรกรปฏิบัติตามหลักวิชาการ

๒) ดำเนินการเก็บตัวอย่างดินตามวิธีการตรวจวิเคราะห์คุณภาพดิน โดยกรมวิชาการเกษตร หรือหน่วยงานอื่น ๆ ตามความเหมาะสม และสนับสนุนการตรวจวิเคราะห์ความอุดมสมบูรณ์ของดินและความต้องการธาตุอาหารของพืช เพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ปุ๋ย และการแก้ไขดินที่มีปัญหา

๓) สรุปผลการตรวจค่าความอุดมสมบูรณ์ของดิน พร้อมทั้งจัดทำข้อมูลคำแนะนำที่เหมาะสมให้กับเกษตรกรเพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาดินตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒.๒.๒ การจัดทำแปลงเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีปุ๋ยแม่นยำ

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้การจัดการดินและการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินโดยใช้เทคโนโลยีปุ๋ยแม่นยำ โดยใช้แปลงเป็นจุดสาธิตและถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกตลอดกระบวนการ พร้อมทั้งพิจารณาเลือกใช้เทคโนโลยีในการจัดทำแปลงที่สอดคล้องกับชนิดพืชและสภาพปัญหาดิน เช่น อ้อย วิเคราะห์ดิน ปรับค่า pH ดินตามสภาพปัญหา ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใช้ปุ๋ยชีวภาพ พีจีพีอาร์ เตรียมแปลงปลูก ไถระเบิดดินดาน เป็นต้น โดยสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม เช่น ปัจจัยการผลิตเพื่อทดลองการผสมปุ๋ยที่ตรงตามความต้องการของพืชและสภาพดิน ค่าวัสดุการเกษตร ค่าตรวจวัดปริมาณธาตุอาหารในใบ ค่าจ้างเหมา หรือค่าวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ที่มีความจำเป็นโดยที่ไม่ใช่ครุภัณฑ์

๒) ติดตามผล และรายงานผลให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ โดยบันทึกข้อมูล และรายงานผลการสนับสนุนการจัดทำแปลงเรียนรู้ (แบบรายงาน วสช.๑) และสรุปผลการจัดทำแปลงเรียนรู้ (แบบรายงาน ๓(ข)) โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลในแปลงเรียนรู้ และในแปลงปกติของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่คัดเลือกมาดำเนินการจัดทำแปลงเรียนรู้ โดยทั้ง ๒ แปลงต้องมีการปฏิบัติแบบเดียวกัน ยกเว้นเรื่องการใช้ปุ๋ยที่แตกต่างกัน (สูตรปุ๋ยและจำนวนครั้งในการใส่เป็นไปตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่) เพื่อให้เห็นความแตกต่างของต้นทุนการผลิต ตลอดจนคุณภาพและปริมาณผลผลิต (หากการดำเนินงานอยู่ในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยว)

๒.๓ พัฒนาผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น

๒.๓.๑ สำนักงานเกษตรจังหวัด ดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น ตามแผนความต้องการการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงของวิสาหกิจชุมชน โดยใช้งานวิจัย/เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งวิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินการผลิต และจำหน่ายได้ในเชิงพาณิชย์อย่างต่อเนื่อง และบรรจุภัณฑ์ต้องมียอดประกอบของฉลากครบถ้วนตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข และสามารถยกระดับผลิตภัณฑ์ให้สามารถจำหน่ายในตลาดที่สูงขึ้นได้ โดยมีแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์ของแต่ละชนิดสินค้าตามเอกสารแนบ ๑ ทั้งนี้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์ให้ดำเนินการตามระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด

๒.๓.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัด ติดตามผล และรายงานสรุปผลการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (แบบรายงาน ๓(ข)) ให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

๒.๔ บริหารจัดการโครงการ และรายงานผลการดำเนินงาน

๒.๔.๑ สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ กำกับดูแล การดำเนินงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ตลอดจนให้คำปรึกษาแก่วิสาหกิจชุมชนและผู้เกี่ยวข้องในการติดตามปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข และประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ โดยสนับสนุนค่าใช้จ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พัก พาหนะเพื่อใช้ในการดำเนินการตลอดปีงบประมาณ จำนวนรวม ๔,๐๐๐ บาท แบ่งเป็นการดำเนินงานรอบ ๖ เดือนแรก ๒,๐๐๐ บาท และรอบ ๖ เดือนหลัง ๒,๐๐๐ บาท

๒.๔.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัดติดตามผล เก็บข้อมูล และสรุปผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑) การรายงานผลรอบ ๖ เดือนแรก ดังนี้

๑.๑) แบบรายงาน ๓ รอบ ๖ เดือนแรก (ต.ค. ๖๘ - มี.ค. ๖๙) : รายงานผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง ปี ๒๕๖๙

๑.๒) แบบรายงาน วสช.๑ : รายงานผลการดำเนินงานด้านการผลิตสินค้าเกษตรรายชนิดพืช โดยสรุปผลการถ่ายทอดความรู้และการสนับสนุนการจัดทำแปลงเรียนรู้

ทั้งนี้ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดจัดทำรายงานดังกล่าว ส่งให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ ภายในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ รวบรวมส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๙

๒) การรายงานผลรอบ ๖ เดือนหลัง ดังนี้

๒.๑) แบบรายงาน ๓(ข) รอบ ๖ เดือนหลัง (เม.ย. - ก.ย. ๖๙) : รายงานผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง ปี ๒๕๖๙

๒.๒) แบบรายงาน วสช.๓ : บทวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์

ทั้งนี้ ให้สำนักงานเกษตรจังหวัดจัดทำรายงานดังกล่าว ส่งให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ ภายในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๙ และสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ รวบรวมส่งให้กรมส่งเสริมการเกษตร ภายในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๙

๓. แผนการปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									
	ต.ค. ๖๘	พ.ย. ๖๘	ธ.ค. ๖๘	ม.ค. ๖๙	ก.พ. ๖๙	มี.ค. ๖๙	เม.ย. ๖๙	พ.ค. ๖๙	มิ.ย. ๖๙	ก.ค. ๖๙	ส.ค. ๖๙	ก.ย. ๖๙	
๑. การศึกษาสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดินและการใช้เทคโนโลยีปุ๋ยแม่นยำ				←	→								
๒. การจัดทำแปลงเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีปุ๋ยแม่นยำ				←	→	←	→	←	→	←	→	←	→
๓. พัฒนาผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น								←	→	←	→	←	→
๓. บริหารจัดการโครงการ และรายงานผลการดำเนินงาน				←	→	←	→	←	→	←	→	←	→

เอกสารที่เกี่ยวข้อง :

๑. แบบรายงาน ๓ รอบ ๖ เดือนแรก (ต.ค. ๖๘ - มี.ค. ๖๙)
๒. แบบรายงาน ๓(ซ) รอบ ๖ เดือนหลัง (เม.ย. - ก.ย. ๖๙)
๓. แบบรายงาน วสช.๑
๔. แบบรายงาน วสช.๓
๕. ภาคผนวก วสช. (๓) เอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

เป้าหมาย : Smart Farmer ลำดับที่ ๑๕๒

นางสาวกาญจนาทอง แซ่เอี้ยว อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักกาดหอม ส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดและบรรจุภัณฑ์

โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
(เป้าหมาย : Smart Farmer ลำดับที่ ๑๕๒ นางสาวกาญจนาทอง แซ่เอี้ยว)

๑. หลักการ

ภาคการเกษตรของประเทศไทยเผชิญความท้าทายเชิงโครงสร้างจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ประกอบด้วยภาวะฝนตกหนัก น้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก ภัยแล้งยาวนาน ตลอดจนการระบาดของศัตรูพืช ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลผลิต คุณภาพสินค้า ต้นทุนการผลิต และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ขณะเดียวกัน บริบทเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศยังมีความผันผวนสูง ทั้งภาวะเงินเฟ้อ ค่าเงินบาทอ่อนค่า ความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์ และมาตรการกีดกันทางการค้าที่เข้มงวดขึ้น ส่งผลให้ภาคการส่งออกสินค้าเกษตรและความสามารถในการแข่งขันของไทยเผชิญข้อจำกัดมากขึ้น แม้คาดการณ์เศรษฐกิจการเกษตร ปี ๒๕๖๙ จะมีแนวโน้มเติบโตจากปริมาณน้ำที่เพียงพอและแรงสนับสนุนด้านนโยบายภาครัฐ แต่ยังมีตัวแปรที่มีความเสี่ยงหลายประการที่อาจจำกัดการขยายตัวในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ราคาปัจจัยการผลิตที่อยู่ในระดับสูง ราคาสินค้าเกษตรหลายชนิดปรับตัวลดลง และความผันผวนของตลาดโลก ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเชิงระบบในการเพิ่มมูลค่าการผลิตอย่างยั่งยืน

กรมส่งเสริมการเกษตรจึงได้กำหนดทิศทาง “การทำการเกษตรให้มีมูลค่าสูง” ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง โดยมุ่งขับเคลื่อนการผลิตสู่ระบบเกษตรประณีตและเกษตรแม่นยำสูง ผ่านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีชีวภาพ นวัตกรรมหมุนเวียน และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรให้มีศักยภาพในการแข่งขัน ทั้งในเชิงสินค้าโภคภัณฑ์ ชีวภาพ สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพ ไปจนถึงบริการทางการเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง รองรับการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจมูลค่าสูง (High Value Economy) นอกจากนี้ การพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer บนหลักคิด “เกษตรกรเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ถือเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับระบบเกษตรกรรมของประเทศ โดยเน้นการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการบริหารจัดการการผลิต การลดความเสี่ยง การใช้เทคโนโลยี การบริหารจัดการธุรกิจเกษตร การเพิ่มมูลค่าสินค้า รวมทั้งการเชื่อมโยงตลาดตามแนวทางตลาดนำการผลิต พร้อมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในห่วงโซ่อุปทาน จากบทบาทเชิงกลยุทธ์ของ Smart Farmer และ Young Smart Farmer จึงกำหนดให้มีการพัฒนากลุ่มเป้าหมายจำนวน ๕๐ ราย เพื่อเสริมขีดความสามารถในการเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูงอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมมาตรฐานการผลิต การสร้างมูลค่าเพิ่ม การบริหารจัดการธุรกิจ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตอบสนองความต้องการของตลาดสมัยใหม่ ส่งผลให้เกษตรกรสามารถยกระดับผลิตภาพการผลิตและสร้างรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๓ เท่า ในระยะเวลา ๔ ปี พร้อมเป็นต้นแบบในการขยายผลสู่พื้นที่อื่น อันจะนำไปสู่การยกระดับความยั่งยืนและการแข่งขันของภาคการเกษตรไทยในระยะยาวต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง
- ๒.๒ เพื่อยกระดับรายได้ของครัวเรือนเกษตรกร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร Smart Farmer ลำดับที่ ๑๕๒ นางสาวกาญจนาทอง แซ่เอี้ยว อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอสามโคก ร่วมกันติดตามให้คำแนะนำ จัดเก็บข้อมูล ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูงให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เช่น การใช้ปุ๋ยและการปรับปรุงดินตามค่าวิเคราะห์เพื่อวางแผนการปลูกพืช การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ การยกระดับและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร การควบคุมมาตรฐานการผลิตพืช การตลาด และการจัดการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดำเนินการในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๘ - มิถุนายน ๒๕๖๙ เป้าหมาย Smart Farmer นางสาวกาญจนาทอง แซ่เอี้ยว เลขที่ ๘๕/๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลบางเตย อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี

๔.๒ สนับสนุนปัจจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

๔.๒.๑ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ร่วมวางแผนการดำเนินงานจัดซื้อ/จัดจ้าง ตามแผนเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง ตามที่ได้รับการสนับสนุน ดังนี้

๑) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักกาดหอม

สนับสนุนปัจจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักกาดหอม จัดซื้อ/จัดจ้าง ตามแผนความต้องการพัฒนา ได้แก่ การปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมต่อการผลิตผักกาดหอมตามค่าวิเคราะห์ดินในรูปแบบสารชีวภัณฑ์ เช่น กากถั่วเหลือง ถึงสำหรับทำน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักกาดหอม การพ่นปุ๋ย-สารชีวภัณฑ์ การบริหารจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เช่น สแลนกรองแสง สายยาง แข็งพลาสติก อ่างพลาสติก และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ดำเนินการในเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๖๙

๒) ส่งเสริมศักยภาพด้านการตลาดและบรรจุภัณฑ์

สนับสนุนให้เกษตรกรเป้าหมาย จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ผ่านทางช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook, line นำเสนอกิจกรรมการเกษตร สินค้าหรือบริการ เพื่อช่วยสร้างคุณค่าของสินค้า สร้างการรับรู้ เพิ่มช่องทางให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้มากขึ้น โดยสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เพื่อส่งเสริมด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์สินค้าเกษตร เช่น ถุงพลาสติกบรรจุผัก ตรายางปั๊มพลาสติก พร้อมตลับหมึกกันน้ำ เป็นต้น ตามแผนความต้องการพัฒนาของเกษตรกร ดำเนินการในเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม ๒๕๖๙

ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการใช้จ่ายงบประมาณที่มีลักษณะเป็นงบลงทุนหรือรายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ซึ่งการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการโดยเคร่งครัด

๔.๒.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอ ดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้าง ตามแผนการดำเนินงาน ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน และส่งมอบให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อดำเนินงานตามแผน กำกับและติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง ตามรายละเอียดประกอบการโอนจัดสรรงบประมาณโครงการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง ปี ๒๕๖๙ (Smart Farmer)

๔.๓ การจัดเก็บและรายงานข้อมูล

๔.๓.๑ การจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัดและสำนักงานเกษตรอำเภอสามโคก จัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานโครงการฯ ของแปลงเกษตรกร ดังนี้

- ๑) ข้อมูลการผลิต การให้น้ำ การใส่ปุ๋ย ได้แก่ ชนิด ปริมาณ และช่วงเวลา
- ๒) ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ข้อมูลปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๖๙ เป็นรายเดือน

- ๓) การเก็บเกี่ยวผลผลิต (แต่ละรอบการผลิตใน ๑ ปี)
- (๑) ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยว
  - (๒) ปริมาณผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้
- ๔) ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ
- (๑) ข้อมูลต้นทุนการผลิต
  - (๒) ปริมาณผลผลิต (จำนวนกิโลกรัม/ไร่/ปี หรือ จำนวนผลิตภัณฑ์/ไร่/ปี)
  - (๓) ราคาต่อกิโลกรัม หรือ ราคาต่อผลิตภัณฑ์
  - (๔) รายได้รวมจากสินค้า (บาท/ปี)
  - (๕) รายได้เสริม (บาท/ปี) พร้อมระบุรายละเอียดแหล่งที่มาของรายได้เสริม
  - (๖) การรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรรายอื่น (ถ้ามี) ปริมาณและราคาซื้อขาย
- ๕) ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในการดำเนินงาน
- ๖) อื่น ๆ

๔.๓.๒ การรายงานข้อมูลผลการดำเนินงาน

๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดจัดทำเล่มรายงานสรุปผลการดำเนินงานของแปลงเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จัดส่งให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ ภายใน วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๙

๔.๔ การบริหารจัดการโครงการฯ

๔.๔.๑ สำนักงานเกษตรอำเภอ ให้คำแนะนำ ติดตามการดำเนินงานของเกษตรกร ประสานงาน เก็บข้อมูล และรายงานผลการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สำนักงานเกษตรจังหวัดทราบ

๔.๔.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัด ให้คำแนะนำ ติดตาม ประสานงาน เก็บข้อมูล กำกับการดำเนินงานในพื้นที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ส่งให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ ๑ - ๖ ที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแลของแต่ละจังหวัด ภายในระยะเวลาที่กำหนด

โดยสนับสนุนค่าใช้จ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานโครงการฯ ของสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีและสำนักงานเกษตรอำเภอสสามโคก จำนวนรวม ๓,๐๐๐ บาท รายละเอียดดังนี้

- ๑) รอบ ๖ เดือนแรก (ตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑,๕๐๐ บาท
- ๒) รอบ ๖ เดือนหลัง (เมษายน - กันยายน ๒๕๖๙) งบประมาณ ๑,๕๐๐ บาท

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม ๒๕๖ ๘ - เดือนกันยายน ๒๕๖ ๙

๖. แผนการปฏิบัติงาน

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									
	ค.ค. ๖๘	พ.ย. ๖๘	ธ.ค. ๖๘	ม.ค. ๖๙	ก.พ. ๖๙	มี.ค. ๖๙	เม.ย. ๖๙	พ.ค. ๖๙	มิ.ย. ๖๙	ก.ค. ๖๙	ส.ค. ๖๙	ก.ย. ๖๙	
๑. ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง			←→										
๒. สนับสนุนปัจจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง						←→							
๓. การเก็บและรายงานข้อมูล													
๔.๑ การจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงาน			←→										→
๔.๒ การรายงานข้อมูลผลการดำเนินงาน											←→		→
๕. การบริหารจัดการโครงการ			←→										→

๗. ตัวชี้วัด

๗.๑ เชิงปริมาณ

จำนวน Smart Farmer ที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๑ ราย ได้รับการพัฒนาสู่สินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง

๗.๒ เชิงคุณภาพ

รายได้ของ Smart Farmer ที่เกิดขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการฯ ควรต้องผ่านเกณฑ์การวัดผลตามสมการของกรมส่งเสริมการเกษตรที่กำหนดไว้ ในปี ๒๕๖๙ คือ $2.5i = Y$

หมายเหตุ i คือ รายได้จากปีก่อนการเข้าร่วมโครงการ

Y คือ ค่าคาดหวังที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

รายได้ หมายถึง รายได้ที่เกิดจากกิจกรรมทางการเกษตรทั้งกิจกรรมหลัก (รายได้จากสินค้าเกษตร) และกิจกรรมรอง (รายได้เสริมภาคการเกษตร)

ดังนั้น เมื่อดำเนินการจนเสร็จสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๙ เรียบร้อยแล้ว Smart Farmer ที่เข้าร่วมโครงการฯ ควรต้องมีรายได้ไม่น้อยกว่าค่าคาดหวัง เพื่อให้ผ่านเกณฑ์การวัดผลของกรมส่งเสริมการเกษตร หากมีเหตุสุดวิสัยจากปัจจัยภายนอกหรืออื่น ๆ Smart Farmer ไม่ผ่านเกณฑ์การวัดผล ต้องมีเหตุผลชี้แจงประกอบการอธิบายเป็นรายกรณีไป

๘. ผลผลิต (Output)

Smart Farmer ที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๑ ราย มีการพัฒนาสินค้าเกษตรภายในแปลงและบริการมูลค่าสูง

๙. ผลลัพธ์

Smart Farmer ที่เข้าร่วมโครงการฯ มีการบริหารจัดการผลผลิต พัฒนาและยกระดับสินค้าเกษตรและบริการ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๒.๕ เท่า จากปี ๒๕๖๗

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๐.๒ เกษตรกรสามารถบริหารจัดการการผลิต และแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรได้ในระยะยาว
- ๑๐.๒ คริวเรือนเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้
- ๑๐.๓ เกษตรกรสามารถเป็นต้นแบบสำหรับการขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่น หรือผู้ที่สนใจได้

๑๑. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

- ๑. นางอรุณญา ทรงบัณฑิต หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร
- ๒. นางสาวกาญจนา ศรีลา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

**โครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
กิจกรรมเสริมทัพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ผลิตขยายชีวภัณฑ์
เพื่อให้บริการทางการเกษตร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี**

๑. หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) เป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและการเกษตรทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของการระบาดของศัตรูพืช ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่คุกคามความมั่นคงทางอาหารและสร้างความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ สถานการณ์ในประเทศไทยสะท้อนให้เห็นแนวโน้มการแพร่ระบาดของที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ปี ๒๕๖๘ มีการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังมากกว่า ๑.๒๔๖ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๔ ของพื้นที่ปลูกทั้งประเทศ และพบการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวมากกว่า ๖๔,๐๐๐ ไร่ หรือร้อยละ ๕.๘๒ ของพื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งประเทศ ซึ่งทั้งสองกรณีมีระดับการระบาดสูงกว่าปี ๒๕๖๗ (กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย, ๒๕๖๘) นอกจากนี้ยังปรากฏศัตรูพืชชนิดใหม่ที่เข้ามาคุกคามระบบการผลิตพืชของไทย เช่น หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall Armyworm: *Spodoptera frugiperda*) ที่มีถิ่นกำเนิดในทวีปอเมริกา ก่อนจะแพร่ระบาดเข้าสู่แอฟริกาในปี ๒๕๕๙ อินเดียในปี ๒๕๖๑ และพบการระบาดในประเทศไทยช่วงปลายปี ๒๕๖๑ (กรมวิชาการเกษตร, ม.ป.ป.) ปัจจุบันยังพบการระบาดในหลายพื้นที่มากกว่า ๕,๐๐๐ ไร่ (กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย, ๒๕๖๘) อีกทั้งโรคใบร่วงยางพาราชนิดใหม่ซึ่งเริ่มระบาดครั้งแรกที่เกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซียในปี ๒๕๕๙ และลุกลามไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ก่อนจะแพร่เข้าสู่ประเทศไทยในปี ๒๕๖๒ ปัจจุบันพบการระบาดมากกว่า ๑.๔๒๓ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๗.๘๗ ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งประเทศ (การยางแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.) ในขณะเดียวกัน ศัตรูพืชประจำถิ่นหลายชนิดยังปรับตัวและพัฒนาให้สามารถอาศัยพืชอาหารที่หลากหลายมากขึ้น เช่น หนอนกระทู้หอมที่ระบาดกัดกินมันสำปะหลังในจังหวัดกาญจนบุรี สร้างความเสียหายมากกว่า ๗,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๗ (กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย, ๒๕๖๗) และการระบาดของแมลงหิวข้าวในข้าวบริเวณพื้นที่นาชลประทานภาคกลาง (กรมการข้าว, ๒๕๖๗) สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนถึงการปรับตัวของศัตรูพืชภายใต้เงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเอื้อต่อการขยายตัวและเพิ่มความถี่ในการระบาดมากขึ้น

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การแพร่ระบาดของศัตรูพืชภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจึงเป็นปัญหาที่มีความสำคัญและท้าทายต่อการเกษตรของประเทศไทย กรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี จึงให้ความสำคัญกับการติดตาม เฝ้าระวัง และพัฒนากลไกการจัดการสุขภาพพืชที่มีประสิทธิภาพด้วยการเฝ้าระวังและเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชเชิงรุก พัฒนาเครือข่ายความรู้และบริการด้านการจัดการสุขภาพพืชทั้งในมิติของการจัดการศัตรูพืชและการจัดการดินปุ๋ย สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานด้านอารักขาพืชและดินปุ๋ย รวมถึงการติดตาม ประเมิน และรองรับการเผชิญเหตุสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช เพื่อปกป้องผลผลิตทางการเกษตร และสร้างความมั่นคงทางอาหารของประเทศอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อผลิตขยายชีวภัณฑ์ เช่น ไตรโคเดอร์มา บิวเวอเรีย เมตาไรเซียม แมลงหางหนีบ แตนเบียนบราคอน และอื่น ๆ

๒.๒ เพื่อสนับสนุนการจัดการศัตรูพืชในพืชไร่ระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (พืช ignite) แปลงพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของศัตรูพืช แปลงเกษตรกร และนำไปใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ

๓. เป้าหมาย / สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ เป้าหมาย

พืชยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (พืช ignite) แปลงพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของศัตรูพืช แปลงเกษตรกร และนำไปใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ สถานที่ดำเนินการ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลบึงคอกไห อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

๔.๑ พัฒนาเครือข่ายความรู้และบริการด้านการจัดการสุขภาพพืช

๔.๑.๑ พัฒนาศักยภาพการดำเนินงานอารักขาพืชและดินปุ๋ย

๔.๑.๑.๑ พัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้บริการทางการเกษตร ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัด ดังนี้

๑) เสริมทัพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ผลิตขยายชีวภัณฑ์ เพื่อให้บริการทางการเกษตร

ดำเนินการใน ศจช. ที่มีศักยภาพสูงในการผลิตขยายชีวภัณฑ์ เช่น ไตรโคเดอร์มา บิวเวอเรีย เมตาไรเซียม แมลงหางหนีบ แตนเบียนบราคอน และอื่น ๆ เป็นต้น ที่ได้รับการคัดเลือกจากกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย เพื่อสนับสนุนการจัดการศัตรูพืชในพืชยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (พืช ignite) แปลงพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของศัตรูพืช แปลงเกษตรกร และนำไปใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนธันวาคม ๒๕๖๘ - เดือนกันยายน ๒๕๖๙

๖. แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙							หน่วยงาน		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		ส.ค.	ก.ย.
๑. พัฒนาเครือข่ายความรู้และบริการด้านการจัดการสุขภาพพืช													
๑.๑ พัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้บริการทางการเกษตร													
๑.๑.๑ เสริมทัพ ศจช. ผลิตขยายศัตรูธรรมชาติ เพื่อให้บริการทางการเกษตร			←										สนง.กษจ.

๗. งบประมาณ

เบิกจ่ายจากแผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า โครงการส่งเสริมการจัดการสุขภาพพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

- ครั้งที่ ๑ (เพิ่มเติม) จำนวนเงินงบประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)

/๘. ผลผลิต...

๘. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๘.๑ ผลผลิต (Output)

พีชยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (พีช ignite) แปลงพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของศัตรูพืช แปลงเกษตรกร และกิจกรรมอื่น ๆ ในพื้นที่ ๗ อำเภอ ได้รับการสนับสนุนชีวภัณฑ์ในการจัดการศัตรูพืช

๘.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

พีชยกระดับสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (พีช ignite) แปลงพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของศัตรูพืช แปลงเกษตรกร และกิจกรรมอื่น ๆ ในพื้นที่ ๗ อำเภอ ลดความเสี่ยงหรือความเสียหายจากการระบาดของศัตรูพืชได้

๘.๓ ตัวชี้วัด

เชิงปริมาณ : พื้นที่ดำเนินการได้รับการจัดการศัตรูพืช ไม่น้อยกว่า ๒,๕๐๐ ไร่

เชิงคุณภาพ : ร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ดำเนินการไม่เกิดความเสียหายโดยสิ้นเชิงจากศัตรูพืช

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ลดความเสี่ยงหรือความเสียหายจากศัตรูพืชในพื้นที่การเกษตรได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

๑๐. การติดตามและประเมินผลโครงการ

กิจกรรม	ตัวชี้วัด	การติดตาม/ประเมินผล
การติดตามระหว่างการทำงาน		
พัฒนาเครือข่ายความรู้และบริการด้านการจัดการสุขภาพพืช	การพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรเพื่อให้บริการทางการเกษตรด้านอารักขาพืชและดินปุ๋ย จำนวน ๑ กลุ่ม	ติดตามในพื้นที่รายเดือน / ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้รับบริการ

๑๑. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นางสาวจรรยา ทุกข์จาก	หัวหน้ากลุ่มอารักขาพืช
๒. นางสาวนภยา พานทอง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสาวณัฐจรรย์ ปัญญาวุธ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙
สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันภาคการเกษตรต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การทำการเกษตรที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ปัญหาต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้น และประสิทธิภาพการผลิตที่ลดลง เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรมีต้นทุนสูง เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ ประกอบกับประสบปัญหาในการทำการเกษตรหลายด้าน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ใช้ ศพก. เป็นศูนย์กลาง และเป็นจุดถ่ายทอดความรู้ โดยบูรณาการการดำเนินงานจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาภาคการเกษตรในระดับพื้นที่

จากสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานีจึงได้ให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางความรู้ด้านการทำการเกษตรที่เท่าทันต่อสภาพภูมิอากาศ (Climate Smart Agriculture) ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับเกษตรกร และที่สำคัญคือเป็นกลไกการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ เน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ โดยยึดหลัก “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ในประเด็นการยกระดับเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ โดยคำนึงถึงการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการผลิต ตลอดจนสร้างความตระหนักรู้ และพัฒนาศักยภาพในการปรับตัวของเกษตรกร เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยปลูกจิตสำนึกในการทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยเทคโนโลยีการเกษตรที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการผลิตทางการเกษตรให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สู่ “การเกษตรมูลค่าสูง และคาร์บอนต่ำ (High Value & Low Carbon Agriculture) มีการบริหารทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และสมดุล ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง มีการทำการเกษตรอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เป็นศูนย์กลางความรู้ด้านการทำการเกษตรที่เท่าทันต่อสภาพภูมิอากาศเกษตร (Climate Smart Agriculture) การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๒.๒ เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๓. เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

๓.๑ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) รวมจำนวน ๒ ศูนย์

๔. กิจกรรม และวิธีการดำเนินงาน

การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๔.๑ พัฒนาศักยภาพของ ศพก. เพื่อให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นสถานที่ให้บริการข่าวสารและบริการด้านการเกษตร โดยมีเป้าหมายในการพัฒนา ดังนี้

๔.๑.๑ พัฒนาศักยภาพ ศพก. ให้เป็น Climate Smart Agriculture โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี ดำเนินการคัดเลือกโดยพิจารณาจาก ศพก.หลัก ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมและพัฒนาเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานและบริการมูลค่าสูง และ ศพก.ที่มีความพร้อมและมีศักยภาพที่พัฒนาไปสู่การทำเกษตรที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เพื่อเป็นต้นแบบในการสร้างการตระหนักรู้และเข้าใจถึงผลกระทบจากสภาพอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาขีดความสามารถในการปรับตัวของเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีที่เท่าทันภูมิอากาศ (เป้าหมาย : ศพก.อำเภอลำลูกกา,ศพก.อำเภอหนองเสือ) **โอนจัดสรร งบดที่ ๑ เดือนมีนาคม ๒๕๖๙ (งบประมาณ ๘๕,๐๐๐ บาท) (แปดหมื่นห้าพันบาทถ้วน)**

๔.๑.๒ พัฒนาศักยภาพ ศพก. ตามการประเมินศักยภาพ ศพก. หลัก ที่ไม่เป็นศูนย์เดียวกับ ข้อ ๔.๑.๑ เพื่อพัฒนาให้มีความพร้อมในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน เป็นสถานที่ให้บริการข่าวสาร บริการด้านการเกษตร รวมทั้งเป็นสถานที่รับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกรในชุมชน โดยการปรับปรุงฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ หลักสูตรเรียนรู้ องค์กรความรู้ และข้อมูลประจำศูนย์ (เป้าหมาย : ศพก.อำเภอคลองหลวง, ศพก. อำเภอธัญบุรี,ศพก.อำเภอสามโคก,ศพก.อำเภอลาดหลุมแก้ว,ศพก.อำเภอเมืองปทุมธานี) **(รจัดสรรงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร)**

ทั้งนี้ กิจกรรม ๔.๑.๒ กรมส่งเสริมการเกษตรจะแจ้งแนวทางการดำเนินงานให้ทราบต่อไป

๕. แผนปฏิบัติงาน (รายละเอียดตามแบบ ผป.๐๓)

กิจกรรม/ขั้นตอน	แผนปฏิบัติงาน												
	ปี ๒๕๖๘			ปี ๒๕๖๙									
	ต.ค. ๖๘	พ.ย. ๖๘	ธ.ค. ๖๘	ม.ค. ๖๙	ก.พ. ๖๙	มี.ค. ๖๙	เม.ย. ๖๙	พ.ค. ๖๙	มิ.ย. ๖๙	ก.ค. ๖๙	ส.ค. ๖๙	ก.ย. ๖๙	
๑. กิจกรรมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร													
๑.๑ พัฒนาศักยภาพ ศพก.													
๑) พัฒนาศักยภาพ ศพก. (Climate Smart Agriculture)						↔							
๒) พัฒนาศักยภาพ ศพก. (ที่ไม่ใช่ ศพก. Climate Smart Agriculture)							←				→		

๖. งบประมาณ

เบิกจ่ายจากแผนงานยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จำนวนเงินงบประมาณ ๘๕,๐๐๐ บาท (แปดหมื่นห้าพันบาทถ้วน) (รายละเอียดตามแบบ ง.)

๗. ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

๗.๑ ผลผลิต (Output)

- ๑) ศพก. หลัก จำนวน ๒ ศูนย์ ได้รับการยกระดับให้เป็น Climate Smart Agriculture
- ๒) ศพก. หลัก จำนวน ๕ ศูนย์ ได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน

๗.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

- ๑) เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จาก ศพก. สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้
- ๒) เกษตรกรมีความรู้และทักษะด้าน Climate Smart Agriculture เพิ่มขึ้น

๗.๓ ตัวชี้วัด

- ๑) เชิงปริมาณ
  - ๑.๑) ศพก. หลัก จำนวน ๒ ศูนย์ เป็นศูนย์กลางองค์ความรู้ด้าน Climate Smart Agriculture
  - ๑.๒) ศพก. หลัก จำนวน ๕ ศูนย์ เป็นศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านการเกษตรของชุมชน
- ๒) เชิงคุณภาพ

เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของตนเอง

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ศพก. จะได้รับการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านการทำการเกษตรที่เท่าทันต่อสภาพภูมิอากาศ Climate Smart Agriculture ในระดับพื้นที่ สามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งให้บริการทางการเกษตรและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องทันต่อสถานการณ์ และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ขณะเดียวกัน ศพก. จะทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่อย่างเป็นระบบ เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม และนำไปสู่ความเข้มแข็งและความยั่งยืนของภาคการเกษตร

๙. การประเมินผลโครงการ

๙.๑ รายงานผลจากระบบรายงาน ศพก. (<https://learningpoint.doae.go.th/login>) ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล ดังนี้

- ๙.๑.๑ ข้อมูลพื้นฐานของ ศพก. หลัก
- ๙.๑.๒ ข้อมูลการอบรมเกษตรกรผู้นำ
- ๙.๑.๓ ข้อมูลการให้บริการด้านการเกษตร ของ ศพก.

๙.๒ รายการประเมินผลศักยภาพ ศพก. หลัก

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นายมานิช ระรวยรส	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
๒. นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสาวอรพิมพ์ สุรียา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นายพิระพงษ์ เงามแดง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

/๑๑. ผู้เสนอโครงการ...

๑๐. หน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบ

กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี โทรศัพท์ ๐ ๒๕๘๑ ๖๓๒๗

๑. นายมานิช ระรวยรส	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ
๒. นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสาวอรพิมพ์ สุริยา	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นายพิระพงษ์ เงามแดง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๑. ผู้เสนอโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เพิ่มเติม) (เดือนมีนาคม ๒๕๖๙)
งบประมาณ ๘๕,๐๐๐ บาท (แปดหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

(นายจักรพงษ์ โล่ห์เงิน)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๑๒. ผู้เห็นชอบโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เพิ่มเติม) (เดือนมีนาคม ๒๕๖๙)
งบประมาณ ๘๕,๐๐๐ บาท (แปดหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

(นายมานิช ระรวยรส)

ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ

๑๓. ผู้อนุมัติโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ครั้งที่ ๑ (เพิ่มเติม) (เดือนมีนาคม ๒๕๖๙)
งบประมาณ ๘๕,๐๐๐ บาท (แปดหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

(นางศศิธร ชาญประเสริฐ)

ตำแหน่ง เกษตรจังหวัดปทุมธานี

ปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี